





(2)

T A B U L Æ  
A N A T O M I C Æ  
CLARISSIMI VIRI  
B A R T H O L O M Æ I  
E U S T A C H I I

*quas è tenebris tandem vindicatas*

E T

C L E M E N T I S X I .

P O N T I F . M A X I M .

*Munificentia donò acceptas,*

P R Æ F A T I O N E . N O T I S Q U E I L L U S T R A V I T

ac ipso suæ Bibliothecæ dedicationis die publici juris fecit

J O H . M A R I A L A N C I S I U S ,

Intimus Cubicularius, & Archiater Pontificius.



C O L O N I Æ A L L O B R O G U M .

Sumptibus C R A M E R & P E R A C H O N .

M . D C C X V I I .



TABULAE  
MATICAE

BARTHOLOMAEI

USTRACII

quae est...

MENTIS XI

PONTIFEX MAXIMUS

STATU...

DE...



...



VIRO NOBILISSIMO,  
AMPLISSIMO, ILLUSTRISSIMO,  
DOMINO, D.

JOHANNI MARIÆ LANCISIO,

SUMMI PONTIFICIS

CLEMENTIS XI.

LITERATORUM MUNIFICENTISSIMI AUSPICIS,  
ARCHIATRO ET CUBICULARIO INTIMO VIGILANTISSIMO.

JAMQUE ANTEA

MAXIMORUM PONTIFICUM

INNOCENTII XI. & XII.

MEDICO, ILLIC ORDINARIO, HIC EXTRAORDINARIO,  
COLLEGII MEDICORUM ROMANORUM AGGREGATO,  
ET IN SCHOLA QUÆ SAPIENTIA

NUNCUPATUR

MEDICINÆ PRACTICÆ PROFESSORI PRIMARIO,

ROMANÆ, ARCADUM,

SENENSIS, PHYSIOCRITICORUM,

GERMANICÆ, NATURÆ-CURIOSORUM,

REGIÆQUE ANGLICÆ ACADEMIÆ

SOCIO DIGNISSIMO.

&c. &c. &c.

MEDICORUM HUIUS ÆVI, ANATOMICORUMQUE  
UNDIQUAQUE CELEBRIORUM, VERE PRINCIPI  
OMNIGENÆ ERUDITIONIS, POLITIORIS LITTERATURÆ, AC  
SOLIDIORIS DOCTRINÆ, IN PHYSICIS, CHYMICIS,  
BOTANICIS, GEOMETRICIS, ALIISQUE,  
PROMPTUARIO INEXHAUSTO.

APOLLINÆ SAPIENTIÆ ORACULO FAMIGERATISSIMO;  
PLURIMORUMQUE ARTIS CURATORIÆ ANTISTITUM,  
PER TOTAM ITALIAM, ALIASQUE EUROPE REGIONES  
DIFFUSORUM, PRÆCEPTORI AC PROMOTORI FORTUNATISSIMO,  
IN ÆGRITUDINUM CAUSIS RIMANDIS, SAGACISSIMO,  
PERSPICACISSIMO.



IN EARUNDĒM PROGŒOSTICIS PRONUNCIANDIS,  
GRAVISSIMO, OCULATISSIMO.  
IN CURANDIS, PRUDENTISSIMO, FELICISSIMO  
MORUM SUAVITATE ET INTĒGRITATE.  
NULLI NON GRATISSIMO, AC MERITO SUSPICIĒDO,  
SPLENDIDISSIMO SÆCULI ORNAMENTO.  
FAUTORI PATRONO, ET MECÆNATI SUO,  
ÆTERNUM VENERANDO:  
IN DEBITUM REDHOSTIMENTUM, AC REVERENTISSIMÆ  
GRATITUDINIS MONIMENTUM,  
**TABULAS HASCE EUSTACHIANAS**  
AD SĒ PRIUS PERHONORIFICE TRANSMISSAS,  
ET SUB NOVA FORMA HIC EDITAS;  
SACRAS FACIT;  
DOCTISQUE POSTIBUS, UNDE MAXIMO TOTIUS  
FAMILIÆ ASCLEPIADEÆ EMOLUMENTO AC APPLAUSU,  
IN PUBLICUM PRIMUM PRODIERANT, APPENDENDAS  
REDUCIT

**JOHANNES JACOBUS MANGETUS**  
MED. DOCT.

**BEATIS.**





BEATISSIMO PATRI  
CLEMENTI XI.  
PONT. OPT. MAX.

JO. MARIA LANCISIUS PERENNEM INCOLUMITATEM.



ibliothecam hodie, BEATISSIME PATER, in publicum dedica-  
turo nihil mihi gratius, feliciusque obtingere poterat quàm ut  
illa, dum primùm studiosorum commodis patet, simul etiam au-  
gustissimâ TUÆ APOSTOLICÆ MAJESTATIS præsentia, at-  
que splendore illustraretur. Nam, cùm ipse ego à puerili-  
bus annis honestissimæ cogitationi comparandorum librorum immorarer, &  
firmiori ætate, ac fortunâ pulchritudinem, atque utilitatem operæ, quæ an-



nuos sumptus exhauriret ad fovenda studia ingenuorum, mente complecterer; hujus tamen liberalitatis amor tunc vires æris mei longè supergrederetur, TU, PONTIFEX MAXIME, singulari humanitate, & prolixâ munificentia augere me, ac juvare dignatus es. Æquissimum idcirco fuit, ut literarias opes, quas, Te favente, collegeram, adventûs quoque Tui Auctoritate, atque Auspiciis literarum cupidis aperires. Hinc posteri planè intelligent, quidquid librorum, & codicum, quidquid apparatus, & instrumentorum ad mathematicas præcipuè, physicas, atque anatomicas disciplinas perdiscendas hõc locõ, studiis alioquin Medicis apertissimõ, per me congestum cernitur, ad SANCTITATIS TUÆ gloriam potissimum pertinere. Sed quoniam vicissim jura omnia postulare videntur, ut Bibliotheca nostra, æternis à Te beneficiis cumulata, hõc ipsõ die perenne aliquod posteritati consignet grati animi monumentum; sanè nihil habet, quod Tibi PRINCIPIS SUO jucundius esse possit, aut justius debeatur, quàm, ut quæ benignissimè à Te collata, ac tua omnino sunt, cum exiguâ solùm accessione laboris mei TUÆ BEATITUDINI sine cunctatione restituat; Anatomicas scilicet Eustachii Tabulas, quas diuturnis centum, & quinquaginta annorum tenebris obsitas, & latentes Literaria quidem Respublica graviter doluit; Tu verò, SANCTISSIME PATER, eximia ingenii tui perspicacitate, animique magnitudine in lucem vindicasti, atque huic nostræ Bibliothecæ liberaliter concessisti. Cæterum quâ id ratione SANCTITAS TUA susceperit, atque perfecerit, nos Lectorem opportunè admonebimus. Illud utique, quippe ad singularem commendationem hujus inventi conducens, neminem latere debet, quòd, cùm Episcopum Sancti Severini (quæ Patria Eustachii fuit) TUA SANCTITATE mandante, rogassem, ut in eâ Civitate diligenter inquireret, nùm aliqua illius M.SS. ad Tabulas explicandas summoperè necessaria apud hæredes superessent; respondit, non modò nullum autographum, sed ne quidem ullum ex hæredibus illic inveniri; subjecitque, Clarissimum Marcellum Malpighium jampridem ex eruditioribus Civibus illius loci per epistolas percunctatum, an ex miserandõ naufragiõ operum illustris hujus Scriptoris, Tabulæ saltem Anatomicæ servatæ fuissent; sed nihil certi eâ de re comperire potuisse. Tanti nimirum ducebat Anatomicorum ille nostræ ætatis princeps, ut opus, quod in manus hominum, Pontificiâ Tuâ largiente benignitate, nunc exhibemus, in publicum emolumentum assereretur. Tuum itaque erit, SANCTISSIME PATER, humaniter excipere primos agelli mei, vel potius Tui fructus, quos tanquam messis suæ primitias SACERDOTI MAXIMO debitas offert Bibliotheca, uberiores certè data, præsertim si novis à SANCTITATE TUA, quod sperare jubes, beneficiorum rivulis ad sempiternum bonarum artium incrementum fuerit irrigata.





# JOH. JACOB. MANGETUS

## LECTORI SALUTEM.

**N**Ullus, ut opinor, mirabitur, quòd Celeberrimi BARTHOLOMÆI EUSTACHII Tabulas, ab Illustrissimò JOH. MARIA LANCISIO, maximà curâ ac industriâ novissimè explanatas, Theatro Anatomico subnectam: Quandoquidem ad hujus perfectionem illæ non mediocriter faciunt. Nam, ut omittam elegantiam quæ in ipsis undique conspicua est; sic in specie Supplementum non spernendum additur Parti Operis Myologica, quò quicquid in iis quæ, tum per figuras ex peritissimò præcipuè Johanne Browne exscriptas, tum per proprias explicationes, exhibuimus, deficiet, abundè refarcitur: ac præterea multa quæ fusiùs in totò Theatrò pertrectata occurrunt, hic oculis de novò, compendiò quasi comprehensa, magnâ cum utilitate submittuntur. Imò ex iisdem Tabulis manifestum fiet, quòd non pauca quæ temporum nostrorum diligentia ac sagacitati debere arbitrabamur, jam nota non tantùm ipsi Eustachio fuerint, sed etiam Galeno, cujus ille gloriam, à Vesaliò suò contemporaneò magnò nisû extenuatam, in multis plenè restituit. At verò curiosissimum hoc Opus, cujus paucissima admodùm Exemplaria Romæ nitidissimis characteribus edita, extra Italiam resperfa fuere, vel mihi, ad tempus saltem, ignotum remansisset, vel tardiùs in manus meas pervenisset, ni benignissimò Illustrissimi, & pro meritis nunquam dignè laudandi, Joh. Mar. Lancisii favore, longè antequam prælo committeretur, per literas ad Præclarissimum ac Amicissimum Fantonum, Medicum ac Professore Taurinensem datas, mihi indicatum fuisset: In iis quippe Kalend. Februarii ann. 1713. scriptis, sic habet Vir Amplissimus: *Ad Te, Præstantissime Fantone, Celeberrimi Eustachii Tabularum Exemplaria impressa mittenda sub tempore constituimus, eò præsertim consiliò, ut Bibliothecam Anatomicam, quam secundis curis adauget Clarissimus Mangetus, Tibi amicissimus, mihi in primis observandus, novâ etiam horum monumentorum accessione, si è re anatomicâ futurum censuerit, valeat locupletare.* Quibus in subsequentiis, scilicet in literis x. Kalend. Octobris datis, addidit: *Ceterum Eustachianas Tabulas nunc seriùs retracto; adhibet etiam laboris Sociò oculatissimò Pacchionò: Quòd autem sæpiùs id facio, eò quidem majori admiratione rapior, atque ad annotationes augendas vehementiùs inflammor. Videbis spero, renascente annò, integrum Opus, & fortè miraberis. Si quid interim, Tibi in iisdem Tabulis rursùs animadvertendis consideratione dignum occurrerit, indicare, quaeso, ne prætermittas: Vellem sanè studium meum pro virili parte quam absolutissimum ostendere. Vale, ac Doctissimo Mangeto salutem imperti, & me, ut illum ama.* Ac tandem cum Exemplaria promissa ineunte annò 1715. Vir Illustrissimus transmitteret, literas adjecit ad eundem Celeberrimum Fantonum; in quibus adulatoriè nimis de me verba faciens, hæc continentur: *Quòd superiore annò inchoatum jam, brevique à me consociendum Volumen uberiorum notarum ad Anatomicas Eustachii Tabulas Tibi pollicitus fueram, id nunc pro virili parte absolutum saltem, sin minùs perfectum, prodit in lucem, Ornatissime Fantone. Neque verò dubito, quin Physiologica Respublica earum editionem ad hanc usque diem dilatam fuisse humaniter latura sit, cum plurima extispicia tentare priùs, & sparsim meis annotationibus intermiscere, simulque eruditissimam epistolam tuam præfationibus, tanquam gravissimum testimonium, adjiciendam expectare oportuerit. Mitto itaque ad Te duo illius exemplaria, suis cum iconibus quorum alterum jure quòdam compensationis in usum tuum retinebis: Literaria enim munera, quæ*



# PRÆFATIO.

*Bibliotheca nostræ à Te frequentissimè illata sunt, planè postulant, ut aliquod, tuis quanquam longè impar, Tibi persolvam. Alterum verò ad Clarissimum Mangetum, omnigenæ eruditionis gloriâ florentem, velim quàm citissimè perferendum. Etenim cùm Præclarissimus Vir ad mei amorem per Te benignè fuerit excitatus, rationi consonum videtur, ut Tu primus merita illius levidensi hòc quanquam munusculò à me rependas. Mihi enim nihil est carius, nihil antiquius studiò de optimis quibusque Viris benemerendi. Porro si notas meas vobis unis probatas intellexero; nam de Tabulis hæsitare non licet; multa mihi spes erit, fore cùm Italis, tum cæteris Transalpinis certò placituras. Usque adeò apud omnes, & apud me potissimum, valent amplissima vestrùm judicia, ut eadem præ aliis duxerim subeunda. At enim verò non semper, mi Fantone, in aperiendis, illustrandisque obscuris aliorum Autorum latebris, humilis, ac demissus scriptor ancillabor: de penè fortè nostrâ elaboratum aliquid, nec aspernendum, si Deus vitam, ac valetudinem servabit, depromemus; non enim solùm accuratiùs retractabimus Opusculà illa, quæ jam Præli vim sensere, ut unâ cum Mantissâ novarum Dissertationum Epistolarium Genevensibus Typis, Mangeti nostri Operâ excudantur; verùm etiam manum rursùs admovebimus rudibus, & impolitis adhuc Libris, de Noxiis Paludum Effluviis, ac de Aneurismatibus, quos Orbi Literario per nos edendos ante aliquot annos, proposuimus, atque à multis nunc flagitari diutiùs ferre nec possumus, nec debemus. Vale.*

Hicce, aliisque etiam bene multis à Virò Illustrissimò sapiùs invitatus, non potui quin ad eum rescriberem. Literas autem meas, cum aliis ad eas responsois, jam inferere omnino è re visum est, ut scilicet sic palam fiat, quid in hâc editione à me sit peractum, quidque rursùs faciendum crediderit Præclarissimus Archiater Pontificius. Sic itaque ego.

VIRO AMPLISSIMO, ILLUSTRISSIMO, DOMINO  
D. JOANNI MARIÆ LANCISIO,

*Summi Pontificis Archiatro, & Intimo Cubiculario Dignissimo.*

JOH. JACOB. MANGETUS.

**J** Amdudum, *Vir Illustrissime*, humillimas gratiarum actiones Amplitudini Tuæ, pro non paucis beneficiis in me, & re, & verbis, perhumaniter ac honorificentissimè collatis, debeo. Nec hætenùs sanè officio meo hâc in parte defuissem, ni ei per Præclarissimum ac Amicissimum Virum, D. Johannem Fantonum, cujus favore omnia Tua ad me pervenerant, satisfieri aliquatenus posse opinatus essem, propriisque meis literis, Tibi potiùs molestum me præbere, quàm sic convenientem gratitudinem testari, pertimuissem. Verùm, *Vir Illustrissime*, tot sunt novissimè in me, quantumvis indignum, cumulata, ut ampliùs silere nequeam, & etiamsi ut *anser inter olores* accedere debeam, propriis jam, nec ampliùs alienis verbis, gratum quàm maximè, & ad omnia officia paratissimum animum, Tibi significare cogar. Inter illa beneficia novissimè ab Amplitudine Tuâ accepta, occurrunt Tractatus tres ad me transmissi: Elegantissimæ scilicet Eustachii Tabulæ: Dissertatio verè curiosa de Fungis, ab Excellentissimò ac Generosissimò Comite Marsigliò conscripta, Tuisque Observationibus non parum ornata & illustrata: Et tandem doctissima Dissertatio de rectâ Medicorum Studiorum ratione instituendâ. De hisce ultimis, mox fusè satis, *Vir Illustrissime*, ad Præclarissimum scripsi Fantonum, quæ forsitan, & si ita è re esse sapienti ac prudenti Viro videbitur, Tuæ Amplitudini indicabuntur: Itaque solis Tabulis jam memoratis me hic restringam. Demiror sanè illa omnia quæ summâ suâ perspexit sagacitate Magnus Eustachius, eò tempore quò tenebris non parum crassis involvebatur tota Anatomia; sed Tuam, *Vir Illustrissime*, multò magis demiror solertiam, ac verè ingeniosam diligentiam, quâ rimatus quæ obscuriùs illic delineata, Librum aliàs mutum, ac paucis admodum per se profuturum, eloquentissimum, & preciosiori quâcunque Anatomicâ Supellectile abundantissimè instructum fecisti. Est itaque quòd memoria Eustachiana, est quod tota Societas Medica, quàm maximè Amplitudini Tuæ debeat, non tantùm quòd hæc Tabulas per secula sepultas, Summi Pontificis Munificentia, è tumultò, ut ita dicam, eduxeris; sed etiam quòd inde tam multa, tam docta,

tam-



# PRÆFATIO.

tamque solidè ad curiosioris Artis Professoriæ ornatum facientia, promere valueris. Librum hunc integrum, *Vir Illustrissime*, cum suis Præfationibus, ac Epistolâ ad Summum Pontificem Nuncupatoriâ, Theatro meo Anatomico, ex Tuâ concessione adjungo: Verùm figuras, non per lineas ad latera earum sitas, ac per gradus divisas; sed per characteres cuique particulæ explicandæ adpositos, quod forsitan commodius fuerit, interpretor. Præterea, quandoquidem nostræ Tabulæ Eustachianis sunt multò ampliores, duas, & aliquando plures ex hisce, in illarum unam, sine ullâ diminutione, aut corruptione, colligere ita licuit, ut ex quadraginta septem, viginti & unam tantùm conficiam, quæ à peritissimò Sculptore æri elegantissimè incisæ exhibebuntur &c.

Dabam Coloniae Allobrogum die 2. mensis Augusti, ann. 1715.

Meis literis Responsorias suas dedit *Vir Illustrissimus*, quas jam continuò subjungo.

ERUDITISSIMO CLARISSIMOQUE VIRO D.

JOH. JACOBO MANGETO

*Eximio Medicinæ Doct.*

JOH. MARIA LANCISIUS

S. P. D.

**Q**uas in me confers Laudes, *Vir doctissime*, humanitatem potius, benevolentiamque, & tuam, & Clarissimi Fantoni, Tibi suggestisse censeo, quam ab ulla meritorum meorum ratione esse profectas. Itaque tantò plura vestris officiis me debere profiteor, quantò mihi ipsi minora deberi sentio. Caterùm enitar pro mea virili, ut literaria Respublica, quemadmodum in amicitia memorem semper me gratumque videbit, ita vestris Laudibus post hac non planè indignum cognoscat.

Immortales vero Tibi gratias ago, quod æternis tuis Theatri Anatomici monumentis adungere decreveris magni Eustachii Tabulas Anatomicas, Summi Pontificis in bonas artes munificentia è tenebris erutas, ac meis utcunque notis illustratas. Unum est, quod te vehementer obsecro, & factum velim, ut sphalmata, quæ peculiari in foliò adnotavimus, singulis locis sedulò deleantur, & emendentur. Molestum siquidem foret menda iterum cernere, quæ partim Typographi incuriâ, partim nostrâ etiam in scribendò festinatione irrepererunt. Quod autem non per gradus, sed per literas Tu figurarum in Tabulis particulas indicare statueris, magnopere laudo: fecissem & ipse, nisi illæ ab Auctore jam inseulptæ ad manus meas pervenissent. Deinde nihil refert utrum quadraginta septem num. an viginti & una sint Tabulæ, modò ab optimo sculptore ad imitationem archetypi quàm diligentissimè incidantur.

Et quoniam ab eò tempore, quò commentaria isthæc edidimus, multos alios præter memoratos in præfationibus, Egregios Auctores, qui de Præstantissimi Eustachii in rem anatomicam promeritis verba facere, depredendimus: idcirco operæ Te pretium facturum arbitramur, si novis hisce magnorum Virorum testimoniis, quæ subnectimus, editionem tuam auxeris, atque exornaveris.

Hæc porrò animadvertenda duxi, ut intelligas, & mihi gratissimum esse laborem, quem meâ quoque causa susceptum à Te video, & ut in publicam utilitatem uberior prodeat, me peroptare. Nam quæ spectant ad humanissimos Viros qui opuscula hæc hactenus à me in manus hominum data, recudere cupiunt: acceptum mihi gratumque foret nitidiora illa, & fortasse auctiora eorum formis videre; est tamen, ut candidè fatear eorundem studium pessum iturum; præter enim quàm quòd meâ potissimùm industriâ nunc è Romanis Typis prodit Metallotheca Vaticana Clarissimi Michaelis Mercati; paratum jam habeo opus fortè non inutile de Noxiis Paludum effluviis, deque Bovillâ Peste: sunt etiam duo alia volumina, quæ secundas curas, alioquin brevi perficiendas, à me præstolantur; nimirùm alterum de Corde, & Aneurysmatibus, jamdiu Lectoribus promissum, alterum variarum Dissertationum, & Epistolarum; ut prætermittam Codices, quos facile posteris commendabo, Consiliorum videlicet, ac de quibusdam non sanandis humani Corporis ægrotudinibus; schediasma certè, quod graviter ferrem, si ex confusis chartulis, quibus adhuc est obvolutum, diligentius saltem non possem



# PRÆFATIO.

possem exscribere; diuturnis enim experimentis didici in eò turpiter à Medicis peccari, quòd sapè sanandos suscipiant morbos, qui solâ patientiâ ægros ad ultimum senium, cum aliorum sint medelæ, perducerent: curati verò quàm citissimè interimunt; ut de occultis Cancris scriptum nobis reliquit Hippocrates.

Nihil est autem, Vir Clarissime, quòd in agendis gratiis tempus absumas: nam exigua per se librorum munuscula tibi obtulimus; Bibliotheca verò nostra à Te facundissimò librorum conditore, & parente, non imparem sibi gratiam pollicetur. Vale.

Romæ Prid. Kal. Septembres M DCC XV.

## *De his, qui in genere laudant Eustachium.*

**H**ieronimus Mercurialis Variar. lection. Lib. II. Cap. V. ubi de variis Antiquorum eduliis. Auctor est, in Onomasticò Erotianus *ἄρτον ἐγκρυφίαν* ab Atticis appellatum esse panem ex pinguibus palmulis, farinâ & aquâ confectum, nec non in calidò cinere coctum, quem etiam *ἰστέον* vocatum dicit. Quò in locò facilè assentiam doctissimo, & de Medicinæ studiis optimè merito Bartholomæo Eustachio, nostrum *torte* popolare nomen veteres Romanos habuisse, si quemque alium. &c.

Jo. Georgius Schenckius in Bibliâ Jatricâ pag. 88. Bartholomæus Eustachius Sancto-severinas Medicus, & Anatomicus consummatissimus, Erotiani *συλλέξεις* auxit, & illustravit, Romæ, conjicio, evulgatas. Eiusdem de Renum structurâ, officiò, & administratione, de auditûs organis, Ossium examen, de Motû Capitis, de azygò venâ, & de venâ, quæ in brachii flexû communem profundam producit. De Dentibus &c. publicata sunt Venetiis 1564. in 4. Idem Tabulas sex & quadraginta æreas Anatomicas accuratissimas exculpi curavit, Librumque de diffensionibus, ac controversiis Anatomicis se editurum receperat. Opus meherculè maximè necessarium, quod tamen hætenus videre mihi non contigit. In Anatomica Eustachii scripsit Matth. Petrus Pinus, de quò suò locò.

Ferdinandus Eustachius de Vit. Humanæ Prorogatione, Æpistolâ Dedicat. ad Sixtum V. ad quod (scilicet ad edendum opus sub Patrociniò tanti Principis) cum multa me moveant, tum verò id potissimum excitavit, quod cum Sanctitas Tua Patrem meum Bartholomæum Eustachium, qui mea laudatione apud eum non eget, in suâ semper habuerit tutelâ.

Jo. Schenckius in Præfat. observation. ubi loquitur de Alexandri Petronii opere inscriptò Historia Morborum à se curatorum. Maturè, inquit, ab Auctore antequam humanitùs ei quid eveniat ad publicos usus proferatur, ne tot annorum vigiliæ, & labores ad ægrotantium pædotes, molestias, & gemitus ab absolutissimò Medicò exantlati (quod ipsum Fernelii, Vesalii, Valleriolæ, Gemmæ, & Collegæ quoque illius olim Bartholomæi Eustachii scriptis accidit) dubiam vitam fortiantur. &c.

Et paulo superius. Alii suis operibus rara, & nova plurima commixta exhibuere, Alexander Benedictus, Brasavola, Columbus, Eustachius. &c.

Et Lib. III. Obser. de Ren. Morbis, pluries citat Barthol. Eustachii opuscula de Renibus Callistus Procaccinus, Medicus ad Tyrones, titul. Primates Medici nostra tempestate, qui in Urbe fuerunt. Bartholomæus Eustachius inter Primarios commemorandus, qui de Anatome humani Corporis, & alios commentarios fecit. Is propter sui scientias, & variarum Linguarum peritiam in maximò fuit honore, & apud Illustrissimum Cardinalem, ut dicunt, Urbinatem, reside-  
dere meruit.

## *Commendat Eustachium ob Inventionem Ductus Thoracici.*

**G**erardus Blasius Anatom. Anim. De Equo pag. 68. de vase eo, quod ductum thoracicum scilicet chyliferum appellare placuit Recentioribus, lectû digna sunt, quæ habet Eustachius Lib. de venâ sine pari, Antigra. XIII. *quandoque, inquit, etiam vena sine pari &c.*

Theodorus Janson. ab Almelovven Inventa Nou-Antiqua pag. 211: in hæc verba loquitur contra Pecqueti Laudatores. Dii vestram fidem! quid enim clarius, quid conceptius dici potuit, quàm quod Bartholomæus Eustachius, Medicus, & Anatomicus Romanus, in eruditissimò



# PRÆFATIO.

tissimò Librò de Renibus, Ossibus, & Venâ sine pari, Venetiis 1561. editò conscripsit: & ne me putes σοφιστεῖν rarissimi Voluminis centonem adnectam. Ad hanc ait Eustachius pag. 301. Antigram. XIII. de vena sine pari &c. quem adibus.

## *Laudant Eustachium propter Tractatum de Auditûs Organò.*

**J**ulius Cæsar Arantius Cap. XI. de Hum. Fœt. pag. 56. ubi de Timpanò Auris. Eorum formam, positionem, & muscolum primo ossiculo movendo destinatum Præclarissimus Eustachius, cæteris omnibus in hóc organò insigniter illustrandò, meâ sententiâ, præferendus, non solùm elegantissimè scriptis exposuit, verùm etiam exactissimè delineavit. &c.

Idem Cap. seq. Sed de muscoli ab Eustachiò observati usû neminem scripsisse novi: hunc muscolum qui negant, vel non reperiunt, aut negligentes, aut hebeti visû sunt præditi; qui verò dissimulant, alienæ laudis invidi censendi sunt.

Andreas Laurentius Oper. To. I. Lib. XI. Cap. XIII. de Aure Internâ &c. In secundò hóc ductu multa occurrunt Veteribus Anatomicis incognita; à Recentioribus præsertim Eustachiò, & Volcherò eleganter descripta &c.

Julius Casserius de Organò Auditûs Cap. XIII. ubi de musculis ossiculorum contra Laurentium. An autem duo tantum sint, an plures, & ubi consistant, undè orti, quomodo progrediantur, ubi inferantur non docet; sed Volcherus Cap. VIII. de Audit: Instrumento unum esse ex sententiâ Eustachii, duos ex aliorum refert: illius, quem Eustachius notavit, descriptionem ab Eustachio desumptam dumtaxat adducit: de alterò ne verba quidem habet. Et paulò infra. Hic musculus primùm ab Eustachiò observatus, ac patefactus fuit.

Idem Cap. subseq. Ortum ejus, incessum connexionem, implantationem, Bartholomæus Eustachius docet, asserens, chordam hanc non ab unâ, aut alterâ portione quinti paris nervorum cerebri, sed ab alterò ejusdem visceris, quarti-jugi nervorum ramo, prodire &c.

Idem Cap. XII. Lib. I. de Aure; ubi de tribus ossiculis. Realdus Columbus (quæstio est de stapede) illius se fuisse primum observatorem gloriatur, Bartholomæus Eustachius multò ante illud ossiculum, se neque edoctum, neque monitum ab aliquò, animadvertisse, quàm illi scribant asseverat.

## *De iis, qui Eustachium laudant ob Tractatum de Renibus.*

**A**ndreas Laurentius Op. To. I. Lib. VI. de Renib. Cap. XXIII. Renum structura mirabilis est veteribus incognita, & junioribus ferè omnibus, qui brutorum potiùs, quàm hominum Renes descripserunt. Ego Fallopii & Eustachii scriptis, dein sectione ipsâ, & ἀντοψία peritior factus, totam renum structuram breviter aperiam. Et paulo infra, In renum superiori parte glandulam inveniri insignem scripsit Eustachius. Eam vidimus nos aliquando, sed sæpè etiam deesse observavimus.

Matth. Tilingius de Adm. Ren. Struct. pag. 25. Hoc unum autem omnibus spondemus: nos non solùm hanc Renum historiam, eorumque usum mirificum propriis, sed Virorum quoque in Medicina, & Anatomia Celeberrimorum, ac Præstantissimorum, ut Eustachii, Fallopii &c.

Idem pag. 55. Primam harum glandularum Renalium inventionis laudem nonnulli I. Casserio Placentino deferunt, qui Renes Succenturiatos istas vocat: plurimi Barthol. Eustachio, cui hoc ipsum de se testari Tr. de Struct. Ren. Cap. VI. placuit eorumque sub glandularum nomine meminit. Et pag. 148. Egregiè admodum de hóc nervorum plexû sententiam suam omnibus manifestam reddit Bartholomæus Eustachius, Tr. de Ren. Struct. & officio Cap. XXI. cujus verba, quæ nos non pigebit, licet proluxa, hic adscribere, hæc sunt. Ego non contradicendi studio Galeno &c. & pag. 177. Rectè igitur Barth. Eustachius de Ren. Adm. Struct. Cap. XLV. alterum Renem officio suò probè fungi, alterò obstructò arbitratur &c. Idem pag. 205. Glandula item unicuique Reni parte supremâ adhærescit, à Bartholomæo Eustachiò primùm inventa &c. Idem pag. 265. Plura non adducemus, Lectorem quemlibet ad Eruditissimum



# PRÆFATIO.

num Bartholomæi Eustachii Tractatum de Ren. Structurâ, & Usû remittentes, qui ex præfessô de iis agit.

## *De Laudibus Eustachii ob Tractatum de Vena sine pari.*

**M**Arcus Aurelius Severinus Seilo-Phlebotome castigata Par. 5. §. 1. definitor. pag. 136. Tertius accessit Barthol. Eustachius Sancto-severinas Lib. de Venis, cap. XLI. & in examine ossium pag. Venetâ 226. f. sententia sic fermè constituta, ut hâc egregiâ viâ pulmonum, ac Thoracis expurgationes derivari sæpè fuerit ratus etiam invitô Galenô, qui purulentas coluvies per intimam cordis regiam insolenter dirigere non dubitavit.

Plura elogia rursûs liceret adjicere, si in aliorum multorum Auctorum, tum Eustachio nostro coævorum, tum eô recentiorum, Scripta liberet excurrere. Verùm sufficere poterunt quæ hæcenus attuli ab Illustrissimô Lancisîo suppeditata. Sicque finem facio iis quæ jam præfanda mihi proposueram, postquam verbulô admonuerim, quod sphalmata omnia in Editione Romanâ occurrentia accuratissimè emendaverim.







# JOH. MARIA LANCISIUS

## LECTORI SALUTEM.



*Mnigenam Eustachii eruditionem commendare hinc supersedeo, Humanissime Lector, sufficere ratus in memoriam Tibi revocare, illum ipsum Medicinam apud Urbini Ducem, ac postmodum apud Romanos Proceres, praesertim verò Amplissimos Cardinales Divum Carolum Borromæum, & Julium Feltrium de Ruvere ad senectutem usque, summâ cum nominis celebritate fecisse; magnò item cum famæ splendore in Romanò Lyceò Anatomen, dum Protomedicatus munere fungebatur, docuisse; scriptis denique luculentissimis suam, & futuram Medicorum etatem, necnon Italiam omnem illustrasse. Quod autem ad eximiam variarum linguarum*

*peritiam attinet, cum græci sermonis doctissimum satis prædicent latina interpretatio, & annotationes ad Erotianum, ab ipsò jam editæ; de Arabicâ linguâ eidem non cognita solùm, sed maxime familiari, certè contenti erimus locupletissimò testimoniò Celeberrimi Amati Lusitani illi æqualis, qui, cum Avicennæ opera, ut de arabicò in latinum fidelius transferrentur, optaret, unum per universam Italiam Eustachium ad eam rem præ cæteris idoneum se nosse, confessus est. Dabit tamen Deus, inquit Amatius (a) aliquem, qui nobis integrum Avicennam restituat, latiniorem faciat, ac politum emitat. At, ut verum fateamur, hoc hodie Germanis, utpote Viris Doctissimis, & linguarum peritissimis, debetur: si cui tamen Italorum opus hoc committi deberet, id meritò committi posset hodie Bartholomæo Eustachio, Illustrissimi Urbinatis Ducis Medico ingeniosissimo, ac doctissimo, & multarum linguarum peritissimo.*

*Deinde verò quæcunque ad egregii hujus Viri Anatomicas Tabulas, Auctoritate SANCTISSIMI PATRIS inventas, pertinerent, earumque dignitatem, utilitatemque commendarent, superiore annò ad Doctissimum Anatomicum Taurinensem Joannem Fantonum perscripseram. Ea autem nosse cum tua plurimi intersit, ne actum agere videamur, illas ipsas datas ad Fantonum literas hinc subjicere operæ pretium ducimus.*

CLARISSIMO, ERUDITISSIMOQUE VIRO

**D. JOANNI FANTONO,**

Med. atque Anatom. Profefs. Celeberrimo.

JO. MARIA LANCISIUS S. P. D.

**S**Ex, & quadraginta \* Tabulæ æreæ, quas Celeberrimus Bartholomæus Eustachius, per multos annos diligentissimè in re Anatomica versatus, incidi curaverat, & in epistolâ præfixâ tum suis Opusculis, tum Annotationibus ad Collectionem vocum Hippocratis ab Erotianò institutam, vivens adhuc orbi literario pollicitus fuerat, adversò fatò sesquiseculum delituerant; hanc indignè ferentibus jacturam doctis Viris, atque illas, sicubi fortè inveniri possent, assiduâ sollicitudine quærentibus; eò quòd studiis, ac vigiliis tanti Scriptoris, ac tantopere in explorandis naturæ operibus commendati, plurimum utilitatis rebus Anatomicis allatum iri confiderent. Quamobrem doctissimus, mihiq; amicitia, cum viveret, conjunctissimus Dominicus Guglielminus, sæpè à me per literas flagitavit, ut ad eas conquiren-

(a) Cent. 1. Curat. med. curat. 1. in Schol. pag. m. 3.

\* Illustrissimus Lancisius in Romanâ Editione, non tantùm quadraginta sex Tabulas, sed quadraginta septem, ex Eustachio petitas, exposuit: quia scilicet, ut ipse habet, trigessimam ab utrâque facie incisam, in duas divisit. Nos verò in hâc Editione quadraginta septem illas Tabulas, in viginti & unam restringimus, ut in Præfatione huic præmissâ, admonemus.



das omnem diligentiam adhiberem. Id autem cum diu nobis Romæ frustra cessisset; tandem divinò quòdam consiliò, & aspirante SANCTISSIMI PATRIS CLEMENTIS XI. excelsò animò, ac benignitate, præter spem in manus nostras superiore annò pervenerunt. Ego verò, qui Medicæ facultati juvandæ labores omnis ætatis qualescunque dicavi, publicæ illas studiosorum eruditioni invidere minimè debeo. Itaque cum SANCTISSIMUS PONTIFEX inter alia plurima generosa, atque egregia Apostolicæ suæ Beneficentiæ argumenta, nunquam interitura, areas has Tabulas donò dederit Bibliothecæ, quam in maximò Nosocomiò S. Spiritus communi omnium, ac Medicorum præsertim usui, atque institutioni destinavimus, ad Te, Præstantissime Fantone, eò præsertim consiliò singularum impressa exemplaria mittenda constituimus, ut Theatrum Anatomicum, quod construit Clarissimus Mangetus, Tibi amicissimus, mihi que in primis observandus, novâ etiam horum monumentorum accessione, si è re anatomicâ futurum censuerit, valeat locupletare. Quid? quòd omnia simul, quæ modò apud nos potissimum desiderantur, atque expetuntur, Eustachii opera, tam amplò, præclaròque cum auctariò istic, aut alibi, si collibuerit, recudi possent.

Quibus autem indiciis latentem hunc thesaurum deprehenderim, paucis accipe. Eustachius Petrum Matthæum Pinum Urbinatem, abs se propriis studiis, laboribusque socium adhibitum fuisse, in epistolâ illâ, quam iisdem opusculis præposuit, apertè commemorat. Pinus verò, cum per id temporis Annotationes eorundem opusculorum præceptoris olim sui edidisset, lectorem pariter admonuit, à se provinciam susceptam, ut eidem operi renum figuræ adderentur; *quarum, inquit, Bartholomæo (a) diligentiam, ac sumptum; mihi, ut accuratè delinearentur, ac sculperentur, laborem debes.* Quinimo idem Pinus sex, & tringinta annis ab interitù magistri sui, maximum Artis Medicæ detrimentum deplorans, in locupletissimò, utilissimòque Indice, quem ad Hippocratis opera, Eustachii consiliò, iussuque adornaverat, promittit, *(b) se in lucem, Deò favente, daturum Tabulas Anatomicas, quas multis ab illinc annis are incisas habebat.* Hanc igitur rerum seriem ad SANCTISSIMUM PRINCIPEM, literarum, artiumque instaurandarum, & augendarum studiosissimum, detuli. Pontifex verò, cum Pinum nobili gente Urbini natum probè sciret, confestim summâ illâ, quâ maximoperè valet, mentis perspicacitate, coniecit, apud Familiam Rubeorum, itidem nobilem Urbinitatem, operatas latere tabulas; cum ex Pinis nullus virilis sobolis, sola verò muliebris stirpis Lavinia de Antaldis, quæ nupsit Francisco de Rubeis, hodie supersit. Neque BEATISSIMUM PATREM conjectura fefellit. Nam, eodem mandante, in quibusdam studiosissimi Pini capsis inventæ sunt omnes. Quanta hinc animo meo voluptas incesserit, Tu satis intelligere, Fantone, potes, qui ejusmodi cognitionibus admodum delectaris, atque Eustachium in Anatomicò Romanò Theatrò antecessorem olim meum ex ipsius scriptis, clarè cognoveris.

Profectò tempus nunc mihi, atque opera minimè in eo infumenda videtur, ut, quid Eustachius in Anatomie præstiterit, Tu facultatis hujus præclarus cultor, perspicias. Certè tot, ac tanta sterili ævò primus ipse deprehendit, ut mirari soleam, nonnullos magnum sibi postea nomen peperisse ex unâ, vel alterâ duntaxat earum multarum observationum, quas simul omnes Eustachius solus posteritatem edocuit. Enimverò Eustachii labores quanti fecerit splendidum illud Anatomicorum lumen Malpighius, ipse ego præ aliis novi, qui non semel dictitantem audivi, *Eustachium, si non tantum cultrò, sed etiam microscopiò, & liquorum injectione (quæ in solis renibus usus fuit) structuram cæterorum vasorum, ac viscerum fuisset rimatus, omnes procul dubiò posteros à pertractandâ Anatomie fuisse deterriturum.* Adeò pro rudibus illis hâc in arte temporibus eam exquisitè, subtiliterque descripsit, ut fortasse sine tantò duce, tot postea Celebrissimi Viri, in humanarum partium fabricam inquirentes, eam, ad quam pervenerunt, rerum Anatomicarum gloriam minimè assecuturi fuissent. Porrò non in eò morabimur, ut ostendamus, quot, & quanta noster Auctor in solis renibus ab aliis vel non priùs observata, vel non planè explicata demonstraverit. Satis profectò erit compendiò dixisse, glandulas, seu renes succenturiatos ab ipsò primùm compertos; quinimò detectam communem in renibus vasorum membranam; denudatos tubulos in papillas intra pelvim desinentes, per quos lotium à sanguine, opitulante renum facultate, (nempe motû) & structurâ, quasi per colum stillatum exprimitur. Denique tentatum experimentum, fistulam in vasa primùm emulgentia, deinde etiam in ureterem conjiciendi; quâ ratione impulsus spiritus, vel aqua, retrorsum conversò, potissimum ex ureteribus, papillis, ac tubulis itinere, ad externam usque renum tunicam ascendit, eamque

mira-

(a) In Epist. Lectori adnexâ libellò Annotationum.

(b) In calce epist. pariter Lectori, edit. Venet. annò 1597.



mirabiliter, perinde atque in ambustis accidit, à subjecta carne separat. Undè luculenter edocemur, urinam secretam à superficie renum, (quam glandularem esse Malpighius noster centum post annos detexit) per tubulos, & carunculas mammillarum papillis similes in pelvim percolari. Merito propterea legimus (a) illustrem illum inter recentiores Anatomicos, & inter amicos meos amicissimum, Laurentium Bellinum subpuduisse, quòd, ubi de structurâ, usûque renum egit, Bartholomæum Eustachium silentiò prætermisisset: fortè etiam quòd viderit apud Thomam Bartholinum (b) censuram per hæc verba sibi iniustam: *Quid si Bellino præluxerit Eustachius?*

Illa quoque mirificè me afficiunt, quæ ab Eustachiò cum in auribus, tum in thorace diligenter animadversa fuerunt: in iis enim nemo ante illum incidi æreis in tabulis curaverat ossiculum, stapedem dictum, & musculum movendis ossiculis necessarium. Nemo pariter tubas, seu meatus ab internis auribus in fauces prope cavitates narium suis cum janitoribus ostenderat. In thorace verò canalem lymphæ, chyloque in axillarem venam ducendis, non minùs seculò antequam Pecquetus indicasset, patefecerat in equò. Ut autem eò magis eluceat inventio thoracici ductus in tantâ temporum, rerumque Anatomicarum obscuritate, repete, si placet, memoriâ Eustachii observationem in libellò de venâ (c) sine pari à seipsò per hæc verba descriptam: *Ad hanc naturæ, inquit, providentiam equorum venam aliàs pertinere credidi: quæ quum artificii, & admirationis plena sit, nec delectatione, ac fructû caret; quamvis minimè sit ad thoracem alendum instituta; operæ pretium est, ut exponatur. Itaque in illis animantibus, ab hòc ipsò insigni truncò sinistrò juguli, quæ posterior sedes radice venæ internæ jugularis spectat; magna quædam propago germinat, quæ, præter quàm quòd in ejus origine ostiolum semicirculare habet; est etiam alba, & aquei humoris plena; nec longè ab ortû in duas partes scinditur, paulò post rursus coeuntes in unam, quæ nullos ramos diffundens, juxta sinistrum vertebrarum latus, penetratò septò transversò, deorsum ad medium usque lumborum fertur: quò locò latior effecta, magnamque arteriam circumplexa, obscurissimum finem, mihi que adhuc non benè perceptum, obtinet. Quid clariùs de canali thoracico Pecquetus? Aut quæ apertior confessio ignorati adhuc in abdomine finis, vel principii?*

Prætereo interim, quæ primus annotavit Celeberrimus hic Scriptor de Visoriò (d) nervò in prægrandi animali; quod postea Malpighius Xyphiam, & Thynnum esse indicavit, illum nempe *veluti tenuissimum matronarum linteum in innumeras rugas æquales, & pari serie distributas complicari, tuniculaque ambiente cogi, quæ incisâ, postea facillè evolvitur. Quæ itidem in ostiò venæ cavæ juxta auriculam deprehendit, non solum circa eandem majorem valvulam, quam tuberculum postea Lovverus dixit, quæque prohibetur, ne sanguis à jugulò refluxus ad inferiorem cavam descendat; sed circa aliam longè exiliorem, & non minùs validam, quæ orificio venæ coronariæ (e) imposita est, & cujus, quanquam posterioris ævi Anatomici Veslingius, Blancardus, & Verheyenus non meminerunt: nos tamen præclarum, ac summopere necessarium usum prodemus, Deò volente, in tractatû nostrò de Motû Cordis. Verùm sexcenta hujus generis Tibi occurrent in excursû sequentium Tabularum, quas in volumen compactas eò libentiùs ad Te mitto, quò majori fiduciâ spem futuræ gloriæ ab ipsâ detectarum rerum veritate idem sibi, dum erat vivus promittebat Eustachius; quippe qui prope calcem epistolæ, quam Lectori Erotianæ collectionis præmittit, hæc habet: *Illud velim scias, quasdam à me Tibi observationes, & inventiones anatomicas paratas esse, quas, modò æquum, ut spero, Te mihi judicem præbere velis, legisse nunquam pœniteat. Illas equidem jam pridem are incidendas mandavi, sed edere supersedeo; quia nonnullos iis, quæ de renibus, de musculis ossiculorum auditûs, de dentibus, de venâ azygâ, & de capitis motû, annò proximò superiore publicavi, vehementer audivi commotos fuisse: ideoque operæ pretium me facturum esse arbitratus sum, si aliquandiu expectarem, donec ipsi ad suam sententiam tuendam, si quid volunt, rescribant: ne novas subinde appendices meis scriptis adjungerem. Interea eos, dum hæc parant, non oro solum, sed obtestor, ut quæ de memoratis ipsi partibus scripserunt, cum his, quæ ego asserui, amicè conferant: & si nostram reprehensionem injustam comperiant, tum verò objurgent, & conviciis me onerent, & quâlibet pœnâ dignum putent: sin, ut spero, rem aliter se habere intelligant, publicæ, obsecro, utilitati consulant, animumque veluti ingenuos, ac liberos homines decet, ad rationem, & veritatem revocent: &, priori sententiâ depositâ, non erubescant fateri, per quos profecerint. Quamobrem dubitare amplius non poteris, mi Fantone, præclarissimos Anatomicos maximam lucem tum oculis, tum Commentariis suis ab illustri hòc, & perspicacissimò Scriptore fuisse mutuatos; aut saltem facillè cognosces, quàm multa sint, quæ deinde à recentioribus, Wirfungiò nimirum in pancreate, Villisiò in nervis, aliis-**

(a) In epist. ad Lectorem Opusculi de Gust. organò. (b) Anatom. Barth. cap. 17. de Renibus. (c) Antig. 13. pag. 301. (d) In ossium examine pag. 227. (e) Ea de re verba fecit Eustachius in Opus. de Vena sine pari Antigram. 11. pag. 289.



que in partibus ab aliis comperta laudamus, vel non dum detecta turpiter adhuc ignoramus, ab unô olim Eustachiô fuisse jam occupata. Quod sanè multos ante annos divinô quodam vaticinandi ardore prædixerat Joannes Riolanus, (a) qui omnium, quâ Græcorum, quâ Latinorum Anatomicorum severissimus censor, ubi de Bartholomæo Eustachiô verba facit, græve hoc testimonium, & publicum illius præconium ad nos propagavit: *Bartholomæus Eustachius Medicus, & Anatomicus Romanus præstantissimus, cum infinitorum penè hominum, & eorum animalium, quæ in suâ terrâ gignuntur, corporibus incidendis, multos jam annos versatus esset; Opuscula quædam Anatomica tam accuratè, & eruditè elaborata de Renibus, Dentibus, Ossibus, Aure internâ, & Azygo publicavit, ut nobis dulce desiderium totius Anatomies sic explicatæ reliquerit; quam si perfecisset, labores Vesalii, & Fallopii longè superasset, & aliis occasionem aliquid simile parturiendi præripuisset.* Judicium hoc Riolani de Bartholomæi Eustachii meritis, paucissimis verbis novissimè confirmavit Joannes Munnikius in Epistolâ ad Lectorem suæ Anatomie. Sed longè magnificentius ad tandiù desideratas Tabulas extollendas de nostrô Eustachiô loquutus est Hermannus Boerhaave (b) in præfatione ad secundam editionem ejusdem Opusculorum, cuius verba, ut non me piguit huc attexere, sic & Tibi jucundum erit legere: *Utinam nobili hoc exemplô excitarentur qui Tabulas possident Eustachii Anatomicas, quas se delineando totum humanum corpus exarasse, & edendo paratas habuisse fide dignissimus Auctor scripsit. Has profectò qui in lucem edet divinèctissimos sibi habebit tanti Viri Manes; simulque obstrictum Literatum Orbem. Postquam enim Auctoris in pingendo innotuit methodus, increvit incredibili augmentô desiderium videndi opus, cui non aliud par extare, si ex ungue Leonem, crediderim.*

Eidem quoque summo viro multum, si quid in rebus Anatomico-Medicis ipse ego conari valeo, me debere profiteor. Etenim dissectiones cadaverum illorum, qui aliqua viscerum affectione laborarunt, inter primordia studiorum meorum, nimirum ab anno 1676. (quô tempore Medici Assidentis munere in memoratô Nosocomiô S. Spiritus in Saxiâ fungebam) arripui diligentius, nec unquam amplius dimisi; propterea quòd opportunè legissem ingenuum hunc Scriptorem cum jam consenuisset, palinodiam per hæc verba quasi canentem: (c) *Utinam ego, dum junior ætate fui, & bonâ valetudine præditus, huic potius Anatomie parti studium navassem; & tot annos, quot in illâ consumpsi, in istâ posuissem; neque tam serò ad agrum adeò fertilem excolendum aggressus essem, absolvissem, Deò adjuvante, nisi memet spes fefellisset, incæptum opus: & honesti laboris à me suscepti aliquem fructum, commendatione, & laude dignum, adeptus essem: quod exequi amplius nequeo, coactus tùm ob ingravescentem jam ætatem, tùm propter continuos, ingentesque articulorum cruciatus ab incæpto desistere, animumque penitus despondere. Quam equidem jacturam multò molestius fero, quàm alia damna, ac incommoda, quæ multa, & summa, aliquot ab hinc annis accepi, & passus sum.* Quem sane locum aptissimè exscripsit præstantissimus in Anatome, atque in omni Re Medicâ, & Chirurgica Vir Marcus (d) Aurelius Severinus; Is enim in epistolâ ad Petrum Maclam Medicum Romanum, Eustachii nostri tantâ cum laude meminit, ut asserere non dubitaverit se compertum habere ab hoc primùm homine fluxisse morem in Urbis Nosocomia dissecandorum Cadaverum morbidorum.

Excipe igitur (Doctissime Fantone) munusculum, quod primùm SANCTISSIMO PATRI debemus; deinde etiam humanissimo Viro D. Paulo Andreae de Rubeis Metropolitanæ Urbini Ecclesiæ Canonico, qui unus ex Pinorum hæredibus, illud Summo Pontifici demississimè obtulit, à quô tantum decus, Bibliotheca nostra mutuata est. Hoc autem eò magis Tibi non ingratum fore confidimus, quòd tuæ in nos benevolentiae testimonia habeamus locupletissima. Vale.

Datum Romæ kal. Februarii MDCCXIII.

*Hæc sunt tùm Eustachii, tùm Tabularum ejus merita, de quibus, Erudite Lector, admonere te in animum induxi; nunc verò cum Tabulis eas accipe notas, quas ego, ut plurimorum desiderio satisfacerem, inter varias, nec porrò exigui momenti occupationes conscripsi. Et quoniam, ne frequens locorum obscuritas me in errorem duceret, sæpe, maximèque sum veritus, idcirco in laboris honesti societatem vocavi D. Antonium Pachionum Medicum Romanum, & in rebus potissimum anatomicis apprimè versatum, quòd cum singulas Tabulas iterum ad examen revocare non detrectavi; atque ubi vel minimus scrupulus (quod interdum accidit) nobis injectus est, statim imaginem cum archetypò, nempe iconem cum dissectò cadaveris membrò contulimus, & comparavimus: in partem quoque diligentia, curaque accitò Franciscò Soldatò,*

(a) Antropographiæ lib. 1. pag. 31. (b) Lugd. Bat. apud Jo. Vander Linden. 1707. (c) De Renibus cap. 45. (d) In Epist. M. S. S., quæ inter alias asservatur in publica nostra Bibliotheca.



Juvene quidem Medicis studiis, cadaverumque sectionibus magnoperè exercitò. Neque verò, cùm opportunum censuimus, per epistolas quoque in consilium admittere prætermisimus eximios Viros Joannem Fantonum, (a) & Joannem Baptistam Morgagnum (a) nostræ ætatis in Italiâ experientissimos Anatomicos. Hinc confidimus fore, ut non pauca, pulchra simul, & nova, ex absconditò, & intactò hùc usque Eustachianò hòc thesaurò in lucem proferantur. Et quanquam ipse in edendò hoc opere sim hesitantior, ne scilicet multa inchoata solùm, ac rudia; immò fortè perperam ex Commentariolis meis excidisse quis opinetur, illum tamen velim presentibus frui, & meliora in posterum præstolari: nam non obscura spes nobis affulget, fore, ut inveniuntur notationes, quas procul dubio idemmet Eustachius exaravit, si nimirum BENEFICENTISSIMUS PONTIFEX quam in eruendis Tabulis jussit, in perquirendis etiam Auctoris scriptis jubeat diligentiam adhiberi: ita enim opus cunctis numeris absolutum, perfectumque constabit, atque in omnem posteritatem duraturum. Vale.

ILLUSTRISSIMO, AMPLISSIMOQUE VIRO

JO. MARIÆ LANCIPIO

Archiatro, & ab Intimo Cubiculo SS. PONTIFICIS.

JOANNES FANTONUS S. P. D.

SI ego unquam, Vir Amplissime, Librum Anatomicum accepi, & perlustravi libentissimè, hic sanè est, quem tuâ humanitate ad me missum nunc præ manibus habeo. Magna semper de Eustachii Operibus existimatio mea fuit: sed vicit omnino expectationem meam hoc Tabularum Anatomicarum Volumen elegantissimum: quas quidem Tabulas nemo, ut opinor, inspiciet, quin tanti Viri ingenium, peritiam, diligentiamque admiretur: Novum aliquid prodiisse in lucem, vel passim prodire Recentiorum industriâ, & labore mirum non est, cùm à seculo, & quod excurrit, tot insignium Virorum opera in Anatomicum studium conversa sit, tantaque accesserit Instrumentorum supellex, quæ in perscrutandâ Hominis, & Animalium fabricâ maximo adjumento fuerunt. Sed unum tam rudi, incultâque ætate Eustachium ignota coævis, & à multis simul posteris vix adhuc animadvertita, detexisse primùm incredibili solertiâ, atque incidi eximiâ sedulitate curavisse, tam magnum est, & admirabile, ut nihil majus esse, & spectabilius videatur. Præ cæteris mirificè placuerunt Cerebri, Nervorumque Icones, in quibus Willisium, atque Ridleyum Eustachius antevertit. Utinam Scriptorum Rei Anatomicæ rigidissimus Censor Riolanus revivisceret! Quanta, mehercle, viri lætitia foret! Quâ voce, quò plausû Thesaurum hunc exciperet! Quas Tibi grates pro tantò munere rependeret! Amici mei, rerumque Anatomicarum Studiosissimi Viri, quibus inventum tuum brevè promulgandum significavi, gratulantur omnes, cuique majores habere gratias debeant, vix sciunt. Promiscuè ab iis Eustachium commendari, atque Lancisium intelligo. Aureum sanè, non æreum moriens Eustachius monumentum reliquit: sed perpetim fortasse latuisset, ni è tenebris eruisses. Fulgentem spectare Planetam, posteaquam fuerit diutissimè occultatus, lætari omninò consuevimus: atque aura, quæ nubes aliquandò discussit, ità nos recreat, ut lumine ipsò charior ferè videatur. Me verò hallucinari non parùm in hoc comparationis lusû animadverto. Nihil auræ beneficiò adjicitur Soli: Tu lumini lumen impertis. Nemo etenim, ut ajebam, Eustachianas Tabulas sine admiratione inspexerit; sed si nudæ prodiissent, vix peritiores ex earum aspectû, præsentiaque proficere potuissent. Tua interpretando, easdemque explicando solertia, tuusque incredibilis labor iis maximè probabitur, qui rejectis luculentis, quibus Tabulas exornasti, Annotationibus, curam describendi, explicandique singula in se recipere pro tentamine voluerint.

Quid modo dicam, Vir Amplissime, de PONTIFICIS MAXIMI benignitate? quid de excelsò animò, deque singulari SANCTITATIS SUÆ studiò in locupletandâ, orandâque Bibliothecâ, quæ tuæ virtutis, munificentia, doctrinaeque æternum erit monumentum? Tantæ specimen beneficentiæ, tum cætera omnia, quæ SUMMUS PRINCEPS in commune Literariæ Republicæ commodum piissimè, præclarissimèque gessit, amplissimâ forent oratione enarranda. Hoc autem tuæ dignitati, tuo amori, tuæ gratitudini, tuæque eloquentiæ munus fortunatissimum relinquo. Quod ad me pertinet illud est præcipuum, ut Tibi grates habeam de eximiò munere, quod mihi

(a) Legantur utriusque Viri Epistolæ, quas subnectimus.



mihî profectò longè majori in pretiò est, quàm ea fuerunt aurò, & gemmis fulgentia mune-  
ra, quæ superioribus à Te annis accepi, Vale.

Augustæ Taurinorum kal. Junii M D C C X I I I.

AD ILLUSTRISSIMUM, ET CELEBERRIMUM VIRUM  
D. JO. MARIAM LANCI SIUM

Intimum Cubicularium, & Archiatrum Pontificium.

JO. BAPTISTÆ MORGAGNI

EPISTOLA.

**V**El triginta octo Tabularum conspectû, quas ab Eustachiò olim promissas, nunc verò post multorum irritas perquisitiones, CLEMENTIS XI. Pontif. Max. Beneficiò à tuâ solertiâ demùm repertas, ad me (quæ tua est humanitas) mittis, vel quod eas tuis auctas, ornatasque Annotationibus exitaras esse, scribis in Bibliothecæ, quam selectissimorum voluminum copiâ in publicum commodum instruxisti, imminente sub proximas kalendas dedicatione, magnò me, Doctissime Lancisi, gaudiò, & incredibili quâdam voluptate perfundis. Quod autem addis, cupere Te vehementer, ut quæ in his Tabulis propria Eustachii, & peculiaria (sint licet ab aliis post ipsum prodita) extare cognovero, de his omnibus Te diligenter, nullâque interpositâ morâ certiore faciam, utrum difficilius sit negare, an efficere, multùm dubito. Nam & negare ei, quem plurimùm colam, cuique me obstrictissimum esse, confitear, ea præsertim cupienti, quæ, sicuti ad Historiæ Anatomes ex hisce Tabulis illustrationem, ita ad beneficii celebrationem pertineant, per se collati in publicum ab eò Principe, cujus non modò geminæ amplissimæque potestati, sed & summæ erga me, meosque omnes beneficentiæ longè plùs debeam, quàm hominem homini debere fas sit, durum id mihi, & quod nequaquam possim, videtur: & id suscipere in his temporis angustiis, atque in his tot, & domi urgentibus, & in publicò impendentibus occupationibus, quod intrâ justum tempus, & otio affluens pro dignitate præstare non possem, & præterea quæ hujus, aut illius Anatomici inventa creduntur, ea ad Eustachium referre aggredi, hoc verò perdifficile esse sentio, eique maximè, qui, cum non possit prodesse omnibus, neminem saltem velit offendere, quique, ut jamdiu nôsti, haud mediocriter vereatur.

*Laudes Egregii Principis, & tuas  
Culpâ deterere ingeni.*

Quoniam tamen sapienti cuique homini pulchrum potiùs, atque optandum videri debet, eadem quæ Eustachius, sublatâ omni plagii suspitione, observasse, ac cum tantò Anatomicò divisam inventionis gloriam habere; & quoniam vestrum, Lancisi Ornatissime, beneficium, si, qui dignè possunt, his solis celebrare liceat, timendum est, ne, quod ab omnibus laudandum esset, id nullum habeat laudatorem; idcirco statim, ut jubes, morem gero, non omnia, quæ aliàs possem, sed præcipua eorum, quæ hasce Tabulas inspicienti in mentem nunc veniunt, ad Te scribens, nullam aliam habitura gratiam, nisi celeritatis.

Sed antequam incipio, quò tempore, & in quem potissimùm finem hæ fuerint Tabulæ ari incisæ, constituere necesse est. Hæc enim duo non modò ad easdem intelligendas, verùm etiam ad ea, quæ in ipsis peculiaria Eustachii sunt (sicut Tu cupis) dignoscenda plurimùm adjuvant. Igitur quicumque sunt in ejus Opusculorum lectione versati, ii certè non ignorant, id sibi Eustachium in omni sive hominum, sive brutorum dissectione præ cæteris proposuisse, ut ostenderet, magis in Galeni Accusatores, quàm in Galenum ipsum reprehensionem cadere, eò maximè tempore pervulgatam, quòd non hominis, sed brutorum anatomicam descriptionem tradidisset. Nimirum tunc omnium manibus terebantur Andreae Vesalii de humani Corporis fabricâ libri, accusationem illam tertio quòque verbò non sine acrimoniâ ingeminantes; & in iis propositæ & descriptiones, & Tabulæ, ut eleganter traditæ, & affabrè delineatæ, sic passim diligenter quoque, & fideliter ad humani corporis normam exactæ judicabantur. Etsi verò post annos circiter viginti, ex quò Vesalii Tabulæ prodire cœperunt, extitit Romæ Realdus Columbus, qui nonnullos in eò ipsò, quod memoravimus genere, Vesalii errores in suis libris de Re Anatomicâ reprehendit, & paulò post Gabriel Fallopius, Gymnastii hujus



hujus nostri decus, & lumen, edito aureolo Observationum Anatomicarum libello multo plura Vesalii errata deprehendit; ab neutro tamen eorum ullæ Tabulæ editæ sunt, quæ pro fallacibus illius Tabulis sufficerentur. Quæ cum ita sint, quæcumque in Vesalii Tabulis, aut desiderata, aut perperam efficta, in his Eustachii Tabulis addita, & emendata inveniemus, primæ horum omnium delineationis honorem esse ad Eustachium referendum, neminem putato negaturum, ut qui duobus post Falloppium annis, atque adeo ante novas cujusque Tabulas testatus est in Opusculorum Anatomicorum Præfatione has suas editioni paratas habere.

An verò, ut delineationis, sic quoque inventionis eorum omnium primam liceat Eustachio gloriam adjudicare, diligentius est inquirendum. Non enim propterea quia duobus, ut dictum est, post Falloppium annis testatus sit, se suas Tabulas absolvisse, continuo credendum est, non absolvisse multo antea & illas, & Anatomica Scripta, sive edita, sive adhuc desiderata. Nam, quò annò Falloppius Observationes edidit, eodem Pinus ad librum de Renibus Annotationes colligebat, & scripsisse Eustachium non modò de Renibus, verum etiam de cæteris aliis humani Corporis partibus assererat, ut in ejus ad Lectorem Epistolâ, & initiò statim Annotationum habemus. Præterea examen Ossium, eique adnexum de motu Capitis Opusculum, eò tempore fuisse perscripta, quò necdum Falloppii Observationes videre Eustachius potuisset, ex adscriptò die facillè colligitur. Sed quoniam Epistolam de Auditûs Organis post Falloppii Observationes scriptam esse, non modò ex adscriptò item die, verum quoque ex non unò ejus locò, de Stapede videlicet, ac de Cochleâ, satis constat; in Libello autem de Dentibus (ut modò cap. 32. de Renibus præmittam) attestante etiam Pinò in Annotationibus, Falloppii sententiæ nec semel, nec obscure impugnantur, & præterea Falloppius in Præfatione ad Observationes, has ante annos quatuor, à se scriptas ad Petrum Mannam, testatur; his de causis unicè ad annum, quò Tabulæ sunt æri incisæ, inquirendum veniamus; nam & de his potissimum quærimus, & si constabit, has ante scriptas à Falloppio Observationes fuisse paratas, plerorumque etiam quæ & Scriptis, & Tabulis communia sunt, inventorum gloria Eustachio asseretur.

Itaque mitto quòd in Præfatione ad Opuscula hic affirmat, *sex & quadraginta Tabulas æreas multo prius se editurum fuisse, nisi ab ætate, valetudine, & fortunarum imbecillitate fuisset prohibitus.* Mitto etiam quòd in Præfatione ad suas in Erotianum Annotationes, & ad Libellum de Multitudine scribit, se suas *observationes, & inventiones anatomicas jam pridem ære incidendas mandavisse*; edere autem superfedere, quia nonnullos (idest Vesalium, ut liquet ex iis, quæ sequuntur) Opusculis à se annò proximò superiore publicatis vehementer audiverit commotos fuisse, ideòque se aliquandiu expectare, donec ipsi, si quid velint, rescribant, ne novas subinde appendices suis scriptis adjungat. Neque locum afferam ex Epistolâ de Auditûs Organis, ubi de Stapedis inventore differens, se, inquit, neque edoctum, neque monitum ab aliquò, *multo antequam ipsi scribant*, id ossiculum novisse, Romæque non paucis ostendisse, *atque in æs incidendum curasse.* Qui autem id scripserat, ex collatis utriusque locis apparet, Falloppium fuisse in Observationibus, ubi negat, annò 1548. fuisse Romæ quemquam, qui Stapedis notitiam haberet. Igitur *multo ante* hunc annum altera saltem Tabularum, in quibus hoc Ossiculum ostenditur, fuisse videtur incisa. Locum potius afferam, in quò & de Tabulis nuper inventis, & de his quidem universim Eustachius ita loquatur, ut annum simul, quem quærimus, disertè prodatur. Is, quantum modò memini, unicus extat, in Libro de Renibus cap. 16. *Hujusmodi, inquit, dispensatio, unioque venarum* (nempe venæ sine pari cum emulgente alterâ, aut cum proximâ aliquâ venâ) *quâ ratione, quotve modis à me sit observata, Tabulæ huic tractationi annexæ* (idest octo, quas tunc edidit) *apertissimè ostendunt; & nisi fallor, non secus eas inspicienti ante oculos ponent, ac si dissectioni nostræ interesset: in quâ harum venarum consensum ita consuevit ostendere: quippe qui multis ante annis perspectus mihi sit, & cognitus, quemadmodum nostræ Anatomice Tabulæ* (idest hæ quæ sunt nunc inventæ, & in his XXVI. & XXVII. (quæ hic sunt Tabulæ X. fig. 2. & Tabulæ XI. fig. 1.) *nam si easdem illas, de quibus modò dixerat, innuisset, non nostræ Anatomice, sed eadem Tabulæ dixisset; hæ igitur) annò salutis millesimò quingentesimò quinquagesimò secundò ære incisæ patefaciunt: ut dicere audeam, non minus memet mihi in eâ, quàm præsentibus, spectantibusque omnibus satisfacere.* Esse autem has nuper inventas Tabulas multo ante illas octo æri incisas, petitò ex XIII. Tabulâ (quæ hic in Tabulâ IV. continetur) argumentò infra confirmabo. Si ergo annò 1552. hæ Tabulæ fuerunt incisæ, prima laus Eustachio deferri potest non tantum delineationis, sed & inventionis eorum omnium, quæ in Vesalii supplementi,



tum, vel emendationem, ut in his Tabulis, ita in Falloppii Observationibus, immò & in Columbi libris, ad eundem modum occurrunt; ut quæ opera aliquot annos post illas Tabulas perfecta sunt, illæ quidem annis post quinque, hi verò ut minimum tribus, ut ex Columbi ad Paulum IV. Pont. Max. Epistolâ colligo.

Quòd si aliquis ex Falloppii Præfatione argumentum capiat, nonnulla ejusdem inventa, ut ad quamplurimos, sic & ad Eustachium potuisse multò ante illius Observationum editionem permanere; ego quoque ex Eustachii Opusculò de venâ sine pari Antigram. XI. argumentum vicissim capiam, nonnulla hujus inventa perferri ad Falloppium potuisse, per eorum videlicet sermones, aut scripta, quibus, ut Eustachius inquit: *studium erat aliorum inventa pro suis edere . . . exploratoribus (apud hunc) etiam stipendiò conductis*: ad quem locum rectè intelligendum, haud scio, an juvet illud Antigramma conferre cum his, quæ in Falloppii Observationibus, & in harum examine à Vesaliò editò, occasione Venæ sine pari narrantur; illud quidem scio, hunc Vesalii locum Fabricio ab Aquapendente è memoria excidisse, cùm in Opusculò de Venarum Ostioliis *mirari se, scripsit, quomodo hæc ad suam usque ætatem tam priscos, quàm recentiores Anatomicos adeò latuissent, ut non solum nulla prorsus mentio de ipsis facta esset, sed neque aliquis priùs hæc vidisset, quàm A. D. 1574.* Sed hæc obiter. Ad Eustachium nostrum redeamus: cujus, ut vides, Lancisi Ornatissime, ego gloriæ plurimum faveo; ita tamen faveo, ut multa pro Falloppio nostrò reponi posse, non diffitear; primum quòd, cùm nemo negare possit, ejus Observationes anno 1561. prodiisse, nùm Eustachii Tabulis ante hoc tempus summa imposita fuerit manus, illi ipsi possunt in dubitationem vocare, quibus mecum illi credere placeat A. 1552. easdem incisas fuisse; deinde quòd ex Epistolâ Eustachii de Auditûs Organis proclive sit conjicere quòd ab eò de Cochleâ, & de canalibus semicircularibus in II. Figurâ XLV. Tabulæ (*quæ hic facit Tabulæ XX. figuram 2.*) pictum est, id post lectas Falloppii Observationes eidem Tabulæ, quæ locus vacabat, adjectum esse. Verùm cætera mittamus, & tandem aliquando ad has Tabulas inspiciendas veniamus.

Quarum tres priores (*quæ omnes in hujus Editionis Tabulâ I. reperiuntur, ejusque novem priores figuras faciunt*) quoniam si quid habent, in quò moremur, id infra opportuniùs commemorabimus, idcirco has interim seponentes, ad XII. (*quæ facit hujus Editionis Tabulæ III. figuras 12. 13. &c. ad usque finem*) statim pergamus. In quâ, cæteris figuris prætermittis, iisque præfertim (ut semper) quæ in octo Tabulis vulgatis occurrunt, III. (*Tabulæ scil. hujus nostre Editionis prædictæ, fig. 14. ut alia mox indicanda pro VII. facit ejusdem Tabulæ figuram 18.*) potissimum, atque VII. contemplemur. Igitur in III. & vesiculas seminales, & deferentium vasorum cum iisdem conjunctionem, & duos feminis in capite, ut vocant, gallinaceò meatus, omnia perspicuè quidem, atque eleganter picta conspiciamus, quæ sanè frustra in Vesalii Tabulis perquiruntur, ut qui has vesiculas primum vidit in Falloppii observationibus descriptas. Cæterum ad vesicularum sedem ostendendam ab anteriore quidem parte undecimam XI. Tabulæ Figuram, (*quæ hic est Tabulæ III. fig. 11.*) à posticâ autem VII. hujus Tabulæ Eustachius instituit. In quâ præterea Figurâ eas vesicæ fibras monstrare voluit, quas cap. 19. de Renibus *conspicuas, crassas, ac ferè carneas, dixit, quæque adeò variæ quoquo versus distribuuntur, ut intuentibus multarum tunicarum speciem habere videantur.* Sed & in Tabulæ X. Figurâ I. (*quæ hic est Tabulæ II. fig. 2.*) exteriore pariter sublatâ ventriculi tunicâ, ita ejus circulares fibras ostenderat, ut Willisii industriam in Tabulâ III. ventriculi concinnandâ præverterit.

In Tabulâ verò proximâ XIII. (*quæ hic est Tabulæ IV. figura 1.*) illud primum dissimulare non possum, vasis urinarii intra renem dexterum ramificationem tum dimensionibus, tum figurâ non ita ad verum accedere, ut quæ in pervulgatâ Tab. V. (*quæ hic in Tabulâ nostrâ primâ, cum aliis pluribus continetur*) delineatur: ex quò nimirum in eâ opinione confirmor, longè priùs has Tabulas esse incisas, quàm octo vulgatas: quarum si ejusdem V. Tabulæ Figura I. idem ostendi credis, quod XI. Tabulæ Figura X. (*quæ hic est Tabulæ III. fig. 10.*) hanc quoque multò rudiorum, atque adeò priorem esse, confiteberis. Cæterum & his ramificationibus, sive, ut alii vocant, pelvis tubulis, & renum canaliculis, & horum in papillas iis tubulis exceptas unione fuisse ab Eustachio & Bellinum, & Malpighium occupatos, non est opus hîc memorare. Illud potiùs addam: hæc eadem, quæ Eustachius, Falloppium quoque in Observationibus attigisse. Clitoridem verò, & ejus crura, atque musculos, quæ similiter Falloppius in eòdem librò descripsit, primum certè delineata, & in hac XIII. Tabulâ, & in sequenti conspiciamus. Sed quod ad ligamenta uteri rotunda attinet, quæ Vesalius muscu-



musculos, Falloppius autem processus nerveos esse docuerunt; Noster in hac Tabulâ non modo ab utrôque diffidet, sed Svvamerdamii nihil ferè aliud, nisi minutissimas arteriolas, & venulas illa esse tradentis, & Figuram, & explicationem prævenit, addens præterea ex cruralibus nonnullos ramusculos, ut & in sequentis Tabulæ Figurâ I. (*quæ hic ipsius Tabulæ mox memorata figuram facit secundam*) ad quam priusquam transeo, in hac XIII. illud denique observandum judico: vel spermaticorum, & hypogastricorum vasorum ad latera cervicis uteri unionem minimè Nostrum latuisse.

In Tabulæ XIV. Figura I. (*quæ eadem hic est quam mox recensuimus*) nequaquam partium exiguitas Eustachium prohibuit, quin se illud quoque scire satis ostenderet, ab ani sphinctere fibras per cunni latera deduci versùs hujus summam partem, atque clitoridem. In Figuris autem III. & IV. (*quæ hic ejusdem Tabulæ faciunt figuras 4. & 5.*) cum ipsius cavæ uteri longè accuratior Figura observanda est, quàm ea, immo & consequentia tempora propemodum ferrent; tum verò in primis manifestum Tubæ Falloppianæ in uterum transitum spectare oportet. Figuræ autem ad fœtum, & ejus involuera pertinentes, collatis homine, & brutis, Vesalii in his rebus lapsum evidenter coarguunt.

Verùm his, aliisque prætermiſſis, rectâ ad Tabulas XVII. & XVIII. (*quæ duæ Tabulæ hic in unâ Tabulâ VII. comprehenduntur*) veniamus. Et primùm in illius Figura II. præter medullaris substantiæ per cerebellum in arboris, & ramorum modum dispositionem, juvat observare duo saltem genera processuum cum cerebellò commissorum, nempe & eos inferiores, ex quibus Varolius postea à se primùm, ut credebat, animadversis spinalem medullam ex parte componi, monstravit, quod ex hac Tabulâ non latuisse Eustachium, constat; & eos superiores, qui à Testibus in cerebellum, ut Willisio videtur, protenduntur. Ad horum initium origo Patheticorum nervorum, de quâ à Vesaliò ignoratâ Falloppius quoque in Observationibus locutus est, hic evidenter conspicitur. Eam noster in examine ossium, antequam Falloppium legere potuisset, jam scriptò, Fabio Amicio indicare voluerat, dum inter eorum commemorationem, quæ ut admirabilia ipsi ostenderat, *excitare*, inquit, *te nervi etiam debebant, nam ut mittam nunc illos, qui propè cerebri nates oriuntur* (nempe hos, quos hic delineat, Patheticos) & *alios qui juxta spinam procedunt, ac tres quoque propagines sexti jugi nervorum cerebri à medullâ spinali principium sumentes* (quos porrò esse in sequenti Tabulâ delineatos, mox ostendam) *nonne soluto &c.* Denique in hac eadem II. Figurâ operæ pretium est observare, medullam spinalem, non ut à Vesaliò, semper magis, atque magis quò magis à calvaria recedit, attenuatam proponi, sed ibi crassiolem, atque pleniolem, unde magni artuum oriuntur nervi: quod item & à Falloppiò animadversum, & ante hunc in Caroli Stephani libris pictum, nunc passim in accuratiorum Recentiorum figuris spectatur. Figuram verò IV. dum inspicimus, proderit ante oculos habere Anatomiae Cerebri Clar. Ridley cap. 7., in quò plexum choroidem tradit *ab utrôque latere esse duplicem, quod hætenus à nemine fuerat observatum*; ponit scilicet (ut hic Eustachius, qui hæc ad posteriora reflexa pingit) alteram plexûs partem à latere, alteram autem in mediò instar latæ expansionis nates, & testes, & glandulam pinealem obvolvntem. Quòd autem Ridleyus in eòdem cap. præter venas à Willisio descriptas, duas semper se dicit reperisse *anterioribus* ejusdem plexûs extremitatibus occurrentes, fortasse id est, quod in III. hujus Tabulæ figurâ monstratur. Figuram verò VI. Tabulæ XVII. si videre homines potuissent, cum Varolius suum de circumductione, seu reflexione Opticorum nervorum, & vera eorundem origine inventum proposuit, non id ad Fabricium ab Aquapendente pertinere, odiosè contendissent, sed Eustachio deberi, evidenter ostendissent.

Quid porrò, Lancisi Doctissime, de Tabulæ XVIII. Figuris omnibus dicemus, in quibus nihil ferè est, quod non nostra hæc potius, quàm Eustachii deceat tempora? Diligentiam sanè, quâ sunt paratæ accuratissimam, vel minimæ res testantur, & in his duæ illæ, ut Willisius appellat, candicantes glandulæ ponè infundibulum constitutæ, quæ in nullâ harum quinque Figurarum desiderantur. In I. autem & III. Figurâ (*quæ hic sunt Tabulæ VI. figura 8. & 10.*) ut singulas consideremus, occurrunt illæ, quas supra Eustachium vocasse diximus *tres propagines sexti jugi nervorum cerebri à medullâ spinali principium sumentes*, nos verò juxtâ communes his temporibus appellationes, quas in hac Epistolâ retinemus, radices vocamus nervi Spinalis ad Par vagum accessorii: quem ante Willisium *jampridem* (inquit Ridleyus cap. 16.) observaverat, imò delineaverat, atque descripserat Vidus Vidius. Caterùm ex his Eustachii Figuris & cui debeat, & Vieussenium in primâ ejus origine describendâ magis quàm Willisium, aut Rydleyum



ad Eustachii observationes accedere, facile colligitur: quis autem ad verum magis accedat, hic quidem non judico. Ut verò mittam de nervorum, & in primis quinti paris ramificationibus, quæ in hâc Tabulâ proponuntur, dicere; facere tamen non possum, ut in I. Figurâ præteream non modò portionem duram Paris Auditorii à Vesaliò ignoratam, sed & hujus primùm post inflexionem, quam in Aquæductû subit, cum chordâ tympani à pari quintò proveniente unionem, & demùm cum hòc eòdem pari conjunctionem (de qua alii aliter) delineari, de quibus plerisque rebus ut noster in Epistolâ de Auditûs Organis verba fecerat, sic quod speciâtim ad memoratæ chordæ originem, & finem attinet, multò quàm Falloppius diligentius proposuerat. Nunc missis cæteris, in Figurâ II. (*quæ hujus Tabulæ VI. figura est 9.*) consideratione moremur. Et in eâ nervos vulgò intercostales dictos inspiciamus, qui nescio an sint illi, qui, ut suprâ dictum est, *juxtâ spinam procedere* ab Eustachiò admirabiliores suas observationes Amiciò commemorante dicebantur. Nam etsi iidem nervi superioribus, & æqualibus Anatomicis non erant ignoti ad vertebrarum thoracis, & lumborum latera; ad latera tamen vertebrarum cervicis eosdem Vesalius videre non potuerat; itaque ceu ab octavò pari infra cervicem enatos proposuerat. Ipse autem Falloppius etsi videtur ubi olivare suum corpus, sive plexum describit, aliquam majorem gemini prædicti nervi habuisse notitiam; non tamen ejus veram cognovit originem. Immò Willisus in Nervorum descriptione cap. 5. *Origo, inquit, ejus nondum satis detecta fuit; nam à plerisque Anatomicis pro ramò paris vagi perperam sumitur.* Hæc autem origo ex eâ saltem parte, quæ ad nervum sexti paris attinet, manifestissimè in hâc Figurâ demonstrata est. In quâ præterea & plexus plures, & origines, ac distributiones nervorum observantur, quas sanè res non dico ex Vesalii solùm Tabulis, sed & aliorum, qui sunt illum ad recentiorum usque tempora consecuti, partim nullò modò, partim non satis licebat addiscere. Quæ sigillatim recensere nunc mitto, quoniam sentio, in his duabus Tabulis considerandis (quæ alioquin omnium videntur consideratione dignissimæ) aliquantò, quàm vellem, me prolixiorum fuisse.

Sed vicissim breviorum multa esse me cogunt in sequentibus usque ad XXXVIII. (*quæ hic in Tabulâ continetur XVI.*) Tabulis considerandis; primùm quòd in earum aliis nulla quidem nunc occurrunt ita digna consideratione; deindè quòd de aliis, & nominatim de illis duodecim, quæ musculos exhibent, Te minùs sollicitum esse, scribis: denique quòd earum aliqua haud pauca habet, quæ in octo jamdiu editis Tabulis etiam sunt. Attamen ut intelligas has quoque, de quibus nunc loquor, Tabulas me inspexisse, pauca in paucis considerabo. Igitur in Tabulæ XXVII. Figuris II., & IV. (*quæ hic sunt figurae 2. & 4. Tabulæ XI.*) eæ mutuae vasorum mesaraicorum ad modum arcuum communicationes ita perspicuè, & eleganter expressæ, ut nunquam meminerim meliùs, satis testantur Eustachii in his quoque valis exercitationem, quam in Antigram. 8. de Venâ sine pari subindicaverat. Ad ea autem, quæ in pluribus suorum Opusculorum locis de nonnullarum venarum, & in primis venæ sine pari distributione, variisque communicationibus tradidit, faciliùs intelligenda, & nonnullæ hujus Tabulæ Figuræ, quæ in octo prioribus Tabulis aut nullò modò, aut ob loci angustias decurtatæ proponuntur, & ipsa quoque superior Tabula XXVI. (*quæ hic in Tabulâ X. continetur*) vehementer utiles sunt.

In Tabula autem XXIX. (*quæ hic est Tabula XII. figura 1.*) primus omnium Eustachius Occipitales musculos pinxit, ut quos Fallopius à reliquis omnibus Anatomicis scribit esse prætermisissos. Eisdem quoque pingit in XXXI. XXXII. & XXXIV. (*quæ hic faciunt Tabulæ XIII. figuram 1. & 2. & Tabulæ XIV. figuram 2.*) in quibus ut & in XXX. (*quæ hic est Tabulæ XII. figura 2.*) musculos præterea exhibet, qui supra, & qui ponè auriculam sunt constituti, de quibus Fallopius idem pariter animadvertit.

Tabula XXXV. (*quæ hic est fig. 1. Tabulæ XV.*) Mastoidæos musculos, & duplicem singulos habere originem, & sic in duos utrinque dividi posse, ut Eustachius adversùs Vesalium in Opusculò de Motû Capitis scripserat, dilucidè ostendit; quemadmodum ea, quæ adversùs eundem de duobus Capitis musculis, quos complexos vocant, in proximis superioribus periodis attulerat, à Tabulâ XXXVII, (*quæ hic est figura 1. Tabulæ XVI.*) confirmantur. In quâ Tabulâ exiguus ille, qui ex anteriore ani orâ dependet, musculus num is sit, qui musculus urethræ sine pari à nonnullis Recentioribus appellatur, alii viderint.

Porrò Tabula XXXVIII. (*quæ hic est figura 2. Tabulæ XVI.*) præterquàm quòd de musculis intercostalibus interioribus illud ostendit, quod Eustachius Antigrammate ultimò de venâ sine



sine pari indicavit, quòd scilicet, *ad radices costarum non pertingant*, si cum Tabulæ XLI. (*quæ hic est Tabula XVIII.*) Figuris VIII. & XIII., ut par est, jungatur, ea præsertim demonstrat, quæ de duplici utrinque musculò, quem Longum Colli vocitant, hujusque in caput implantatione, & de duobus præterea, vel tribus prætermis à Vesaliò Musculorum paribus, quæ caput movent, post nuper indicatum Opusculi de Motu Capitis locum ab Eustachio tradita fuerunt. Quæ quidem omnia unà cum his Tabulis, unàque cum illis, quæ paulò suprâ de capitis, & primarum vertebrarum ligamentis docuerat, conferri diligenter velim cum iis, quæ de duobus earundem partium ligamentis, & de quinque paribus musculorum diversis capitis motibus inservientibus à Dupræo Chirurgò Gallò proposita sunt, quorum summa unà cum Epicrisi, & quasi Vindiciis Cl. Cowperii, & Figuris utriusque in Actis Eruditorum Lipsiensibus A. 1699. exhibetur. Sic enim scio fore, ut nonnulla ex iis, quæ ibi, ut ignota omnibus sunt proposita, Eustachium non latuisse intelligatur.

Tabulæ XXXIX. (*quæ hic facit priores figuras Tabulæ XVII.*) inferiores Figuræ primum omnium Eustachium emendavisse testantur id quod à Vesaliò in oculorum musculis ostendis peccatum fuerat.

In XL. autem Tabulâ (*quæ hic facit posteriores figuras Tabulæ XVII.*) ea imprimis exhibentur, quæ Eustachius in Examine Ossium à se præstita commemorabat. *Nonne, inquit, solutò prius oculò in singulas sui membranas, quod vix animus capere potest, foramen nervi visorii Tibi, & aliis, vel multis reclamantibus, ante oculos sexcenties exposui?* Ostenditur quoque id quod in Libri de Multitudine cap. 32. affirmaverat, nempe venas, & arterias à cerebro per intimiorem nervi visorii substantiam trajici, ac inde in retinam oculi tunicam dispensari; tum accuratam sectionem, tum firmam rationem ostendere. Illud præterea in Figuris II. III. VI. (*quæ faciunt prædictæ Tabulæ XVII. figuras 7. 8. & 11.*) observandum est, vasa per choroidem, non ut in retina anteriora versùs, sed posteriora versùs protrepentia, & fibrosam ipsius choroidis structuram monstrari.

Sed ad Tabulas XLI. & XLII. (*quæ hic componunt integram Tabulam XVIII.*) transeamus, in quarum plerisque Figuris inspiciendis dicere non possum, Lancisi Ornatissime, quantum ceperim voluptatem; dum & eorum, quæ in pristinam in Anatomicâ historiâ sedem restituere, & eorum, quæ inter diversas Anatomicorum descriptiones seligere ante hos septem annos in meis primis Adversariis Anatomicis conatus sum; in quæcunque, inquam, eorum in duabus hisce Tabulis Eustachius incidit, idem mecum vel de rerum dignitate, vel de historiæ selectû censuisse evidentè intelligo. Atque utinam per magnarum rerum tunc adhuc inveniendarum copiam, & quarum magnam ipse partem detexit, ad ea descendere tam accurato Anatomico licuisset, quæ nobis quasi ex magnâ messe perpauca spicæ, non neglectæ quidem, sed elapsæ, improbòque adeò labore raris, & plerunque abstrusis in locis legendæ relicta sunt: profectò non dubito, quin ex iis quoque, quæ à me non tanquam restituta, aut selecta; sed ut primùm inventa proposita sunt, plura essent, quorum inventionis divisam cum tantò Anatomicò gloriam haberem. Nunc ex his, quæ deprehendisse visus sum, unum ex omnibus, & levius quidem, est illud, quod de veris hyothyroidum, & sternothyroidum musculorum terminis monui; quos passim ferè ut in Vesalii Figurâ, in Tabula XLII. num. 30. ab Eustachio, ut cum suis conferri posset, allata, pictos descriptosque animadverteram. Itaque meam & descriptionem, & Figuram cum Eustachii V. & XII. in Tabulâ XLI. (*quæ hic est Tabula XVIII.*) satis convenire, vehementer gaudeo. Cum autem mihi, & cricoidis cartilaginis capitula, & medium epiglottidis ligamentum, & præsertim laryngis ventriculos, de quibus passim Recentiores silebant, & observare contigisset, & restituere placuisset; mirum nunc in modum gaudeo, à gravissimò hòc Anatomicò nihil horum esse prætermisum, ut qui prima in VII. XLII. Tabulæ, (*quæ hic est Tabula XVIII. figura 21.*) alterum in V. (*quæ hic est Tabula ejusdem XVIII. figura 19.*) facilè adumbrat: ventriculi autem dexteri orificium certè in XI. Figura (*quæ hic est Tab. XVIII. figura 25.*) demonstrat. Cùmque pariter inter diversas Anatomicorum sententias, & circa epiglottidis musculos depressores, & circa cricoarytenoidæorum posticorum ortum, atque tendentiam, & circa arytenoidæorum structuram, & in primis circa Thyroideæ glandulæ duplicitem id mihi seligendum visum esset, quod dissectiones propriæ docuissent; admodum lætor, Eustachium mecum facere, qui in XLII. Tabulæ Figura I. (*quæ hic est Tabulæ XVIII. figura 15.*) nullos epiglottidis depressores agnoscit, qui in eadem, & in II. (*quæ hic est Tabulæ XVIII. figura est 16.*) cricoarytenoidæos, & arytenoidæos juxta meam descriptionem delineet; quique demùm in V. & VIII. Figura XLI.



Tabulæ, (quæ faciunt hic Tabula XVIII. figuras 5. & 8.) non modò unam mecum thyroideam proponat; sed in cunctis ejus conditionibus ita conveniat, ut ne illam quidem appendicem omittat, quam ab eâ sursum per thyroidis faciem persapè protendi adnotaveram. Ad quas Eustachii figuras, suas, si adhuc viverent, emendare illi demùm possent, qui ad meas emendare neglexerunt: quanquam plura, etiam ubi maximè dissimulant, à me sumpserint, & plura ad mea Adversaria emendaverint; ut eorum Anatomix utramque editionem conferentibus planum erit, quæ utinam semper benè intellexissent. Sed nolo cum umbris hominum, præsertim & laude alioquin dignorum, & mihi non omnino ingratorum luctari. Itaque præstat in his ipsis V., VIII. Eustachii figuris, quemadmodum & in XI. illud præterea observare, ut Vesalii in linguæ musculis defectus egregiè emendetur, utque præterea in sequentis Tabulæ Figura V. (quæ hic ejusdem Tabulæ XVIII. figura est 19.) linguæ glandulæ, sicut in hujus VIII. nonnullæ tracheæ glandulæ non omittantur. Porro si Cl. Amicissimoque Valsalvæ & XI. & XIV. hujus Tabulæ Figuras, & præterea IV. & VI. sequentis Tabulæ cum laudatissimis suis V. & VI. Tabulis comparare placuerit, non dubito, quin sicut intelligat, præcipuum in his suum Uvulæ, & Pharyngis continuitatis inventum Eustachio ipsi ignotum fuisse, ita agnoscat lubens, nonnulla tamen ex reliquis eundem quoque non omnino latuisse; illam verò, quæ à me in Epistolâ ad ipsum datâ restituta ex Falloppio est, Stylopharingæi musculi in cornua ossis hyoidis, & in supernam oram cartilaginis scutiformis implantationem in XLI. Tabulæ (quæ hic est Tabula XVIII.) Figura XI. subindicari.

Porrò quæ in proximis Tabulis ad sceletorum pedes ex organo auditus ostenduntur, eorum ab Eustachio nonnulla inventa, ferè omnia primùm fuerunt delineata. Cæterùm in sceletò Tabulæ XLIII. (quæ hic facit primam partem Tabulæ XIX.) contextus ille elegantissimus, quem spuriarum costarum cartilagine in vicem efficiunt, quemque à Vesaliò oscitanter prætermitti Eustachius dixerat in Ossium Examine, conspici potest. Hic ipse est, quem, quamvis passim ab aliis omissum, Verheyenus in alterâ Anatomix suæ editione diligenter memoravit, atque depinxit. Illud quoque in sceletò hujus, & proximarum Tabularum observatione dignum est, quòd os sacrum, non ut à Vesaliò, sex partibus constans, & quinque ante, & retrò foraminibus utrinque pertusum pingitur; sed quinque constans partibus, & quatuor utrinque foraminibus pervium, quale scilicet magnâ ex parte in hominibus esse solet, ut in eodem Opusculò animadvertit Eustachius. Hæc tamen, & ille, quem modò diximus, cartilagineum contextus in Tabulis etiam Caroli Stephani utcunque rudibus, & antiquis occurrunt.

De his tandem, quæ sunt postremæ, duabus Tabulis, illud primùm in universum censemus, plerasque earum Figuras, ut & XIII. Tabulæ XLI. (quæ hic est Tabula XVIII.) iis potissimùm illustrandis inservire, quæ in memoratò nuper Opusculò pro Galenò contra Vesalium ab Nostrò afferuntur: quod (ut cætera prætermittam) primò statim aspectû in ultimâ quidem Tabulâ (quæ hic est Tabula XXI.) Figurâ XVIII. tresque illi proximæ satis monstrant; in quibus illæ, quæ in eodem Libellò traduntur ossium sterni, ejusque cartilaginis varietates accuratè exhibentur: in Tabula autem XLVI. (quæ hic secunda pars est Tabulæ XX.) idem plures illæ, dissimilesque calvariæ attestantur. In quarum porrò plerisque observo peculiare illud Foraminulum pro Venâ, à Falloppio cum duræ matris sinibus egregiè descripta, quam nunc Occipitalem rectè appellant, non desiderari.

Hæc habebam, de quibus Te, Vir Doctissime, statim, ut jussisti, certiolem facerem, Sus, ut ajunt, Minervam. Erant præterea in his Tabulis dubia quædam, & subobscura, de quibus aliquid scribere fortassè poteram, sed nolui divinare. De his verò, atque aliis, quæ aut scientes prætermisimus, aut fortè etiam in his tantis angustiis temporis haud satis vidimus, fortassè olim, si quid otii dabitur, in eâ quam concepimus, Anatomicorum Inventorum Historiâ scribemus. Quam quoniam ea scripta Eustachii adjuvare plurimùm possent, quæ adhuc latent; oro Te, obtestorque, ut sicuti has Tabulas, ita & ea scripta è latebris eruere, atque producere aggrediaris. Ea namque Eustachius cum in Opusculorum Præfatione propediem se esse editurum promisisset; anno proximo in Præfatione ad suas in Erotianum Annotationes, & in Libellum de Multitudine, parata esse, & in ejusdem Libelli cap. 15. jam absoluta esse indicavit. Quæ verò de ipsis, deque suâ in illis diligentia speranda essent, cum iisdem in locis, tum in Præfatione ad Opuscula docuit, his multò illa utiliora pronunciare non dubitans. Magnitudinem quoque Operis eodem in locò satis ostendit, dum ne tantum opus multò prius aggre-



grederetur ad imprimendum, à fortunarum suarum imbecillitate se deterritum scribit: quod sanè de Tabulis potissimum non esse accipiendum, illud probat, quòd ostendimus jam ante annos decem illas æri incisas fuisse. Quanquam & ejus Operis magnitudinem, & servatam in eò scribendi rationem ex eò quoque æstimare licet, quòd ea Syngrammata, & Antigrammata, quæ de duabus tantum venis, sine pari, & profunda brachii, edidit, non pauca quidem, sed parvam tamen, si reliquis omnibus respondere debent corporis partibus, totius Anatomes particulam, ea, inquam, ex eò librò, quem de *dissensionibus anatomicis scripserat, accepisse se*, dicit in eà, quam illis præfixit, Epistolâ. Eum autem librum illa ipsa scripta esse, quæ nunc quærimus, memorati superiùs loci apertè significant. Neque aliquis credat nihil in iis scriptis contineri, quod ab his Tabulis, quæ unà videlicet prodire debebant, non ostendatur. Non enim his Tabulis omnia Eustachium complexum esse, quæ ex *infinitorum penè hominum, atque animantium* sectione didicerat, multa indicio esse possunt. In quânam earum, quæso, extat *mirum illud naturæ artificium, ab aliis Anatomicis (quod sciret) minimè animadvertum, in plerisque duræ cerebri membranae sinibus* ipsi notum, ut innuit cap. 14. lib. de Multitudine? In quânam satis extant *quædam corpora permixta, in multis animalis partibus, præsertim verò in cruribus occurrentia, quæ in aliquot nervorum, venarum, atque arteriarum surculos, detractâ membranâ eos succingente, facillè solvantur, quæ à se in gratiam Galeni publicè ostensa* ibidem scribit cap. 32. ? In quânam *innumerabiles penè nervorum propaggines: quæ quidem ut visum sibi esse, ibidem dicit cap. 33. in corporibus secandis observasse, in cutem non ita frequenter inseruntur, ut quispiam fortasse arbitratur; sed ut plurimum in tenuissimas fibras dissectæ, adipis substantia terminantur?* Quænam porrò Tabula satis monstrat quæ de *duplici peritonæo, & de vasorum seminalium in scrotum ingressu* (longè aliter profectò atque Vesalius) *docuisse se* dicit in Ossium examine? Quænam denique, ut alia nunc omittam, aut *nervum visorium in eò animali (quod Malpighius postea manifestavit) in innumeras rugas complicatum, & incisâ tuniculâ ambiente in amplam membranam totum explicatum,* aut thoracicum ductum luculenter in equò descriptum Antigram. 13. de venâ sine pari? quænam, inquam, Tabula (nam quædam earum etiam ex brutis nonnulla exhibent) hæc ostendit? Est ergo sperandum, si ea scripta tandem aliquando proferantur in lucem, multa alia in iis inveniri posse, quæ hæc Tabulæ non complectantur. Quæ cum ita sint, Optime Lancisi, perge porrò, & quod præclare cœpisti, feliciter perfice. Apud eosdem Pini hæredes quemadmodum Tabulæ delitescabant, ita quoque hæc Scripta latere posse conjicio. Fuit enim ab Eustachiò Pinus ita *in societatem laborum* vocatus, ut aliquâ ex parte, quæ in iis etiam Scriptis consignatæ erant, Observationes ad ipsum pertinerent. Itaque Pinus ut in Epistolâ suo in Hippocratem præmissâ Indici eas Tabulas (quemadmodum solertissimè observasti) promittere potuit, quasi ut suas; sic in Annotationibus ad cap. 1. Libri de Renibus, vivente, & vidente Eustachiò: *nonnulla de renum sinibus à nobis animadverta:* apertè scribere non dubitavit. Sed sive hæc, sive alia placeat inquirendi via, quæ Tibi & spectatæ solertiæ, & non vulgaris eruditionis Viro vel multiplex deesse non potest, noli, quæso, in aliud tempus differre; sed quò die tuo, atque adeò meo CLEMENTISSIMO DOMINO tuam istam novam Bibliothecam ingredienti Eustachii Tabulas offeres tuis Annotationibus exornatas, ne dubita commune hoc alterum Litteratorum hominum votum pro eâ, qua eosdem, & Litteras, Litteratissimus ipse respicit, dignatione, & pro eâ, quâ tu polles & gratiâ, & eloquentiâ, aperire. Ego, si Nostrum novi DOMINUM, spe bonâ, certâque sum plenus, ultrò ipsum sua auspicia, & auctoritatem esse iterum promissurum. Quibus, si, ut nuper in Tabulis, ita nunc in Eustachii Scriptis inveniendis feliciter, sicut vo-veo, uteris; non plus ille, dum viveret, aut Divo Cardinali Borromæo, qui *suo favore non indignum putabat*, aut Amplissimo Urbini Cardinali, *cui inserviebat, & cujus domi alebatur*, non plus, inquam, vivens illis debuit, quàm SANCTISSIMO PONTIFICI, & ejusdem Præstantissimæ Urbis decori maximo, atque immortalis, nunc mortuus erit debiturus. Vale.

Datum Patavii XIII. kal. Novembris M DCC XIII.

CLARIS.



CLARISSIMO, DOCTISSIMOQUE VIRO  
D. JO. BAPTISTÆ MORGAGNO,

In Patav. Lyceo Med. Professori Celeberrimo,

7 O. MARIA LANCISIUS S. P. D.

**S**I unquam aliàs gratæ ab amicis, optatæque literæ redditæ sunt, gratissimas profectò abs Te superioribus diebus accepi; quippe quæ luculentissimas animadversiones ad nuper inventas Eustachii Tabulas secum attulerunt. Ac licet jampridem sedulam, pro meâ virili parte, operam impenderim legendis hujus Scriptoris tum Anatomicis Opusculis, & Annotationibus ad Erotianum, tum Libellò de Multitudine, immò etiam in ejusdem Eustachii Opuscula Annotationibus à Matthæo Pinò collectis, in quibus sanè omnibus non pauca sparsim deprehendi harum Tabularum documenta; est tamen quod ingenuè fatear, Epistolam hanc tuam obscuris quibusdam locis facem mihi prætulisse; præfertim verò, cum egregiè probare adniteris, Eustachium non modò scèpe, quod notissimum est, Vesalium castigasse, sed tale, tantumque studium cum in veris perquirendis partium *infinitorum penè animalium* structurâ, & officiis, tum in Tabularum delineatione adhibuisse, ut omnium sui temporis Anatomicorum conatus ita facilè superaverit, ut nemo aut eidem inventorum suorum palmam præripere, aut de gloriâ delineationis possit cum illò contendere; præfertim cum idem Scriptor decenniò ante, quàm sua Opuscula edidisset, tentata jam haberet experimenta, paratasque animadversiones, & Tabulas Anatomici sui operis; ac perspicuum propterea evadat cœvorum Anatomicorum labores prævertisse: cujus rei publicum, gravissimumque testimonium nobis impertitur Amatus Lusitanus, qui suarum Curationum Centuria V. (a), quam collegit anno 1555. de ipsò Eustachio contra Vesalium scriptum reliquit. *Nobiscum hæc in re est Bartholomæus Eustachius Ducis Urbinatis Medicus: qui ita rem haberi per literas è Româ mihi significavit: ut prope diem doctò, & eleganti librò suò de Anatomia in lucem futurò, omnibus palàm faciet.* Sed quid aliò opus est testimoniò, ubi idemmet Eustachius (ut Tu pariter sedulò animadvertisti) in Opusculò de Renibus pag. mihi 68. nuper inventas Tabulas jam *Annò salutis millesimò quingentesimò quinquagesimò secundò ari incisas* se habuisse fateatur.

Itaque notas meas èd nunc alacrius in publicum emittam, quòd magis illas auctoritate tuâ videam confirmatas. Nec dubito, quin Tibi immortales gratiæ ab universâ literariâ republicâ habendæ sint, qui tuis etiam doctissimis annotationibus Eustachii Tabulas immortalitate donaveris; nec debitas SANCTISSIMO PATRI, omnis literaturæ Summo Auspici, & Mœcenati, laudes reticueris; quas cum BEATISSIMI PRINCIPIS oculis subjecissem, benignè pollicitus est, Auctoritatis suæ vires omnes, & operam se in Eustachii Scriptis inquirendis diligenter collocaturum.

Cæterum plurimas Tibi gratias ago, quòd ad officia erga me paratissimus tam citò, tam multa, tam egregia, & solida rescripseris. Certè nostra semper, quàm aliorum de tuis commentariis major erit admiratio. Nam ceteri quàm benè, & quàm emendatè scribas apertè cognoscunt; nos etiam quàm facilè, & quàm celeriter abstrusissima quæque soleas explanare. Vale.

Datum Romæ Prid. kaleni. Novembris M DCC XIII.

IMPRIMATUR,

Si videbitur Reverendissimo Patri Sacri Palatii Apostolici Magistro.

N. Archiep. Capuæ Vicesg.

TESTIMONIUM

ILLUSTRISS. AC REVERENDISS. PRÆSULIS

CAROLI MAJELLI,

Bibliothecæ Vaticanæ Custodis Primarii.

**D**emandante Reverendiss. P. Fr. Gregoriò Selleri Sacri Palatii Apostolici Magistro diligenter & accuratè perlegi librum inscriptum: Tabulæ Anatomicæ Cl. Viri Bartholomæi Eustachii &c. cumque in eò nihil quidquam Catholicæ Religionis aut Christianæ pietatis adversum; imò ad uberrimam rei Anatomicæ utilitatem, ad immortalem SS. Patris CLEMENTIS XI. Pont. Max. gloriam; atque ad perennem tum Celeberrimi Eustachii, tum Clarissimi Lancisii laudem opus redundaturum deprehenderim, publicâ eruditorum luce dignissimum censeo. Cognoscent etiam universi par æquumque fuisse, ut ad Tabulas tamdiu expetitas, quæ pessimò publicò interciderant, è tenebris vindicandas, auctoritatem suam Pontifex sapientissimus intenderet, iisque illustrandis, inter multiplices negotiorum ac studiorum curas eruditionem suam doctissimus Lancisius accommodaret. Romæ Nonis Martii MDCCXIV.

CAROLUS MAJELLUS.

IMPRIMATUR

Fr. Gregorius Selleri Ordinis Prædicatorum Sacri Palatii Apostolici Magister.

(a) Curat. 60. pag. 528.



# FRANCISCI SOLDATI CANDIDO LECTORI M O N I T A.



Nter eximia beneficia, quibus humanissimè, nullò intermissò tempore me cumulavit Vir Illustrissimus Jo. Maria Lancisius, Philosophiæ, Medicinæ, omnisque propemodum Literaturæ laude celeberrimus, non postremò locò ponendum duco, quòd, cum multos antè annos ad medicam disciplinam perdiscendam hortatus esset, nullius planè rei ipsò in tyrociniò, quàm studiorum Mechanicæ, atque Anatomicæ altiorem speciem animo meo impresserit. Eandem ob causam cum Idem Eustachianas Tabulas post summum, & incredibile studium in colligendis, apponendisque notis recenti prælo designaret; operis perspicuitati, meaque consulens eruditioni voluit, ut meas qualescunque vigilias impenderem, tum ut singulas Tabularum particulas, quæ animadversione magis dignæ habitæ sunt, per appositos numeros Tibi fideliter ostenderem, tum ut integrum opus ab erratis, quantum à Typographò licet exigere, vindicarem.

Hæc agens, nonnulla deprehendi, quæ, cum ad eundem Ducem, Præceptoremque meum detulisset, ipse ad rectum Tabularum usum Tibi necessariò significanda judicavit. Ea sunt:

Primò præfatas Tabulas juxtà consuetum Anatomicorum ordinem non fuisse dispositas. Nam priores, (quæ nunc etiam à renibus incipiunt;) ab universò potius corpore, nempe à Tabulis IX. X. (quæ hic Tabulam secundam constituunt) novissimè repertis, ducendæ fuissent. Quod etiam si probè noverimus, earundem tamen situm permutandum minimè putavimus, non solum quòd numeri altiùs in Tabulis jam incisi essent; sed vel maximè, quòd integrum hoc opus, nè ullam notarum confusionem haberet, primis octo Tabulis, quæ in Eustachii opusculis continentur, illiusque notis explanantur, instrui debere videbatur.

Hanc verò perturbatam methodum non ab Eustachiò, sed potius à Petrò Matthæo Pinò ejus discipulò quâdam cogente necessitate susceptam, quantum licet conjicere, credendum est: *Scripserat enim Bartholomeus [inquit (a) Pinus] non modò de Renibus, verùm etiam de cæteris humani corporis partibus, sed ut antè alias Anatomicas tractationes, ab eò conscriptas, hæc, quæ de Renibus inscribitur, ederetur, fecit quorundam importunitas, qui hòc annò in publicò Theatrò nonnulla de Renium sinibus à nobis animadversa in controversiam revocare frustra conati sunt:* Cum igitur Pinus tractationi de Renibus Tabulas etiam ad illas pertinentes, addere constituisset, necessè fuit easdem primis octo numeris signatas edere: & quoniam post Eustachii mortem idem Pinus omnes simul Præceptoris sui Anatomicas Tabulas in lucem emittere cupiebat, ut ipse fassus est (b), idcirco reliquas perpetuò numerorum ordine disponere coactus fuit, ac propterea Tabulas, quæ ex. gr. I. II. &c. Tibi exhibendæ fuissent, pro IX. X. &c. numerare.

Secundò Auctorem nostrum, ut indicatæ partes ritè, ac facilè in Tabulis invenirentur, duos modos in suis opusculis proposuisse, quorum primum ità explicavit, videlicet:

*Regulam ex chartâ, aut ære facito latitudine digitali, quæ longitudine harum Tabularum latitudinem exæquet. Eam dividito in gradus ipsarum Tabularum gradibus, ac numeris respondentes; sed regulam accomodabis ad lineas altitudinis Tabulæ ex eo numero, quem ipsarum index ostendit; quò autem lineæ concurrerint, angulumque effecerint, ibi quæsitam partem invenies. Illud verò attendito in indice, locqs harum partium, quæ depictæ sunt commonstrante, priore numero altitudinem, posteriore latitudinem significari.*

Cum verò usû deprehenderimus fore, ut si præfata regula non prorsùs illi similis construeretur, quæ ad indicandas partes à nobis adhibita fuit jam angulus ex concursu linearum oriundus plùs justò anterior, aut posterior efficeretur, qui proindè aliam ab indicatâ particulam Tabulæ demonstraret; propterea duas regulas, quibus nos usi fuimus, æri incidendas curavimus, quarum quæ brevior est, octo prioribus Tabulis aptabitur, quæ verò longior, in reliquis adhibenda erit. \*

Tertiò studendum esse, ut librorum compactor inter pulsandas, tundendasque libri paginas, easdem quoque regulas intus reponat. Cum enim Tabulæ per ictus malei paullo porrectiones in latitudine sint evasuræ; certè, nisi etiam regulæ id paterentur, jam quæsitæ partes agrè inveniri possent.

Quartò ut ab eòdem Bibliopegò prædictæ regulæ crassiori chartæ membranaceæ superinducantur, atque à libri vertice filò pendulæ collocentur.

Quintò cum Incisoris incuriâ contigerit; ut non singulæ Tabulæ eadem constant latitudine, necessè est, ut, dum eadem regulâ uteris, illius principium in primò Tabularum latere, ac supra illam altitudinis lineam, quæ Figuram immediatè respicit, adamussim semper apponas, ipsiusque finem extra alterum Tabularum latus excidere facias.

Neque verò hic reticendum nobis videtur, secundum modum ab Eustachiò his verbis expositum fuisse: *Potest, etiam inquit, aut ex ferrò, aut ex lignò fieri circulus planus, cujus ambitus sit paulò major, quam longitudo Tabularum, eique alterum filum rectum, & alterum transversum ad angulos rectos protrahendum obducere, ac insigere oportet. Si enim ejusmodi regule fila numeris altitudinis, ac latitudinis in Tabulâ descriptis, accomodabis, punctum, quo fila sese intersectant, partem, quam inquiris, ostendet.*

Hic autem, quoniam non omnibus Tabulis congruere potest, cum graduum, seu numerorum vestigia in basi quoque impressa exoptulet, eademque in plerisque prorsùs desiderentur, idcirco nihil est, quod de hæc re Te monitum faciamus.

Attamen si expeditiorem exoptes modum pro eòdem usû Tabularum, sequentem addimus. Quadrilongum planum ex chartâ crassiori, vel aliquâ Tabellâ constructo, quod undique quamlibet Tabulam aliquantulum superet; deindè illud per lineam diagonalem dividito, quâ divisione duo triangula rectangula habebis, quorum alterum hòc pacto usurpabis. Latera angulum rectum comprehendentia ad lineas cum altitudinis, tum latitudinis Tabulæ ex iis gradibus, qui indicati sunt, ità dispones, ut angulus rectus intrâ Tabulam incidat; quò verò idem incidit, ibi quæsitam partem invenies.

Hæc si teneas non solum laborem nostrum æqui bonique consules, verùm etiam Eustachium, Lancisiumque meritis, dignisque laudibus efferes; illum quidem, quòd doctissimos labores ad rem Anatomicam illustrandam contulerit; hunc, verò, quòd eosdem è tenebris erutos in publicam lucem, & utilitatem prodiderit, suâque fati jam accuratâ, absolutâque ad singulas Tabulas paraphrasi ità explanaverit, & auxerit, ut quisque rudimentis tantùm Anatomicis instructus, per se cuncta intelligere facile possit.

Postremò, cum invenerimus inter autographa Tabularum Eustachii carmen hendecasyllabum Petri Matthæi Pini in laudem Magistri sui, Te, Lector humanissime, ejus usû, ac voluptate fraudare noluimus. Vale.

(a) In Annotationibus ad lib. de Renib. (b) In epistola Lectori adnexa Opusc. edit. Venet. 1597.

\* Hisce regulis nihil opus est ut Lector utatur in hæc nostrâ Editione, ut in Præfatione admonemus.



AD EXCELLENTISSIMUM  
BARTHOLOMÆUM  
EUSTACHIUM

Præceptorem Optimum

PETRUS PINUS.

**O**lim Pergamides velut Magister  
Falsa scripta refellit inscientis  
Theffali, methodum docens medendi,  
Sic meus quoque BARTHOLUS, procacem  
Fastum, & dicta refellit impudentis  
Vessali, methodum docens notandi  
Quaque in particulâ, situm, figuram  
Structuram, numerum, ordinem, atque nexum.  
Illi posteritas adhæret omnis,  
Et mirata colit Virum, futura  
Te nobis, Pater, invidet ætas  
Seque ortos citius volent Nepotes  
Fortunata nimis, nimis beata  
Per te secula nostra prædicabunt.

FRANCISCI SOLDATI  
IN LAUDEM  
ILLUSTRIS. AC REVERENDISS. PRÆSULIS  
JO. MARIE LANCISII  
Præceptoris sui  
EPIGRAMMA.

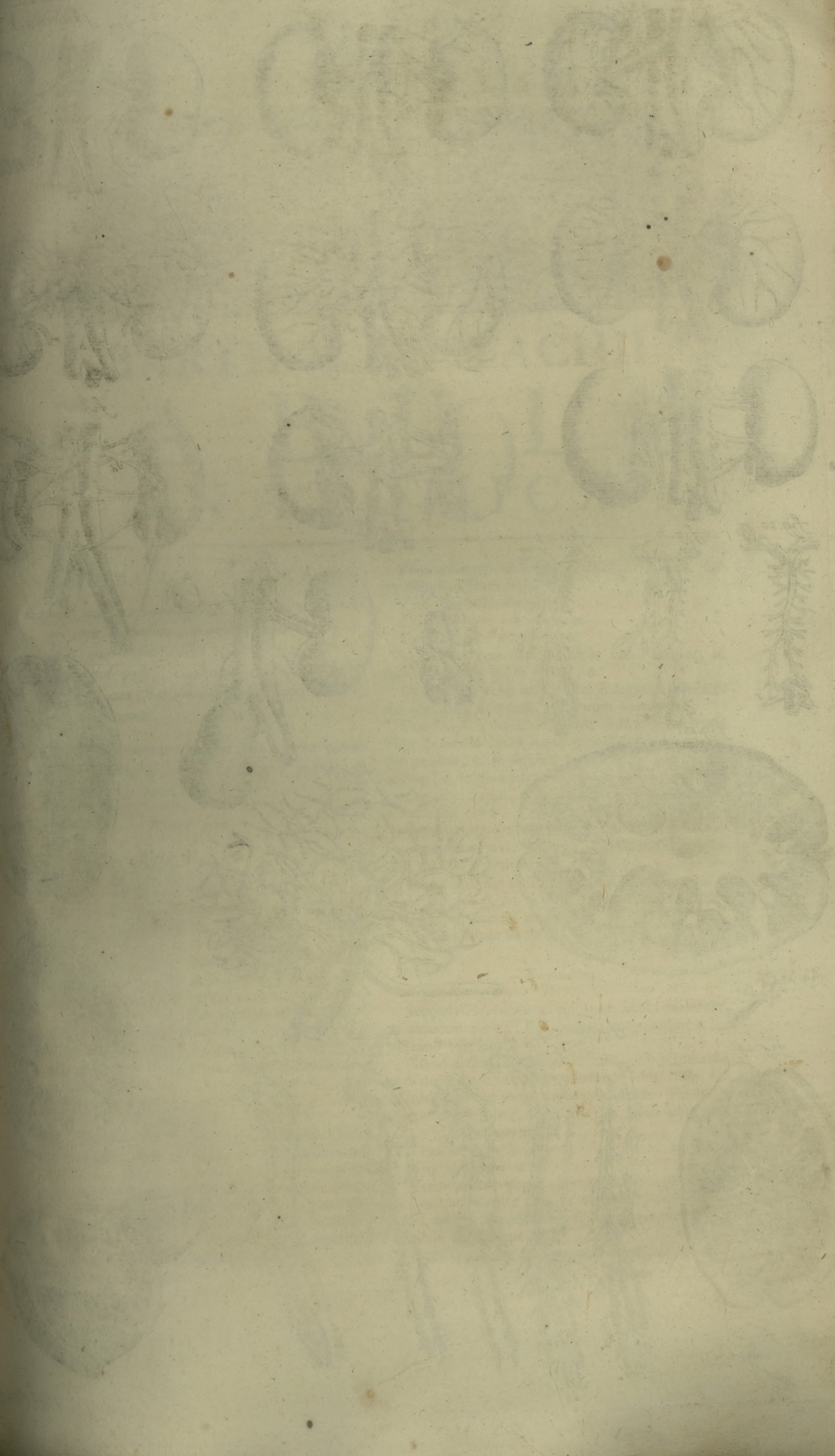
**H**umano abstrusam scrutatus corpore molem  
Eustachius magno proximus Hippocrati:  
Abdita recludit, penetralia pandit, & altis  
Pressa olim tenebris, digerit in Tabulas.  
Has tamen immiti mersere oblivia fato,  
Ac tanta superat nil nisi clade dolor.  
Donec innocidui pepulit lux SIDERIS umbras,  
Artis Apollineæ commiserata vicem.  
Gratia sed mutis constet cum parva figuris,  
Est operi tandem reditta vis animæ.  
Scilicet ut doceant, vivaque ut voce loquantur,  
Lancisius meritam contulit unus opem.  
Eustachii hinc Tabulis cum plurima debeat Orbis.  
Lancisio Tabulas debet, & Eustachius.

INDEX EORUM, QUÆ IN SINGULIS TABULIS

Continentur.

- T**ABULA PRIMA. Exponit varias renum figuras, situs, & magnitudines cum ureteribus, atque incumbentibus glandulis, quas noster Auctor primus detexit, & Piccolhominus postea, Bauhinus, & Casserius renes succenturiatos; Bartholinus tandem capsulas atrabiles vocarunt. Adjiciuntur præterea alia non pauca circa renum vasa & structuram: circa cursum quarumdam venarum, ac circa cor. pag. 1
- T**ABULA II. Exhibet universum corpus cum artubus, & referatis ventribus, ut contenta viscera in situ naturali à Tyronibus facile animadverti possint. Demonstrat præterea pleraque viscera in Abdomine contenta, & potissimum quæ ad primam alimentorum coctionem, & fæcum exclusionem conferunt. 9
- T**ABULA III. Proponit videnda alia etiam abdominis vasa, & viscera, coctioni, motui & separationi liquidorum destinata. Item Organa quæ secernendo, colligendo, excludendoque tam Lotio, quam Semini famulantur. 10
- T**ABULA IV. Detegit vasa renum, uteri, & Ligamentorum ejus. Exhibet præterea Uterum ipsum, Placentam, & Fœtum, non Humanum modo, sed etiam Pecudum, suis cum Membranis, & Cotyledonibus. 11
- T**ABULA V. Diversos tum laryngis, tracheæ, pulmonum, & diaphragmis; tum cordis, & magnorum vasorum aspectus demonstrat. Ut & itidem Cordis aspectus tum externos, tum internos, unâ cum Vasis appensis in situ naturali. 12
- T**ABULA VI. Demonstrat situs omnes, & aspectus cerebri tam integri, quam dissecti, nec non cerebellum cum Spinali medulla à vertebrarum specû exempta. Item Nervorum omnium originem, à Spinali Medulla, tam intrâ quàm extrâ Cranium. 13
- T**ABULA VII. Delineat nervos omnes qui in viscera, atque artuum musculos anteriori, ut & etiam eos qui posteriori facie distribuuntur. 15
- T**ABULA VIII. Continet duas Figuras, quarum prima videndos præbet nervos, qui à musculis egressi per succutaneas partes ludunt. Secunda verò Cutaneos, sed posticos sanguineos canales delineat. 16
- T**ABULA IX. Duas itidem complectitur Figuras, quarum prima proponit nervos, qui per posticam totius corporis superficiem disperguntur. Secunda verò arterias & venas intimè distributas per posticas corporis partes ostendit. 17
- T**ABULA X. Apertis infimo & medio ventre usque ad jugulum necnon communibus tegumentis ab universò corpore, proponit, in duabus figuris, observanda majora vasa sanguinea, quæ undequaque, ac præcipuè per duos infernos ventres, necnon per artus antè spectatos, suos abeunt in ramos. 17
- T**ABULA XI. Ostendit Figuris primis 15. varias distributiones, complexionem, & inosculationes sanguineorum, non in abdomine, ac thorace solum, sed in artubus quoque. Figura verò decima sexta musculos ferè omnes exhibet, qui anteriori totius corporis facie, detractis communibus integumentis observari possunt. 18
- T**ABULA XII. Exhibet Figura 1. posticos totius corporis musculos, qui ablatis communibus integumentis potissimum apparent. Figura verò 2. ostendit anteriorem & paulo lateralem totius corporis prospectum, detractis solummodo communibus integumentis, ut, qui in superficie apparent musculi facile videri possint. 20
- T**ABULA XIII. Patefacit prima sua Figura anteriores musculos, qui posteriori totius corporis facie, detracta cute, statim, suis tamen vestiti membranis, se se offerunt. Secunda verò ostendit musculos anteriori, & laterali corporis prospectu statim sub communibus velamentis visendos. 21
- T**ABULA XIV. Primâ Figurâ detractis aliquot supernis musculis à thorace, abdomine, & artubus, penitiores alios ostendit. Secunda verò posteriorem faciem trunci, atque artuum exhibet, cum penitioribus aliquot musculis, à propriâ membrana denudatis. 22
- T**ABULA XV. Figurâ primâ rursus anteriorem totius corporis aspectum cum aliquot tum capitis, tum artuum musculis exhibet. Figurâ verò secundâ, posticam & paulo lateralem corporis faciem delineat, ut nonnulli musculi, in figurâ præsertim secundâ Tabulæ XIV. prætermitti veniant in apertum. 24
- T**ABULA XVI. Figurâ primâ videndos proponit posticâ corporis parte non colli solum, sed magis profundè ossibus hic illic adhærentes musculos. Figurâ verò secundâ exhibet parte anteriore musculos præsertim capitis motores, exemptisque aliquot visceribus, nonnulla observatû digna in thorace, & abdomine. 25
- T**ABULA XVII. Ostendit primo parte posticâ nonnullos musculos capitis, & colli, necnon oculorum. Secundo verò varias Oculorum Membranas, Vasorumque per illas distributiones ostendit. 26
- T**ABULA XVIII. Videndos primò exhibet denudatos musculos potissimum faciei, ossis hyoidis & linguæ cum glandulis thyroidæ, & trachealibus. Secundo verò Laryngem cum Cartilaginibus, Musculis, & unò ex Ventriculorum orificiis; Pharyngem, Os Hyoides, & Linguam cum variis musculis, & glandulis representat. 27
- T**ABULA XIX. Primò ostendit anteriorem totius sceleti faciem cum bifariam secto petroso osse. Secundo posticas ejusdem Sceleti partes exhibet cum supra-nominati Ossis Petroso segmentis. 30
- T**ABULA XX. Posticam, sed in latus parum deflexam totius sceleti faciem una cum dissecto osse petroso videndam præbet. Ac præterea varias Calvariæ, omniumque Cranii ossium figuras exhibet. 32
- T**ABULA XXI. Complectitur omnia ossa, quæ sub craniò totam penè hominis fabricam compingunt. 33







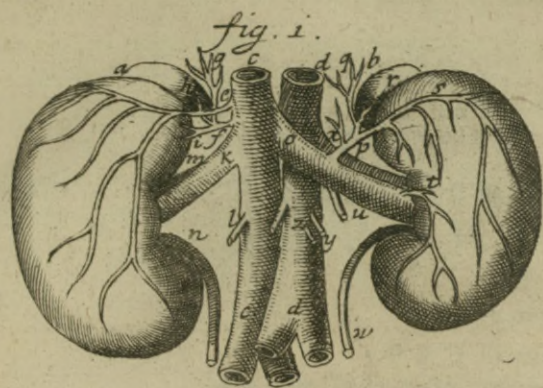


fig. 1.

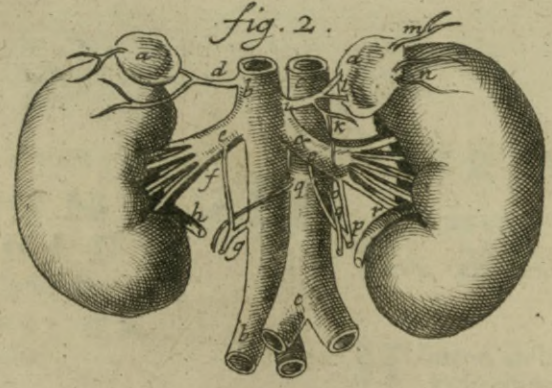


fig. 2.

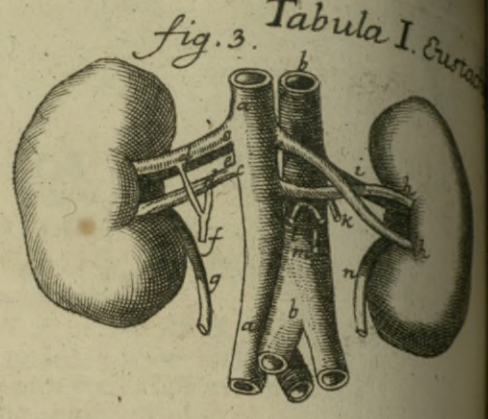


fig. 3.

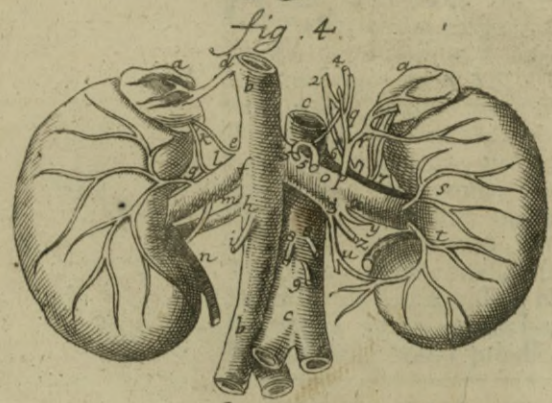


fig. 4.

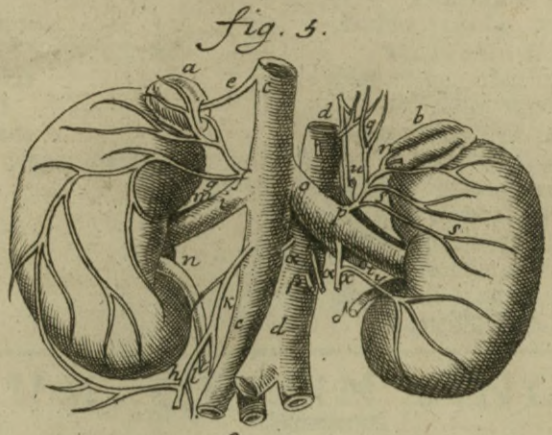


fig. 5.

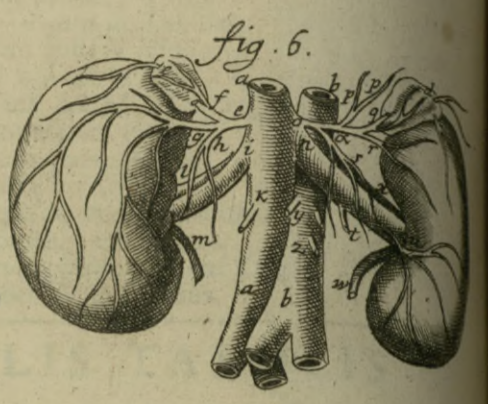


fig. 6.

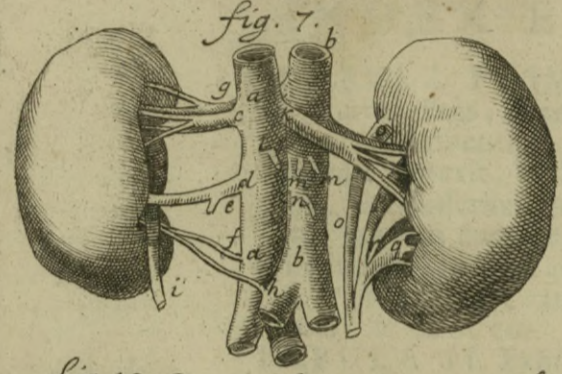


fig. 7.

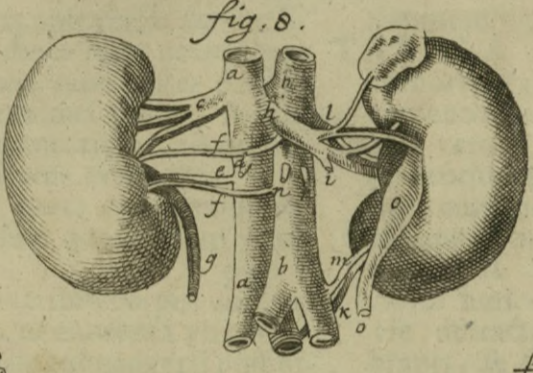


fig. 8.

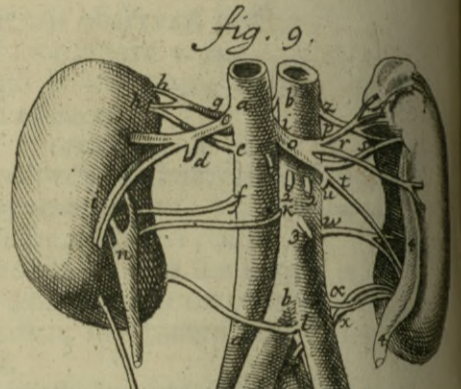


fig. 9.



fig. 10.

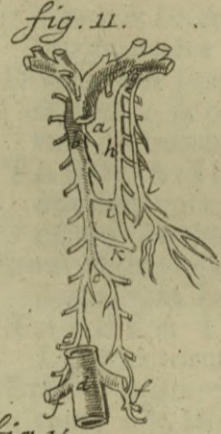


fig. 11.

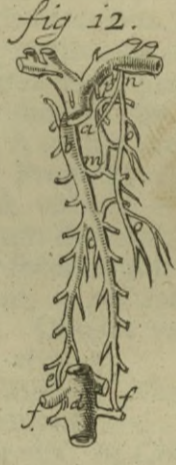


fig. 12.



fig. 13.

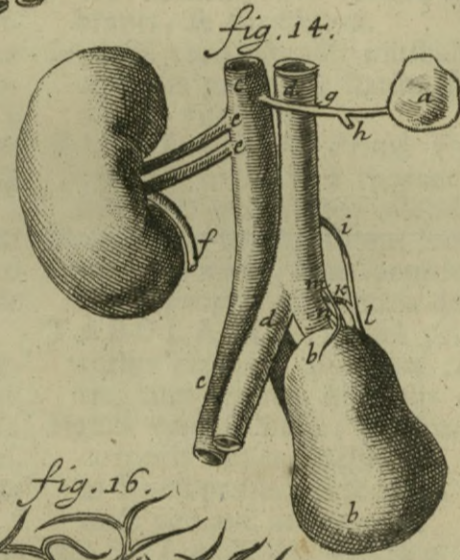


fig. 14.

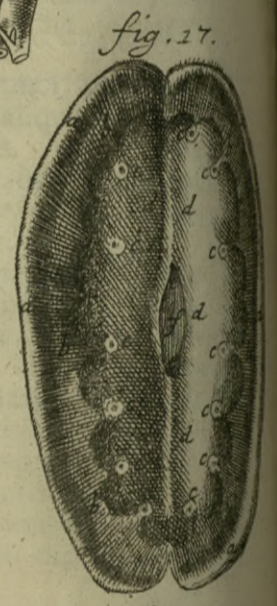


fig. 17.

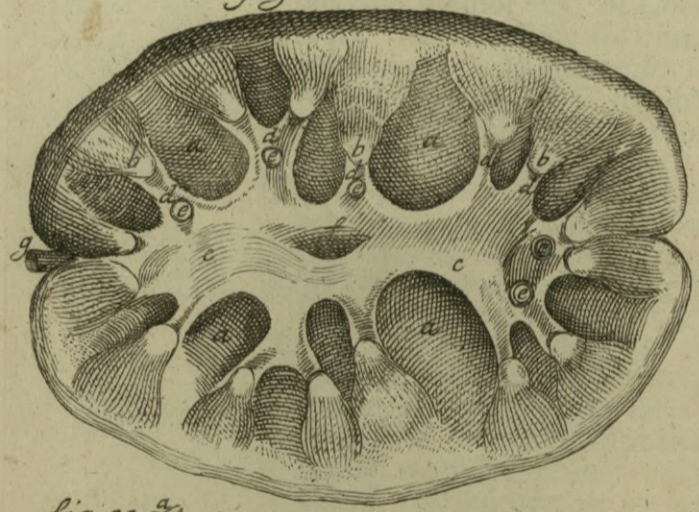


fig. 16.

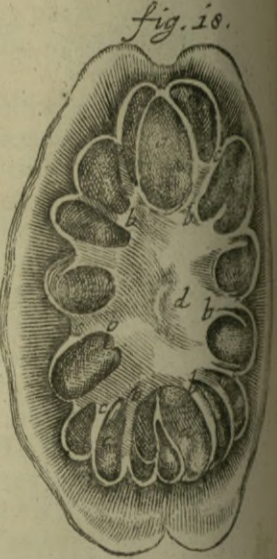


fig. 18.

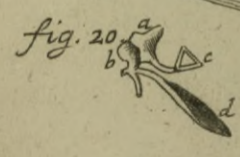


fig. 20.

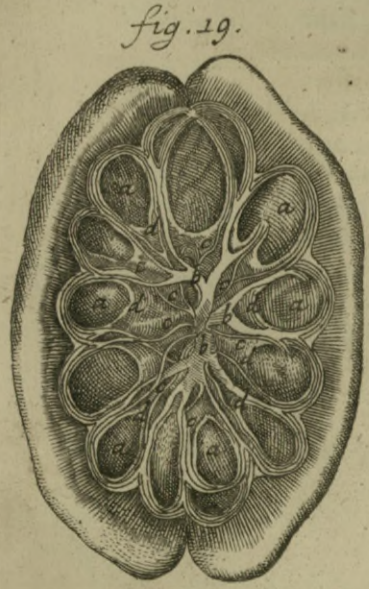


fig. 19.



fig. 22.

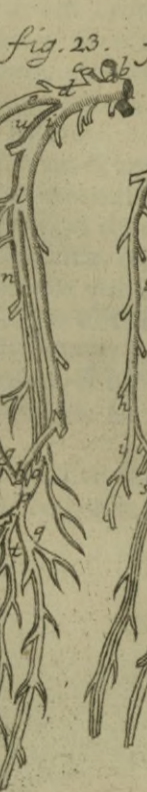


fig. 23.

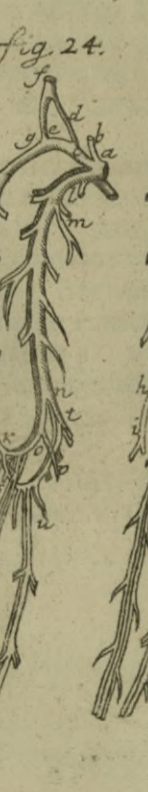


fig. 24.

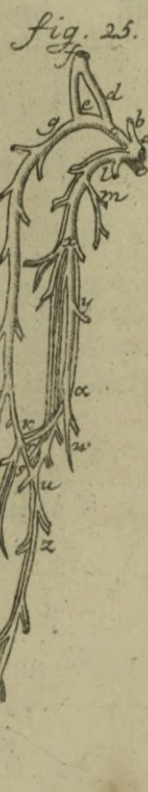


fig. 25.



fig. 26.



fig. 27.

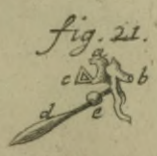
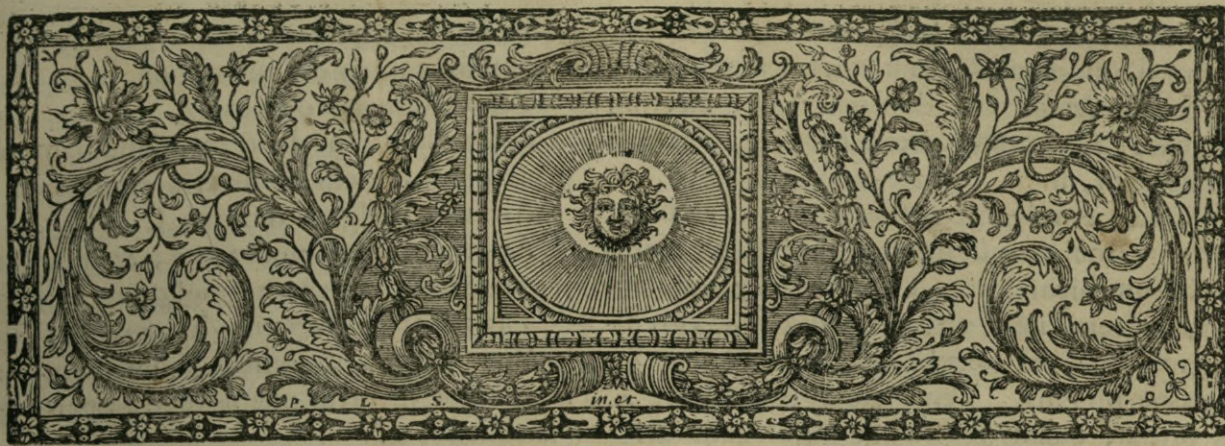


fig. 21.





# BARTHOL. EUSTACHII TABULÆ ANATOMICÆ.

## TABULA PRIMA.

*Exponit varias renum figuras, situs, & magnitudines cum ureteribus, atque incumbentibus glandulis, quas noster Auctor primus detexit, & Piccolhominus postea, Bauhinus, & Casserius renes succenturiatos; Bartholinus tandem capsulas atrabiles vocarunt.*

*Adjiciuntur præterea alia non pauca circa renum vasa & structuram: circa cursum quarundam venarum, ac circa cor.*

### Figura prima.



**I**N primâ Figurâ ren dexter est major, quàm sinister; parte superiore uterque æqualem ferè altitudinem habet. Sinister enim nonnihil dextrò est elatior, inferiore dexter sinistrò est humilior, & hoc evenit propter magnitudinem: cujus causâ sinister altior dextrò dici potest.

Glandula reni dextro incumbens; forma, figura & substantia ei respondens; major est quàm sinistra, a.

Glandula reni sinistro incumbens, similis dextræ; sed eâ minor, b.

Venæ cavæ truncus, c. c.

Arteriæ magnæ pars, d. d.

Venula orta à dextrâ parte cavæ venæ supra emulgentem, & in pinguem dextri renis membranam distributa, e. Venula, f. vel à cavâ, vel à supremâ parte emulgentis dextræ ortum ducens; quæ partim per ramulum, g. in septum transversum; partim per ramulum, h. in glandulam reni dextro incumbentem; partim tandem per ramulum, i. in supremam regionem substantiæ renis distribuitur.

*Eustachii Tab. Anat.*

Vena emulgens dextra, humilior, brevior, & magis obliqua, quàm sinistra, k.

Vena feminaria dextra, l.

Arteria dextra emulgens, m.

Vas urinarium dextrum, n.

Vena emulgens sinistra, altiùs orta, longior, & minùs obliqua, quàm dextra, o.

Oriri solent venæ emulgentes è regione duodecimæ thoracis, & primæ lumborum vertebræ.

Venula, p. à superiori latere sinistræ emulgentis venæ in mediò ductû nata; quæ distribuitur partim per ramum, q. in septum transversum; partim per ramum, r. in glandulam reni sinistro incumbentem; partim per ramum, s. in superiorem regionem pinguis tunicæ renis.

Venula originem ducens à superiori latere emulgentis sinistræ juxta renem; disseminata in inferiorem partem pinguis tunicæ ejusdem, t.

Vena feminaria sinistra, orta ab emulgente, u.

Arteria emulgens sinistra, x. arteriæ feminariæ, y. y. arteria inferior mesenterii, z.

Vas urinarium sinistrum, w.

### Figura 2.

Secunda Figura renem sinistrum habet majorem, & altiorem dextrò, licèt propter magnitudinem hic videatur esse humilior.

Glandulæ renibus incumbentes, instar placentularum depressæ, ac latæ; ut plurimum enim tales occurrunt: renibus formâ sunt rariùs similes. Hæ quandoque non renibus, sed transverso septo adhærent, eique validè alligantur, a. a.

Vena cava, b. b.

Arteria magna, c. c.

Venula parum supra principium emulgentis dextræ enata; inseritur tum in dextram glandulam renis; tum in superiorem regionem pinguis tunicæ ejusdem distribuitur, d.

Vena emulgens dextra, e. altiùs oritur, quàm sinistra;



nistra; ac simul cum arteriâ in quatuor ramos dividitur; & antè divisionem producit venam seminariam.

Venæ seminariæ dextræ duo principia; alterum ab emulgente, f. alterum à venâ cava, g. Vas urinarium dextrum, h.

Vena i. juxta emulgentem sinistram à cavâ orta, quæ alterum ramulum, k. mittit in peritonæi membranas, alterum bipartitum, l. inserit in glandulam reni incumbentem: undè alter ramulus, m. egreditur ad membranas peritonæi, alter n. ad supremam sedem tunicæ pinguis. Vena emulgens sinistra a. humilius oritur, quàm dextra; ac simul cum arteriâ in quinque ramos dividitur: & antè divisionem duo principia venæ seminariæ producit. Vena seminaria sinistra p. duobus principiis o. o. ab emulgente orta: quod sæpè accidit; quamvis vena emulgens in tot ramos, quot vides, semper non sit divisa.

Arteriæ seminariæ, q. q.

Vas urinarium sinistrum, r.

#### Figura 3.

In tertiâ Figurâ ren dexter est altior sinistrô.

Venæ cavæ truncus, a. a.

Arteria magna, b. b.

Duæ emulgentes venæ dextræ, b. b. altius oriuntur, quàm duæ sinistræ; obliquè deorsum, unô digitô æquè distantes, ad renem tendunt; quarum inferior est minor superiori: ambæ seminariam venam producant.

Arteria emulgens dextra, cum superiori, & crassiori vena procedens, e.

Vena seminaria dextra, f. ex duobus principiis d. d. constituta.

Vas urinarium dextrum, g.

Duæ venæ emulgentes sinistri lateris, h. h. magnitudine æquales, figura flexæ; humilius oriuntur, quàm dextræ: quarum superior satis obliqua deorsum procedit; inferior verò parum, & penè transversa ducitur, ambæque instar X. se interfecant: eminentior enim inferiùs, humilior verò superiùs in renem inseritur.

Arteria emulgens sinistra, i. ad medium usque ductum cum superiori, & indè cum inferiori venâ procedens. Vena seminaria, sinistra k. ab inferiori emulgente orta. Arteriæ seminariæ, l. l.

Inferior arteria in mesenterium distributa, m.

Vas urinarium sinistrum, n.

#### Figura 4.

In quartâ Figurâ renes, magnitudine parum, aut nihil differunt; & dexter nonnihil est humilior; sinister parum elatior.

Glandulæ renibus incumbentes; depressæ, & oblongæ, ac si essent duæ placentulæ, a. a.

Vena cava, b. b.

Arteria magna, c. c.

Vena à cavâ juxta hepar originem ducens; partim dextræ glandulæ reni incumbentis corpus perforat; partim superficiem ejusdem perreptat, d.

Venula in eandem glandulam inserta; originem trahens ab emulgente venâ juxta cavam, e.

Vena emulgens dextra; ferè è regione sinistræ, aut nonnihil inferius enata, f.

Vena distributa in pinguem renis tunicam; orta à suprema parte emulgentis dextræ, g.

Vena alia emulgens dextra, parum sub priori enata; multò tamen eadem minor, h.

Vena seminaria dextra, i.

Arteriola k. in dextram glandulam renis infixâ; principium sumens ab arteria emulgente.

Arteria emulgens dextra, l.

Arteria orta ab emulgente, & in renem dextrum juxta secundam venam emulgentem inserta, m.

Vas urinarium dextrum juxta renem satis latum, n.

Vena emulgens sinistra; admodum magna, nonnihil altior in ortû, quàm dextra; parumper obliquè procedens, o.

Vena, p. orta à superiori latere emulgentis sinistræ: quæ dividitur in duos ramos: quorum alter q. bifidus, in mediòque suarum propaginum arteriam continens, in septum transversum, non longè à sinistrò latere foraminis, per quod gula pertransit, distribuitur; & antequam ad membranofam ejus partem perveniat, cum propriis septi transversi venis coit. Alter ejusdem venæ ramus, r. partim in glandulæ reni incumbentis substantiam, partim in ejus superficiem, ac in superiorem pinguis membranæ partem dispensatur.

Vena in mediam sedem pinguis tunicæ renis sinistri, ab emulgente juxta renem orta, s.

Vena, t. ab emulgente sinistrâ, ferè eodem loco cum superiori originem ducens, in inferiorem partem pinguis tunicæ renis disseminatur; à qua ramulus procedit, qui cum venâ seminariâ sinistrâ conjungitur, in, u.

Quâ parte ab emulgente venâ oriri solet seminaria sinistra, quatuor rami ab una radice simul oriuntur, quorum primus, x. simul cum ipsa emulgente tendit in renem. Secundus, y. ad posteriora juxta vertebrae sursum reflectitur: & cum ramô sinistrô, z. venæ sine pari connascitur: cujus secundi rami portio ad latus sinistrum tendit. Tertius, z. ad sinistrum latus iliorum deductus in proximas partes disseminatur. Quartus ramus, 3. venam seminariam sinistram producit; cum quò portio venæ per pinguem renis tunicam disseminatæ conjungitur, in, u.

Arteria sinistra in septum transversum distributa, 4.

Arteriæ mesenterii, 5. 5.

Arteria emulgens sinistra, 6.

Arteriolæ ad glandulam sinistram reni incumbentem tendentes; quæ communi principiò ab arteriâ emulgente oriuntur, 7.

Arteriæ seminariæ, 8. 8.

Arteria inferior mesenterii, 9.

Vas urinarium sinistrum, 10.

#### Figura 5.

In Quintâ Figurâ ren dexter sinistrô major est: eodemque parumper etiam humilior.

Glandula dextro reni incumbens, instar placentulæ depressa, a.

Glandula instar placentulæ satis oblongæ, sinistrò reni incumbens, b.

Vena cava, c. c.

Arteria magna, d. d.

Vena, e. à cavâ parum sub hepate orta, dextri renis glandulam perforat.

Vena, f. ab emulgente juxta cavam originem ducens; alterò ramo dextram renis glandulam penetrat: altero ejus superficiem perreptat; altero in supram partem tunicæ pinguis distribuitur.

Vena



Vena, g. ferè in totam dextri renis tunicam pinguem dispensata, nam supremam ejus partem non perreptat: oritur ab emulgente juxta prædictam, & cum præcipuò ejus ramò, propago venæ seminariæ dextræ conjungitur, in h.

Vena emulgens dextra, i.

Vena seminaria dextra, k.

Ramus, l. venæ seminariæ dextræ; qui conjungitur in h. cum ramò præcipuò venæ, quæ in pinguem dextri renis tunicam dispergitur.

Arteria emulgens dextra, m.

Vas urinarium dextrum, n.

Vena emulgens sinistra maxima, o.

Vena, p. à superiori parte sinistra emulgentis in mediò ductu enata; quæ hoc pacto distribuitur.

Venula in septum transversum; non longè ab ejus arteria sinistra, quæ satis insignis etiam in simia observata est, q.

Vena glandulam renis sinistri penetrans; & ejus superficiem, ac pinguis supremam partem tunice renis perreptans, r.

Venulæ in pinguem renis sinistri tunicam, supra ejus medium distributæ, s. s.

Ramus venæ emulgentis sinistra, sursum juxta vertebra reflexus; qui cum altero extremò venæ sine pari coit, t.

Portiones prædicti rami, in proximas partes distributæ, u.

Vena seminaria sinistra, x.

Ramus venæ seminariæ sinistra, in inferiorem partem pinguis tunice renis sinistri distributus, y.

Arteria sinistra septi transversi, z.

Arteriæ seminariæ, a. a.

Inferior arteria mesenterii, ß.

Vas urinarium sinistrum, d.

## Figura 6.

In Sextâ Figurâ ren dexter sinistro aliquantulum est humilior.

Vena cava, a. a.

Arteria magna, b. b.

Glandula reni dextro incumbens, instar placentulæ oblongæ, c.

Glandula, instar placentulæ oblongæ, reni sinistro incumbens, d.

Vena, e. à cavâ parum supra emulgentem dextram ortum ducens; in tres ramos divisa.

Primus ramus, f. altera sui parte, in superficiem glandulæ dextræ reni incumbentis distribuitur: altera verò eandem glandulam perforat; ac deindè superiorem partem pinguis tunice renis perreptat.

Secundus ramus, g. in totam ferè pinguem tunicam dextri renis dispergitur.

Tertius ramus, h. in membranam peritonæi, juxta vasa emulgentia dextri lateris dispensatur.

Vena emulgens dextra, i.

Vena seminaria dextra, k.

Arteria emulgens dextra humilior sinistra, l.

Vas urinarium dextrum, m.

Vena emulgens sinistra major, quàm dextra, & eâ in origine altior, n.

Vena, o. ab emulgente sinistra, juxta ejus principium enata, in duos præcipuos ramos distributa.

Primus ramus, a. altera sui portione, p. p. in peritonæum; altera, q. in glandulæ sinistra corpus,

*Eustachii Tab. Anat.*

ac superficiem; altera, r. in superiorem partem pinguis tunice renis sinistri digeritur.

Secundus ramus, s. in membranam peritonæi, circa vasa emulgentia disseminatur.

Vena seminaria sinistra, t.

Vena in renis tunice pinguis inferiorem partem, u.

Arteria emulgens sinistra, x.

Arteriæ seminariæ, y. y.

Inferior arteria mesenterii, z.

Vas urinarium sinistrum, w.

## Figura 7.

In Septima Figurâ dexter ren minor est, & elatior; sinister multò major, & humilior; præsertim in infimâ sede: nam in supremâ ambo parum differunt.

Vena cava, a. a.

Arteria magna, b. b.

Vena emulgens dextra in tres ramos divisa, c.

Vena emulgens alia, duobus digitis sub prædictâ originem sumens; quæ venam seminariam dextram producit, d.

Vena seminaria dextra, e.

Vena alia, duobus digitis supra magnam cavæ venæ in lumbo divisionem, principium ducens, inferitur in humiliorem partem renis simul cum arteriâ, quæ ipsam comitatur, f.

Arteria emulgens dextra, simul cum primâ emulgente venâ procedens; in duos inæquales ramos divisa, g.

Arteria alia à trunco dextro magnæ divisionis in lumbo, h.

Dextrum vas urinarium, quod simam partem renis usque ad ejus summitatem perreptat, i.

Vena emulgens sinistra, è regione dextræ ortum ducens; simul cum arteriâ in tres ramos dividitur; nullamque seminariam venam producit, k.

Vena seminaria sinistra à cavâ enata, l.

Arteriæ seminariæ, m. m.

Inferior arteria mesenterii, n.

Interdum rene existente satis magnò, ut hic sinister apparet; tres in eò sunt cavitates, in quas urina colatur; una in ejus summitate, non admodum magna; altera in mediò, prædictâ triplo major: tertia in infima ipsius sede: & à qualibet eorum unus oritur meatus urinarius.

Primus meatus urinarius, o. o. à primâ cavitate ortus; qui deorsum tendens usque ad magnam arteriæ divisionem in lumbò, conjungitur cum aliis duobus meatibus.

Secundus ramus urinarius, p. ortus à mediâ cavitate; qui deorsum obliquè fertur, ferè usque ad humiliorem sedem renis.

Tertius meatus, q. amplius est; & ab ultima cavitate tribus principiis ortum ducit: hic parumper deorsum productus, angustior redditur; & primum cum secundo meatu, in r. coit, ac unus cum eo efficitur: deindè cum primò unitus, in s. cum eo unum vas urinarium efformat.

## Figura 8.

In octavâ Figurâ ren dexter elatior est sinistro.

Vena cava, a. a.

Arteria magna, b. b.



Vena emulgens dextra, c. multò altiùs orta, quàm sinistra; simul cum arteriâ in tres ramos æquales divisa: qui æquè distantes inseruntur supra renis medium.

Vena feminaria dextra, d.

Vena alia emulgens, e. procedens à cavâ sub ortû venæ feminariæ dextræ, quæ transversa ducitur; & in renem inseritur sub ejus medium.

Dux aliæ arteriæ, ultra consuetam, cum primâ vena emulgente procedentem; ad renem dextrum tendunt, f. f.

Prima harum duarum arteria oritur supra arterias feminarias; & transversa supra cavam venam procedens, inseritur propè humiliorem ramum primæ venæ emulgentis.

Secunda arteria oritur sub arteriis feminariis; & unâ cum secundâ venâ, e. ad renes progreditur; ac in eos inseritur.

Vas urinarium dextrum, g.

Vena emulgens sinistra; h. major, & humiliùs orta, quàm dextra; ubi arteriam magnam præteriit, in duos ramos partitur, & singuli rursus in alios dividuntur: altera portio primi rami inseritur in glandulam reni sinistro incumbentem, & ipsam perforat; altera in anteriorem renis partem supra ejus medium dispergitur. Secundus ramus primum gignit venam feminariam: deindè bipartitus, altera parte sursum fertur; & inseritur in renem supra infimam partem primi rami: altera inseritur in eundem renem sub ejus medium.

Vena feminaria sinistra, i.

Alia vena sinistra, k. ad renem sursum obliquè tendens; oritur à sinistrò truncò magnæ divisionis venæ cavæ in lumbò; & inseritur in infimam sedem renis.

Arteria sinistra emulgens, l. quæ in duas partes dividitur, quarum una fertur, & inseritur simul cum infimâ portione primi rami venæ emulgentis: altera cum secundâ parte secundi ejusdem venæ rami.

Alia arteria, m. simul cum secundâ venâ sinistrâ deducta; ortum ducens à sinistrò truncò magnæ divisionis in lumbò.

Arteriæ feminariæ, n.

Vas urinarium sinistrum instar oblongæ vesicæ satis dilatatum, in anteriori sede renis obliquè positum; in quod plures ex rene feruntur meatus, multis interdum arenulis pleni, o. o.

### Figura 9.

In nonâ Figurâ ren dexter sinistrò est minor; qui propter magnitudinem suprâ elatior, infra humilior dextrò apparet.

Vena cava, a. a.

Arteria magna, b. b.

Vena emulgens dextra altiùs orta, quàm sinistra; & eâ multò gracilior, quæ in duos ramos divisa, alterò in elatiorem, alterò in humiliorem partem renis inseritur; & antequam dividatur venam feminariam dextram producit, c.

Vena feminaria dextra, d.

Vena altera, e. ad renem producta, quæ unò digito sub emulgente dextrâ ortum ducens obliquè sursum tendit; & multò suprâ insertionem prioris rami memoratæ emulgentis, in renem infigitur.

Tertia vena ad renem dextrum procedens, duobus digitis sub secundâ enata, & ferè transversa ad renem producta, f.

Arteria dextra, g. supra emulgentem consuetam orta, primò deorsum, deindè sursum procedens, quæ in duos ramos divisa, inseritur in renis summitatem per ramulos, h. h.

Arteria dextra emulgens, deorsum cum venâ emulgente procedens, & cum infimò ejusdem venæ ramò in anteriorem renis sedem inserta, i. i.

Tertia arteria dextra, ortum ducens è regione inferioris arteriæ mesenterii, & transversa ad renem tendens, k.

Quarta arteria dextri renis, enata in mediò magnæ divisionis, quæ in lumbò fit; obliquè sursum ad renis posteriorem, & inferiorem sedem protrahitur, l.

Quinta arteria dextri renis, orta à ramò ejusdem lateris ad os sacrum tendente; sursum obliquè ascendens, in anteriorem, & imam sedem renis inseritur, m.

Vas urinarium dextrum, in principiò satis latum, ex quinque propaginibus conflatur; licet earum tres solum appareant; quæ per anteriora renis egrediuntur, n.

Vena emulgens sinistra, o. inferiùs orta, quàm dextrâ, ubi arteriam magnam præteriit, in quinque ramos dividitur; quorum alter, p. qui superior est, inseritur, tùm in elatiorem sedem ipsius renis, tùm in glandulam ei incumbentem; undè postea ramulus, q. ad membranam pinguem egreditur. Secundus, r. obliquè deorsum tendit, & bipartitus in anteriorem sedem renis circa ejus medium inseritur. Tertius, f. sursum obliquè reflectitur; & secundum instar X. interfecans, inseritur in anteriorem, & superiorem renis partem. Quartus, t. deorsum obliquè tendens, inseritur in anteriorem, & humiliorem sedem renis. Quintus, u. reflectitur retrorsum ad lumbum; & inter primam, & secundam ejus vertebra ad medullam spinalem penetrat.

Vena alia sinistri renis, à sinistrò ramò magnæ divisionis in lumbò enata; sursum obliquè ascendit, & postquam ramum divisionis arteriæ ejusdem lateris præteriit, in duas propagines dividitur; quæ in mediò comprehendentes tertiam arteriam sinistram, inseruntur in anteriorem, & humiliorem sedem renis, x. x.

Vena feminaria sinistra, y.

Prima arteria sinistra ad renem tendens, z. oritur è regione secundæ earum, quas in dextrò latere esse diximus. Hæc juxta renem bipartita, inseritur cum primò, & cum tertio ramo venæ emulgentis.

Secunda arteria sinistri renis, w. oritur sub infimâ arteriâ mesenterii; bipartitaque propè renem inseritur, alterâ ejus parte sub medium renem, alterâ cum quarto ramò venæ emulgentis.

Tertia arteria, i. oritur paulò ante divisionem magnæ arteriæ in lumbò; quæ inter ramos secundæ venæ sinistræ procedens, simul cum illis in renem infigitur.

Arteriæ feminariæ, 2. 2.

Inferior arteria mesenterii, 3.

Vas urinarium sinistrum, ex quinque propaginibus à renibus procedentibus conflatum; oblongam vesicam, instar peræ pastorariæ recurvatam refert; aut Threicium gladium alterâ parte flexum repræsentat, hoc calculis plenum à nobis est inventum, 4. 4.

Tres Figure venarum quæ faciunt 10. 11. & 12. hujus Tabulæ primæ, non modò ad tractationem de renibus



renibus pertinent, verùm etiam ad eam, in quâ de venâ azygâ disputatur.

*Tribus hisce Figuris communia.*

Vena cava juxta cor recisa, a. a. a.

Vena sine pari, b. b. b.

Venæ sine pari divisio circa decimam thoracis vertebram, & è regione octavæ, ut interdum à nobis observatum est, c. c. c.

Truncus venæ cavæ, qua vocatæ emulgentes ab ea oriuntur, d. d. d.

Propago dextri rami venæ sine pari, quæ conjungitur cum vena cava, juxta ortum emulgentis dextræ, e. e. e. quod ramentum rarò cernitur.

Dexter, & sinister ramus venæ sine pari, qui cum primâ venâ sui lateris, in lumbô sub emulgente ortâ conjungitur, in 10. & 12 Figurâ ut & à parte dextrâ Figuræ 11. sub caracteribus, f. f. f. f. f. In 11. autem sinister ramus conjungitur cum aliâ ab emulgente ortâ, priusquam producat venam seminariam, ff.

*Figura 11.*

Vena, g. à sinistro cavæ truncô in jugulô, sub ortu venæ sterni enata, in duos ramos statim divisa; quorum major, h. sub arteriâ brachii sinistri, ad tertiam thoracis vertebram reflexus; juxta radices costarum, usque ad nonam singulis furculos offerens, perrepat; quò ubi pervenit, cum ramis venæ sine pari, octavum, i. & nonum, k. earum intervallum nutrientibus conjungitur: quod ab illis præsertim expendi debet; qui in sanguine exhauriendò fibrarum rectitudinem magnificiunt. Minor ramus, l. cum sinistro septi transversî nervô incedens, in ejus lateris membranam thoracem dividens, & in eam, quæ pericardium appellatur, propagines distribuit: tribusque bifidis furculis in carnosam, eandemque superiorem partem septi inseritur.

*Figura 12.*

Ramus venæ azygæ, qui juxta radices costarum fursum reflexus, tertium, quartum, quintum, & sextum earum intervalla sinistri lateris nutrit, m.

Vena, n. à sinistro cavæ truncô in jugulô ortum ducens, in duos ramos scissa. Quorum alter, o. o. cum sinistro nervô septi transversî procedens, in hoc, & in membranam dividens thoracem distribuitur. Alter ramus, p. sub arteriam brachii reflexus, è regione quintæ vertebræ thoracis, cum eo ramo, m. venæ azygæ conjungitur, quem à sexto intervallò fursum reflecti diximus.

*Figura 13.*

Ren ursinus ex pluribus quasi glandulis magnitudine ceraforum coagmentatus; quæ invicem junguntur, & alligantur membranæ cujusdam tenuis, ac ramorum trium vasorum beneficiò. Harum divisiones replet copiosum pingue; quò remotò facile est ejusmodi particulas sine vulnere separare, a. a. a. a. a.

In singulas has ursini renis partes, glandulas referentes, semper ramus venæ, arteriæ, ac vasis urinarii inseritur.

*Eustachii Tab. Anat.*

Quilibet ramus vasis urinarii in latum finem definit; in quem alia glandula parva, acuta, & nonnihil depressa, ex substantiâ renis formata, instar operculi ei incumbens, ingreditur.

Vena, & arteria emulgens, b. b.

Vas urinarium, c.

Bubulus ren est ferè similis ursino; sed tubercula glandulis similia, non perindè in bove, ac in ursò dividi possunt.

Singula vasa renis vitulini, antequàm in glandulas, seu coagmentationes dispensentur, dividuntur in duos præcipuos ramos: quorum unus fursum, alter deorsum tendit.

In aliquibus fœtibus humanis, reperti fuerunt à nobis renes similes bubulis, ut Aristoteles scribit.

*Figura 14.*

Quandoque vidimus tres renes, unum scilicet in dextrò latere, qui naturalis erat; duos verò præter naturam in sinistro.

Alter sinister ren præter naturam, admodum parvus; figuræ triangulæ, & satis depressæ; solâ substantiâ similis ei, qui naturalis est, vase urinariò, & arteriâ destituitur, a.

Alter ren sinister præter naturam, in sinistro spinæ latere situs est; & à summitate quartæ lumborum vertebræ, usque ad ossis sacri initium producit: estque in superiori parte angustior, in humiliori latior; ac vas urinarium ex posteriori sui regione producit; quamvis hoc videri in Figura non possit, b. b.

Vena cava, c. c. c.

Arteria magna, d. d.

Duæ venæ emulgentes dextræ; æquales, & æquè distantes; quæ arteriam in medio continent, e. e.

Vas urinarium dextrum, f.

Vena emulgens sinistra, satis gracilis, elatiorem originem habens, quàm dextra; quæ sine ullâ comite arteriâ transversâ procedit, g.

Vena feminaria sinistra, h.

Vena orta à cava, è regione secundæ lumborum vertebræ; quæ transversâ sub arteria procedit, i.

Vena alia principium sumens parum supra magnam cavæ venæ divisionem in lumbô; quæ etiam sub arteriâ transversâ procedit, & cum prædictâ coit, k.

Vena ex prædictis duabus conflata; quæ inseritur in posteriorem sedem renis, versus externum latus, l.

Arteria bipartita, antè, ac retrò in superficiem sinistri renis distributa oritur, antequàm magna arteria in lumbô dividatur, m.

Arteria altera, à sinistro truncô magnæ divisionis in lumbô principium sumens; inseritur in humiliorum renem sinistram simul cum venâ, n.

*Figura 15.*

Decima quinta Figura renem, & ejus vas urinarium per medium divisum ostendit.

Renis substantia circa ramos vasis urinarii, a. a.

Carunculæ extuberantes, instar acutæ glandulæ, seu papillæ mammillarum, extrema parentia ramorum vasis urinarii claudentes; quæ mediæ secundum ipsarum longitudinem divisæ sunt, ut cerni possint earum



earum linearum, hinc inde velut à centro ad circumferentiam protractæ; quarum causa apparent ejusmodi carunculæ, ex pluribus quasi fibris concurrentibus contextæ, b. b. b.

Vas urinarium cum suis ramis per medium divisum. In rene enim humano nulla alia est cavitas, præter illam, quam vas urinarium efficit, ob concursum suorum ramorum, c. c.

Rami vasis urinarii per medium dissecti; in quorum extrema orificia, instar operculi incumbunt glandulæ parvæ, à substantia renum extuberantes, d. d. d. d. d.

Foramina vasis urinarii, quæ sine ordine distributa sæpè occurrunt; parvas quoque glandulas in internam cavitatem spectantes, & ipsa admittunt. e. e. e. e.

Foramen, & via vasis urinarii extra renem procedens, f.

Vas urinarium extra renem deorsum tendens, g.

*Figura 16.*

Figura decima sexta; venæ, arteriæ, ac vasis urinarii ramos per renis substantiam distributos ostendit.

Vena emulgens, postquam in renem ingressa est, in quatuor, vel quinque scinditur ramos, qui in multos alios rursus divisi, per renis substantiam variò modò dispensantur; ac invicem permixti uniuntur; & denique in tenuissimos, visumque propemodum fugientes furculos cessant. Si enim ren incisus comprimatur; apparent multæ sanguinis guttæ, ostendentes vasa, quæ cerni non possunt, esse dispersa per renis substantiam, a.

Arteria emulgens, quæ simul cum vena procedens, eandem, quam illa, habet distributionem, b.

In hac Figurâ apparent rami trium vasorum, remota, & abrafa totâ renis substantiâ.

Vas urinarium, quamprimum in renem penetrat, dilatatur, ac in duas, quandoque in tres partes dividitur; quarum una sursum, altera deorsum tendit; ambæ verò in alios ramos, interdum quatuor, sæpè quinque, rursus dividuntur; quò fit, ut eorum divisiones octo, vel ad summum novem, aut decem sint, quæ in latum finem, instar coli rotundi desinunt, c.

Vas urinarium duas habet tunicas: in quarum exteriori disperguntur multæ venulæ tenues, & aliquæ etiam satis evidentes elegantissimè dispositæ: quod in hac picturâ ostendi non potuit.

Extrema orificia ramorum vasis urinarii; quorum quodlibet, ut diximus, à caruncula instar papillæ mammillarum, clauditur: circa quam unaquæque horum ramorum extremitas connascitur; & quibusdam fibris satis validis, altèque in substantiam renis infixis adhærescit, d. d. d. d. d. d. d.

*Figura 17.*

Decima septima Figura ostendit renem caninum, per medium dissectum, absque remotione alicujus particulæ.

Renis circumferentia, ejusdem substantiæ cum reliquò corpore, a. a. a. a. a.

Pars renis, lineis quibusdam subaltis, ceu fibris à centrò ad circumferentiam productis exculpta, b. b. b. b. b.

Foramina quædam vasorum, quæ in renis divisione incisa fuerunt; anteriora enim cum posterioribus connascuntur, c. c. c. c. c. c. c. c. c. c. c.

Pars renis magis alba, & subcineritia; diversis in locis maculis quibusdam rubeis tincta; cavitatem renis, instar septi, per medium dividens, d. d. d. d. d. d.

Portio cavitatis internæ renis, e. e.

Foramen, & principium vasis urinarii, f.

*Figura 18.*

Decima octava Figura ostendit renem caninum, detractâ illâ parte, quæ instar septi, per medium dividit cavitatem renis.

Partes renis, inter divisiones corporis membranei existentes, a. a. a. a. a.

Corpus membranicum vasa operiens, eademque complectens; à quo cavitas renis magna ex parte efformatur, b. b. b. b. b. b.

Rami prædicti corporis membranei invicem connati; qui vasa undique sub, & supra complectuntur, c. c. c. c. c. c.

Foramen, & principium vasis urinarii, d.

*Figura 19.*

Ren caninus; à quò non solum detracta est pars illa, quæ cavitatem renis, instar septi, dividit; sed etiam corpus membranicum; quod in aliâ Figurâ vasis erat obductum, & cavitatem internam renis, magnâ ex parte, efformabat.

Substantia renis inter ramos vasorum, a. a. a. a. a. a.

Rami venæ emulgentis; satis ampli, tenuissimam tunicam habentes, b. b. b.

Rami arteriæ, simul cum ramis venæ distributi; quibus membrana subjacet, pinguedine referta; quæ continua est cum propriâ renis tunicâ; sicut pinguedo cum eâ, quæ circa vasa extra renem est circumfusa, c. c. c. c. c. c. c. c.

Prædicti rami venarum, & arteriarum invicem non coeunt; nec degenerant in tertium corpus, ut scribit Vesalius; sed venæ cum venis, arteriæ cum arteriis uniuntur.

Rami venæ, & arteriæ passim distribuuntur per substantiam renis, & continentur à canaliculis, qui fiunt ex conjunctione corporis membranosi, & alterius membranæ vasis substratæ: hi autem canales, instar vaginæ, manifestè apparent dispensari per renis substantiam.

Membrana prædicta vasis substrata; à corpore membranoso, quod iisdem vasis incumbere diximus, recisa, d. d. d. d. d. d. d.

In eâ cavitate, quæ fit à corpore membranoso vasis incumbente, & à membranâ iisdem substrata; multa pinguedo continetur; quæ ramis vasorum undique obducitur.

Foramen, per quod venæ, & arteriæ in renem ingrediuntur; & vas urinarium extra procedit, e.

*Figura 20. & 21.*

Dux hæ parvæ Figuræ, ad epistolam de organis auditus pertinentes, tria officula, in cavernâ ossis petræ similis recondita, & muscolum motioni eorum præ-



præfectum ostendunt; vigesima quidem in homine, vigesima prima verò in cane.

Officulum incudi simile, a. a.

Officulum malleum referens, b. b.

Officulum stapedi vocatæ comparatum, à Vesalio prætermissum, c. c.

Musculus nemini Anatomicorum non incognitus, qui in majorem processum ossiculi malleum referentis inseritur, d. d.

In cane autem, non longè ab insertione, glandulam corneam adnexam habet.

## Figura 22. & 23.

Vigesima secunda & vigesima tertia Figura, quasdam dextri brachii humani venas ostendunt: & præfertim illas, quæ in profundo latitant.

Truncus dexter venæ cavæ in jugulo, a. a.

Radix jugularis internæ, b. b.

Radix jugularis externæ, c. c.

Truncus humerariæ, & axillaris, d. d.

Vena humeraria, e. e.

Divisio humerariæ parum supra cubiti flexum in duos ramos; quorum interior cum axillaris ramò conjunctus, communem venam efformat, f. f.

Propago prædicti interioris rami humerariæ, quæ in flexu cubiti jungitur cum profundâ axillari, g.

Venæ communis superficialiæ radix, h. h.

Axillaris simul cum arteria, i. i.

Axillaris parum supra internum humeri tuberculum in duos ramos divisio; quorum exterior cum alterò humerariæ ramò conjunctus, communem superficialiam constituit, k. k.

Axillaris profunda, quæ plerumque oritur supra medium longitudinis humeri, & interdum altiùs, vel humiliùs, l. l.

Axillaris profunda gemina esse solet, & arteriam hinc indè complecti. Interdum utraque ejus pars, in mediò ferè ductû in unam coit; deinceps illicò bipartitur; & circa cubiti flexum iterum unitur: quod Vesalius ignorat, m.

Axillaris profunda supra humeri medium, in duas partes arteriam utrinque complectentes, dividitur; ex quibus circa cubiti flexum una efficitur; non solum ut in Figura 23. cernitur; sed variis etiam modis, quorum nullus à Vesalio describitur, aut pingitur, n.

Axillaris profunda, o. o. in flexu cubiti, aliquos furculos principiis musculorum, qui oriuntur ab internò humeri tuberculò, tribuit: deindè cum ramò, h. vel ab humerariâ communem venam constituyente, vel ab ipsa communi ortò, conjungitur: de quâ re Vesalius nimis petulanter Galenum reprehendit.

Congressus duarum memoratarum venarum, seu vena communis profunda, quæ videtur dividi in tres ramos, contra Vesalii opinionem, p. p.

Humilior venæ communis profundæ ramus, juxtâ ulnam incedens, non semper unus est; sed interdum geminus existens (quod Vesalius non animadvertit) comprehendit in medio arteriam, & sub musculò in octavum brachialis os insertò procedens, vicinisque soboles offerens, in internam manus sedem dispensatur; & omnibus digitis, vel quatuor, vel etiam paucioribus, furculos offert, q. q.

Elatior venæ communis profundæ ramus, juxtâ radium incedens, non rarò, sicut humilior, gemi-

nus est, & sub musculò brachiale ad magnum digitum flectente deorsum procedens, vicinisque musculis propagines offerens in internam sedem pollicis, vel indicis distribuitur, r. r.

Medius ramus venæ communis profundæ, qui à Vesalio nec describitur, nec pingitur; inter musculos secundum, & tertium digitorum internodium flectentes, totam membrancæ ligamenti ulnæ, & radii longitudinem perreptans, musculis ei incumbentibus furculos tribuit; & interdum geminus existens arteriam hinc indè comprehendit, s. s.

Propago à prædicto mediò ramò venæ communis profundæ circa quartam ulnæ partem orta; quæ ligamentum membrancæ ulnæ, & radii perforans, ad posteriora transit, & in musculos ab ulnâ procedentes, aliosque eidem incumbentes distribuitur: hæc propago, quæ interdum gemina est, & arteriam mediam comprehendit, oscitanter à Vesalio prætermittitur, t. t.

Arteria cum axillari vena procedens, u. u.

## Figura 24. & 25.

Figura vigesima quarta & vigesima quinta aliquot venas, & arterias dextri brachii simiæ demonstrat.

Truncus dexter venæ cavæ in jugulo, a. a.

Vena jugularis interna multò major, quàm externa, b. b.

Vena humeraria, quæ à clavicula, & musculo ab ea in primam costam inserto media comprehenditur; & juxta illius cum sternò articulum foras erumpit, c. c.

Principium jugularis externæ ab humeraria sub clavicula procedens, d. d.

Alterum principium jugularis externæ ab humeraria procedens, ubi calviculam præteriit, e. e.

Jugularis externa à duobus principiis enata, contra quam in homine, multò major est, quàm interna, f. f.

Humeraria à musculo deltoide, & ab eo, cui mammilla insidet, operta, g. g.

Divisio humerariæ supra cubiti articulum, h. h.

Humerariæ ramus per exteriora cubiti distributus, i. i.

Humerariæ ramus, qui circa medium cubiti, cum aliò ab axillari enatò coit. k. k.

Axillaris simul cum arteria, eodem modo, quo in homine internus ejus ramus, profunda est; & sub primo musculo cubitum flectente arteriam comitem habens, usque ad cubiti flexum procedit, l. l.

Ramus axillaris, qui per thoracis latus sub cute dispensatur, m. m.

Axillaris divisio non longè à cubiti articulo, n.

Ramus exterior axillaris arteriam comitem habens, qui cum alio humerariæ, è regione extremæ partis carnosæ primi musculi cubitum flectentis, nimirum inter hunc musculum, & alium obliquum radii conjungitur, o.

Propago rami exterioris axillaris, per interiora cubiti in superficie dispensata, p.

Propago, q. quæ interdum oritur ab externò ramò axillaris ad medium cubiti tendente; & quandoque, in r, à conjunctione ramorum axillaris, & humerariæ bipartitò scinditur; deinceps sub cubiti flexu, inter duos radii musculos extra erumpit, & à ligamentò, quod instar membranæ omnibus muscu-





lis eâ in parte obducitur, usque ad radii extremum fertur.

Propago, arteriâ interdum destituta, à conjunctione ramorum humerariæ, & axillaris procedens, quæ sub obliquum radii musculus demergitur; & cum altero ramo profundo axillaris, juxta insertionem primi musculi cubitum flectentis conjungitur, s. s.

Interior axillaris ramus, parum supra cubiti articulum ortus, qui profundus juxta os cubiti simul cum arteriâ incedens, multas propagines vicinis musculis offert; & tendinem primi cubitum flectentis non longè ab ejus insertione conscendens, ramo à conjunctione humerariæ, & axillaris orto, occurrit; & communem profundam efformat, t.

Insignis ramus ex profundâ, quam diximus, venarum conjunctione ortus, qui simul cum arteriâ juxta os ulnæ sub musculis digitos flectentibus latitans, medius inter duas propagines ab eâdem conjunctione ortas, ad extremam manum procedit, u. u.

Venæ axillaris divisio, quæ sicut in homine, antè medium longitudinis humeri, interdum fit, x.

Exterior axillaris, quæ, secus quàm in homine, arteriam comitem habet; & à primò musculò cubitum flectente non admodum profunda occultatur; ac parum supra cubiti articulum dividitur, y.

Rami humerariæ, & axillaris exterioris conjunctio, juxta cubiti flexum, z.

Exterior axillaris ramus sub cute distributus, w.

Interior, & profundior ramus axillaris, qui à primò musculò cubitum flectente occultatus; interdum, non aliter quàm in homine, in duas propagines mediam arteriam comprehendentes, divisus, usque ad insertionem ejus musculi fertur: juxta quam ipsum conscendens, cum ramò à priori jam dictâ humerariæ, & axillaris exterioris conjunctione orto, coit; & venam communem profundam efformat: undè facile est Vesalii ignorantiam arguere, qui hominis, & simiæ convenientiam propter ejusmodi venarum congressum turpiter ignorans, non minùs temerè, quàm injustè Galenum de eis reprehendit, a.

#### Figura 26.

Vigesima sexta Figura præcipuas venas, & arterias dextri brachii canis ostendit.

Truncus dexter venæ cavæ in jugulò, a.

Truncus humerariæ, & jugularis externæ, b.

Humeraria, c. orta à jugulari externa, parva est; & è regione medii capitis humeri à musculis occultata ad posteriora quodammodo reflectitur; & quum ad finem musculi deltoidis pervenit à ramò axillaris, d. qui major ipsâ est, adaugetur, aut potiùs constituitur.

Humeraria juxtà primum musculus flectentem cubitum incedens, e.

Divisio humerariæ supra cubiti articulum, f.

Humerariæ ramus per exteriora cubiti distributus, qui ferè ad inferius extremum radii bipartitur, & in manum dispensatur, g.

Ramus humerariæ, qui in flexu cubiti cum externò ramò axillaris conjungitur, h.

Vena jugularis externa, i.

Vena gracilis orta à jugulari externa, quæ in superficie per posteriora scapulæ deorsum incedens, juxta inferius, & posterius latus musculi deltoidis jungitur cum aliâ insigni venâ ortâ ab axillari, k.

Vena axillaris, l.

Insignis vena orta ab axillari juxta ejus principium, quæ sub cervicem scapulæ ad posteriora procedens, humerariæ conjungitur, & ipsam adauget, vel potiùs constituit, m.

Vena axillaris ferè in superficie incedens, inter quam, & arteriam nervi medii sunt, n.

Ramus axillaris pluribus surculis per musculos cubitum extendentes in superficie distributus, o.

Ramus insignior axillaris, ferè in superficie ad flexum cubiti simul cum arteriâ incedens, qui cum ramò humerariæ conjungitur, p.

Surculus gracillimus insignioris rami axillaris, qui in superficie longioris radii musculi fertur, q.

Tertius axillaris ramus, qui non longè ab aliò, quem insigniorem esse diximus, supra cubiti articulum ortus, profundus cum arteriâ incedit; & sub insertionem primi musculi cubitum flectentis, cum ramò, à conjunctione humerariæ, & axillaris in flexu cubiti orto, unitur, r.

Ramus, s. è conjunctione humerariæ, & axillaris in flexu cubiti ortus; qui arteriâ destitutus, sub obliquum radii musculus demergitur; & in duos ramos dividitur; quorum interior cum tertio axillaris, t. jam dictò ramò conjungitur; deindè transversus, u. juxta os ulnæ incedens, simul cum arteriâ ferè usque ad ulnæ extremum fertur.

Exterior ramus, ut in pictura vides, dispensatur, x.

Gracilis arteria simul cum ramò axillaris procedens, qui cum humerariâ conjungitur, y.

Arteria sine venâ sub externò brachialis musculò incedens, z.

#### Figura 27.

Vigesima septima Figura dextrum cordis ventriculum secundum ejus longitudinem incisum, cum tribus membranis orificio venæ cavæ præfectis ostendit; & præterea internam partem auriculæ dextræ, quæ à venâ cavâ, quâ parte ei adhæret, divisa est.

Membrana artificii, & admirationis plena, nemini Anatomicorum hætenus non incognita; quæ foraminum venæ cavæ à jecore ascendentis, quum primum hæc in dextram auriculam degenerat, præfecta est, nimirum dimidiatam partem, eamque anteriorem illius occupat; & deinceps reticulum efformat, a.

Membrana cornutæ lunæ figuram referens, orificio majoris venæ coronariæ, ceu operculum ultra medium obducta, quam cæteri Anatomici oscitanter prætereunt, b.

Superius orificium venæ cavæ ad jugulum ascendentis, quæ, ut Galenus scribit, ab elatiori auriculæ dextræ extremò principium quodammodo sumere videtur, c.

Cætera, quæ in hac Figurâ continentur, ad præsentem tractationem non pertinent.



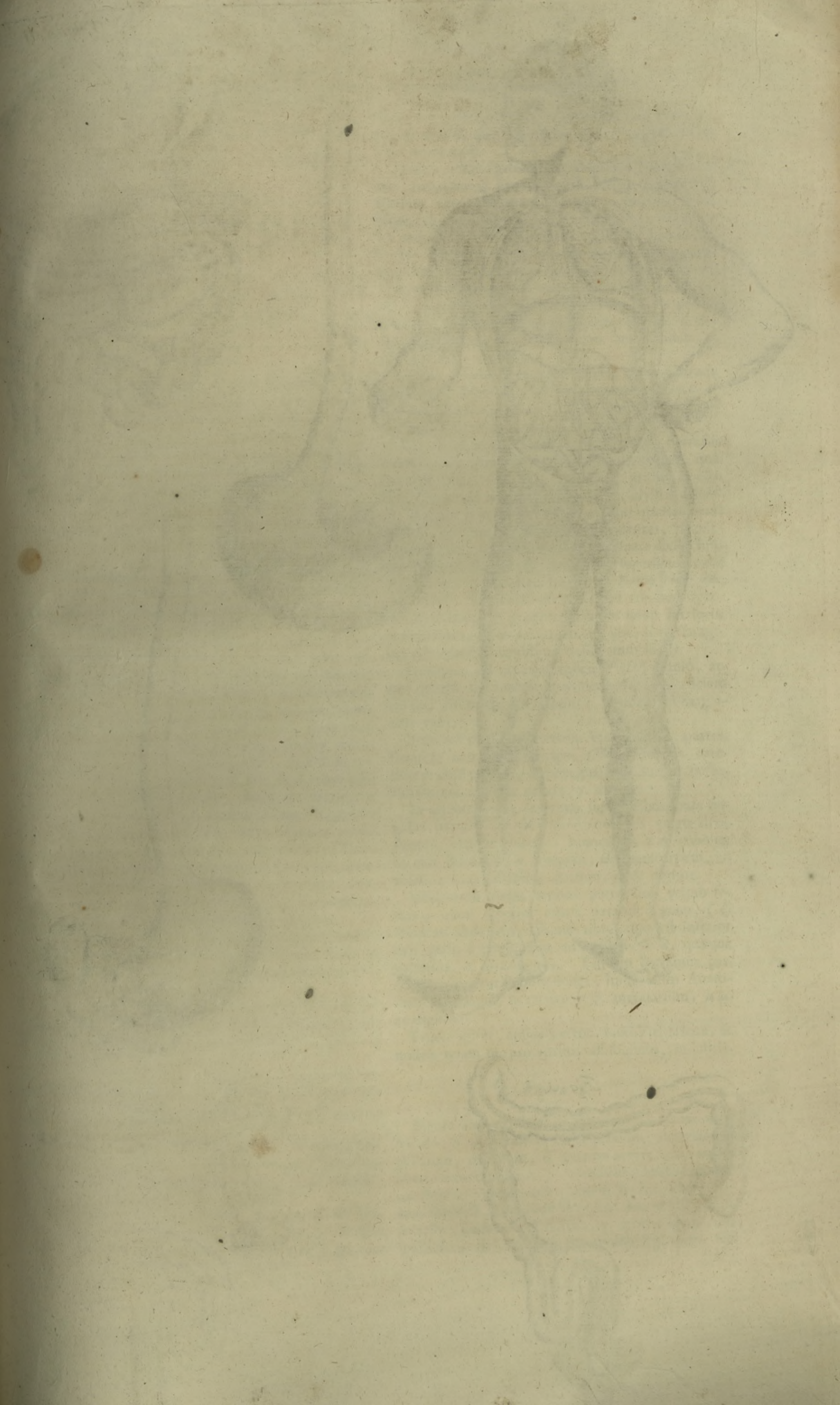




Fig. 1.



Fig. 2.

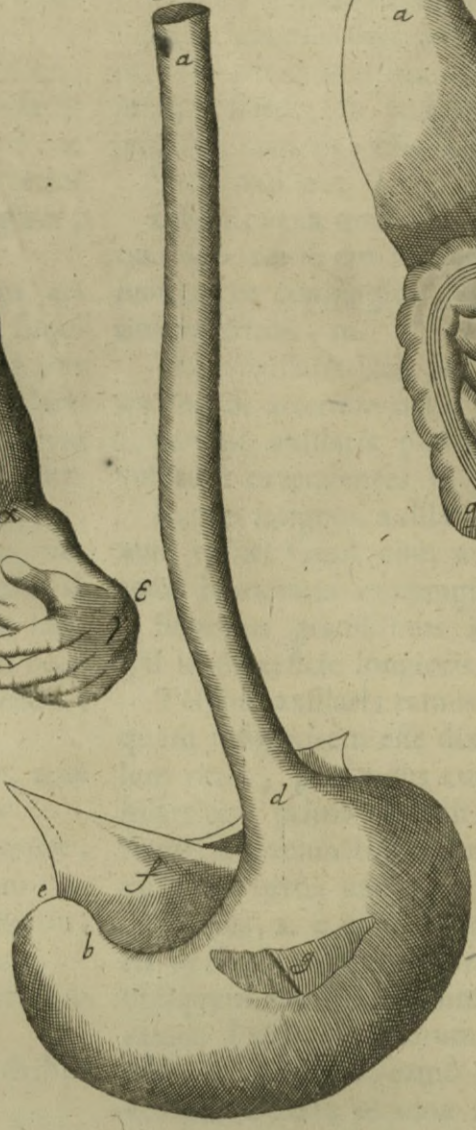


Fig. 3.

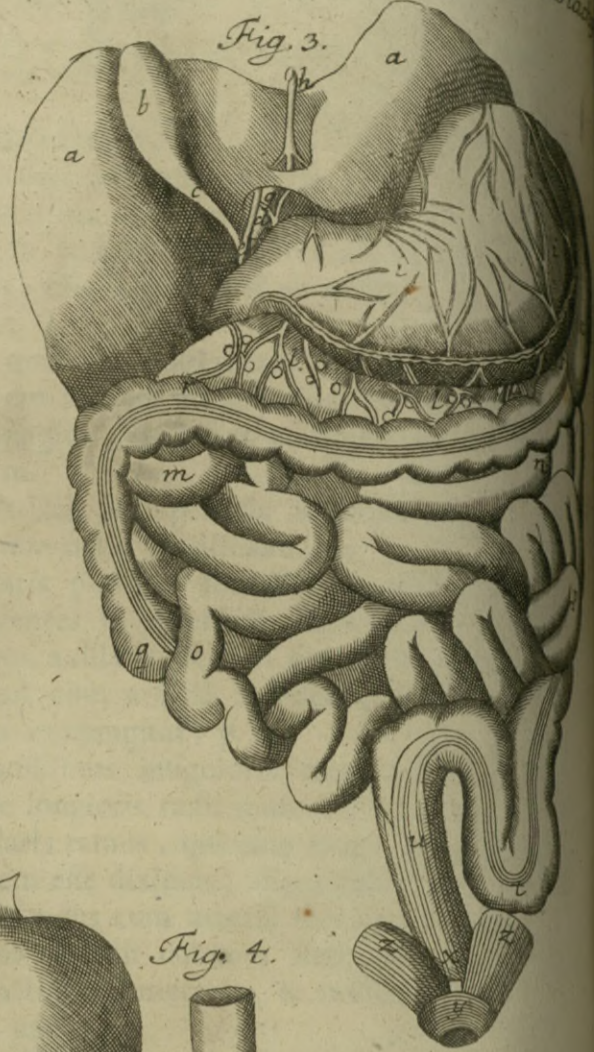


Fig. 4.

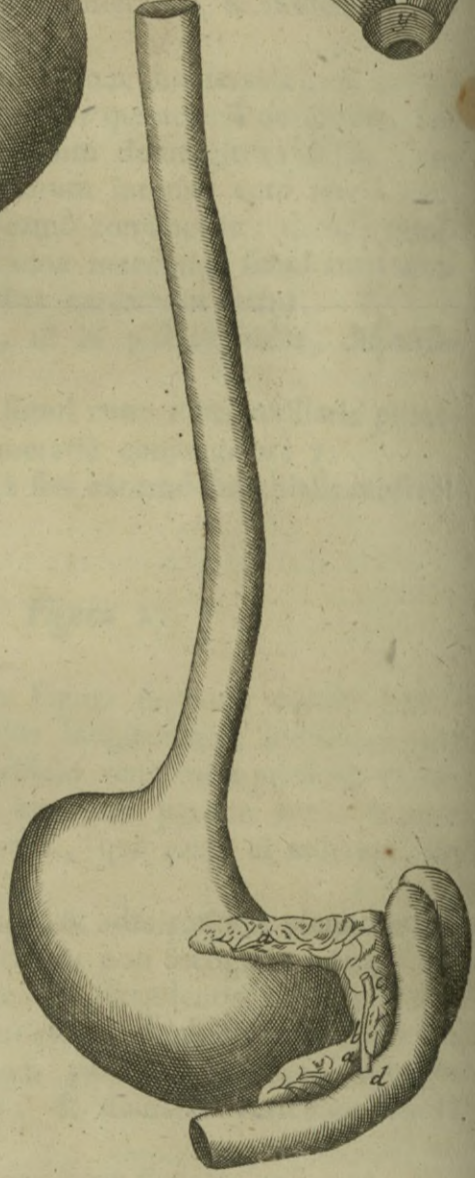


Fig. 5.

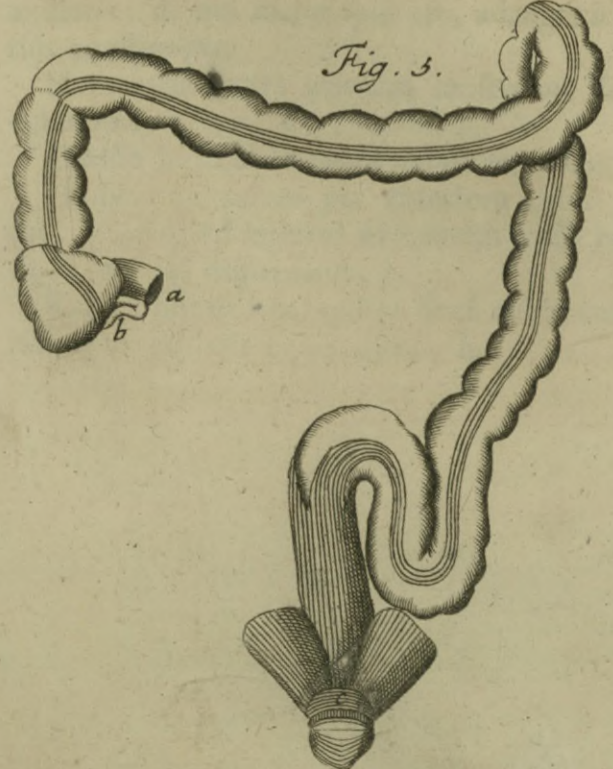


Fig. 6.





## TABULA SECUNDA.

*Exhibet uniuersum corpus cum artibus, & reſeratis ventribus, ut contenta viscera in ſitu naturali à Tyronibus facile animaduerſi poſſint.*

*Demonſtrat præterea pleraque Viſcera in Abdomine contenta, & poſiſſimum quæ ad primam alimentorum coctionem, & facum excluſionem conferunt.*

### Figura 1.

**A** Priffimam, & à Prifcis fortè ignoratam, inchoandæ in Theatro diſſectionis, ac demonſtrationis Anatomicæ methodum oſtendit in hâc figurâ (quam certè primam ſpectatoribus ſiſtendam ſtatuerat) Euſtachius: etenim, non tantummodò generalem totius corporis, ſed particularem exhibet notiſſimam tum omnium penè unò obtutū viſcerum, quæ in tribus ventribus clauduntur, tum ſingulorum artuum. Et quidem, præter unum Gaſparem Bartholinum juniorem, nullum vidimus, à quò in oſtentionum limine hæc ſimul viſcerum in propriò ſitū cognitio tradatur. Porrò multum, & ſæpè artefactæ Profeſſorum indiſtriâ viſcerum ſectiones, aut ex ſectionibus delineatæ icones Tyronibus imponunt. Nam hi falſum quid imbibunt, credentes, eòdem ipſò ſitū, libertate, ac ſimplicitate intra animalium corpora, cum vaſa, tum membranas, tum extra ipſa ineſſe, cujuſmodi in Tabulis diſpoſita, aut delineata perſpiciunt; cum ſecus omnia in animalibus mirum in modum colligata, connexa, & cohærentia ſint. Sectores enim verò, ut apparenti, quanquam fallaci operis pulchritudini conſulant, ſemper vaſcula, & tunicas, cultrò, ac forcipibus, interdum unguibus ſcindunt, ac diſtrahunt, non rarò etiam acū, & filò variis modis aprant, conſuunt, atque, ut paucis dicam, à veritatis ſtatū deturbant. Quod ſanè hòc loco præcipuum, cognitūque dignum candidatis arbitror. Nam ipſe ego, cum publicè in Theatro Romani Archilycei triginta ab hinc annis Anatomem docerem, aliorum periculò admonitus, ſemper oſtentiones meas ab hâc methodò, demonſtrandi ſcilicet viſcera in propriò ſitū, exordiebar.

Vides itaque in hâc figurâ anticam faciem humani corporis, quod apud Anatomicos dividitur in ventres, & artus, vel, ut meliùs apud Recentiores, in truncum capitatum, & artus.

Trunci capitati nomine id venit, quod à ſummò vertice, collò, humeris, indèque à coſtis per lumbos, ilia, os ſacrum, & inguina uſque ad pudenda circumſcribitur,

Artus verò dicuntur partes, quæ, veluti in arboribus rami, à truncò propendent; ſuntque alii ſuperiores, alii inferiores; illi quidem conſtituuntur à brachiis; hi verò à cruribus.

In truncò autem capitatò tres ventres animaduerſis, qui à ſitū, quem in corpore tenent, ſupremus, nempè caput; medius, ſcilicet thorax; & inſimus, hoc eſt Abdomen appellantur.

Hos igitur ventres diligenter Tibi unicâ in figurâ reſeravit Euſtachius, ut, quæ viſcera in ſingulis primò intuitū occurrere poſſunt, ritè conſpicias: re-

liqua enim exta, partim declinatis, aut elevatis; partim ablatis, quæ ſuperſtant, facile in ipſò cadavere deteguntur.

ſpectas quidem primò loco abdomen (ut plerisque Anatomicos in ſectionum ordine ſequamur) ſpatium videlicet, quod deſcribitur ſuperiùs ab a. uſque ad a; inferioriùs verò à b. uſque ad b. atque in eò nodum funiculi umbilicalis, qui, ex duabus arteriis, unâ venâ, atque urachò confurgens, communique membranâ obductus, ipſi umbilico, c. quaſi clavo affigitur. Hinc verò ſuas productiones, inferioriùs nempè duas arterias d. d. ab iliaticis procedentes, & urachum, e. ad urinariam veſicam, f. deſinentem; ſuperiùs autem venam umbilicalem, g. quæ ad hepar aſcendit.

Cernis quoque omentum multis vaſis ornatum, h. h. atque hepar i. i. ſuò cum anteriori ligamento, k. quod diaphragmati ſub cartilagine enſiformi adnectitur. Intestinum pariter ileon, l. & m.

Deindè in mediò ventre, ſeu thorace, detractis ſternò, coſtarum portionibus, necnon pleurâ, quæ interioriùs coſtas ſuccingit, pulmones primo aſpectu obſervantur in magnos lobos, n. n. diviſi: deindè ſegmentum diaphragmatis, o. o. duo pariter nervi in idem utrinque ad lineam deſcendentes, p. p.

Cæterum, quod ſibi voluerit indicare Euſtachius per ſpatium illud leve, quod albâ ſuperficie oculis obſervatur, q. non ſatis intelligo: *Davus enim ſum, non Oedipus*, fieri enim potuit (quod admodum probabile videtur) ut propter incuriam ipſius Inciſoris, pericardium, cujuſ imaginem eò loci fortè ſatagebat oſtendere, ineptiſſimè delineatum fuerit.

Denique, ad caput aſcendens, ſectò craniò, atque demptâ durâ matre, perſpicuè vides ſuperficiem cerebri piâ matre obvelatam, r. r. unâ cum ſanguineis vaſis.

Præterea conſpicias externas etiam capitis, partes, frontem nempè, s. occiput t. tempora, u. anteriorem colli partem, & præcipuè jugulum, x. poſtèriorem autem, quæ cervix, y. dicitur.

In artibus verò, & primò ſuperioribus juxta ſingulas partes, in quas ab Anatomicis vulgò dividuntur, cernere poteris; humerum, z z. cubitum w. ejus flexuram, a. carpum, β. metacarpum, γ. volam manus, δ. illius dorſum, ε. & digitos.

Inferiorum autem artuum partes ſunt primò femur, quod ſuperior cruris pars eſt à genu, ζ ζ. uſque ad abdomen; ſubindè tibia, quæ eſt inferior pars pedis à genu uſque ad tarſum, θ θ. quæque poſterioriùs, λ. ſura dicitur. Tandem extremus pes, qui alias patitur ſubdiviſiones, hunc enim Anatomici partiuntur, in tarſum θ θ. metatarſum, μ μ. ac digitos.

Fruere igitur, amice Lector, tanti Viri labore, & noſtrâ, quam hinc pro viribus adhibuimus, indiſtriâ.

### Figura 2.

Figura hæc exhibet œſophagum, a. cum ventriculò, b. uſque ad c. cujuſ primum, ſuperius appellatum, oriſicium, d. alterum autem inferioriùs dictum, nempè pylorus, e. oſtenditur: animadverſantur ſtomachi membranæ primùm exterior, à peritonæo mutuata, f. deindè ſubjecta, ſeu media, muſcularibus fibris apertè donata, g. quæ quidem cum ſolidiuſcula ſit, in varia ſuperpoſita ſegmenta, ſeu ſtrata



strata per artem dividi potest; & multò facilius in avibus, quibus ventriculum longè crassiorum, seu magis lacertosum natura largita est.

Interior autem, quæ villosa est, membrana; in tumido adhuc ventriculo conspici non potest.

*Figura 3.*

Ostendit partem cavam elevati paululum hepatis, a. a. in quâ notentur vesicula fellis, b. ejus ductus, c. qui cum hepaticò, d. jungitur, & choledocum efformat, e. Similiter proximè, & profundius adstans vena porta, f. cum arteriis hepaticis superpositis, g. demùm vena umbilicalis dissecta, h. Ventriculus occurrit, i. i. Lien è regione sinistrâ eidem adjacens, k. Portio omenti l. l. à ventriculi fundò propendens cum minutissimis glandulis adiposis; sub quò intestinum duodenum occultatur. Jejunum per abdominis præcipuè centrum revolutum, m. usque ad, n. Ileum deindè ad latera potissimum serpens ab, o. usque ad, p. Colon ità locatum, ut ejusdem muscularis fascia appareat, quæ, brevior cum sit universâ ejusdem intestini longitudine, in causâ est, ut illud in rugas contrahatur, variasque veluti cellulas effingat: incipit autem colon, in, q. & ascendens fertur sub ventriculo, ab, r. usque ad, s. Extrema coli pars, quæ inflectitur, in, t. ut in rectum intestinum transeat, u. in quò sanè intestinò rectò diligenter advertantur fibræ rectæ, exque musculares x. quæ à podice, y. fursùm exporrectæ, musculis elevatoribus, z. z. non ægrè succenturiantur. Denique musculus ani sphincter, y. clarè apparet.

*Figura 4.*

Parte ventriculi posticâ suspensionem præbet, Eustachium non latuisse antè Wirfungium, à pancreate, a. a. proprium ductum, b. unâ cum choledocò, c. intrâ duodenum ferri, d.

*Figura 5. & 6.*

Delineant intestina crassa extrâ abdomen utcumque in situ naturali accomodata. Figura quinta, facie anticâ, sexta verò posticâ. Portio abscissi intestini ilei, a. a. Cæcum apparet instar vermiculi b. b. Colon per se oculis patet, quemadmodum etiam intestinum rectum cum fibris longitudinalibus probè denudatis, quæ in limbò sub circularibus in podice occultantur, c.

T A B U L A T E R T I A.

*Proponit videnda alia etiam abdominis vasa, & viscera, coctioni, motui, & separationi liquorum destinata.*

*Item Organa quæ secernendo, colligendo, excludendoque tam Lotio, quam Semini famulantur.*

**A** Dumbrat *Figura 1.* vasa sanguinea mesarai-  
ca, quæ ad intestina deducuntur cum diversis glandulis, & inter eas chyli etiam, ut arbitramur. Lymphæque reductivas adænas, quas quidem non

vidi hætenus ullum ex priscis Anatomicis, qui tam exquisitè delineaverit; quod etiam sequenti *Figura* admiramur.

*Figura 2.* Mesenterium, & mesocolon exhibet.

*Figura* verò 3. & 4. utramque jecoris faciem cum suis ligamentis, anteriori quidem, & lato, a. a. posteriori verò propendente, b. b. Vesica fellea cernitur, c. c. canalisque communis dissectus, d. In eadem autem 4. *Figura* (quæ ad veritatis imaginem mirè incisa fuit) sectio circuli, e. quâ venæ cavæ segmentum colligatur, depingitur: posteriùs portio ejusdem propendentis vinculi, quo jecur diaphragmati suspenditur. Vena item portæ ostenditur, f.

*Figuris* deindè 5. & sequentibus usque ad 9. varii lienis aspectus depinguntur, forsitan ordinarii, & extraordinarii, integri, & secti, in quarum 7. & 9. nostros antè oculos obversantur nonnulla vasa, quæ per longum exporrecta, ac subindè in transversum, delata, videntur aliquid subindicare, quod ipsi Eustachio nuper innotuisse credendum est. An in viventium, quæ interdum secuit, animalium lienibus vasa lymphatica subolfecit?

*Figura 10.* exhibere videtur renem dissectum, in quò tubuli, tanquam filamenta nervea, à corticali illius visceris parte oriuntur, & in fasciculos papillares hinc & illic concurrunt, ac desinunt; quæ quidem papillæ, seu carunculæ numero octo in pelvim aperiuntur. Habes non absimilem, & quidem meliorem figuram Tabulâ I. *Figura 15.* suis cum annotationibus.

*Figura 11.* ostendit virorum membrum per urethræ longitudinem usque ad vesicam apertum, ut præcipuè spongiosi corporis substantia, nec non ingressus ureterum in vesicam possint animadverti.

*Figura 12.*

Renes ostendit cum suis glandulis succenturiatis, ab Eustachio primùm detectis, a. a; item vasa, non tantum quæ dicuntur emulgentia, sed etiam quæ per renem membranas sparguntur, b. b. immò, quod magis interest, canales sanguineos hypogastricos, ab iliicis in urinariæ vesicæ corpus, atque ad penis radicem, c. c. potissimum productos. Spectamus, etiam, miramurque in eadem Figurâ summam Auctoris diligentiam, quam nullus recentiorum, quod viderim, adhibuit, in delineandis lateralibus surculis, qui ex arteriis, venisque spermaticis, utrinque dissectis, d. d. d. d. d. ad peritonæum divertunt. Præterea exhibet urinariam vesicam cum amputatò urachò, e. prostatas, f. Musculos etiam penis, erectores nuncupatos, g. g.

*Figura 13.*

Indicat, testem humanum, ablatâ vaginali tunica, cum vasibus, per illius superficiem in gyrum ductis: epididymus etiam, posteriùs didymo incumbens, apparet, a. a.

*Figura 14.*

Hic studium à nemine priùs susceptum cernitur, quò, detractis visceribus omnibus, ligamentis etiam, & membranis suspendentibus, ac tegentibus vasa sper-



fig. 1.



fig. 2.



fig. 3.

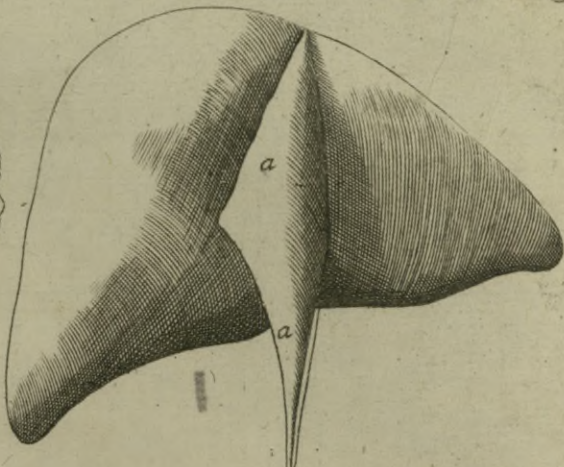


fig. 5.

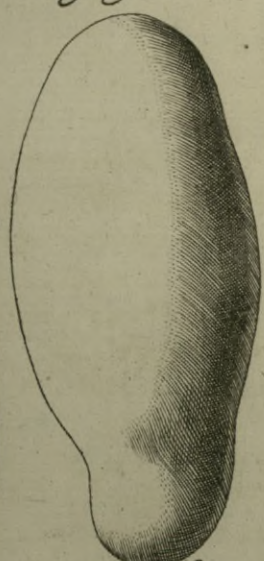


fig. 6.



fig. 7.

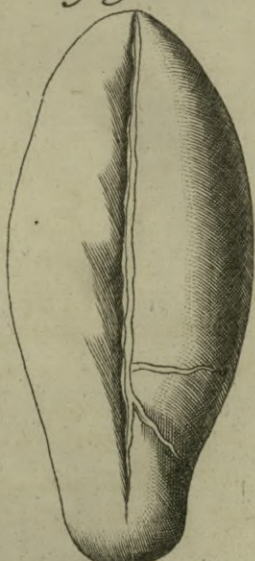


fig. 8.



fig. 4.

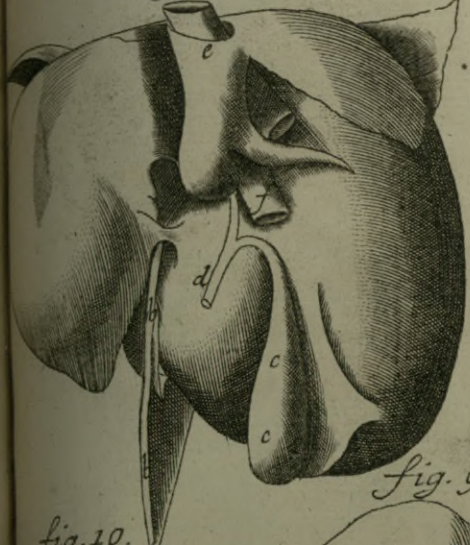


fig. 9.



fig. 11.



fig. 12.

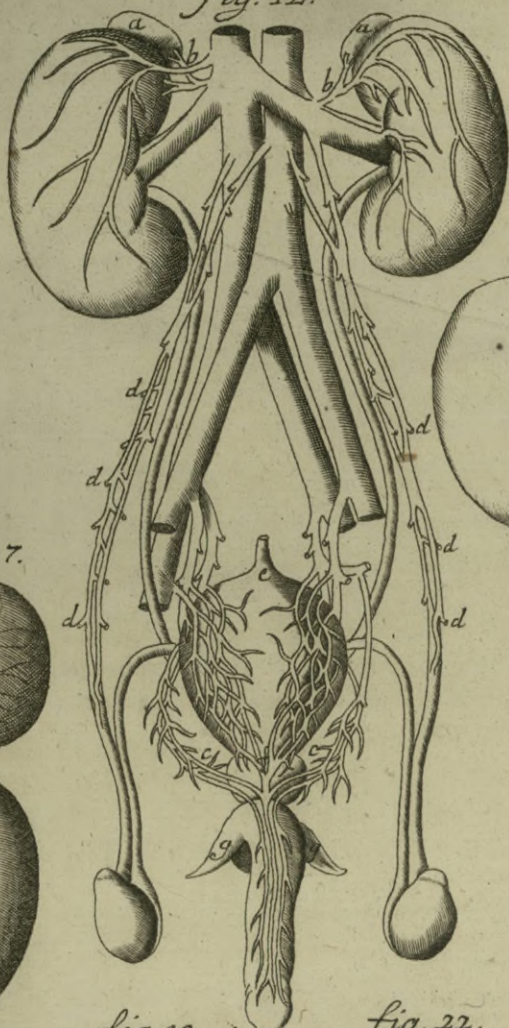


fig. 13.



fig. 10.

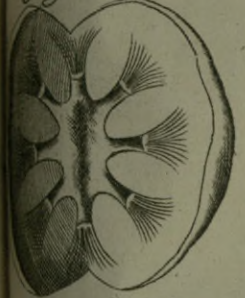


fig. 14.

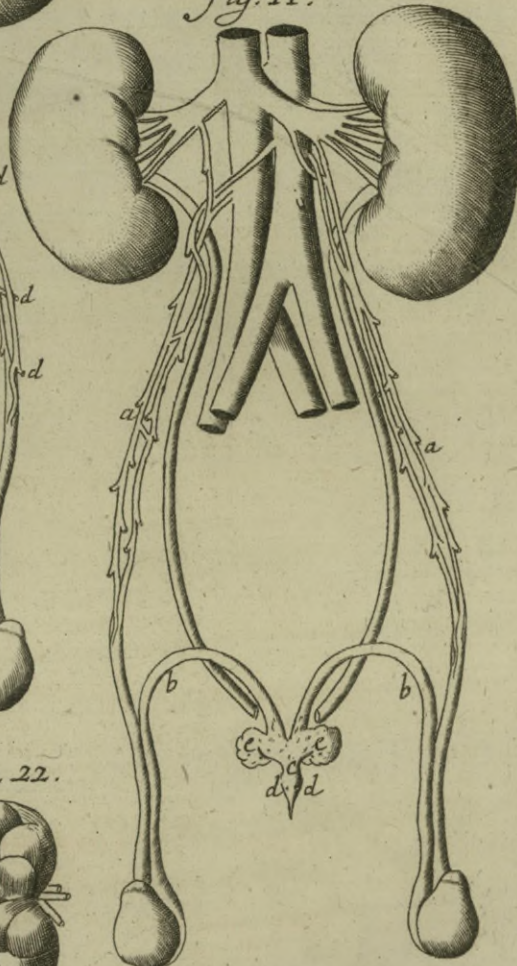


fig. 15.

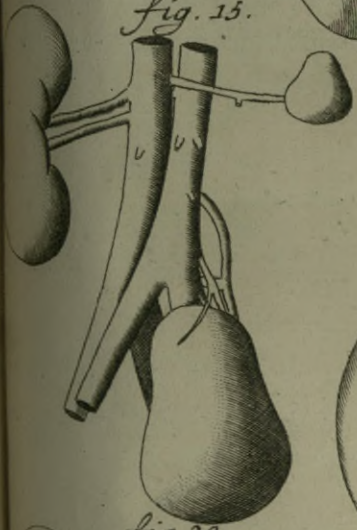


fig. 16.



fig. 17.



fig. 18.

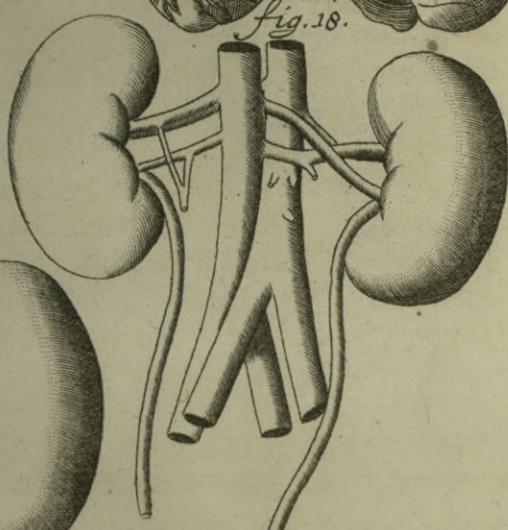


fig. 19.



fig. 22.

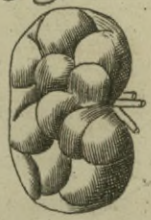


fig. 20.

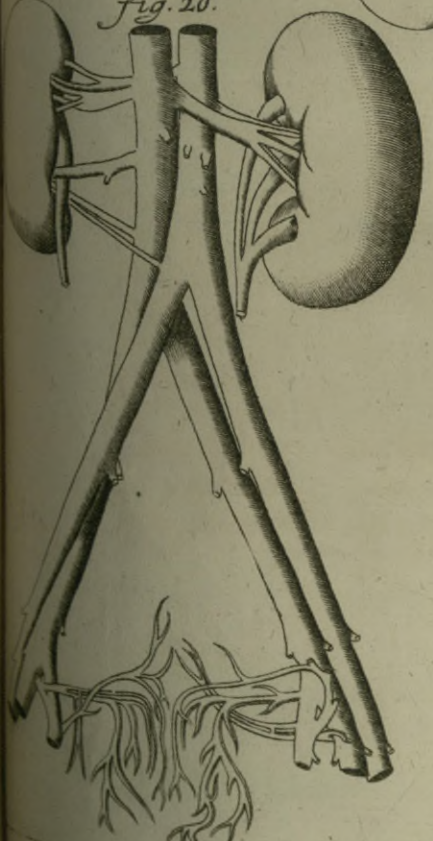


fig. 21.

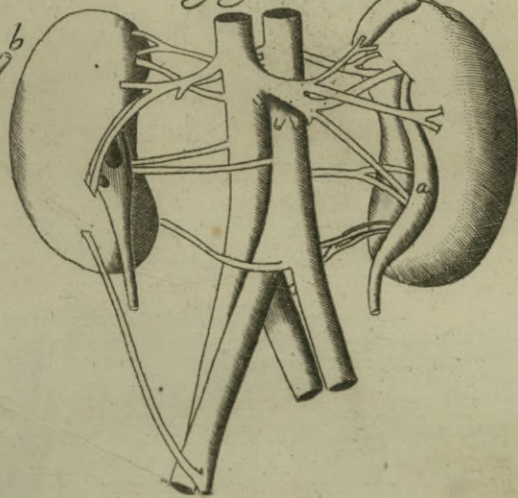
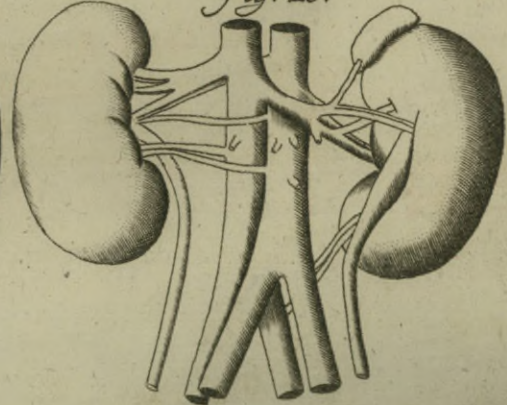


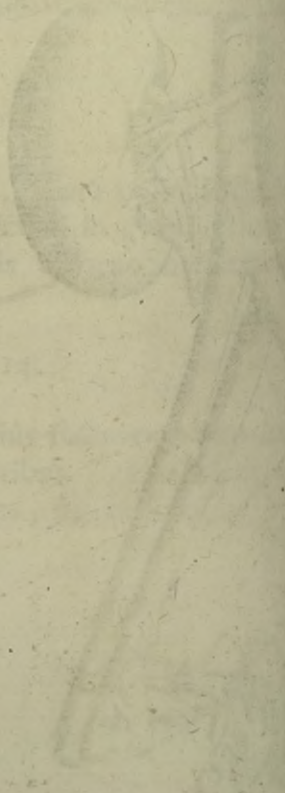
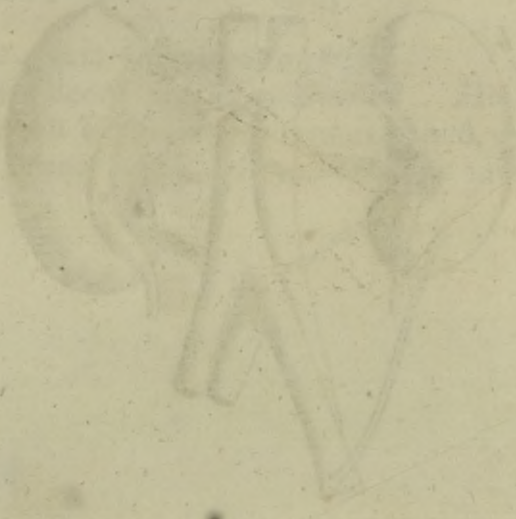
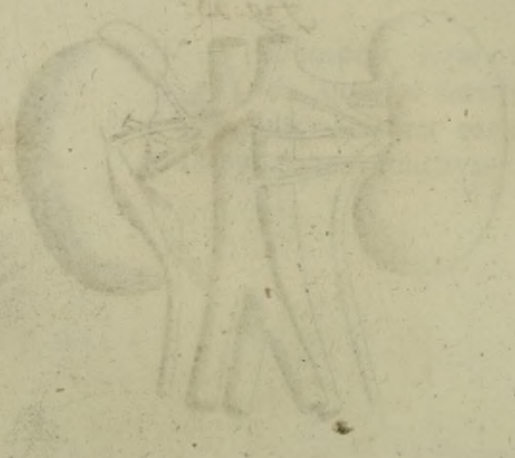
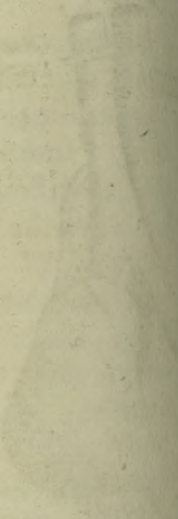
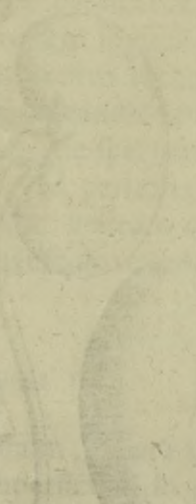
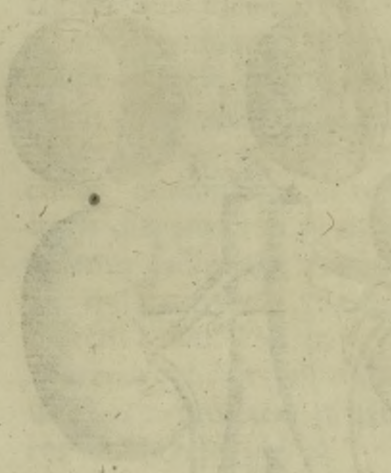
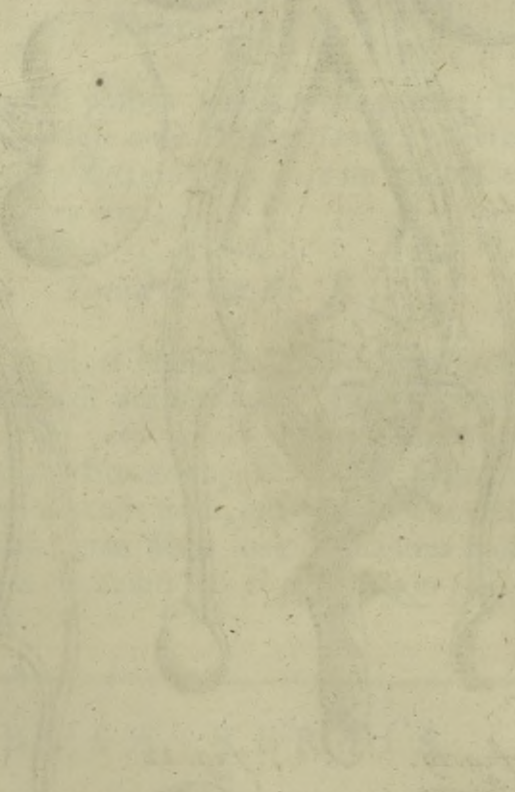
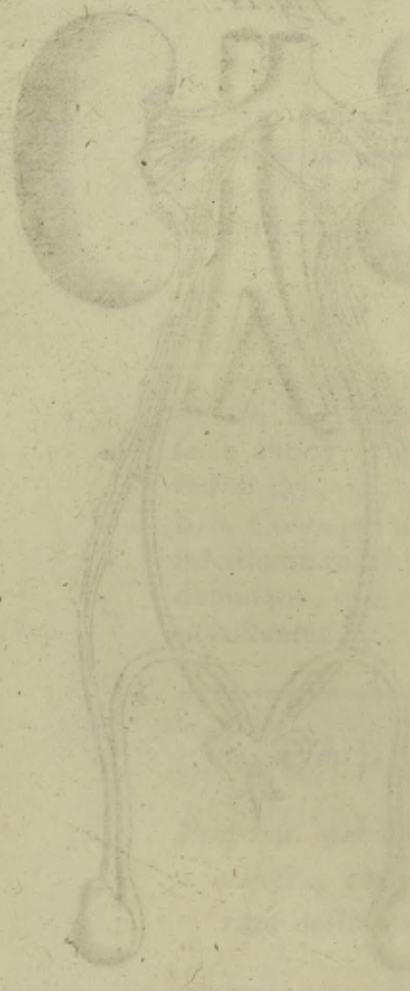
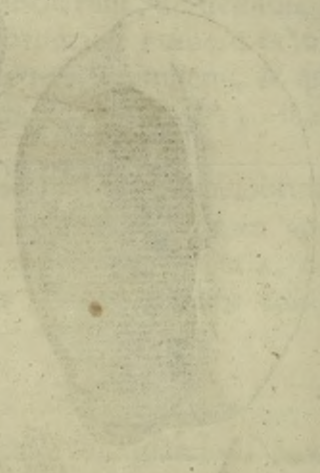
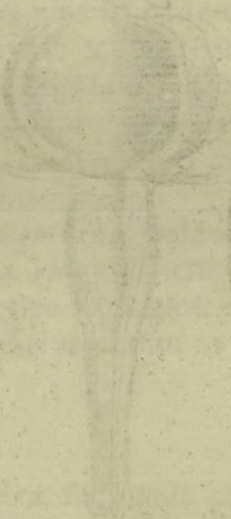
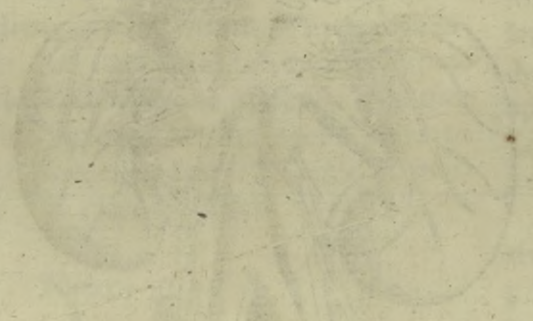
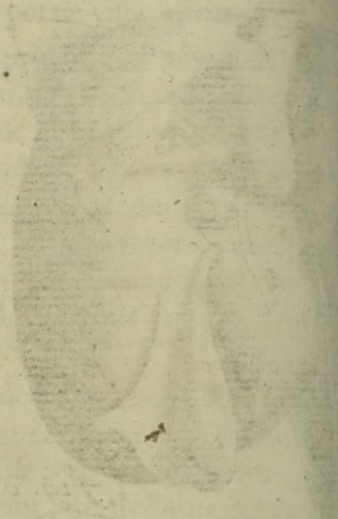
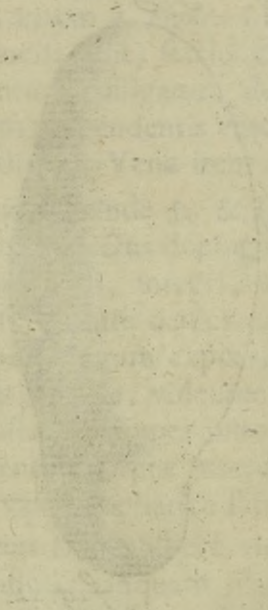
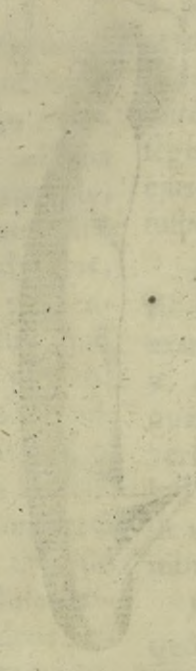
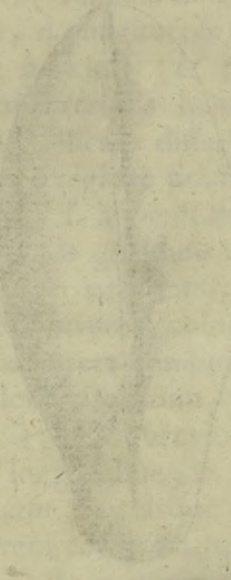
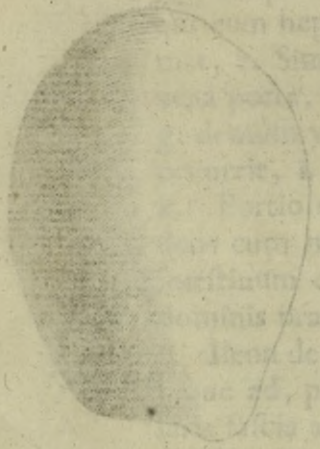
fig. 23.





B... ..

3.





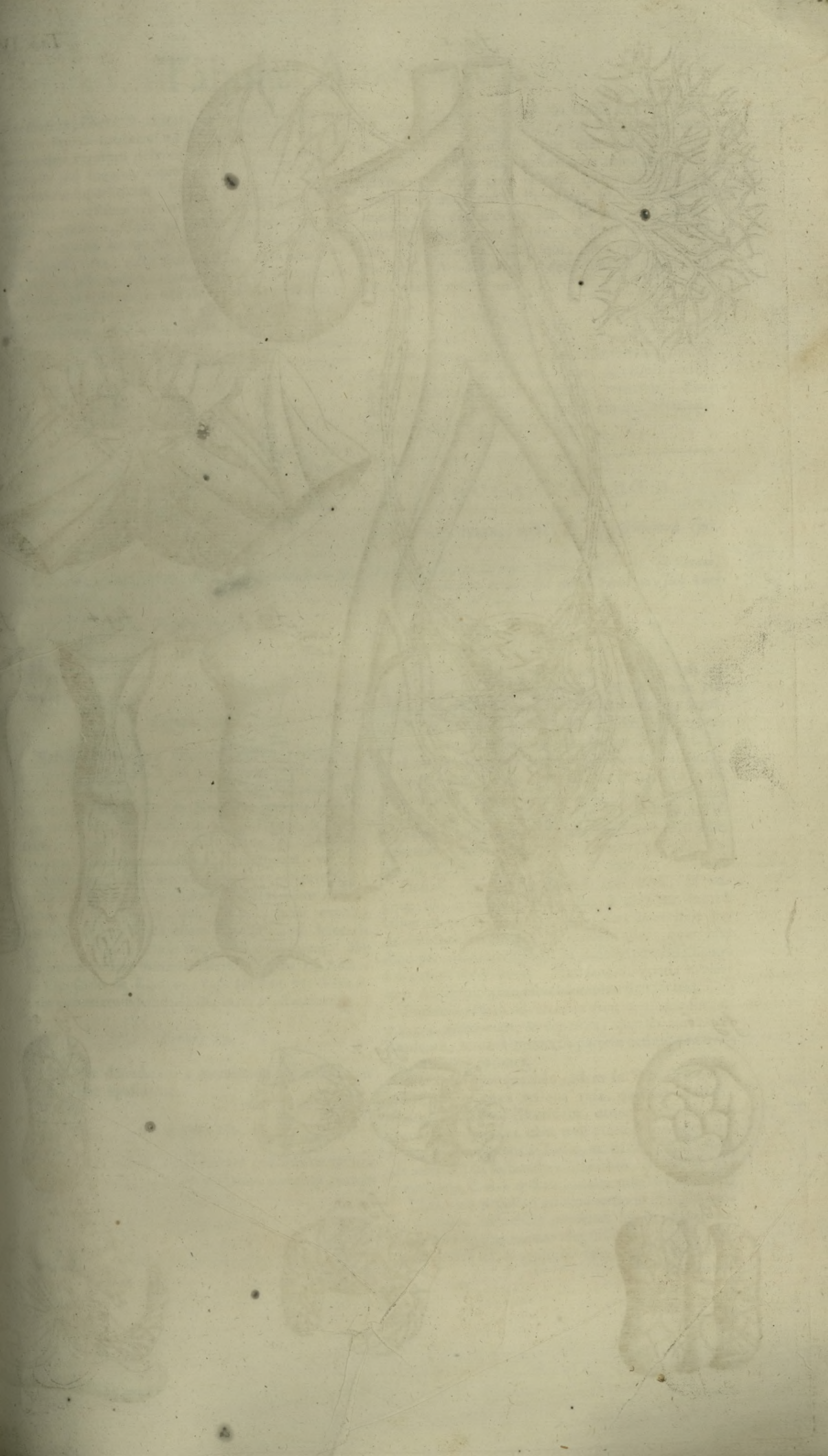




fig. 1.

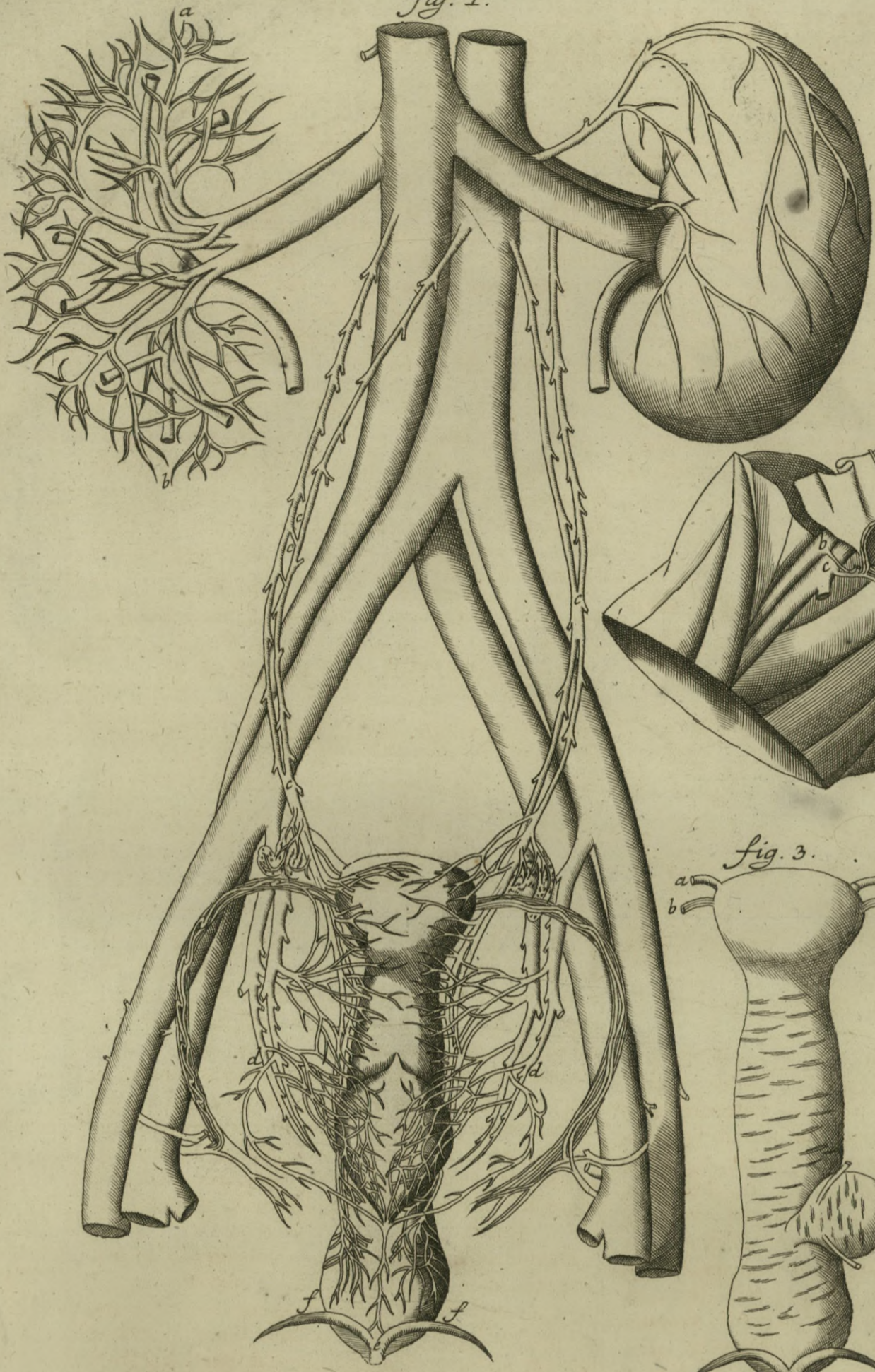


fig. 2.

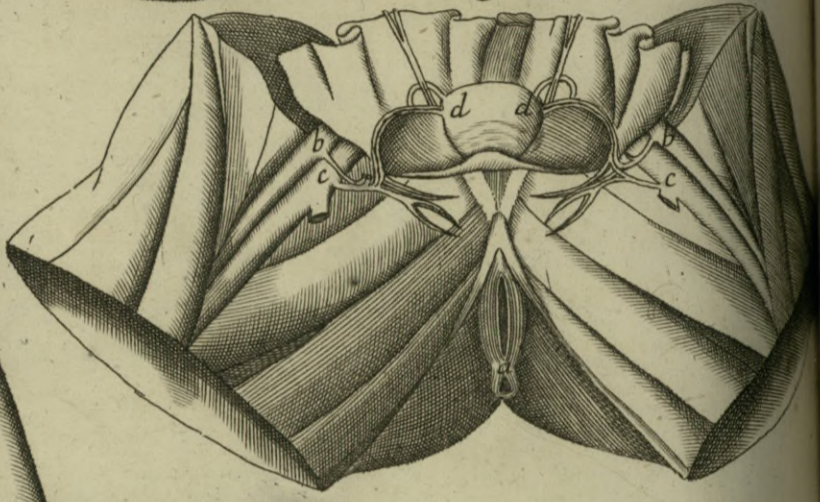


fig. 3.



fig. 4.

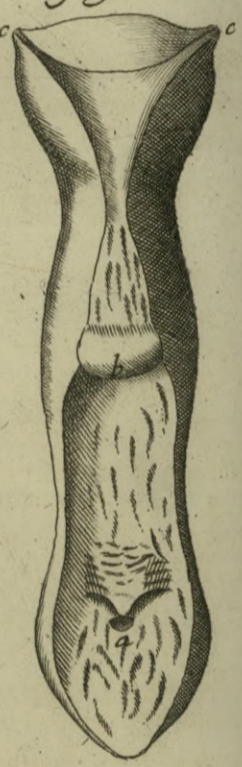


fig. 5.



fig. 6.



fig. 7.



fig. 8.



fig. 9.

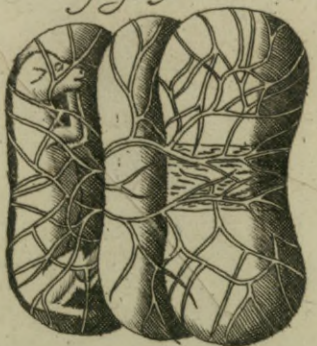


fig. 10.



fig. 11.





spermatice, liberè & videri, & intelligi potest iter fluentis liquidi sanguinei ad ipsos didymos, necnon progressus vasorum deferentium à testibus, & epididymis per inguina usque ad vesiculas feminales, & urethræ superficiem. Vides enim in, a. a. fecerendum in testibus semen ferri per vasa sanguinea, dicta spermatice, usque ad testes. Intueris deinde, quæ internum locum tenent, vasa deferentia, ab epididymis orta, factò semicirculo, b. b. intrà abdomen se abscondere, tandemque rectà petere laterales urethræ lineas, c. ubi duo foraminula ad spermatice egressum in capite, ut ajunt, gallinaceo, clarè spectantur, d. d. dùm interim, e. e. vesiculæ feminales, ad asservandum semen, perspicuè delineantur. Labor sanè improbus, sed egregius, magnique pro Tyronibus usus.

Figura 15.

Exhibet exemplum duplicati renis sinistri, cujus iconem, & explicationem Auctor dedit Tabulâ I. Figurâ 14. quam Lector rursus ad oculum, & ad memoriam revocare, si velit, commodè poterit.

Figura 16.

Ostendit epididymum, & ex eò productum vas deferens. a.

Figura 17.

Testem patefacit retractâ ad latus albugineâ tunicâ, ut vasorum sanguineorum ex hac in illum transitus appareat. a.

Figura 18.

Exhibet externam urinariæ vesicæ peripheriam revolutam, ut posticâ suâ parte videri possit: quam obrem abscissum fuit utrumque vas deferens, a. a. necnon dexter ureter, b. Notentur interim insertiones ureterum intra vesicam per posticam, & infernam ejusdem partem propè collum, c. Mirabilis quoque carneo-tendinosorum lacertorum, vesicam circumtextentium delineatio diligenter observetur, à primò, d. usque ad secundum, d. Nam illam Auctor detegere non potuit, quin detractâ priùs externâ membranâ, & fortè etiam ferventi aquâ irroratis priùs fibris, quæ vesicæ musculus constituunt. De iis autem vesicæ urinariæ fibris loquutus est Auctor in Opusculo de Renibus, cap. 19. pag. 75. Vide situm vesicularum feminalium, in, c. prostarum, in, f.

Figura 19.

Exhibet denudatum à membranis, dissectumque testem sine epididymo.

Figura 20.

Detractâ vesicâ, demonstrare potissimùm videtur sanguinea vasa, quæ ad posticam ejusdem partem feruntur.

Figura 21.

Exhibet ramos arteriarum, qui in aliquibus ca-

daveribus ab iliaca sinistra, in utriusque renis inferiora segmenta propagantur, quasi in supplementum arteriarum emulgentium, quæ interdum graciliores reperiuntur; cujus sanè erroris, aut lusus naturæ in ramificandis vasis tam venosis, quàm arteriosis ad sinistrum renem progredientibus, hîc, & Figurâ etiam 23. specimen exhibetur. In hac verò advertatur dilatatus ureter sinister, a. fortè quia exemplar ex cadavere alicujus, qui, dùm erat inter vivos, calculò laboraverat, deductum est; id quod alibi etiam observatur.

Figura 22.

Demonstrat externam renis superficiem, quæ in foetibus præsertim quadrupedum, & ursinis potissimùm varias in glandulas dispersita reperitur. Eandem Figuram habes Tabulâ primâ ejusque accuratissimam eòdem locò explicationem.

### TABULA QUARTA.

*Detegit vasa renum, uteri, & ligamentorum ejus.*

*Exhibet præterea Uterum ipsum, Placentam, & Fœtum, non Humanum modò, sed etiam Pecudum, suis cum Membranis & Cotyledonibus.*

Figura 1.

**L**Atere dextrò ab, a. usque ad, b. depingit vasa per internam renum substantiam dispersa, quæ triplicis generis sunt, nempe arteriosa, venosa, & urinaria: & quoniam hujus iconis (multò quidem perfectioris) explicationem dedit Auctor Tabulâ I. Figurâ 16. ad eandem Lectorem jure merito rejicimus. In sinistrò autem rene observentur venæ, quæ à superficie hujus partis sanguinem in emulgentem exonerant, cum in præcedenti latere dextrò demonstrasset easdem venas, à rene dextrò in cavam liquida referentes, harum verò delineationes, ac notas habes in Tabulâ I. Figurâ 2. 3. & sequ.

Deinde ostendit externam faciem uteri, ac vaginæ suis cum sanguineis vasis, à quorum exortu usque ad uteri cornua animadvertere licet hinc inde dissectos furculos, qui ii quidem sunt, quos hîc illuc per abdomen spargi in cadaverum dissectionibus passim observamus. Hæc sanè diligentia in aliorum Anatomicorum tabulis omninò desideratur.

Præterea sedulò advertendæ sunt anastomoses, c. c. c. c. arteriarum, & venarum; quæ ab aortâ descendente, & cavâ majorem partem desinunt in ovaria, & uteri parietes.

Notandum insuper hac eadem in Tabulâ mirabile artificium circa reliqua vasa, quæ ad uterum, ejusque vaginam, clitoridem, atque urinariam vesicam propagantur; nam non tantummodò demonstrantur oriri à truncis aortæ, & cavæ, verùm etiam ab inferioribus sectionibus iliacarum, nempe ab hypogastricis, d. d. à quibus canales mirè divaricantur.

Illud verò peculiari animadversione dignum censemus, quod Eustachius genuinam hîc structuram rotundorum ligamentorum elegantissimè dederit, mixtam scilicet ex sanguineis vasis serpentinò ductû, dexte-



dexterâ præsertim parte ex cruralibus etiam ramis prodeuntibus, atque fibris longitudinalibus, quæ venis, arteriisque substratae sunt. Docemur autem ab hujusmodi obliquò, & tortuosò vasorum ductû ligamenta hæc distendi, cum scilicet uterus in gravidis ascendit versus diaphragma, complicari rursus, & convolvi facillè posse, cum à gestatione fuerit feriat. An verò horum ligamentorum vasa à cruralibus germinantia aliquid etiam ad alendum foetum, ejusque membranas conferant, viderint alii; nos enim demonstrasse contenti sumus, recentiores etiam Scriptores, ipsumque Svamerdamium à nostrò Auctore hæc in exponenda re præventos, ac superatos fuisse. Denique clitoris, e. cum suis utrinque cruribus, ac musculis, f. f. bellè delineatur.

Figura 2.

Ostendit in sitû pudendum muliebre tam externum à communibus tegumentis denudatum; scilicet cunni labia, nymphas, & clitoridem; quàm internum, videlicet uteri fundum. Ab externo itaque pudendo principium fumentes, observentur fibræ carnae, quæ in mulieribus continuæ sunt à uteri labris in ani sphincterem, a. Quare ansam nobis præbent asserendi, musculos labrorum vulvæ, à Graaffio potissimum detectos, Eustachio clarè innovuisse. Vides etiam in hæc Figurâ propagationem sanguineorum vasorum à cruralibus, b. b. & c. c. per rotunda ligamenta usque ad uteri fundum, d. d. ut in præcedenti figurâ extra situm depicta fuerunt.

Figura 3.

Demonstrat vaginam integram, hoc est non aperitam, cum clitoride, ejusque musculis, & vesicâ urinariâ ad lævam inclinatâ, ut & ejusdem colli in vaginam, & ureterum in vesicam insertiones pateant; necnon superiori parte uterum cum transversim dissectis utrinque ad ejus fundum tubis, a. a. & rotundis ligamentis, b. b.

Figura 4.

Patefacit eandem vaginam per longum parte posteriori divisam, ut meatus urinarius, a. incolumis, atque in sitû ostendi possit. Os uteri internum, b. necnon folliculorum oscula, quæ Clarissimus postea Malpighius stygmata appellavit, tum supra orificium, tum infra per vaginam distributa in hæc, & in sequenti quintâ Figurâ delineantur. Sed, quod maximè interest, illud est, quòd à nostro Eustachio fortè antè Fallopium visæ fuerint tubæ, suis hiatibus perviæ ab uteri fundi lateribus, c. c. in ovaria.

Figura 6.

Delineat humanam placentam propriis membranis obvolutam, quemadmodum post partum extruditur, eamque videndam exhibet, quâ parte ipsi utero adhærescit. Superfedemus autem hîc ad singulas partes descendere, quoniam eas nulli ignotas esse putamus.

Figura 7.

Demonstrat foetum, capite in genua procumben-

tem, quem situm plerumque intra uterum servat; ejusque vas umbilicale, a. eò potissimum locò, quò ab amniò, b. in chorion, c. penetrat; dividit propterea, ac sejungit has membranas, ut hoc naturæ artificium ostendat. Cernantur etiam vasa sanguinea, quæ ludunt per chorion, d. d.

Fig. 8. usque ad II.

Varios pecudum foetus cum membranis, & cotyledonibus juxta naturæ statum delineat, quod ab eò primùm observatum fuisse peritus quisque rerum Anatomicarum judicare potest, licet postea grandioribus iconibus in publicum emiserit Fabritius ab Aquapendente.

## TABULA QUINTA.

Diversos tum laryngis, tracheæ, pulmonum, & diaphragmatis; tum cordis, & magnorum vasorum aspectus demonstrat.

Ut & itidem Cordis aspectus tum externos, tum internos, unâ cum Vasis appensis in sitû naturali.

Figura 1.

Delineat laryngem, a. asperam arteriam, b. & anteriorem pulmonum faciem, c. c. cum thymo, d. & duobus nervis, e. e. qui utrinque ad latera mediastini versus diaphragma, f. exporriguntur,

Figura 2.

Exhibet venam cavam superiorem, a. in dexteram cordis auriculam paululum dilatatam, b. desinentem; in quâ quidem animadversione digna est venæ coronariæ in eandem auriculam insertio, c. Notetur quoque locus adhætionis quadrifariam secti pericardii cum arteriâ magnâ priusquam in carotides disperatur, d. ex quâ quidem adhæsiōne plura deducimus nostris in libris de Corde. Circa pericardii originem non à substantiâ cordis, sed ab ejus vasis multa ex Galeni sententiâ tradidit Eustachius anti-gram. 10. de Venâ sine pari pag. 283. Advertatur etiam situs arteriæ coronalis ab aortâ procedentis, e.

Figura 3.

Patefacit posticam asperæ arteriæ, & pulmonum faciem unâ cum pendulâ arteriâ magnâ, furculis intercostalibus, tametsi dissectis, a. a. a. insignita.

Figura 4.

Depingit pulmones anteriori parte, in quatuor lobos perbellè divisos, cum corde intra pericardium vaginato, a. Neque verò prætereunda hîc est vena cava superior, quæ à locò, ubi in pericardium absconditur, emergit, b. Arteriæ quoque subclaviæ, & carotides, cum primùm attolluntur, observentur, c. c. Cæterum diaphragmatis meminimus Figura 1.

Figura 5.



fig. 1.

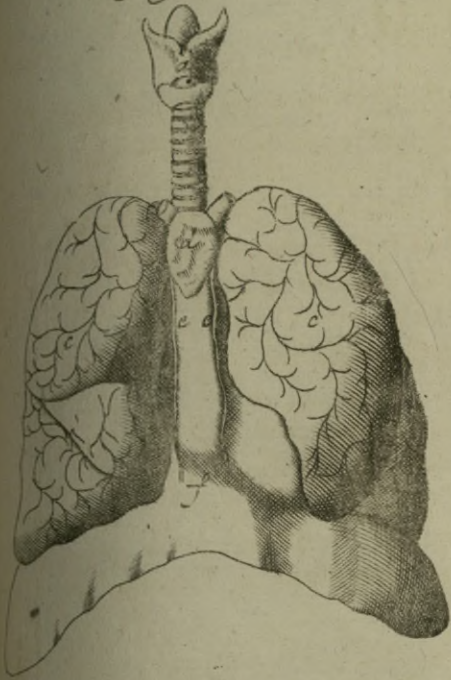


fig. 2.

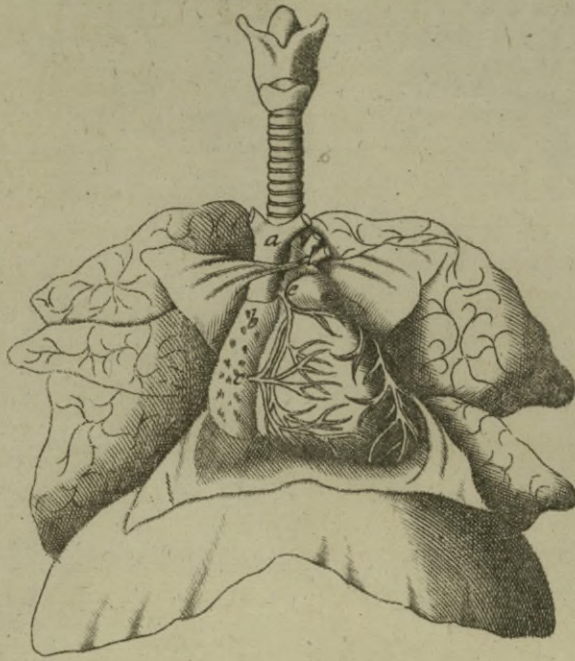


fig. 3.

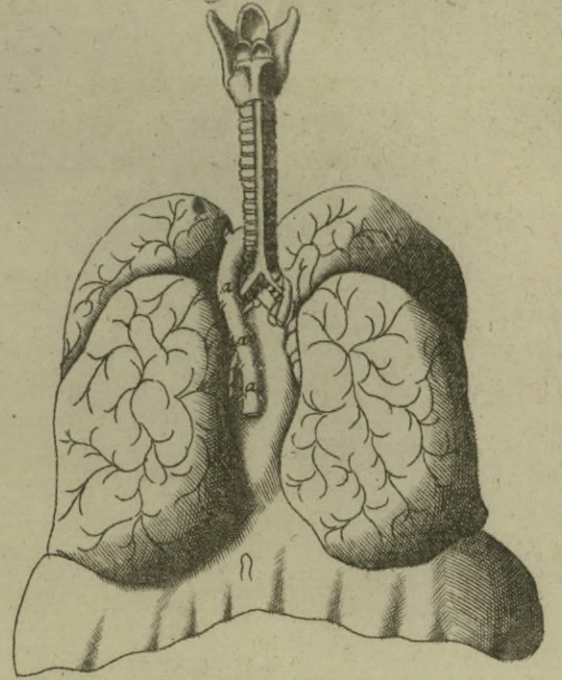


fig. 4.

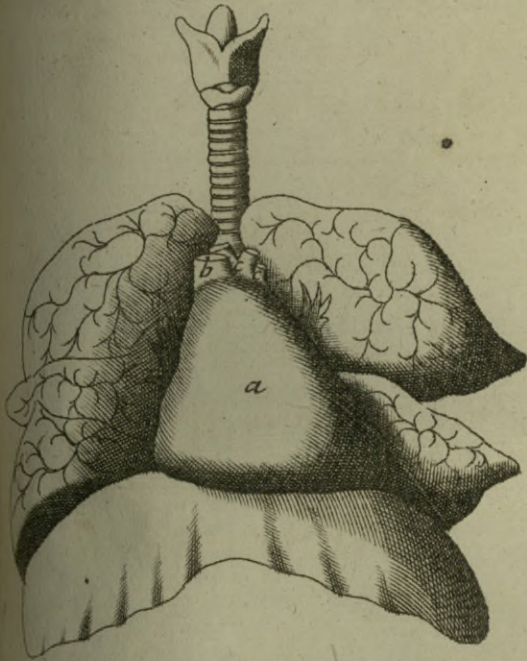


fig. 5.

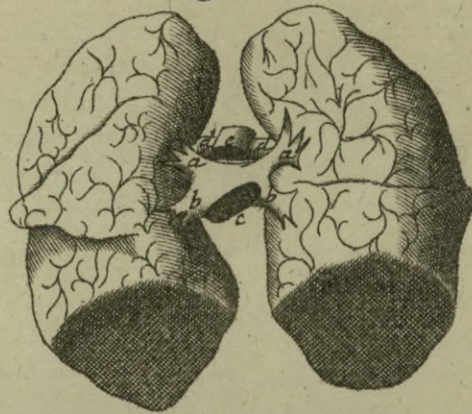


fig. 6.

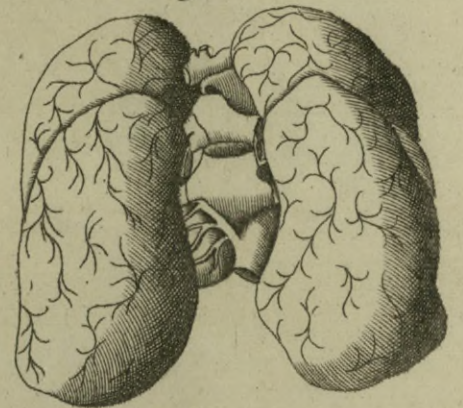


fig. 7.

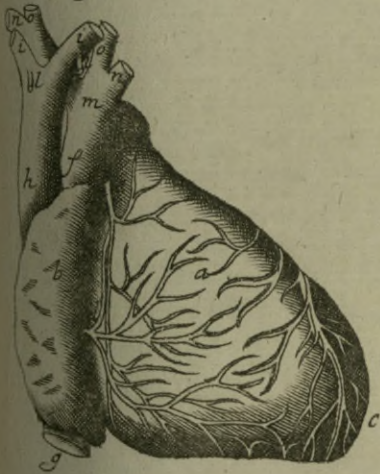


fig. 8.

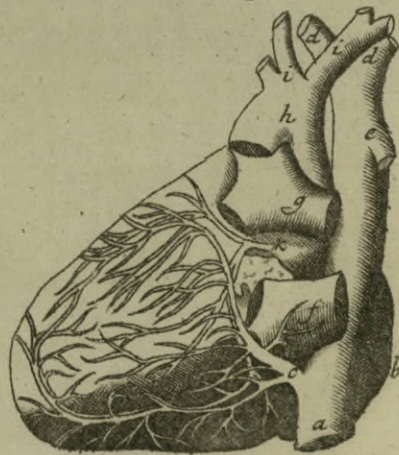


fig. 9.

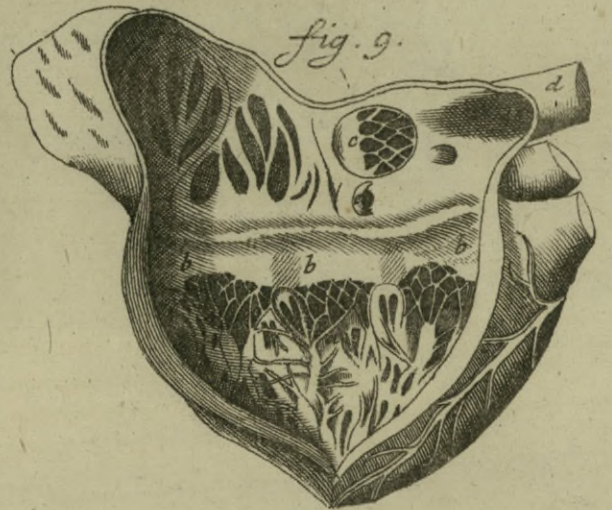


fig. 10.

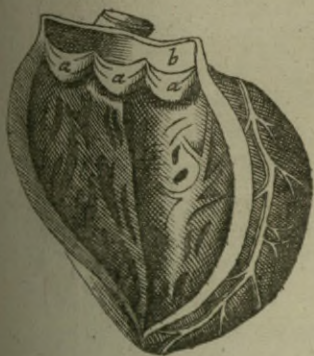


fig. 11.

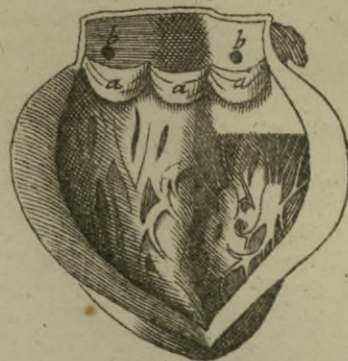
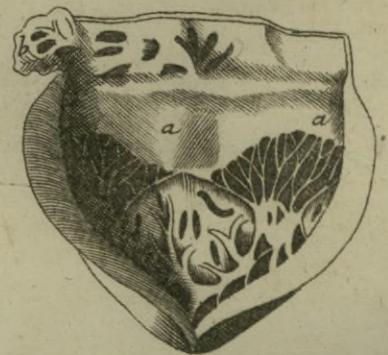
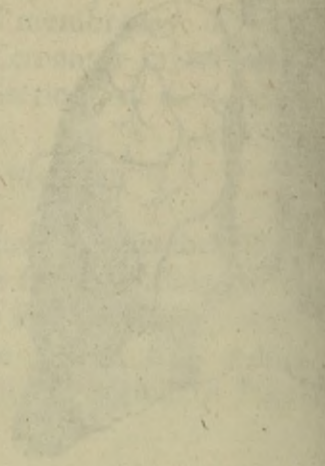
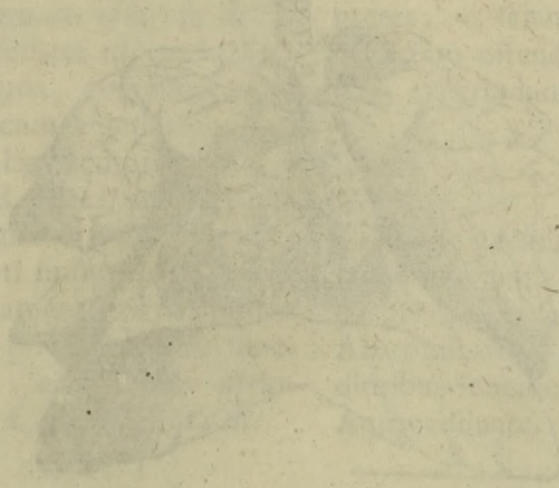
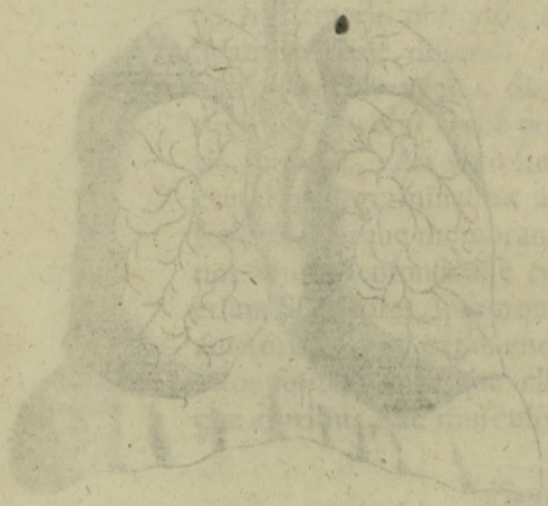


fig. 12.



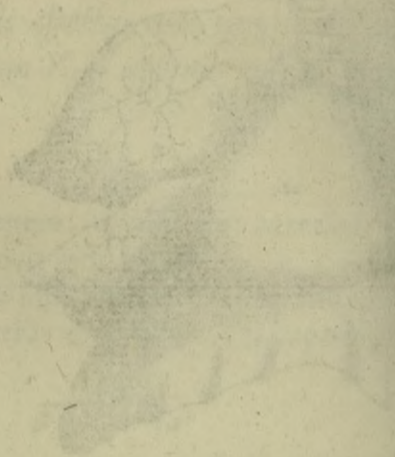
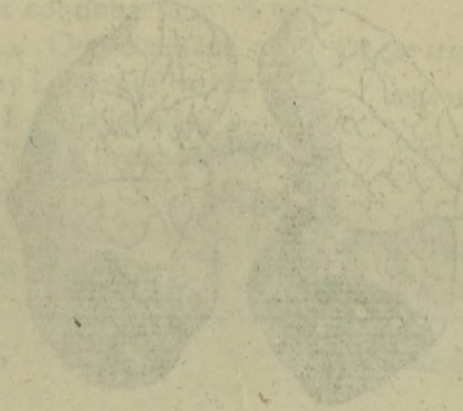


Bartholomaeus et Eustachii



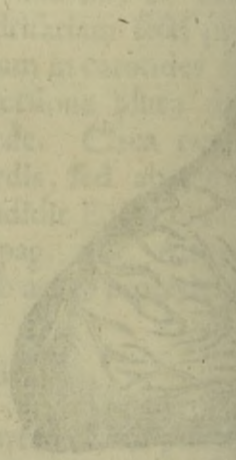
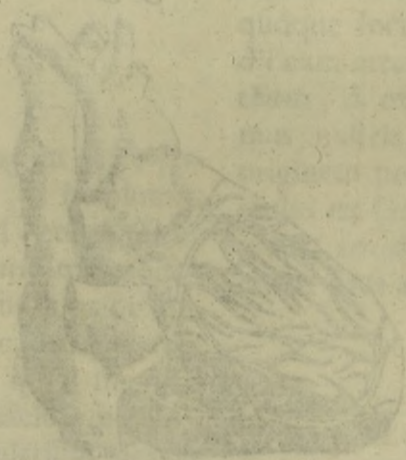
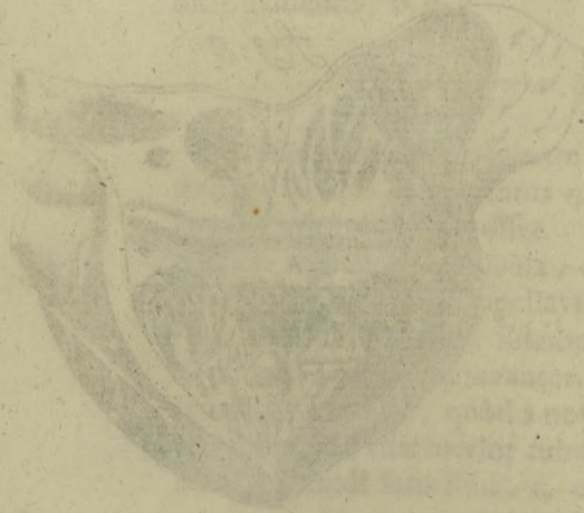
Caeterum in his partibus... (Faint Latin text describing the anatomy of the lungs)

De... (Faint Latin text, likely a section header or descriptive text)



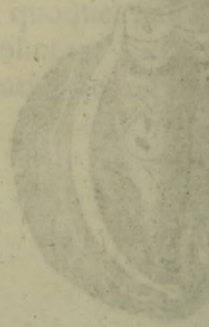
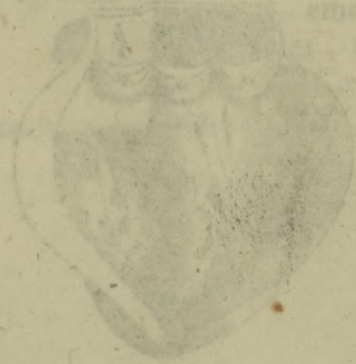
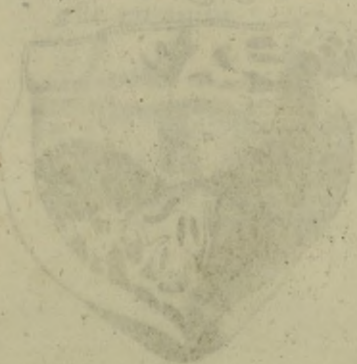
De... (Faint Latin text describing the anatomy of the lungs)

De... (Faint Latin text, likely a section header or descriptive text)

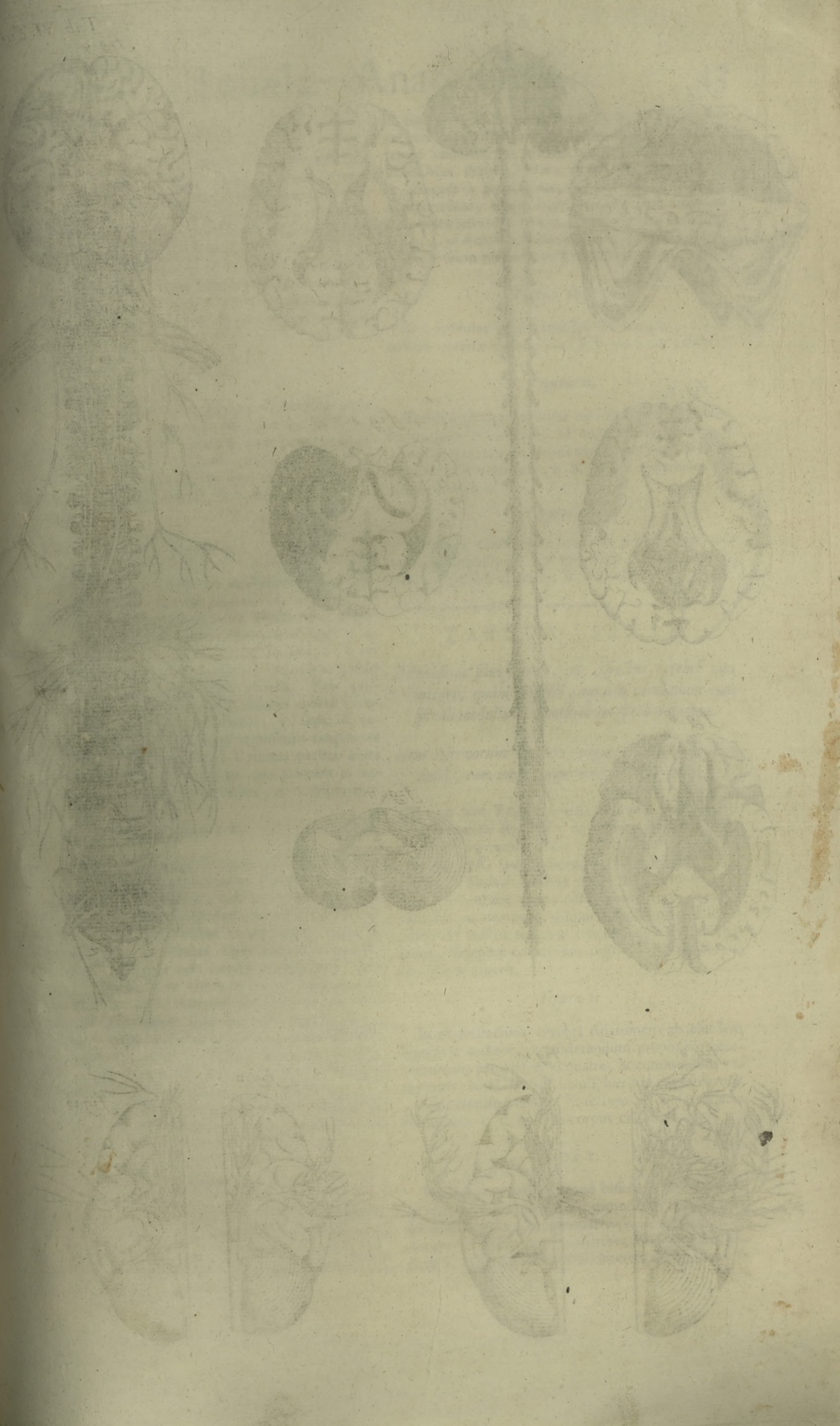


De... (Faint Latin text describing the anatomy of the heart)

De... (Faint Latin text, likely a section header or descriptive text)









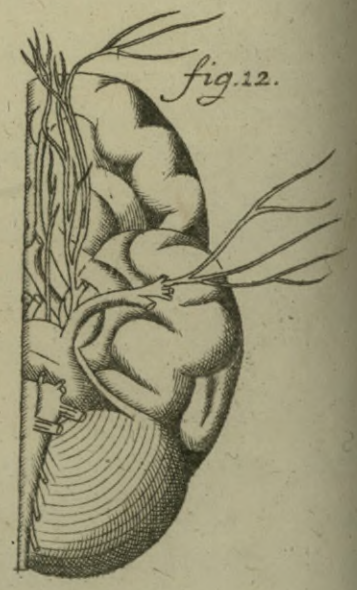
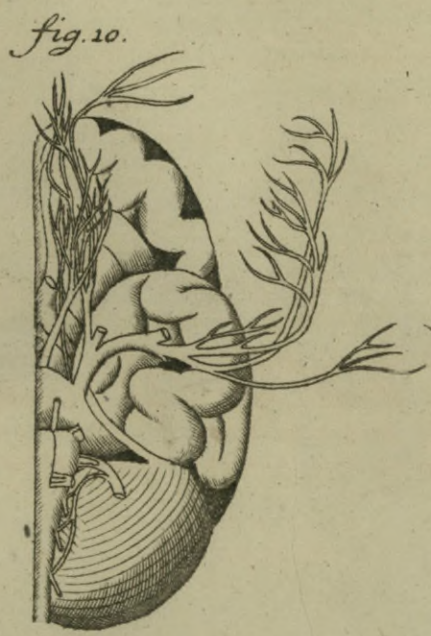
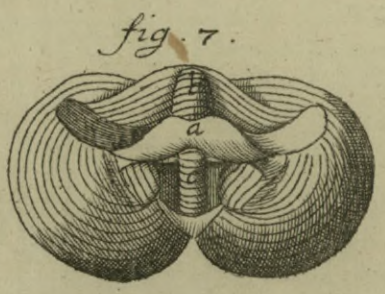
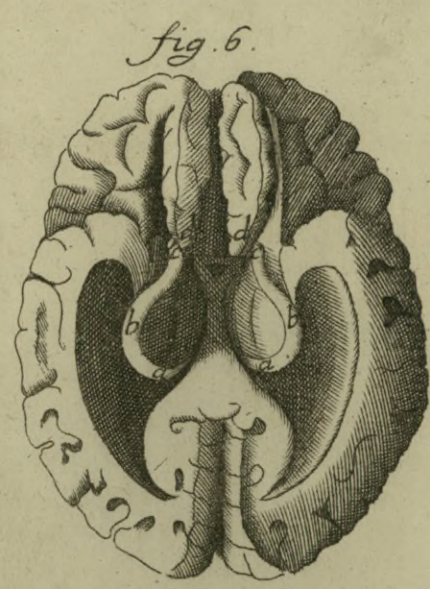
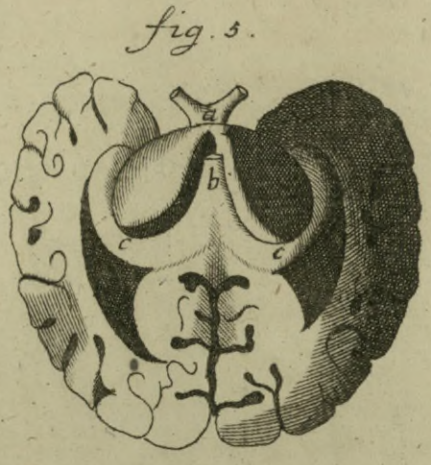
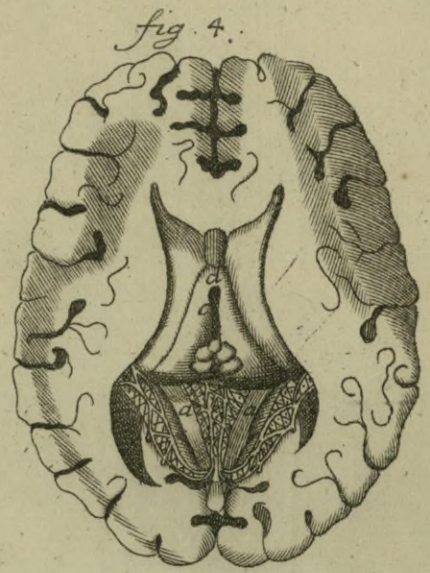
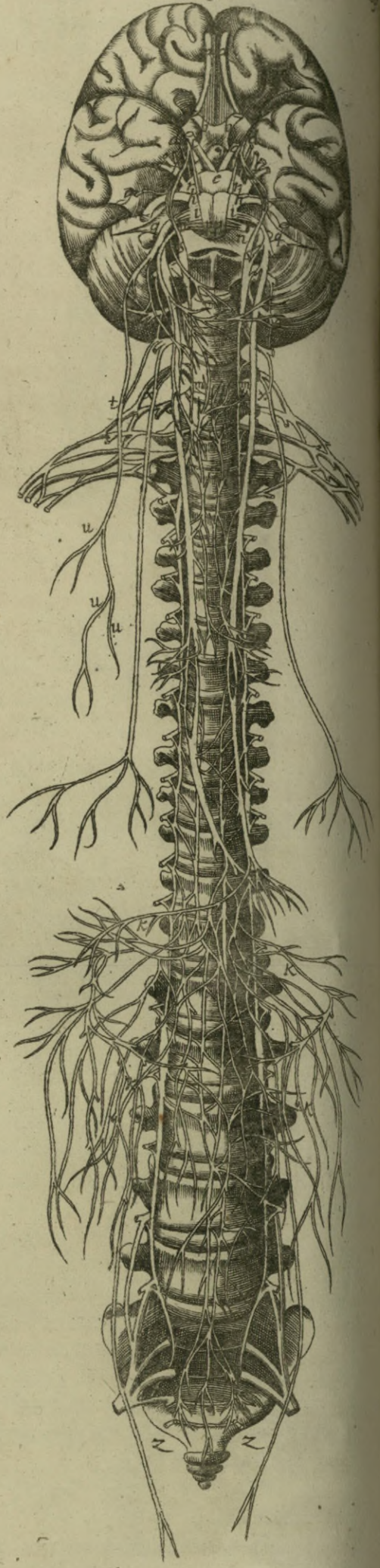
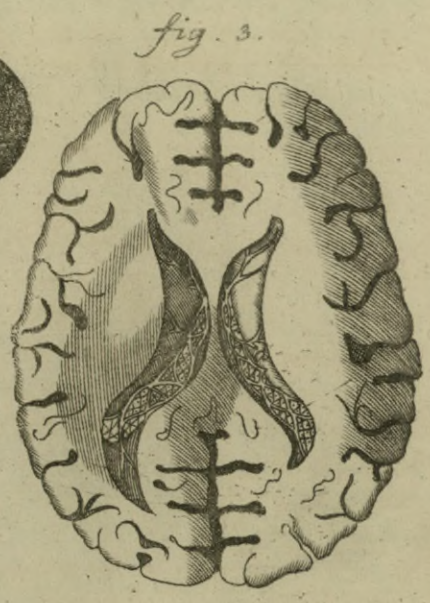
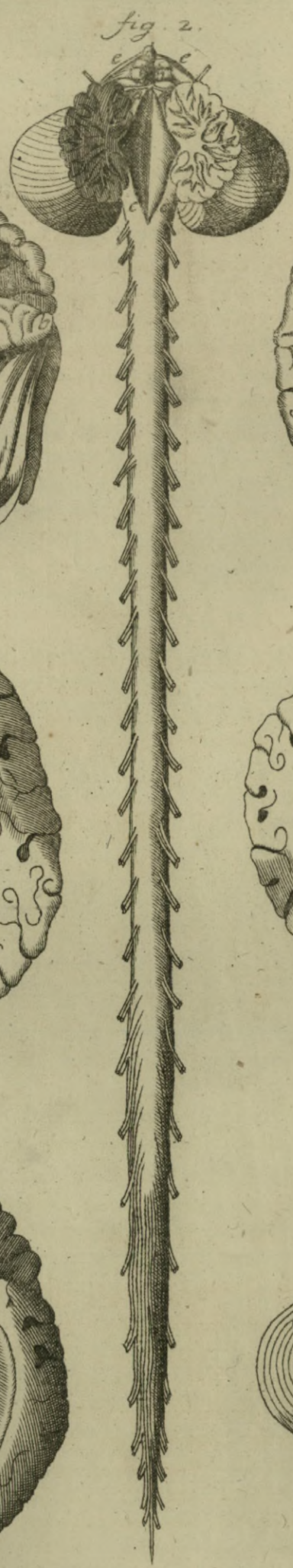




Figura 5.

Proponit observanda pulmonum posteriora, ubi vena pulmonica primum occurrit, detractò corde, quemadmodum proficiscitur à pulmonibus cum quatuor caudicibus, binis superioribus, a. a. totidemque inferioribus, b. b. dissectò tamen, hiantequè orificiò, c. cum auriculâ finistrâ continuatò. Patent etiam in hâc Figurâ, tum arteria pulmonica supra, & ponè venam pariter pulmonicam locata, d. d. tum arteria aorta, quæ supra arteriam pulmonicam inflectitur, & cujus hîc foramen per cultrum apertum se offert, e.

Figura 6.

Posticum aspectum pulmonum, & vasorum cardiacorum exhibet, & nisi me veri species fallit, series quoque ostenditur nonnullorum ramusculorum venæ, quæ sanguinem à pericardiò, ac mediastinò in cavam regerit; de quibus fanè ramulis idem egit Eustachius in Opusculis de Vena sine pari antigram. 8. pag. 230.

Figura 7.

Ostendit cor, a. quâ parte excipit contactum dexteræ auriculæ, b. & cum mucrone, c. ad sinistram vergente. Observetur vena coronaria, d. sanguinem à cordis substantiâ intra eandem auriculam regerens; cui comes arteria item coronaria, e. è regione arteriæ aortæ, f. prodiens; totumque cordis viscus circumplectens, atque alluens. Vasa porò sanguinea majora circa cor abscissa apertè visuntur; nimirum vena cava inferior, g. superior verò, h. cum succlaviis, i. i. & ramusculis sanguinem ex mammis reducentibus, l. l. arteria pariter aorta his vasis supposita cernitur, m. quæ primum in succlaviis, n. n. deindè in carotides, o. o. dispertitur.

Figura 8.

Repræsentat cor ejusdemque vasa, facie prorsùs contrariâ ei, quam præcedens Figura demonstraverat; eâ videlicet parte, quâ dorso incumbunt, ut præfatorum vasorum aspectus, & cum cordis substantia continuatio faciliùs conspiciantur: vena siquidem cava, a. apparet superincumbens auriculæ dexteræ, b. Cerne ejus ramum coronarium à corde redeuntem, c. ut etiam utriusque venæ succlaviæ truncos, d. d. Præterèa abscissus, à trunco ramus, e. esse videtur vena sine pari, quam azygon dicunt. Vena autem pulmonica utrinque abscissa, & trunco suo auriculæ sinistræ adhærens, f. Arteria deindè pulmonica pariter discissa, g. Denique arteria magna, ubi à corde egressa curvatur, h. & à se dimittit ascendentes truncos, i. i. Neque hîc prætereunda est arteria coronalis, quæ ab aortâ procedit, k.

Figura 9.

Repetit Auctor exemplar, quod jam dedit Tabulâ I. Figurâ 27. in quâ præter auriculam dexteram, & cavam superiorem, à jugulò reducem, dexterum etiam ventriculorum per longum sectum, a.

*Eustachii Tab. Anat.*

& tres valvulas tricuspides, b. b. b. Præterèa notatione maximè dignas censemus duas valvulas, alteram majorem, c. quam seculò antè Lowerum Eustachius demonstravit; scilicèt quâ impeditur, ne sanguis à jugularibus, per superiorem cavam, d. descendens, nimio imperù arietet cum sanguine per cavam inferiorem ascendente: alteram verò exiguam, e. orificio venæ coronariæ admotam, cui nos insignem usum tibuimus in Tractatù de Morù Cordis.

Figura 10.

Tres valvulas sigmoideas seu semilunares, a. a. a. orificio arteriæ pulmonicæ, b. b. præfixas exhibet.

Figura 11.

Totidem pariter ostendit valvulas sigmoideas, seu semilunares ostio cordis ad arteriæ magnæ initium admotas, a. a. a. cum dehiscentibus orificiis duarum arteriarum coronalium, b. b. & vix apparente auriculâ sinistrâ, c.

Figura 12.

Sinistrum ventriculorum apertum cum duabus valvulis tricuspibus, seu mitralibus, a. a. necnon pendulâ sinistrâ auriculâ, b. exponit.

## TABULA SEXTA.

*Demonstrat situs omnes, & aspectus cerebri tam integri, quàm dissecti, necnon cerebellum cum spinali medulla à vertebrarum specû exempta.*

*Item Nervorum omnium originem à Spinali Medullâ, tam intrâ quàm extrâ Cranium.*

SI quæ sunt Tabulæ, undè summum Eustachii in Anatomicis studium, ac manus in dissecando dexteritas innotescat, hæc profectò, id apertissimè ostendit, pro quâ delineandâ non dubito, quin Egregius Auctor molitus fuerit difficillimum, ac planè incredibile opus, cum omnia ferè, quæ in cerebrò, ac nervorum origine, quotquot post illum usque ad nostra tempora, beneficiò etiam microscopii, detegere conati sunt reliqui Anatomici, solus ipse aperuerit.

Figura 1.

In eâ Eustachius cerebri Anatomen ab ejusdem superficie orditur, considerandum proponens cerebrum cum pendulâ durâ matre, & communibus velamentis, cujus lævum hemisphærium est integrum, a. a. dexterum verò, b. b. sectum, ut appareat pars medullaris, c. c. necnon corpus callosum, d.

Figura 2.

Exhibet cerebellum, quod bifariam dissectum, & ad latera diductum est, ut commodè cerni possit, non solum cerebri ventriculus quartus, a. & medullaris ipsius cerebelli instar ramorum arborum divaricata substantia; verùm, quod maximi interest, continuum esse

b

cere-



cerebellum tam cum cerebro, quam cum spinali medullâ: superius quidem cum cerebro per duos processus, a. a. ortos à basi protuberantiarum orbicularium, b. b. quos postea processus Willisius ostendit; inferius verò per totidem processus, c. c. à Varolio post Eustachium indicatos, jungi cum spinali medullâ. Allicit autem meos potissimum oculos glandula pinealis, posita in apice protuberantiarum, d. à qua utrinque nervosus funiculus oritur, e. e. de cuius usu, ac præstantia ipsemet egi in peculiari Dissertatione De Sede Cogitantis Animæ ad Clarissimum Fantonum antè annum datâ. Neque hîc præter nervos patheticos, de quibus in sequenti Figurâ nonâ prætereunda videtur universa spinalis medulla ex ossea vertebrarum vaginâ detracta, à quâ singula nervorum paria produci observantur: in eâ tamen illud apprimè considerandum se offert, quòd Eustachius non levem Vesalii errorem absterferit; cum spinalis medullæ caudicem non sensim decrecentem, sed versus lumbarem præsertim regionem, undè majores crurales nervi prodire debent, longè crassiorum depinxit.

Figura 3.

Detractâ per cultrum superincumbente mole hemisphæriorum cerebri, ostendit duos anteriores ventriculos falciformes; & quod non oscitanter advertendum est, exhibet (contra receptam usque ad ea tempora opinionem) plexum choroidem non simplicem, sed, quemadmodum revera invenitur, duplicem; scilicet per utrunque ventriculum distributum, a. a.

Figura 4.

Videndum præbet plexum choroidem, ut supra, duplicem, interjectis fornicis cruribus, quæ hîc ad posteriora sunt reclinata, a. a. ut scilicet liberè observari possint quatuor cerebri protuberantiæ orbiculares, b. cum glandulâ pineali, quæ iisdem supereminet. Notetur meatus, c. qui ad infundibulum, d. protenditur.

Figura 5.

Patefacit conjunctionem nervorum opticorum supra sellam, ut ajunt, Turcicam, a. Insuper fornicem in situ, cujus principium, b. cornua verò, c. c. Reliqua cerebri segmenta, quæ peripheriam occupant, à Wicussenio corporis medullaris limbi nuncupantur.

Figura 6.

Ostendit originem nervorum opticorum, nulli Anatomicorum antè suam ætatem cognitam, peculiari quidem, nec laudibus fatis efferendò studiò, ac labore; cum sibi invertendum fuerit cerebrum, detrahendaque tanta solummodò illius portio, quanta prohibebat, ne clarè appareret prædictorum principium esse non anticam, sed, factâ utrinque circumductione, posticam thalamorum partem. Vide originem in, a. a. circumductionem, in b. b. locum tandem amputationis, in c. c. Cessent modò Scriptores à litigiis de palmâ hujus inventionis, Intuere Lector in hujus Figuræ parte sinistrâ initium quoque, & progressum olfactoriorum nervorum, d. d.

Figura 7.

Præbet observandum cerebellum inversum cum protuberantiâ annulari, a. & processû vermiformi parte superiori, b. inferiori verò, c.

Figura 8.

Figuræ quinque quæ in hâc Tabulâ restant explicandæ, non minùs sanè quàm præcedentes docent quos labores subierit Auctor, ut perspicuè proponeret nervorum omnium principium. Nec porro ullus erit candidæ mentis, qui has Figuras optimum nostræ ætatis ingenium antevertisse inficiabitur. Etenim ostendunt quidquid à Vidiò Vidiò, quidquid à Villisiò, atque à Vieusseniò, & Ridleyò posterioribus temporibus, ac nostrò etiam ævò demonstrata fuerunt. Profectò Auctor extrahere debuit quàm diligentissimè cerebrum cum singulis nervis à medullâ intrâ cranium ortis, ut observaret origines uniuscujusque illorum paris. Sed initiò ductò à

Figura 9.

Quippè quæ digna magis, ut ab Anatomicò ad examen revocetur: hæc sanè nobis testatur Eustachio innotuisse decem paria nervorum intrâ cranium à medullâ oriri; tametsi septem, priscorum linguâ utens, in Opusculis dixerit. Ut verò studii nostri etiam partem aliquam hîc patefaciamus, exhibet quidem

Primum par nervorum, qui sunt olfactorii, quique olim processus mammillares dicebantur, a. a.

Deindè secundum, nimirum opticorum, abscisum tamen juxtâ coalitum, b. b.

Tertium oculorum motorium, c. c.

Quartum par à recentioribus patheticorum nuncupatum, quod omnium, quæ intrâ cranium nascuntur, tenuissimum, oritur ab inferiori parte medullæ oblongatæ, juxtâque oculorum motorios, & cujus fibræ ad frontis cutem, ad musculos labri superioris, narium, & attollentes maxillam inferiorem, necnon ad linguam, & dentes exporriguntur: vide illud veluti tenuissima utrinque filamenta hîc enitescere in obscuris spatiis, d. d.

Quintum par cæteris crassius è lateribus prominentiæ annularis (quæ cadit sub e.) propè patheticos nascitur, & in tres insignes ramos utrinque dividitur, f. f. quorum propagines aliæ feruntur ad oculorum orbitam, aliæ ad frontem, aliæ ad maxillas, & palatum. Sunt qui hujus nervi furculos ad linguam etiam, & ad informandum nervum intercostalem, & splanchnicum unà cum sequenti dispensari arbitrentur.

Sextum par longè minus, & instar filamentorum, oritur ab inferiori locò annularis prominentiæ, & lateraliter fertur, g. g. hoc verò majorem partem in oculi musculum, qui vulgò Indignatorius appellatur, absimitur; ramusculum tamen largitur superiori quinto pari, ubi in intercostales, & splanchnicos digeritur: undè Clarissimus Willisius plura pathematum phænomena explicat.

Septimum par auditorium jure dictum, h. h. hoc enim cum è lateribus medullæ intrâ cranium, ubi cerebello adjacere incipit, egrediatur, duplici mox processû, perindè quasi distinctis nervis, per foramen ossis petrosi ad internas potissimum aurium partes distribuitur.







Fig. i.

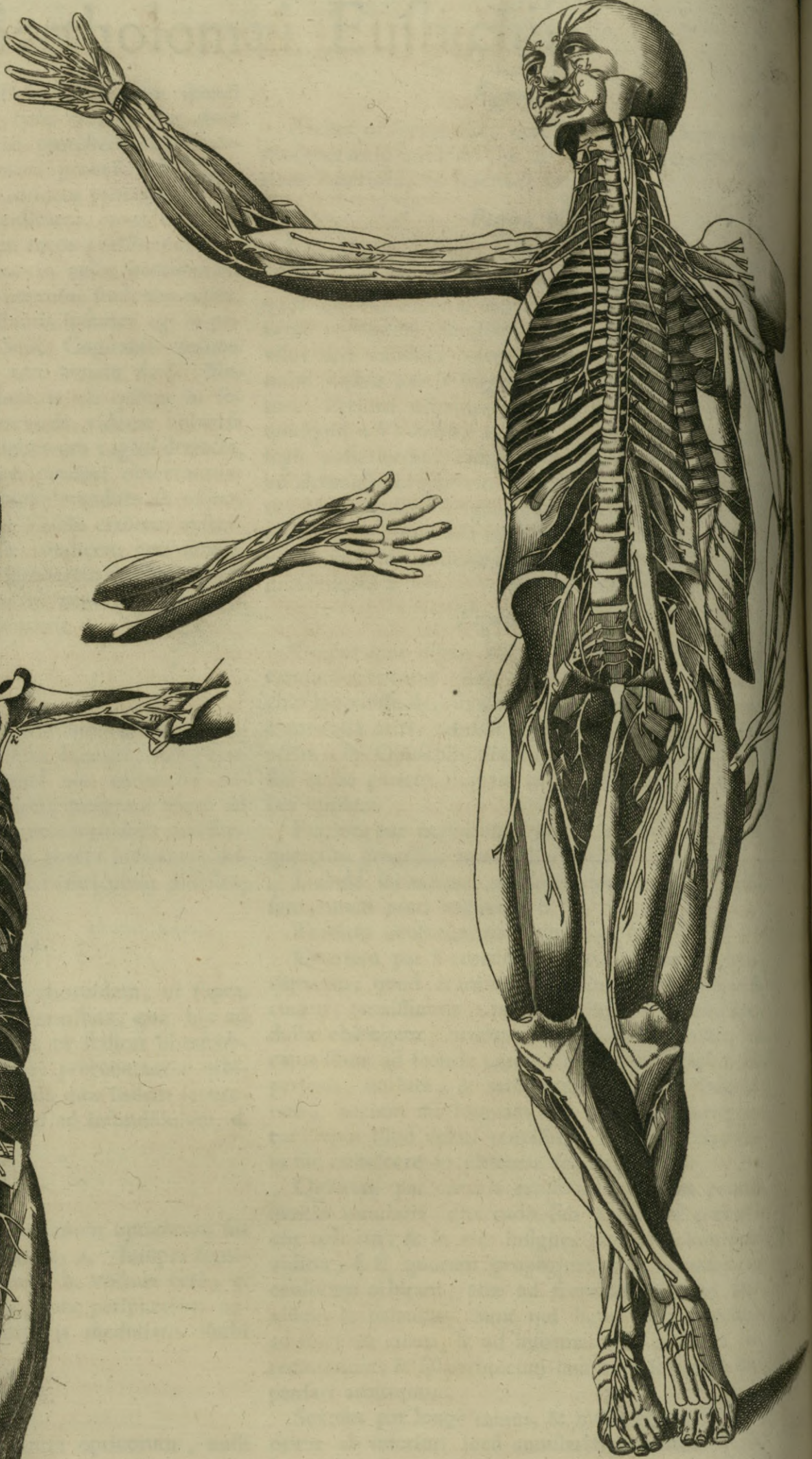
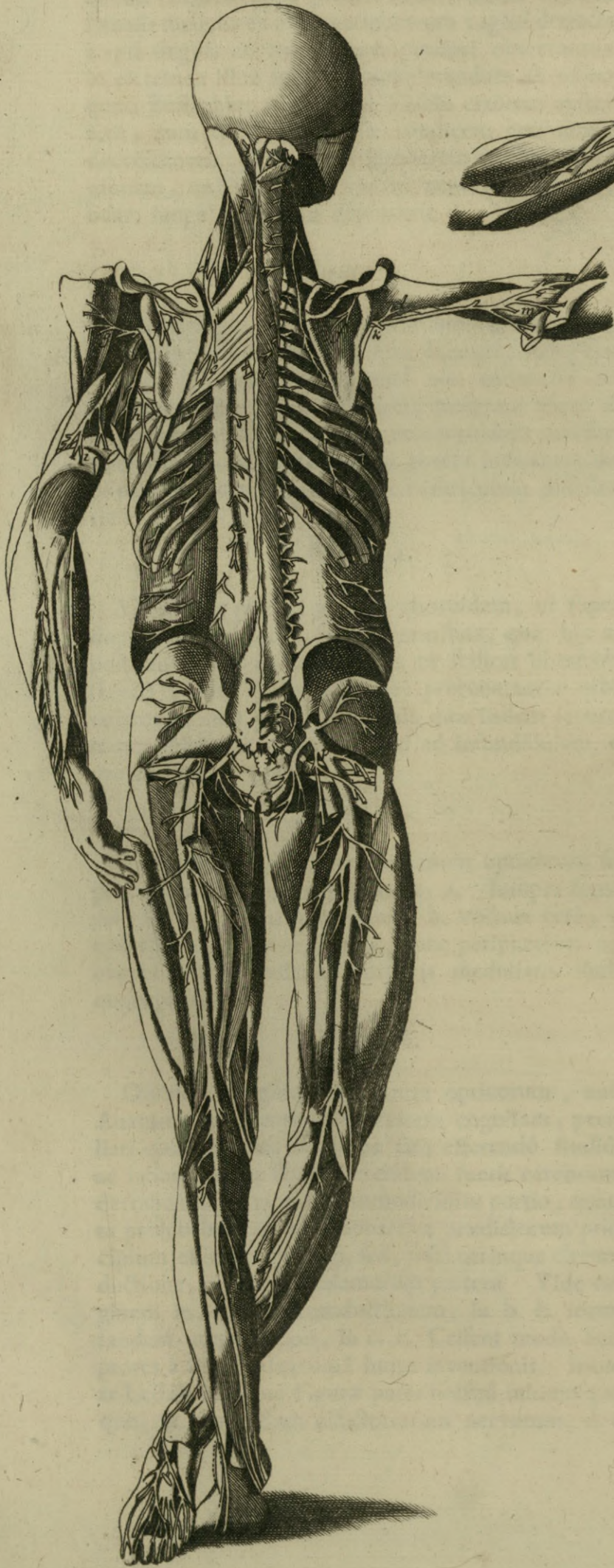


Fig. 2.





Octavum par, olim sextum, & vagum nuncupatum, nascitur triplici propagine, ut idem Eustachius in ossium examine pag. 227. præmonuit, videlicet è lateribus medullæ oblongatæ paulò infra par septimum in, i. i. Hoc verò nervorum par, postquam cervicis musculis aliquot filamenta donavit, per utrumque ventrem, medium scilicet, & infimum omnibus penè visceribus, usque ad renes, pudenta, & vesicam, filamenta sua communicat. Vide tuis oculis progressum hujus paris in abdominis viscera, k. k. k. k. subindè illinc etiam recurrentes nervulos prodire cernes; qui variè per asperam arteriam, laryngem, & pharyngem ludunt, m. m.

Par nonum linguæ distributum, & ipsius motorium dictum, apparet sinistrâ parte recisum, n. dexterâ verò integrum, o. Nascitur elatiori loco supra octavum à lateribus corporum, quæ pyramidalia nonnullis audiunt, quæque cernuntur, in hâc Figurâ, sub caracteribus, p. p.

Decimum par in ortû suò utrinque recisum apparet in, q. q. ad latera flexuræ paris octavi, ubi minima alba capitula, veluti duo puncta cernuntur. Hi verò nervi jure Willisio dubitationem attulerunt, an ultimi ipsius cranii, an verò primi vertebrarum appellandi sint.

Quicumque deindè Anatomicâ peritiâ, & curiositate etiam ad perquirendum ductus fuerit, inveniet in hâc Figurâ absconditum thesaurum. Etenim diligenter animadvertet undecimum forsitan par nervorum ab Eustachiò detectum, quod & superius cum cerebrò, & inferius cum pari vagò, cumque omnibus penè nervis, qui à spinali medullâ proficiuntur, communionem habet, & mirabili artificio hùc illuc cum cæteris connectitur. Vide illius vel originem, vel notabilem insertionem in basi cerebri inter annularem prominentiam, & corpora pyramidalia, r. r. ii autem nervi inter patheticos, & oculorum motorios, mox inferius reflexi dispertuntur in duos ramos, qui paulò post denuò junguntur, & majorem truncum utrinque ad conjunctionem primæ, & secundæ colli vertebræ efficiunt, s. s. undè per universam spinæ longitudinem deferuntur, ac singulis nervorum, ab illâ prodeuntium, paribus villos aliquos propè singulas ossium apophyses, usque ad os sacrum intermiscunt; perindè quasi nervus hic sensorius, & non motorius esset; scilicet ut, cum fibrillæ nerveæ ad musculos, ad membranas, viscerumque retia pro illorum motibus edendis feruntur, secum semper habeant filamenta alterius nervi, qui ad peculiarem cerebri partem, ubi pressio- num sensus excipitur, pertingant. Sed hæc injiciendæ duntaxat dubitationis gratiâ à nobis dicta volumus.

Notetur insuper in hâc Figurâ ramus octavi paris vagi dicti, qui ramulo tertii cervicis paris junctus, t. ad musculos intercostales, & ad alias thoracem continentes partes elegantissimè distribuitur, u. u. u. de quâ sanè conjunctione locuti postmodum sunt multi Recentiores. Præterè animadvertantur rami nervorum tertii cervicis paris, qui ad diaphragma descendunt quique à quartò etiam pari, seu à primò illorum, qui ad brachia feruntur, propagines aliquas mutuuntur, in x. x.

Neque autem prætermisit Eustachius in hâc eadem Figurâ indicare foramen, y. quod ad infundibulum aperitur. Item duas foraminis proximas glan-

*Eustachii Tab. Anat.*

dulas, seu prominentias, quas postea Willisius etiam animadvertit, quæque duorum instar candicantium punctorum perbellè hic observantur.

Reticemus verò singula nervorum paria, quæ à vertebrarum regionibus de spinali medullâ usque ad coccygem proficiuntur: sunt enimverò nimis obvia, & moram quærentibus rara possunt injicere. Duos solummodò præterire non debemus nervos, quos non sine summò consiliò ab Eustachiò delineatos fuisse suspicamur; scilicet eos, qui à lumbaribus vertebris orti, suntque vigesimiprimi nervorum paris furculi, qui unà cum spermaticis sanguineis ad testes, & in mulieribus ad uteri cervicem propè ureteres, & juxtà musculos psoas distribuuntur: hos autem vide in Figurâ utrinque ad coccygem pro- pendentes, z. z. Undè in calculi à renibus per ureteres descensu testis retractio, & stupor femoris oriri solent. Denique animadvertatur in hâc Figurâ, spinalem medullam cum vaginantibus vertebris non attenuari, & gracilescere quò magis ad coccygem vergit, ut Vesalius depinxit, sed inferius crassescere, atque augeri, undè majores ad crura nervi proficiuntur; itaque ex naturæ archetypò ipse primus, & multi postea spinalis medullæ icones effinxerunt.

*Figura 8. 10. 11. & 12.*

Admodum inter se similes occurrunt: sunt enim delineationes cerebri, & cerebelli bifariam per longum dissecti, in centro ferè medullæ oblongatæ, quæ à cavitate vertebrarum colli evaginata fuit. In iis autem Figuris aliquot nervorum paria, superius jam annotata, partim integra, partim in itinere abscissa, Eustachius ostendit.

*Vide supra accuratissimas Annotationes, quas in sua ad Nos Epistolâ, in hæc ultimas figuras exhibuit Clarissimus Morgagnus.*

## TABULA SEPTIMA.

*Delineat nervos omnes qui in viscera, atque artuum musculos anteriori, ut & etiam eos qui posteriori facie distribuuntur.*

*Figura 1.*

**I**n hâc Tabulâ habent non solum Medici, sed multò magis Chirurghi, quo erudiantur in distributione nervorum, qui ad ventres, & artus demittuntur. Et quidem primùm animadvertantur in Fig. 1. nervi in fronte, a. a. utrinque ab orbitâ exorti, quibus vulnera iis locis periculosiora solent evadere: quemadmodum etiam ex inferioribus palpebris alii, qui tum ad genas, b. b. tum ad superius labrum, c. c. feruntur: similiter ji, qui utrinque ex lateribus mandibulæ inferioris, d. d. & ad labrum inferius divaricantur. Spectentur ulterius duo nervi, quos jam Tabulâ V. Figurâ 1. Auctor demonstravit exporrigi à primis cervicis vertebris usque ad diaphragma, e. e. Notetur quoque mirabilis progressus illius nervi, quem à cerebri basi ortum in præcedenti Tabulâ indicavimus progredi cum pari vagò, cumque omnibus penè nervis, qui à spinali medullâ ad ventres potissimùm proficiuntur. Hic autem clariùs conspicitur, f. ubi propè masseterem

b 2

sub



sub mandibula sinistra egreditur; indeque permisceri observatur cum aliis nervulis, & spargi per ventres, ac per musculos intercostales, g. g. g. neque porro desinit ferri ultrò cum ad abdomen deveniret; nam mixtus cum binis prioribus nervis, qui ab ossis sacri superioribus foraminibus egrediuntur, h. ad infernos artus extenditur.

Denique à singulis foraminibus vertebrarum suarumque nervorum paria prodire, eaque in universum penè musculare, & membranofum genus distribui demonstrat.

Singulare autem est, quod cernimus sinistro thoracis in latere, superstites nimirum internos musculos intercostales, ad vertebrae naturaliter non pertingere, ut clariùs ex Eustachii sententia in explanatione figuræ 2. Tabulæ XVI. ostensuri sumus; cujus sanè ratio non alia esse, videtur, nisi quia costæ cum ipsi spinæ dorsi, tanquam immobili termino, inarticulatae sint, moveri tamen sursum, deorsumque debeant ad thoracis cavitatem dilatandam, vel constringendam, vires profectò, seu facultates moventes non ad contactus fulcimenti vertebrarum, sed plus minus longè admovendæ erant, juxta mechanicæ leges. Quidni etiam suspicari possemus idèò à naturâ musculos intercostales ad lineam utrinque propè vertebrae fuisse detractos, quod, cum iidem eò locò inutiles omninò essent movendis costis; impedimento forsitan futuri erant chylo per vas thoracicum ascendenti? Hoc enim sæpè ramos utrinque suos ad succlavias producit; nam motus eorum musculorum, cum per varias sectiones sit obliquus ad horizontem, obniti quòquo modò poterat illius liquoris motui, qui apud homines præsertim est perpendicularis; eique magis, quia in sinistro latere ductui thoracico incumbit arteria magna, quæ & ipsa, extrorsum trudens contentum in ductu liquidum satis premit, atque protrudit.

Ut verò peritissimus Eustachius demonstraret, nervos à vertebrae egredientes, peculiari lege in musculos intercostales inferi, ac propagari, ostendit in dextero latere detractis jam musculis internis, & relictis solum externis, nervos inter unam, alteramque costam produci; ita ut iidem nervi externos inter, & internos musculos medii, utrisque suas ramificationes facillè possint dispertiri.

Notentur etiam quatuor insignes nervi, utrinque ex totidem ossis sacri foraminibus exeuntes, qui paulò post in unum veluti caudicem coalescunt, i. i. i. i. & ad femora profundè traducuntur.

Tandem supersedemus singillatim hinc ad examen revocare nervos illos, qui ad artus distribuuntur, cum Lector eorum cursum, progressumque facillè suis oculis possit usurpare.

#### Figura 2.

In hac figurâ ita eleganter demonstrat Auctor exortum nervorum prodeuntium à vertebrae posteriori parte, detractis externis à truncò musculis; ut nemo, vel in Anatome hospes, de illorum insertione in factitandâ potissimum Chirurgiâ possit unquam dubitare.

Factò autem initio à nervis ex cervice procedentibus, observentur capitula incisorum nervorum, qui ad musculus complexum sinistrum, a. ad splenium, b. necnon inter extensorem rectum majorem, & obliquos, c. c. dispertuntur.

Mox descendendo ad alios nervos, vide illos, qui ad elevatores scapulae musculos diriguntur, d. & in musculus rhomboidem terminantur, e. Deindè digrediendo ad artus superiores, observandæ veniunt eorum propagines, quæ ad utriusque scapulae dorsum perreptant, f. f. f. atque dexterâ parte deltoidis interiora penetrant, g. Porro ad recisos musculos, extensorem quidem longum feruntur nervi, h. ad brevem verò, i. quorum certè nervorum progressus sub axillâ dexterâ, k. atque insertio in præfatos musculos, l. & m. clariùs cernuntur. Similiter eodem in brachio dextero observatur ramus ejusdem paris nervi, qui ad phlebotomos erudendos demonstratur inferi in bicipitis principium, n. à quò tandem emergens, perforatò alterò musculo sub, o. fertur ad extensores digitorum.

Sed, redeundo ad posticam ipsius trunci faciem, animadvertantur nervi, qui, à spina prodeuntes, ad varios dorsi, thoracis, & abdominis musculos digeruntur, quos indicare, quippè satis obvios, superfluum reputamus.

Quod verò spectat ad nervos, qui tum ad glutæos utrinque minores musculos, tum ad podicem extenduntur, eleganter apparent delineati. Sed illud præcipuè nos allicit, quòd videamus, Eustachium depinxisse nervos, ad infernos artus distributos (ut revera sunt) longè majoris molis, quam sint, qui ad supernos artus amandantur. In dextero autem femore animadversione dignum quoque est, Auctorem detraxisse superiores musculos glutæos, & iliacum externum, ut videndum præberet exortum insignis nervi, p. ejusque claram insertionem in posticos tum proximos, tum remotos musculos usque ad plantam pedis.

### TABULA OCTAVA.

*Continet duas Figuras, quarum prima videndos præbet nervos, qui à musculis egressi per succutaneas partes ludunt.*

*Secunda verò Cutaneos, sed posticos sanguineos canales delineat.*

#### Figura 1.

Quamquam verò, si quis hujus figuræ utcunque perspicuas notas voluerit, satis fortè sibi futurum sit cæteras anteriorum musculorum figuras cum finibus nervorum, qui in præsentì delineantur, comparare; videbit enim singulas propagines villorum, qui desinunt in singulas ferè lacertorum sectiones, illinc egredi: quoniam tamen Chirurgo potissimum hinc loci erudire est animus; idcirco non incongruum arbitramur nonnulla sparsim diligentius investigare.

In primis verò animadvertatur nervus, quem merito suspicamus esse duriusculam illam auditorii portionem, quæ ab internis ad externa aurium progreditur: hinc autem nervus ponè lobum egrediens, a. in duos statim finditur ramos, alterum, qui ad inferiores partes, puta parotidem, b. & musculus præsertim depresso rem labii inferioris descendit, alterum contra, qui, c. ad superiores ascendit, nimirum ad musculos zygomaticum, ad temporalem, atque ad auris elevatorum.

Deinde



Fig. i.



Fig. 2.









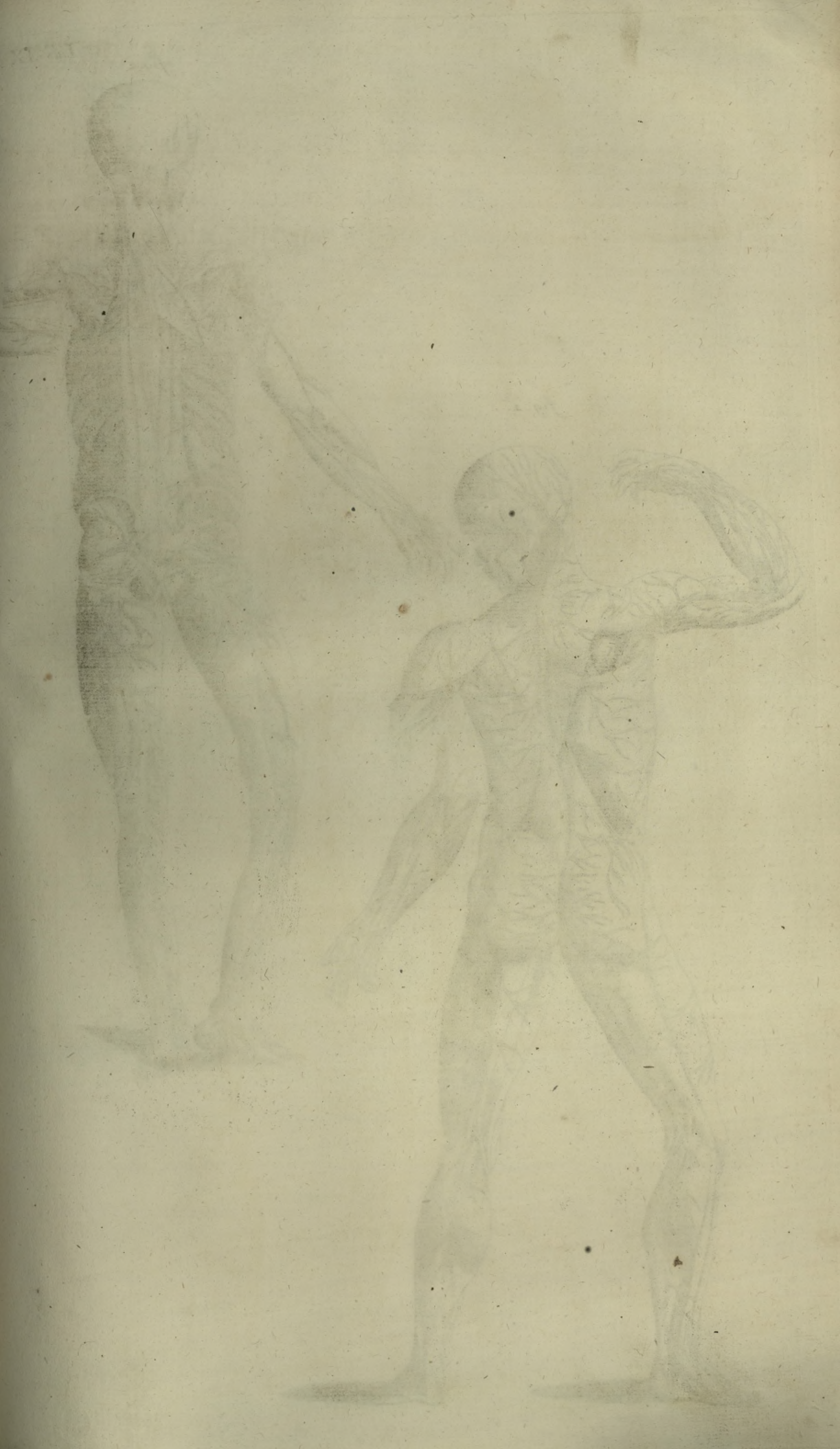




fig. 2.



fig. 1.





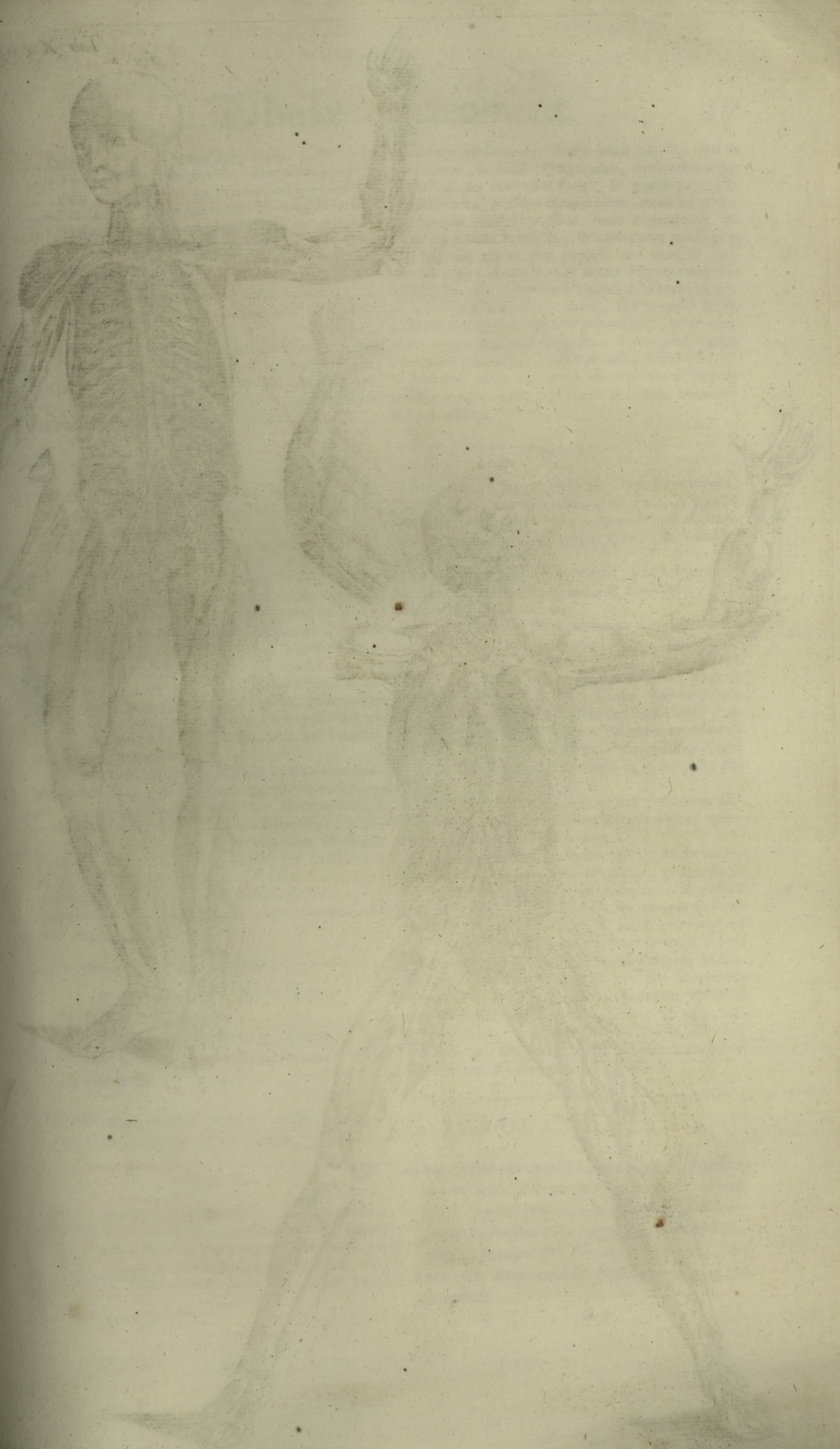
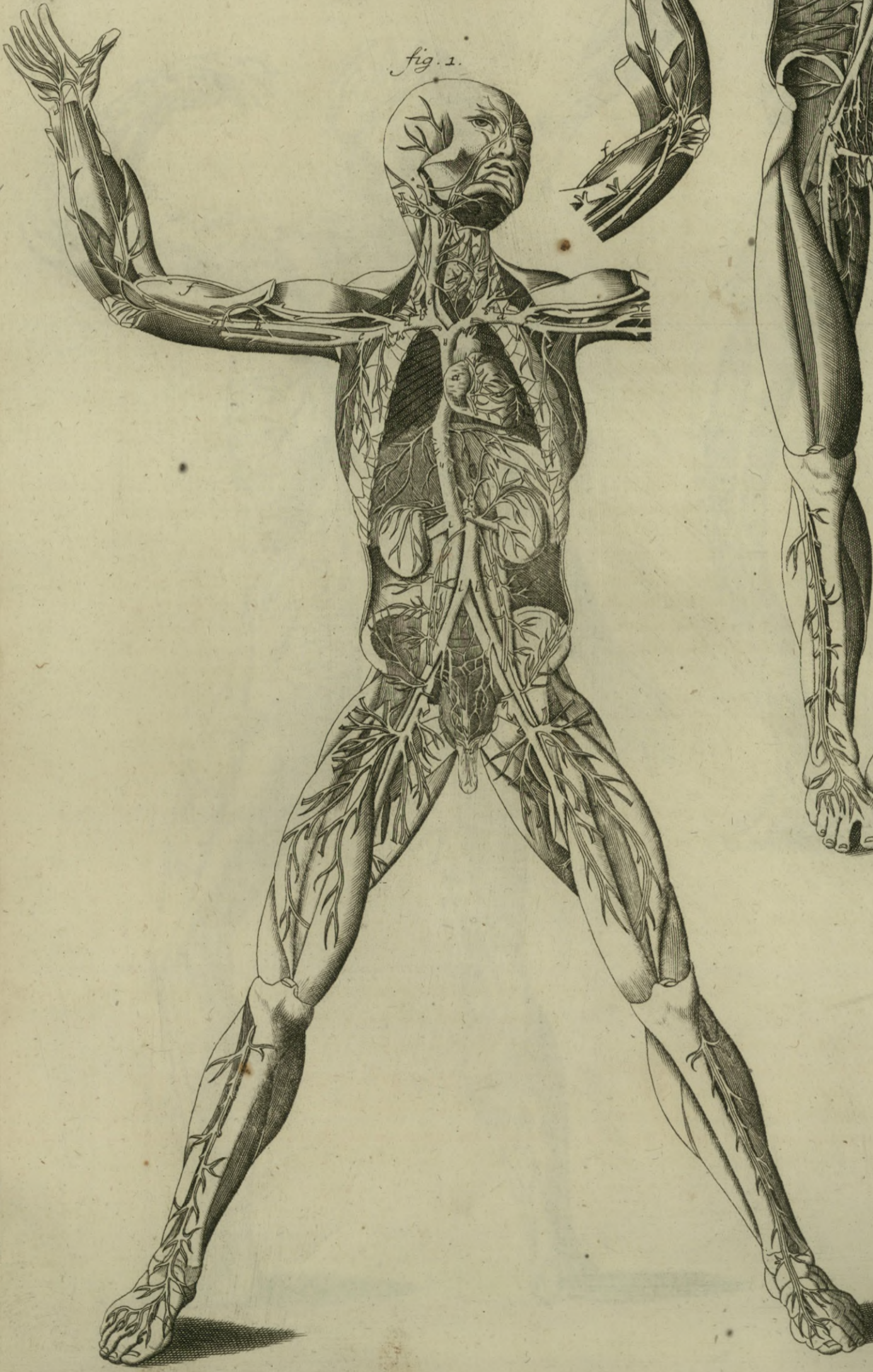






fig. 1.





Deindè ob oculos venit ramusculus paris vagi, d. qui similiter bifariam partitus villos aliquot supernè mittit ad muscolum quadratum occipitalem, e. quorum causa dolor posteriora capitis cum in hysteris, tum in hypochondriacis interdum corripit, quod Tabulâ XIII. figurâ 1. clariùs forsitan explicabimus.

Neque interim prætermittenda videtur series aliorum nervorum, qui ex primis colli vertebra nati ad anteriores musculos, præsertim verò ad mastoideum, ac deltoideum feruntur.

Quod verò ad reliquos nervos attinet, qui vel per artus, vel per superficiem tam thoracis, quam abdominis disseminantur, non multis immorandum esse putamus: ii enim adè evidenter insipientibus occurrunt, ut nullâ egeant expositione.

Figura 2.

Vasa sanguinea omnis generis, quæ à subjectis cuti musculis copiosissima emergunt, posteriori tantum corporis facie exhibentur in hac figurâ; nimirum ut tam Medici, quam Chirurghi non levem utilitatis fructum indè capere valeant. Nam

Postquam viderint adè numerosam vasorum familiam ab internis visceribus ad universa corporis integumenta derivari, facilè poterunt sibi persuadere, quam copiosa esse debeat in homine sanò insensibilis perspiratio, & quale pariter emolumentum ægris accedat ex sudore, atque aliò quòvis ad cutim decubitû. Idem propterea admonentur, ut sæpius frictionibus, cucurbitulis, fotibus, balneisque utantur; hæc enim validè possunt universo sanguini tum motum, tum fluiditatem, tum vel maximè depurationem impertiri.

Cæterum ex hac posticâ Figurâ unusquisque metiri poterit uberem segetem eorundem vasorum, quæ per anticam sub cute distribuuntur. Animadvertant tamen non in singulis hominibus eadem lege, & numero vasa hæc ad corporis peripheriam dispertiri. Etenim sunt, ac præsertim obesi, qui rarioribus, & profundioribus, magisque exilibus succutaneis vasculis præditi sunt; sunt graciles, & rubicundi, quibus & majora sanguinea, & majori numero natura largita est.

## TABULA NONA.

*Duas itidem complectitur Figuras, quarum prima proponit nervos, qui per posticam totius corporis superficiem disperguntur.*

*Secunda verò, arterias & venas intimè distributas per posticas corporis partes ostendit.*

Figura 1.

**I**N eâ Auctor nervorum distributionem in posticas corporis partes delineat, quemadmodum Tabulâ VIII. figurâ 1. exhibuit nervorum, qui feruntur per anticam. Itaque in gratiam tum Physicorum, tum vel maximè Chirurgorum pauca hinc etiam adnotabimus.

*Eustachii Tab. Anat.*

Observetur idem duriusculus auris nervus, qui in hac Figurâ, detractâ externâ aure, evidentiùs apparet ludere per musculos faciei, & potissimum elevatorum auris, necnon temporalem, atque ad posteriora etiam occipitis deferri: undè contusiones, & vulnera, etiam si levissima, in capite non modò propter internas partes, sed propter hos quoque nervos non esse spernanda, vel noster Hippocrates forsitan passus est: immò verò conjungi videtur, ac penè inferi cum ramusculo nervi, qui trapezii fines, a. perforans fursùm vagatur per occiput, & ad quadratos etiam musculos dirigitur. Hujusmodi autem nervorum conjunctio perspicuè notatur sub, b.

Reliquas verò nervorum divaricationes, utpotè sensibus magis obvias, Lectoris industriæ libentissimè remittimus.

Figura 2.

Incipiamus à sanguineis vasis, quæ ad tempora, & occiput ex profundioribus carotidum, & jugularium ramis egrediuntur, a. a. quæque per superiorem etiam partem muscutorum splenii, & complexi divaricari solent.

In collò autem patent vascula, quæ sub exaratis musculis, per interiora spinati, & scapularium muscutorum distribuuntur, b.

Deindè operæ pretium censemus admonere, sub axillâ præsertim sinistrâ ab Auctore demonstrari duplex genus vasorum sanguineorum, probabiliter tam deferentium, quam referentium; minorum quidem, c. majorum verò, d. Vides itaque vascula disperteri ex minori ramo ad muscolum deltoideum. e. & ad scapulæ confinia, f. necnon ad majores pectoris musculos, g. Vides mòx tum ex minoribus, tum ex majoribus truncis ramos ferri ad principium extensoris longi, h.

In dextero pariter brachiò eadem occurrunt vascula, sed profundius, longiusque exporrecta; quinimò utrorumque inosculationes, i.

Præterea diligenter consideretur, Eustachium infernis in artubus ostendisse originem, progressumque majorum vasorum, quæ à summâ, & posticâ femoris parte, demptis glutæis, cæterisque flectentibus tibias, gemellò insuper, & solæò, feruntur ad musculos pedis; quæ quidem omnia, cum per se oculis pateant, nullò commentariò indigere videntur. Id solum phlebotomos docere non prætermittimus, ne scilicet in delectû secundarum venarum pedis adè sint solliciti; cum cernant ab unò, eodemque caudice multos huc illuc ramos dispergi. Quamobrem, ubi vena tumida tangitur, atque ab arteriâ distat, ibi tutò sauciari potest.

## TABULA DECIMA.

*Apertis insimò, & mediò ventre usque ad jugulum, necnon detractis communibus tegumentis ab universò corpore, proponit, in duabus figuris, observanda majora vasa sanguinea, quæ undequaque, ac præcipuè per duos infernos ventres, nec non per artus anteriùs spectatos, suos abeunt in ramos.*

b 3

Figura 1.



Figura 1.

Auctoris consilium non aliud fuit, quantum nobis conijcere licet, in hac Figurâ, nisi ostendere, detractis spenè omnibus extis à thorace, atque abdomine, originem magnorum vasorum sanguineorum, ac potissimum venæ cavæ, & arteriæ magnæ à corde, à quò in totum corpus distribuuntur. Vide cor pendulum à cava, a. Jugularem externam dextera parte recisam, b. Jugularem internam, c. Succlavias, d. d. Axillares indè ortas, e. e. Cephalicam utramque, f. f. Medianam dexteram, g. finistram pariter, g. Basilicam dexteram, h. Delineat quoque venam cavam inferiorem cum emulgentium ramis, i. i. Arteriam similiter magnam descendentem naturaliter diaphragmate obrectam à, k. usque ad, l. Diaphragmatis autem abscissus videtur fuisse limbus, & portio anterior, usque ad cavam, quò melius tum hæc, tum redeuntes, in ipsam phrenicæ venæ per inferiorem septi partem observentur. Conspicitur autem hic diaphragma, ut Pictores loquuntur, *di sotto in su*. Ilicas tum arterias, tum venas, quæ mox in cruales abeunt, l. l. Cæterùm mirabilis vasorum contextus ad penis radicem, ipsumque penem considerandus venit, m.

Figura 2.

Superiori similem sanguineorum vasorum figuram, & progressionem Auctor ostendit, clarius hic tamen, quia detractis omnibus thoracis, & abdominis visceribus, multa, quæ à superpositis extis occultantur liberè possumus intueri. Sed illud maximè hac in figurâ diligenter attendere oportet, quòd Eustachius, Vesalio coævus, ad veras partium structuras demonstrandas edusque impiger fuit, ut, ubi errores illius detegere potuit, nullis laboribus pepercerit. Hic glandulam thyroidæam, non ut Vesalius, rudem, ac duplicem, sed unicam, simplicemque, licèt bifurcatam, quemadmodum revera est, sedulo depingit. Glandulam itaque vides, a. bifurcationem verò illius, b. b. Laudandus verò noster Auctor, quippè qui antevertit etiam studium Clarissimi Morgagni, à quò cum figuram, rum structuram hujus glandulæ suis in Adversariis miramur expositam, & commendamus. Quinimò reticendum minimè est, non solùm subtilem, verùm etiam accuratissimam vasorum in glandulam ipsam insertionem, ab Eustachio hic loci positam ob oculos fuisse: non enim satis ei fuit furculos venosos illinc deducere, ut Bartholinus, Diemerbroëchius, & alii fecerunt; sed arterias potissimum, nimirum, c. c. illuc, quemadmodum suapte naturâ contingit, studuit dirigere; quæ certè omnia sine magnâ nostri Authoris laude nemo poterit præterire.

Præcipuè verò intueamur majora vasa circa præcordia; scilicet venam cavam, supra cor amputatam, d. Similiter arteriam magnam, e. Venam præcis sine pari suò in sitû dextero, f. De quâ, & de sorore fusè egit in libellò de Renum structurâ cap. 16. pag. 67., & varias icones Tabulâ I. exhibet. Deinde in gratiam Phlebotomorum animadvertimus situm venarum in flexurâ brachii: nimirum venam cephalicam, g. Basilicam, cui subest arteriæ ramus, h.

Reliqua verò, quæ præsertim infernis in artubus

cernuntur vasa, ità Medicis, ac Chirurgis nota esse censemus, ut non egeant explicatione.

## TABULA UNDECIMA.

Ostendit Figuris primis 15. varias distributiones, complexiones, & inosculationes sanguineorum, non in abdomine, ac thorace solum, sed in artubus quoque.

Figurâ verò decimâ sextâ musculos ferè omnes exhibet, qui anteriori totius corporis facie, detractis communibus integumentis observari possunt.

Figura 1.

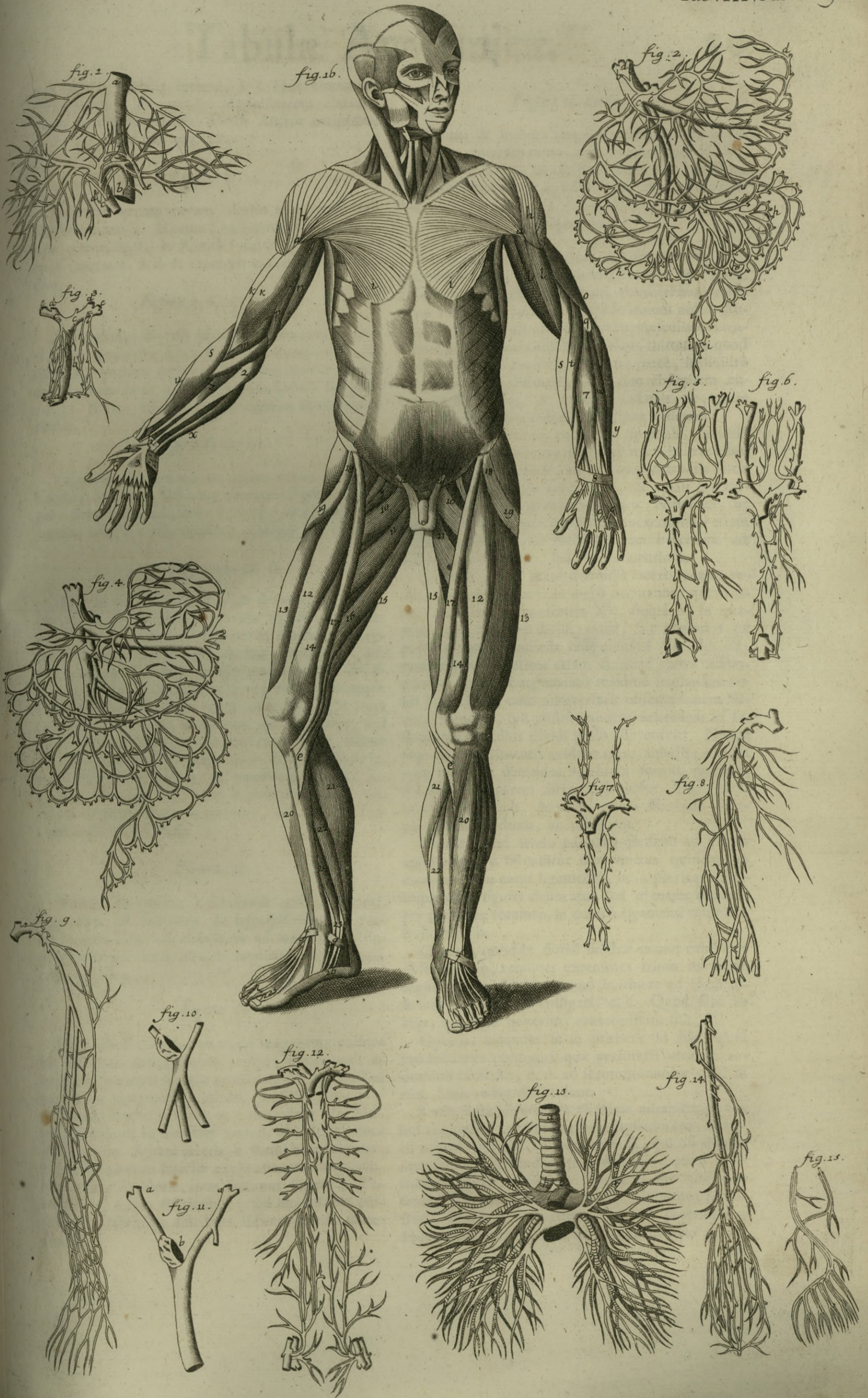
EA exhibetur truncus venæ cavæ inferioris cum ramis venæ portæ per jecur distributis. Vena cava immediatè sub diaphragmate abscissa, a. Ejusdem alterum segmentum supra renes, b. Majores venæ portæ rami substantiam hepatis penetrantes, c. Duo arteriarum ramusculi ex cæliaca in idem jecur distributi, d. d. Vena umbilicalis ad ostium jecoris dissecta, e. quæ cum ramis venæ portæ factò semicirculò, f. inosculationatur.

Figura 2. &amp; 4.

Sub aspectû ponunt complexum arteriæ cæliacæ, & venæ portæ, quæ per mesenterium, & mesocolon usque ad podicem variè divaricantur: quæ quidem Figuræ præ admiratione me suspensum tenent, cum in jis ad veritatis modulum videam vasa semicirculares convolutiones efformare, quas nullus alius, tamen recentissimus Anatomicus, adedò affabrè delineavit: has verò circumvolutiones, ut ad facilem liquidorum circulum in arborum foliis natura paravit; ità in animalium corporibus non neglexit, ubi sanguis præ multitudine venarum de suâ velocitate ad maximos usus, sed potissimum ad bilis secretionem in portæ ramis non parum debuerat remittere, sed è contrariò periculum imminebat, ne nimiam moram intra abdomen pateretur.

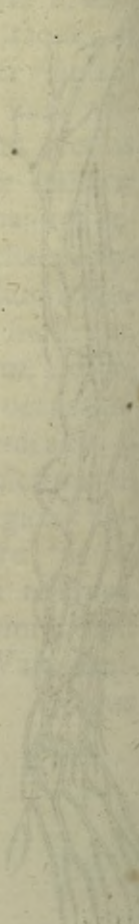
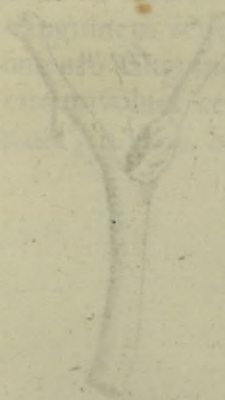
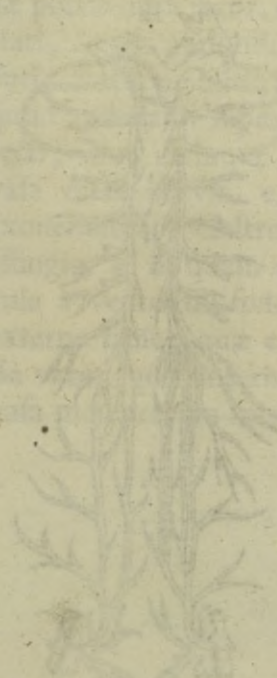
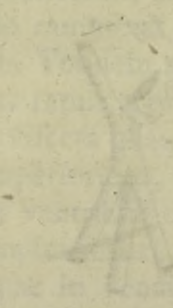
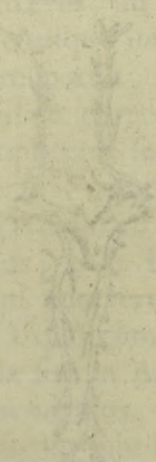
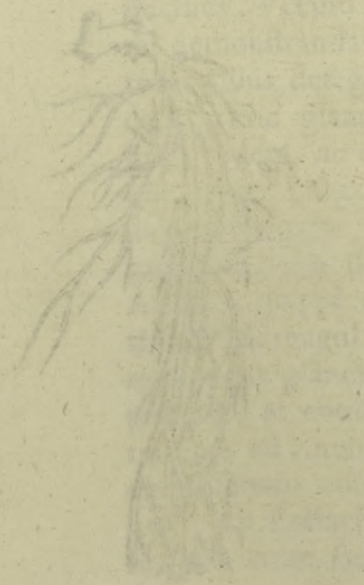
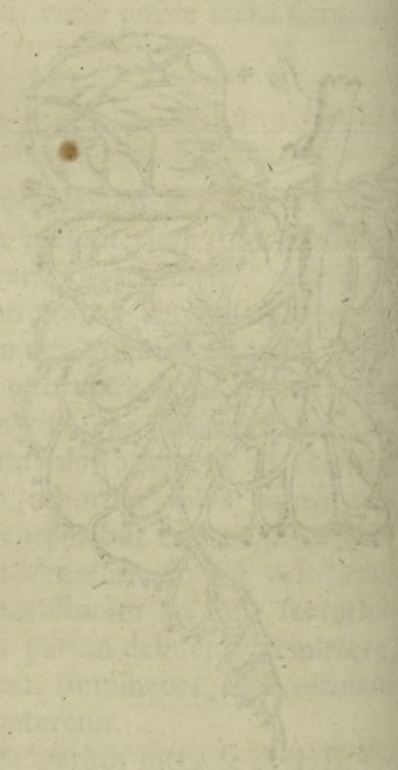
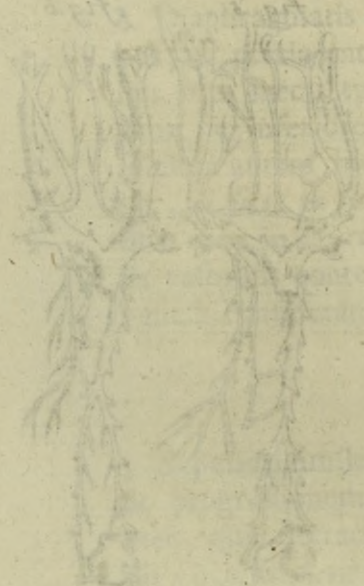
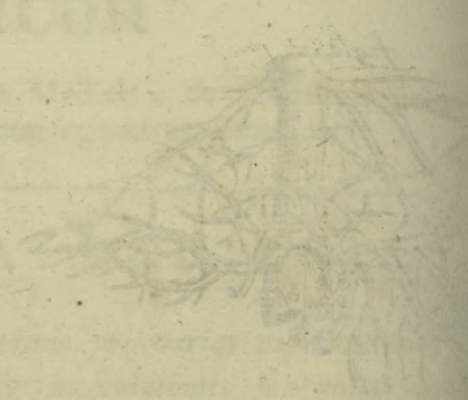
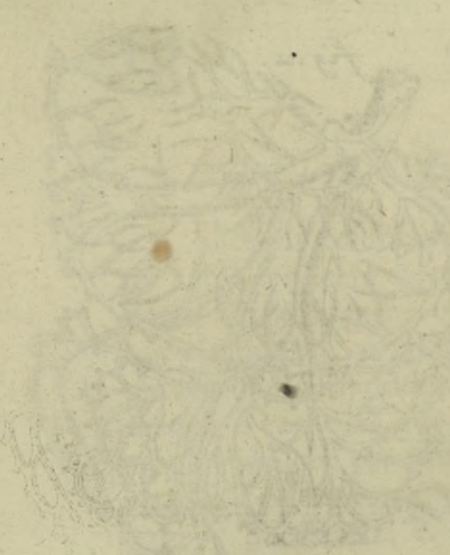
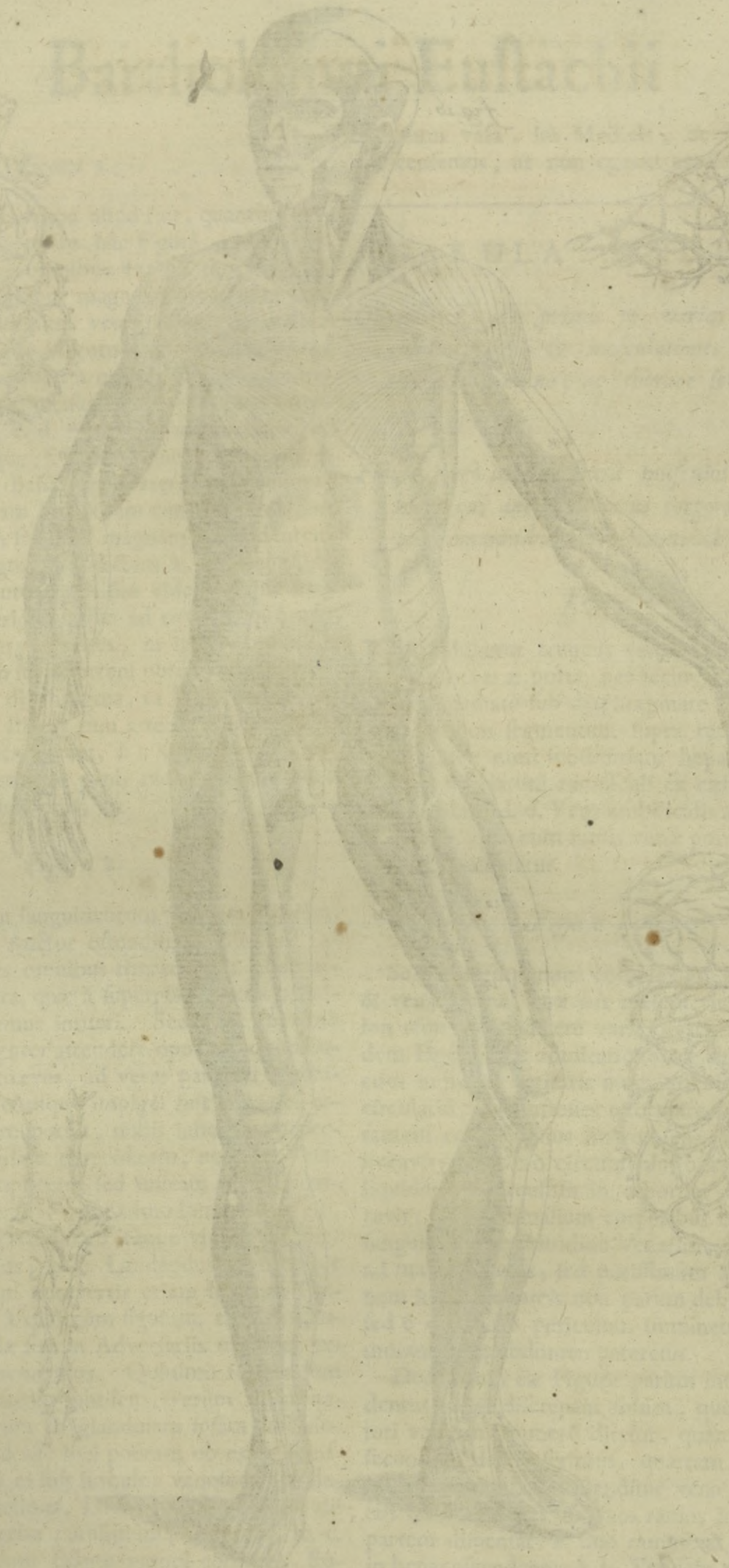
Dux autem ex Figuræ parùm inter se diversæ videntur: nam discrepant solum, quòd Figura 2. majori vasorum numerò dicitur, quàm 4.; itaque, si secundam describerimus, quartam pariter illustratam habebimus. Ostenditur vena portæ intra viscus secta, ubi tres insignes ramos in cavam jecoris partem dispensat, a. duo ramusculi arteriæ cæliacæ in hepar ascendentes, b. b. Totidem rami majores venæ portæ infra jecur, c. c. ramis arteriæ cæliacæ associati, & per abdominis viscera quaquaversum distributi: factòque initiò à superioribus, qui ad sinistrum, quod appellant, superius ventriculi orificium, exporrecti, illud utrinque amplexantur, d. d. occurrunt vasa dicta brevia, e. quæ in venam splenicam, f. exonerantur. Gastro-epiploica, quæ semicirculum effingit, g. in quam notetur ab interna regione vascula à ventriculi fundò sanguinem regerere, ut ab externa facie, quæ ex omenrò sanguinem referunt. Ea verò, quæ inferiùs circumvoluta cernuntur sunt vasa mesenterico-intestinalia, h. h. h. h. Vasa denique







Bartholinus Eustachii





que hæmorrhoidalia interna, i. i. Hæc tamen per dissectionem, in puerulis administratam clariùs, quam in adultis patefieri docuit Auctor antigram, 8. de Venâ sine pari pag. 281.

Figura 3.

Delineat venam cavam inferiùs amputatam sub diaphragmate, a. Hiatus, quò cum dextera auricula connectitur, b. Ramos succlavios, c. c. jugulares internos, d. d. & externos c. c. utrinque dissectos.

Figura 5. 6. & 7.

Demonstrant diversas propagines venarum sine pari, quæ tantorum apud Priscos certaminum causæ fuerunt, quarum inferiores iconum partes, atque explicationes dedit idem Eustachius Tabulâ I. figuris 10. 11. & 12. ad quas sciendi cupidos libenter mitimus.

Figura 8. & 9.

Videntur altera arteriam, altera venam, quæ ad brachia feruntur, delineare; nempè Figura 9., utpotè simplicior, arteriam; 8. verò, quæ ramis majoribus conferta est, venam potius præ se ferre.

Figura 10. & 11.

Nos diù incertos, dubiosque detinuerunt, nimirum quid sibi Eustachius per eas significare voluerit. Tandem cum fortè fortuna in ejusdem syntagma de Venâ, quæ Azygos dicitur, antigram, 12. pag. 294. incidissemus, perspicuum lumen ad obscuram hanc rem illustrandam accepimus, eæ namque Figuræ ostendunt duas venas cavas, a. a. quæ intrâ thoracem echini, & muris non sunt simplices, sed geminantur, ipsumque cor medium tenent; hiante ad dexteram orificiò venæ cavæ, b. quo sanguis intrâ dexteram auriculam, & ventriculum cordis ingeritur. De hac verò cavæ in echinò divisione nos etiam aliquid, fortè non vulgare, dabimus in Tractatû nostrò de Corde.

Figura 12.

Venas, & arterias à subclaviis ortas, delineat, quæ usque ad abdomen, & hypogastrium sparguntur, ramis hinc inde distributis ad mammas, ad singula costarum intervalla, & mediastinum, ac musculos pectoris.

Figura 13.

Demonstrat complexum trium magnorum pulmonis vasorum, bronchiorum nempè, arteriarum, & venarum, quorum singulæ ramificationes conjunctim per viscus sparguntur. Ab hac profectò icone plura Medici doceri possunt, quæ nos etiam pro viribus rimabimur in Tractatû nostrò, ubi de præcordiis agemus. Aspera arteria, a. Rami bronchiorum, b. b. Reliquorum interim explicationem sanguineorum repete ex Notis, quas dedimus Figurâ 5. Tabulâ V. eò solùm discrimine, quòd hic vasa per pulmonum substantiam distributa, ibi verò abscissa ostenduntur.

Figura 14. & 15.

Majora, & minora sanguinea femoris, & pedis delineant, quorum ramos non est consilium hinc singillatim explicare, præsertim, cum non pauci ex Lectoribus notas per se ipsos facillè concinnare possint.

Figura 16.

Primò quidem demonstrat in parte anteriori capitis singulos musculos, quorum examen ad Tabulæ XVIII. figuras priores rejicimus; contenti nunc summam ostendisse peritiam, ac sedulitatem nostri Auctoris, quam in artuum præsertim musculis evidentissimè patefaciendis adhibuit. Nam, mittentes quòd in dexterâ manû musculos interiore parte, in sinistra autem exteriori distinxit, atque non absimilem curam in femoribus, & cruribus suscepit, sequentia nobis peculiari animadversione digna videntur.

Primò, quòd fibras pectoralis musculi, majoris appellati, elegantissimo ordine à thorace in brachium eâ lege inferi patefecit, ut eas cum deltoidis fibris utrinque ad mutuam contactum, & quasi commissionem pervenire demonstraret, a. a. Nimirum, ut doceantur Anatomici, deltoidem succenturiari etiam musculo pectorali, ac vicissim, cum brachium est adducendum quidem, sed versùs superiora.

Secundò, quòd ipsius deltoidis lacerti in tres veluti manipulos in lævò humerò occurrunt; quemadmodum Tabulâ, præsertim XV. figurâ 1. in quatuor, aut quinque divisit: undè, hic musculus ex pluribus quasi musculis coagmentari dicendus est, potissimum si posticas etiam ejusdem partes adjungamus; quò sanè argumentò maximè laudandus venit Eustachius, cum anteverterit observationem Nicolai Stenonis, qui postea eundem deltoidem in 12. simplices musculos dividi posse asseveravit. Neque sanè ab experimentò evidens ratio abluat: etenim cum musculus deltoides brachium fursùm quidem, sed ad varias partes dirigere debuisset, illum natura ex variis locis, & variis etiam fibrarum complexionibus deduxit, ac roboravit.

Tertiò, quòd tendo palmaris musculi ad volam appropinquare ostenditur non vinctus quidem sub annulari ipsius carpi ligamentò, ut in plerisque Anatomicorum figuris delineatur, sed ad majus tutamen per peculiare foramen, in centrò ligamenti apertum, trajicitur, b.

Quartò, quòd in dorsò sinistrae manus exhibetur observandum, tendines extensores trium minorum digitorum simul invicem ipsò in itinere ad idem officium procedentes colligari, c. c. Quòd sanè ab aliis, quantum noverim, prætermisum fuit.

Quintò, videndas se se præbent in hac figurâ productiones peritonæi, quæ perforatis utrinque abdominis musculis, d. d. ad scrotum munitæ quidem cum fibris rectis descendunt.

Sextò, animadvertenda vicinitas mirabilis, ac veluti conjunctio tendinum trium musculorum, sartorii nempè, gracilis, & feminervosi, qui ad tibiam diversimodè flectendam sunt destinati: quòd sanè studium partes quascunque subtiliter, sed verè dissecandi, & ostendendi, à paucis adhibitum, & posteris deinceps imitandum studiosè proponimus. Hujusmodi autem connexio, atque insertio cernatur



tur sub genū in anteriori, atque interiori tibiæ of-  
fis parte, ad mediam usque spinam, e. e.

Postremò reticendum non erit novum Eustachii  
studium, quò, non contentus ostendisse solitum li-  
gamentum in tarsò, colligans tendines musculorum  
extendentium digitos pedis, f. f. addit etiam aliud,  
ab Anatomicis in Tabularum delineatione præter-  
missum, quo sub malleolo interno vinciuntur ten-  
dines musculorum extensoris longi digitorum, ti-  
biæ postici, & flexoris pollicis, g. cujus rei multò  
elegantior iconem præbebit sequens Tabula XII.  
fig. 2.

Sed, incipiendo à demonstratione musculorum,  
qui in hâc figurâ apparent (illis omissis, qui in vul-  
tū animadvertuntur, quippè quos clariùs exhibe-  
bunt, ut ab initiò monuimus, Tabulæ XVIII. figuræ  
prioris) observentur primò utrinque deltoides, h. h.  
& pectoralis major, i. i. qui humero antrorsum mo-  
vendo dicati sunt.

Deindè biceps, & brachius internus, qui simul  
cubitum flectunt; biceps nempe cum duplici prin-  
cipio tam in dexterò, k. k. quàm in sinistro brachiò,  
l. l. Brachius verò internus, m.

Tertiò musculi, qui cubitum extendunt, nimi-  
rùm longus, n. brevis, o. brachius externus, p. &  
anconæus, q.

Quartò radii pronator longus, sive rotundus, r.  
Supinator verò longus, s. s.

Quintò musculi, qui carpum extendunt, nempe  
radius externus, t. cujus portio vix distinguitur in  
parte dexterâ, u. & cubitæus pariter externus, w.  
Qui verò eundem carpum flectunt sunt cubitæus in-  
ternus, x. & y. & radius internus, z.

Sextò inter musculos extremæ manus se se offert  
musculus palmaris, cujus principium, 2. per volam  
manus in tendinem expanditur, 3.

Tendines musculorum extendentium pollicem,  
4. & 5.

Tendo ejusdem pollicis adductor, 6.

Extensor magnus digitorum, 7.

Ligamentum carpi, 8.

In artubus verò infernis inter femoris flexores  
enumerantur iliaci interni, quorum tendines con-  
spicui sunt sub, 9. 9. & pectinæus uterque, dictus etiam  
lividus, 10. 10.

Femur adducunt tricipites musculi, quorum pri-  
mum principium 11. 11. alia verò hujus musculi  
initia sub cæterorum musculorum mole latent.

Procedentes ulteriùs; tibiæ extendunt musculi  
recti, 12. 12. vasti externi, 13. 13. & vasti inter-  
ni, 14. 14.

Inter flectentes verò eandem tibiæ apparent gra-  
cilis, 15. 15. atque seminervosus, 16.

Adducit tibiæ sartorius, 17. 17.

Abducit eandem tibiæ musculus membranofus,  
fascia lata nuncupatus, cujus principium, 18. 18.  
pars verò ejusdem carnosus, 19. 19.

Flectunt pedem inter alios musculos tibiæ anti-  
ci, 20. 20.

Extendunt autem eundem pedem antagonistæ duo  
musculi, nempe bini furales, seu gemelli (Græcis  
Gasterocnemii) quorum exterior gemellus appella-  
tur, 21. 21. interior verò solæus, 22. 22.

Adducitur pes à tibiæ posticò, cujus extremus  
tantum tendo visitur sub, 23.

Digitorum extensor longus apparet, 24. 24.

Tendo autem musculi extendentis pollicem desi-  
nit ad, 25. flectentis verò tendinis pars extrema  
cernitur in, 26.

## TABULA DUODECIMA.

*Exhibet figurâ 1. posticos totius corporis muscu-  
los, qui ablati communibus integumentis potif-  
simum apparent.*

*Figurâ verò 2. ostendit anteriorem & paulo la-  
teralem totius corporis prospectum, detractis so-  
lummodò communibus integumentis, ut, qui in  
superficie apparent musculi facile videri possint.*

### Figura 1.

**I**N eâ præprimis animadvertendi sunt duo muscu-  
li in occipite figurâ quadratâ, de quibus Tabula  
XIII. fig. 1. peculiariter tractabimus.

Deindè, detractò musculò trapeziò, seu cucullari  
dexterò, superest solùm sinister, a. a. a. de quò tam-  
etsi acturi sumus Tabulâ XIV. figurâ 2. est tamen,  
ut obiter Lectorem hîc admoneamus, ne prætermi-  
tat sedulò animadvertere, trapezium in quindecim  
sectiones, seu peculiare lacertos dispertiri, qui om-  
nes cœunt in communem tendinem, b. Hoc sa-  
nè docere videtur, naturam maturè consultum vo-  
luisse musculi hujus tum conservationi, tum usui;  
scilicet ut is, non exiguâ alioqui suâ in longitudi-  
ne, necessarium robur tueretur; & juxtà varias vel  
supernas, vel medias, vel infernas, vel simul omnes  
movendarum sectionum leges, seorsum, vel conjun-  
ctim prædicti motus possent celebrari. Idem pro-  
fectò observandum velim in musculis glutæo majo-  
ri, & dorsi latissimis, qui pariter in varias sectiones  
divisi conspiciuntur.

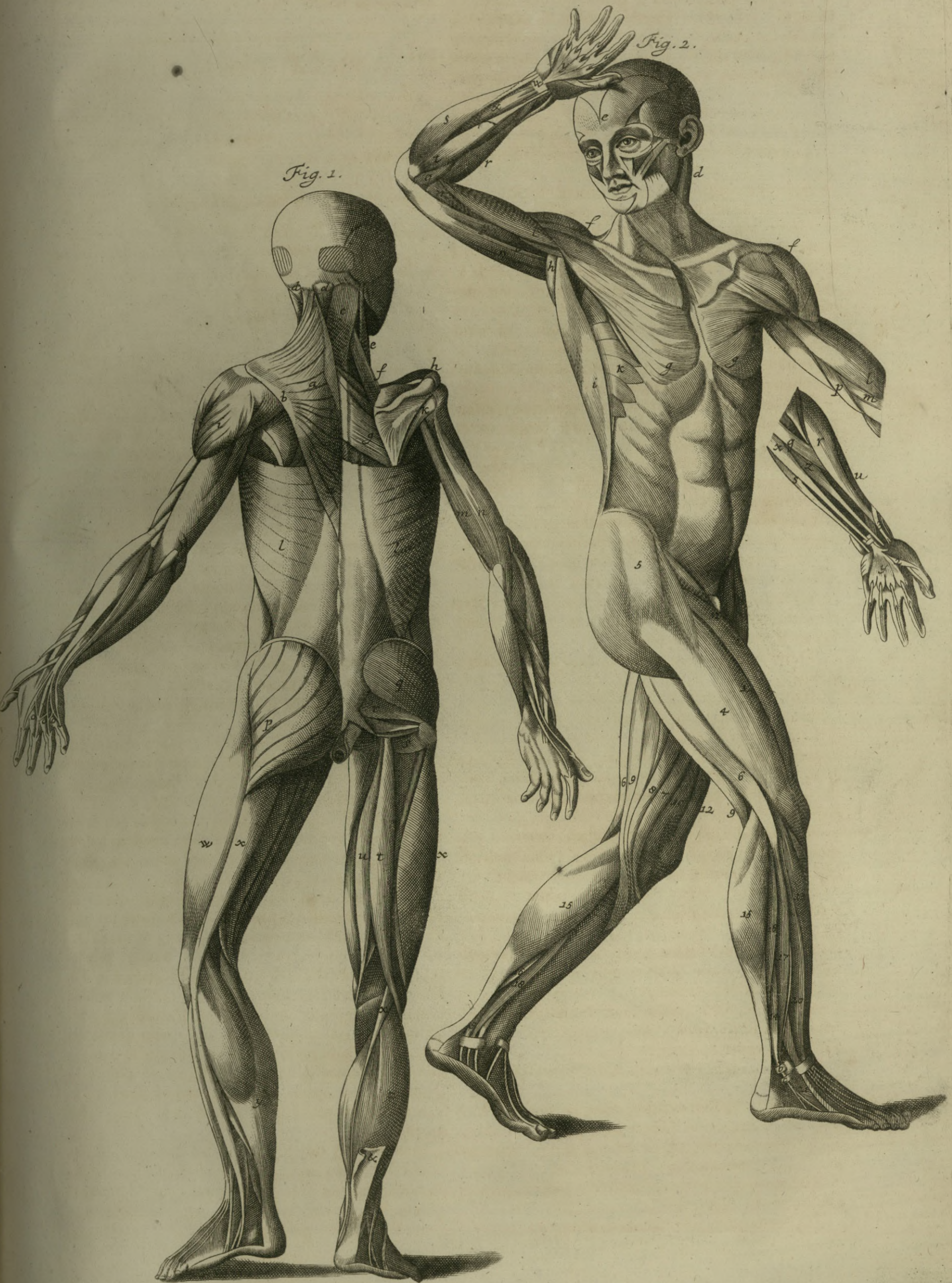
Prodeunt verò inter musculos caput extenden-  
tes splenius, c. & complexi, quorum extremitates  
tantum superiores apparent, d. d. Inter illos verò,  
qui caput flectunt, cernitur mastoidæus, e.

Observatur insuper musculus patientiæ, seu leva-  
tor scapulæ proprius, f. rhomboides eandem scapu-  
lam retrorsum trahens, g. & articulatio claviculæ  
dexteræ, cum scapulæ summitate, h.

In brachiò dexterò (demptò deltoide, quem in  
sinistrò cernimus, i.) patet musculus rotundus mi-  
nor, k. qui unâ cum rotundo majore, & dorsi la-  
tissimis, l. l. ad retrahendum caput humeri in par-  
tem posteriorem inservit; de rotundo majore in Ta-  
bulâ XV. figurâ 2. agemus; deindè extensores cubiti,  
nimirum longus, m. & brevis, n. Cæteri verò, qui  
ad extremam manum tam lævam, quàm dexteram  
feruntur usque in digitos extendendos, per se patent;  
in quibus tamen despicienda minimè est connexio  
tendinum extensorum in dorsò manus sinistrae, o.  
o. o. de quâ in præcedenti Tabulâ sermo jam habi-  
tus est.

Postremò ad infernos artus descendendo, se in  
conspectum dant musculi aliquot, femur retrorsum  
ducentes, nempe duo glutæi, major, p. & medius,  
q. subindè apparent, qui idem femur extrorsum tra-  
hunt, scilicet ex quadrigeminis iliæus externus,  
seu

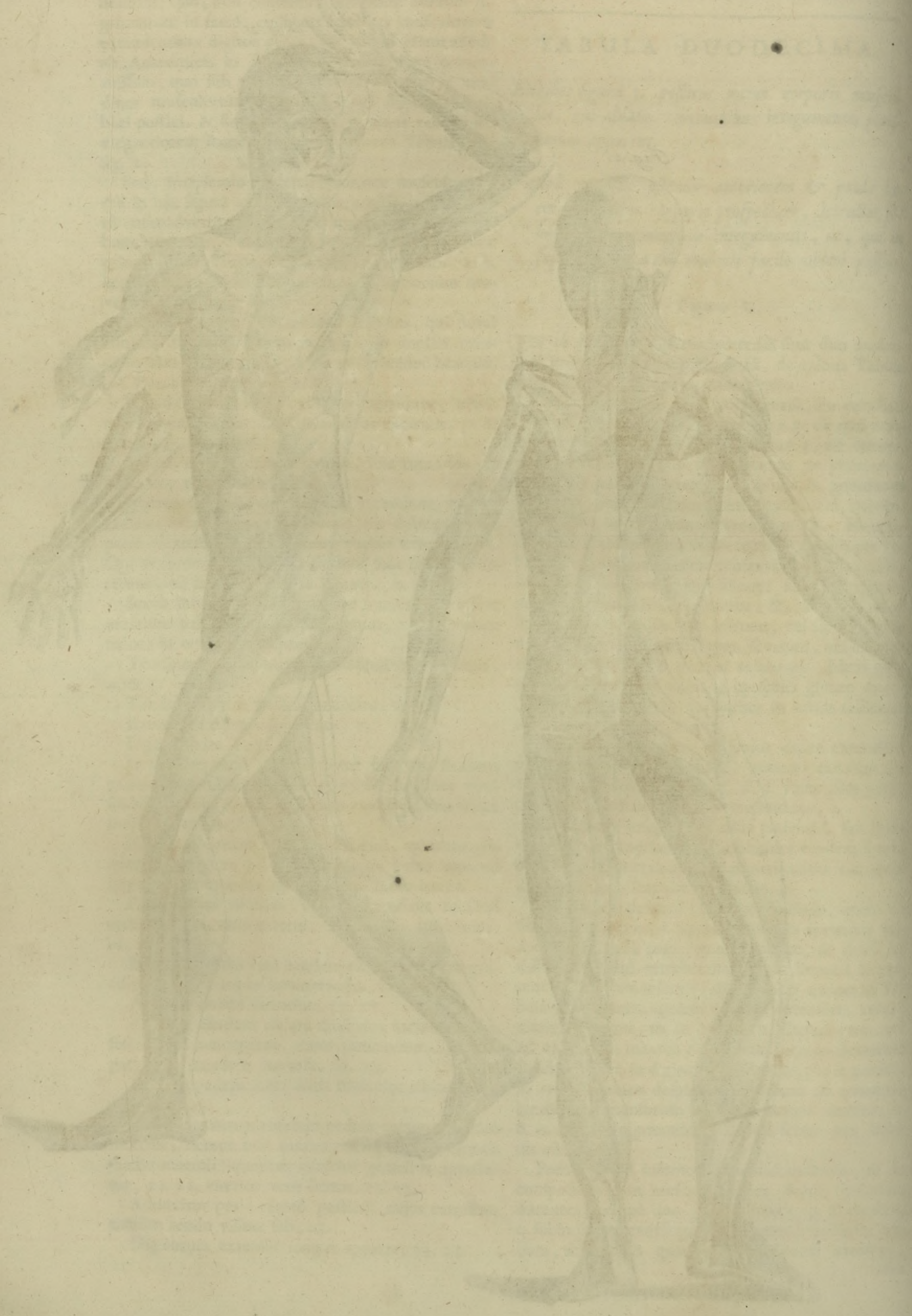






# Bartholomaei Eustachii

## TABULA DUODECIMA





# Tabula Anatomica

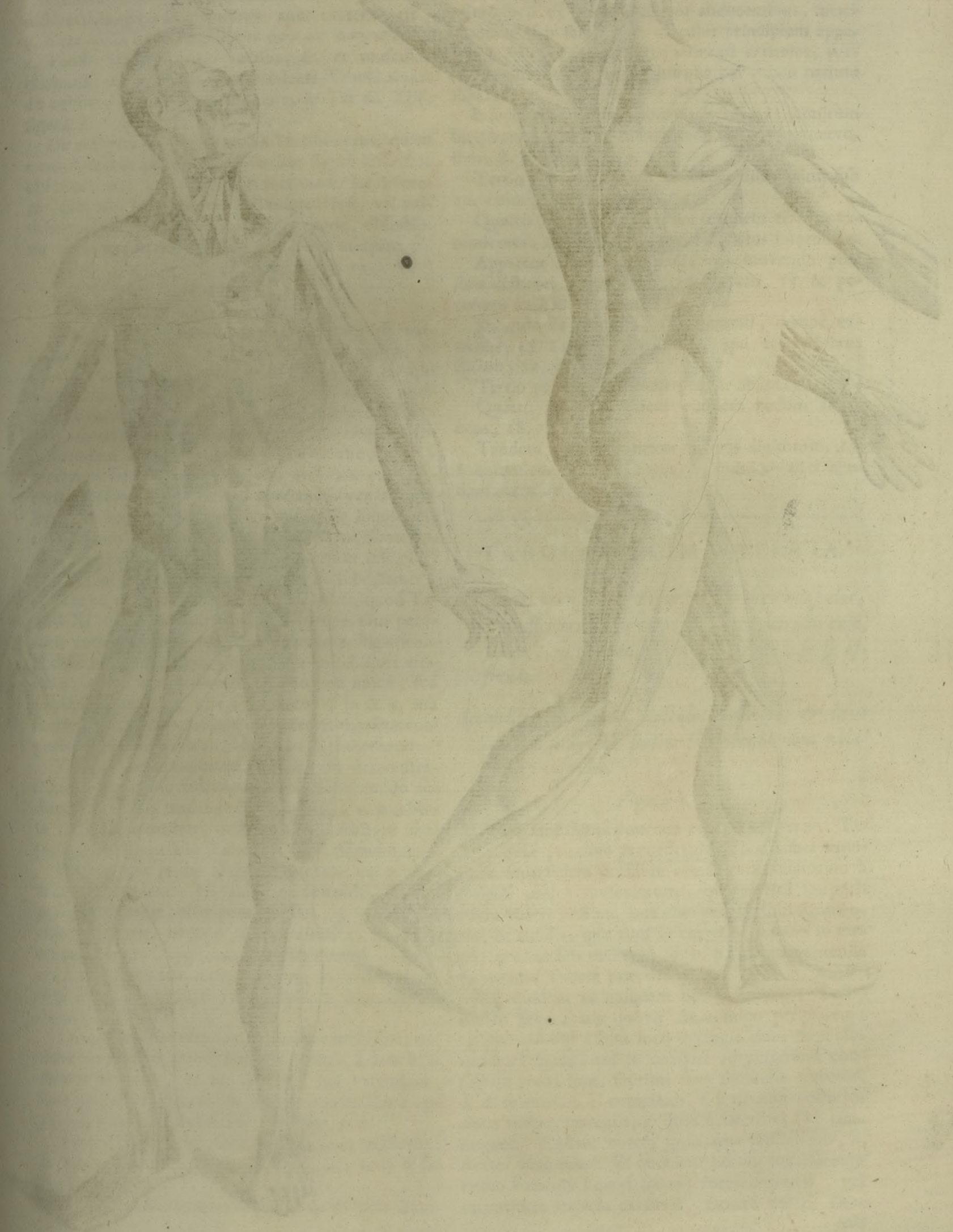
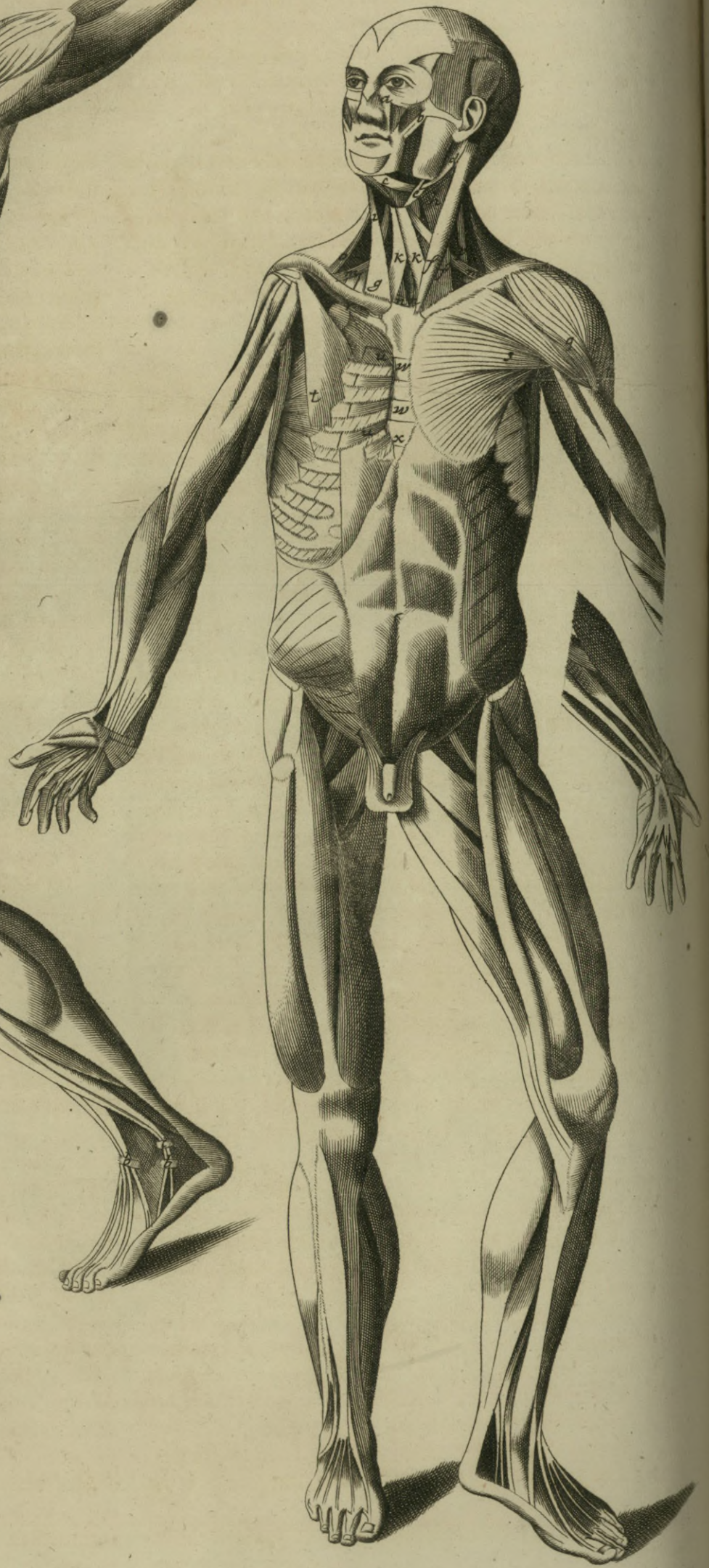




fig. 1.



fig. 2.





feu pyriformis, r. quadratus, s. & reliqui duo, qui inter pyriformem, & quadratum conspiciuntur.

Animadvertuntur quoque aliquot musculi, qui tibiam flectunt, nimirum biceps, t. & semimembranosus, u. deinde musculus membranofus, qui tibiam abducit, w. Tertio inter extensores tibie vasti externi, x. x.

Inferius verò in situ delineantur musculi furales, dicti etiam gemelli, quorum alter externus est, y. alter verò internus, solæus quoque nuncupatus, z. Tendo furalis externi recisus, & et musculus plantaris, a. de quibus in præcedenti Tabulâ abundè egimus, & denuò tractabimus in Tabulâ XIV. figurâ 2.

De reliquis musculis tam flectentibus crus, quàm extendentibus pedem, quos in hâc figurâ inspector observat, non arbitror operæ pretium fusiùs differere; cum aliò locò à nobis vel animadversis, vel animadvertendi sint, illosque facillè quisque, dissectionis utcunque peritus, oculis suis possit usurpare.

### Figura 2.

Si quid in hâc figurâ peculiari dignum est animadversione, primò locò censenda sunt figura, & situs illius musculi, Galeno platysmamyodis, a. qui à plerisque Anatomicis negligitur. Est autem muscularis membrana, à pectoris osse, & claviculâ sursum ascendens ad inferiorem maxillam, ad quam deprimendam dirigitur: quem porrò & esse, & quò locò situs sit operæ pretium est, ut sciant præ cæteris Tonfores, qui cum ad aperiendas venas jugulares adhibentur, sæpè ob ignorationem hujus musculi, vulnus non quidem per directionem fibrarum, quæ longitudinales sunt, sed transversum infligunt, quò fit, ut convulsio ejusdem musculi suboriarur.

Neque est omittendum in hâc Figurâ, quod Tabulâ XI. fig. 2. monuimus exigua nempè tam peronæis anticis, quàm posticis, peculiaris ligamenta dedisse naturam, atque eò quidem mirabiliore artificio, quòd sub malleolò externò non unicò, sed duplici ligamentò, veluti canaliculò, b. & c. usa fuerit, ne scilicet tendines in violentis motibus corporis, talò innitentis, ab invicem distraherentur.

Verùm, ne cæterorum musculorum demonstrationem neglexisse videamur, brevè solummodò indicatis musculis mastoidæò, d. frontali, e. & aliis, in facie apparentibus, quippè qui ab Auctore majori cum diligentia in Tabulâ XVIII. ostenduntur.

Observemus primò aliquot musculos, qui ad humerum pertinent. Hi sanè sunt deltoides, f. f. & pectoralis major, aliàs pentagonæus, g. g. qui brachium flectunt, necnon rotundus major, h. & latissimus dorsi, i. qui idem deorsum ducunt. Apparet quoque ferratus anticus major, k. quem aliqui dilatare pectus, aliqui verò scapulam deorsum deducere credunt.

Deinde animadvertamus nonnullos musculos, qui cubitum flectunt, cujusmodi est biceps, l. l. & brachius internus, m. m. Ii verò, qui extendunt, sunt longus, n. brevis, o. ferè in conjunctione apparentes, necnon brachius externus, p. p.

Tertio exhibentur musculi ad radium spectantes; scilicet pronator longus, aliis rotundus, q. q. & supinator longus, r. r.

Quarto cubitæus internus, s. s. & radius inter-

nus, t. qui carpum flectunt, & radius externus, u. qui illum extendit, cum ligamento ejusdem carpi, w.

Denique occurrit musculus palmaris, x. x. cum ipsius tendinis expansionibus, y. y. Item pollicis tum flexor, z. tum adductor, 2. unà cum tendinibus extensoribus, 3.

Descendentibus verò ad inferos artus, cernitur, primò locò ex musculis tibiam abducentibus, membranofus, seu fascia lata, 4. cujus principium apparet, 5. Hic sanè musculus partim est carnosus, partim membranofus, extenditurque per totam natium superficiem.

Insuper offendimus tibiam flectentes, nimirum bicipitem, 6. 6. semi-membranosum, 7. seminervosum, 8. & gracilem, 9. 9.

Tertio Sartorius tibiam adducens distinguitur sub 10. cujus principium emicat, 11.

Quarto musculi se produnt eandem tibiam extendentes, nempè rectus, 12. 12. vastus internus, a.

Apparent ulterius musculi, qui movendo pedi sunt destinati, & primò tibieus anticus, 13. & peronæus anticus, 14. ambo flexores.

Secundo duo furales, seu gemelli, nempè externus, 15. 15. & portio interni, qui etiam solæus dicitur, 16. 16.

Tertio peronæus posticus pedem abducens, 17.

Quarto tibieus posticus eundem pedem adducens, 18.

Tandem delineatur flexor magnus digitorum, 19. & eorundem extensor longus, 20. quinimò alter ejusdem extensoris tendo, 21.

## TABULA DECIMA TERTIA.

*Patefacit primâ suâ Figurâ exteriores musculos, qui posteriori totius corporis facie, detracta cute, statim, suis tamen vestiti membranis, se se offerunt.*

*Secundâ verò ostendit musculos anteriori, & levò corporis prospectû statim sub communibus velamentis visendos.*

### Figura 1.

Hæc sanè figura ponenda erat locò figuræ 1. Tabulæ proximè præcedentis XII. exhibet siquidem superficiem omnium nondum denudatorum à propriâ tunicâ musculorum, qui posticâ corporis parte videri possunt, unà cum peculiaribus ligamentis, & ansulis, quæ tum in carpo, a. a. tum in tarsò, c. c. ac sub malleolò, b. b. b. animadvertenda monuimus Tabulâ præcedenti.

Est quidem ut nusquam non extollamus Eustachium suæ ætatis quòvis Anatomicò peritiorum; quippè qui hòc etiam locò depingit duos musculos quadratâ figurâ, qui in occipite ad pericranii contactum positi sunt, finitimi sanè musculis trapetiis, d. d. spleniis, e. e. complexis, f. f. necnon posterioribus aurium musculis, g. quos è lateribus ferè contingunt. Cadunt autem quadratus sinister sub, h. dexter verò sub, i. Et quoniam horum musculorum nemo hætenus (quod sciam) inter antiquos, vel recentiores iconem exhibuit, tamen horum Thomas



mas Bartholinus, eâ tamen lege meminerit, ut non semper, sed aliquando inveniri constituat; idcirco operæ pretium ducimus de iisdem aliqua saltem obiter nunc differere.

Oriuntur porrò ejusmodi muscoli (ut autopsiâ nobis in cunctis, quos dissecuimus, constat) carnosò principiò utrinque ad os occipitis, & latis tendinibus rectâ sursum feruntur versùs lambdoidalem futuram. De illorum itaque usû, donec acutior quispiam meliora afferat, conjectare nobis licet, eosdem in posticâ calvariæ parte eodem planè officio fungi, ac quod anteriori musculo frontali tribuitur. Postquam enim hic sursum contraxerit anticam capitis partem, quam frontem dicimus, & aurium muscoli simul etiam laterales, atque aliquò modò posticas capillatas partes crispaverint, ab hujusmodi occipitalibus musculis veluti ab antagonistis ad inferiora eadem posticæ cutis partes citò reducuntur: id quod in semetipso unusquisque facillè tentare potest; cum in nobis non semel periculum fecerimus. Fortè hi sunt muscoli, qui in hysteris potissimum mulieribus sæpè plus justò contracti, tensique, dolorem in occipite, apud Hippocratem identidem memoratum, inducunt.

Præterea in utriusque manus dorsò hæc eadem Figura luculenter demonstrat extensores tendines digitorum inter se mirè colligari, k. k.

*Figura 2.*

Musculorum in hac figurâ depictorum alii sunt faciei, ossis hyoidis, & colli, alii verò pectoris, & brachiorum, alii denique abdominis, & inferorum artuum. Et quidem in facie objicitur, præter frontalem, temporalem, & ciliarem, etiam auris elevator, de quibus tamen omnibus Tabulæ XVIII. figuris primis quatuordecim diligenter, accuratèque differemus.

Primum itaque oculis subjicitur pyramidalis sinister, ad nasi alas dilatandas pertinens, a.

Deindè zygomaticus, qui gelastes etiam, seu risor appellatur, adducitque angulum oris versus aurem, b.

Tertiò vides biventrem, unum nempe ex musculis inferiorem maxillam deprimentibus, elegantissimè delineatum, cujus inferior venter cadit sub, c. superior autem sub, d. Sed, quod miram Eustachii diligentiam ostendit, quâ & Priscos, & Recentiores in delineandis Tabulis vicit; illud certè est, quod demonstrat locum, seu foramen musculi stylohyoidæi per quod trajicitur medius tendo prædicti biventris, e.

Quartò mastoidæum sinistrum ad caput flectendum cum duplici principiò, f. f. dexterum verò, g. de quibus vide infra Tabulâ XV. figuram 1. ubi nonnullas fusè damus ex ipsomet Eustachio Annotationes. Admonendum est autem hoc locò, stratum fibrarum, cadens sub, h. non esse partem continuatam mastoidæi sinistri, qui ascendit ad processum mammillarem eâ præditus gracilitate, quam Auctor diligenter demonstrat, i. sed esse superius segmentum musculi, qui dicitur longus colli.

Quintò utrunque sterno-hyoidæum, k. k. nimirum quintum par musculorum ossis hyoidis, quod ejusdem basim colligat, &, cum opus fuerit, deorsum mover.

Sextò cernuntur ambo muscoli coracohyoidæi, di-

gastri etiam dicti, qui, à lateribus basis ossis hyoidis nati, in omoplatæ apophysim coracoidem inferuntur, trahuntque deorsum ad latera idem os hyoidis; dexter fanè, m. sinister etiam, m.

Septimò sub musculis sterno-hyoidæis apparent extremitates musculorum sterno-hyoidæorum, qui bronchiæ quoque nominantur, & laryngis depressionem promovent, n. n. de quibus Tabulâ XVIII. elegantiore delineationem, & accuratiores notas dabimus.

Octavò musculus scapulæ elevator proprius, dexter, o. & sinister, p. cernitur facie duntaxat anteriori.

Nonò indicandum ducimus musculum deltoideum in duos laterales lacertos divisum; nimirum, q. q.

Mox verò ad pectus descendendo, apparet musculus subclavius dexter, r. qui primam thoracis costam sursum, & in latus ducit, ut alibi monuimus.

Præterea ablatò à dexterâ parte musculò pectorali majore (qui in sinistrâ cernitur in situ, s.) superstes observatur pectoralis minor, t. unus ex costarum elevatoribus, qui pariter scapulam antrosum adducit.

Insuper demonstrantur costæ legitimæ, u. u. quibus succedunt costæ spurix per se satis obviæ, unâ cum sternò suas in sectiones divisò, w. w. pariterque cartilagine mucronatâ, x.

Superfedemus autem hic loci singulos indicare brachii musculos, quorum demonstrationem in præcedentibus Tabulis habuimus, unâ cum carneis peritonæi productionibus ad scrotum observatis.

Illud animavertat Lector, è manû sinistrâ demptum fuisse ligamentum carpi, ut palmaris musculi processum quisquis intueri facillimè possit; ubi quidem notandum, portionem ejusdem tendinis palmaris transversim ferri, & penetrare substantiam fibrosam musculi flectentis pollicem, y. id quod à nemine delineatum huc usque comperimus; quamquam usum plæclarum habeat, jungendi nempe ad idem opus omnes simul eodem tempore digitos.

Similiter superfluum putamus cæteros indagare musculos inferorum artuum, quippè non omnibus modò Chirurgis, sed plerisque etiam Tonforibus notos, & à nobis aliàs explicatos.

TABULA DECIMA QUARTA.

*Prima Figura detractis aliquot supernis musculis à thorace, abdomine, & artibus, penitiores alios ostendit.*

*Secunda verò posteriorem faciem trunci, atque artuum exhibet, cum penitioribus aliquot musculis, à propriâ membranâ denudatis.*

*Figura 1.*

**C**URAM in hac figurâ suscepit Eustachius demonstrandi musculos, qui in anteriori corporis regione oculis objiciuntur, detractis iis, quos in proxime prægressæ Tabulæ XIII. figurâ 2. jam ostendat.

Primò autem notetur musculus temporalis sinister in



fig. 1.

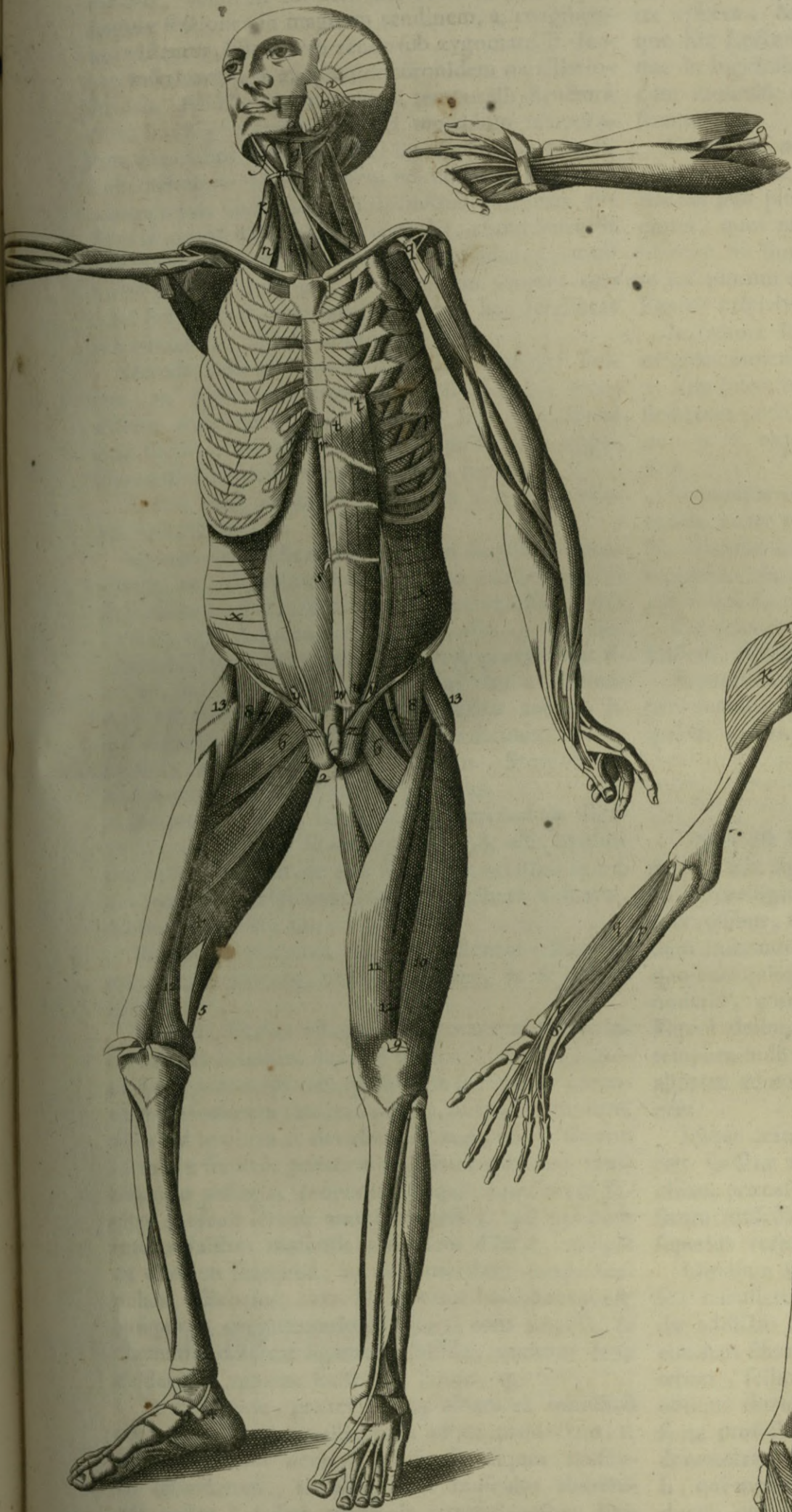
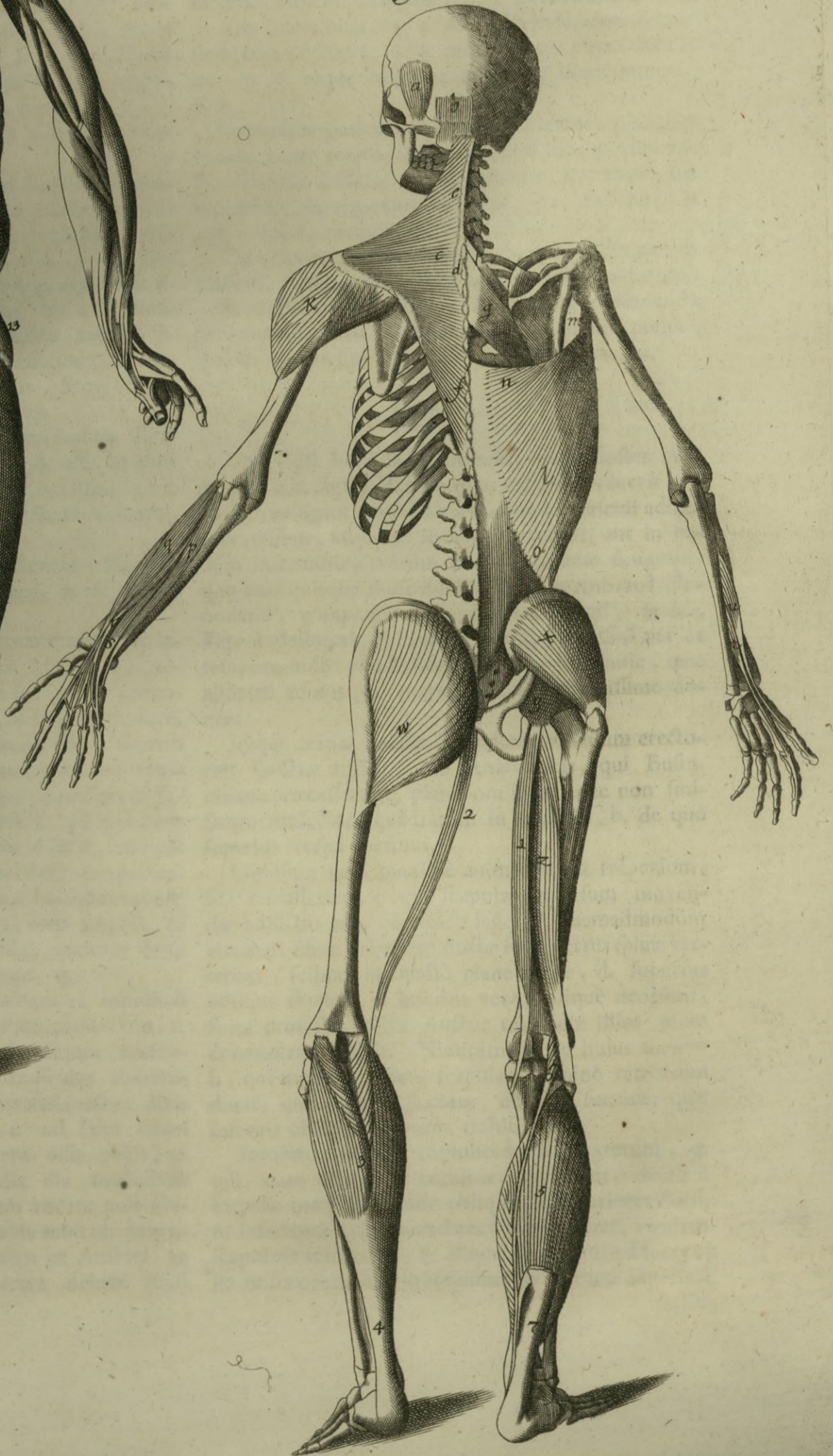
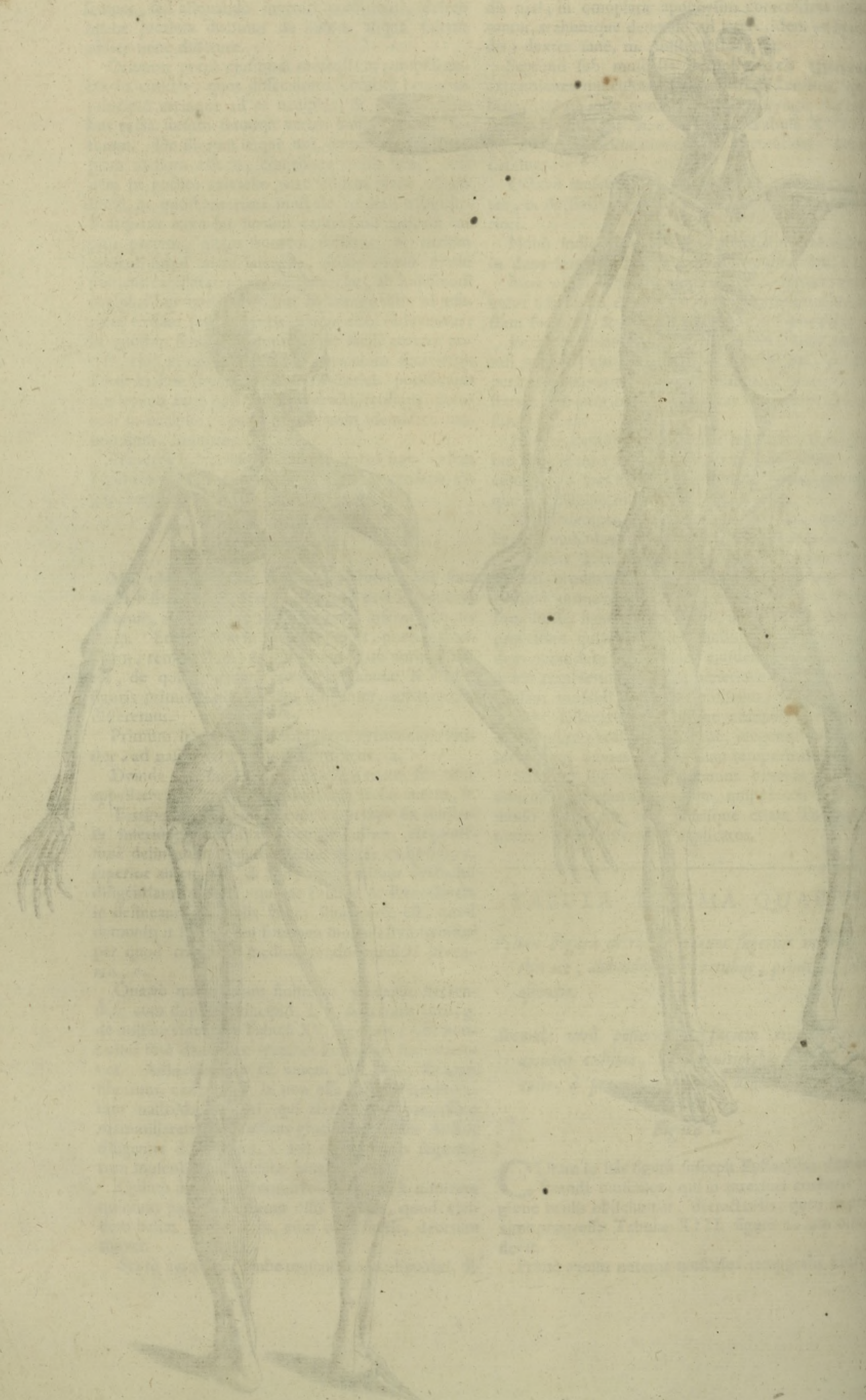


fig. 2.





Bartholomaei Eustachii



Cum sit in hoc libro descripta musculorum  
et nervorum corporis humani  
quae sunt in dorso et in pedibus  
et in huiusmodi partibus  
quae sunt in dorso et in pedibus  
et in huiusmodi partibus



in plures sectiones carneas, interjectis pusillis tendinibus, veluti in totidem musculos divisus, quæ singulæ sectiones in magnum tendinem, a. coagmentari videntur. Hic autem tendo sub zygomate, b. fertur, inferiturque in apophysim coronidem maxillæ inferioris. Ab hæc autem musculi temporalis structurâ clarè intelligere possunt Medici, musculum temporalem non solum adductioni per lineam rectam mandibulæ inferioris ad superiorem opitulari; verùm etiam obliquis huc illuc circumductionibus, præduris alimentis veluti sub molâ conterendis, comminuendis que inservire. Docentur quoque ipsi Chirurghi, ut ab hujus musculi incisione, non tantum propter carneas fibras; sed multò magis propter has tendineas intersecciones, sedulo abstineant.

Deindè animadvertatur musculus masseter sinister, qui pariter est cum temporali adductor mandibulæ inferioris. Nam externâ sui facie fibras non rectas, sed obliquas, c. obtinuit, quas opposito ordine decussant internæ illius fibræ.

Tertiò locò indicatur notissimus alioqui musculus buccinator, d.

Quartò descenditur ad musculos linguæ, & pharyngis, ac potissimum in hæc Figurâ exhibentur styloglossus, linguæ erector, e. & genioglossus extrâ os linguam producens, f. ceratoglossus, g. qui linguam ad latus retrorsum ducit; stylopharyngæus sinister, h. adducendæ pharyngi ad latera destinatus; coracohyoidæus sinister, i. dexter autem, k. qui digastrici, seu biventre etiam dicuntur, & os hyoides deorsum ad latera trahunt. Sternohyoidæi autem, l. l. os hyoides deprimunt.

Neque autem in hæc figurâ prætereundum ligamentum, quò dicti superius laryngis, & ossis hyoidis musculi colligantur, de quo Scriptores vel nihil agere, vel non tam perspicuam iconem exhibere videntur. Cerne illud sub, m.

Sequuntur præterea musculi flectentes collum in anteriorem partem, nempè scalenus, n. & longus in situ, o.

Exhibet ulterius visendos in thorace musculos intercostales internos, dexterò quidem in latere è regione sterni; externos verò, quæ spinam spectant, ut eorundem musculorum tam internorum, quàm externorum, fibræ ad invicem se decussantes magis obviæ fierent. In latere sinistro, præter aliqua intercostalium musculorum vestigia, proponit quoque anteriorem faciem musculi ferrati antici majoris, p. qui unâ cum intercostalibus musculis thoracem dilatat, quique ex aliorum sententiâ, ad deprimendam quoque scapulam adhibetur, cujus ille internæ basi adnexus est. Insuper in coagmentatione humeri cum scapulâ, & claviculâ, delineat ligamenta bifida, quorum icon evidentiùs apparet sinistro in latere, q.

In abdomine, præter lineam albam ex umbilicò ad mucronatam cartilaginem usque productam, r. & peritonæum dexterâ parte ab aliquot musculis denudatum, s. observatur musculus abdominis rectus à tribus tendineis interseccionibus divisus, qui dentato principio, t. t. ad latus sterni inferitur, desinitque ad radicem ossis pubis, u. cui proximè incumbit appendix illa muscularis w. quam pyramidalem musculum vocant post Falloppium Anatomici; cui verò hujus musculi inventio, ac delineatio debeatur, nostro ne Auctori, an Fallopio, viderint alii. Apparent deindè mus-

culi transversî, x. x. omnes autem expositi musculi simul conveniunt ad comprimenda æqualiter viscera, & vasa in abdomine contenta. Neque hinc Lectoris oculos fugere debet, quod utrinque in inguinibus vasa, y. y. ad testes procedentia cum musculò cremastere, z. z. diligenter demonstrantur.

Cæterum, omissis musculis, quos hinc in supernis artubus Auctor delineat, quoniam horum descriptionem jam pluries exhibuimus, ad illos gradum facimus, quos naturali situ in inferioribus ostendit: hi enim illi sunt, quorum aspectus à superincumbente reliquorum musculorum mole in præcedentibus Figuris eripiebatur.

In femore itaque dexterò perspicuè patent tum origines musculi tricipitis femur extendentis, 1. & 2. tum insertiones, 3. 4. & 5. Deindè idem femur flectentes pectinæ, 6. 6. musculorum psoas tendines, 7. 7. atque extrema utriusque iliaci interni, 8. 8.

Sequuntur musculi tibiam extendentes, nimirum rectus, cujus tendo recisus apparet sub, 9. duo vasti, externus scilicet, 10. & internus, 11. atque his suppositus intermedius cruræus, 12. 12. ulterius pars carnosa membranosi, 13. 13.

De reliquis autem musculis extremi pedis parùm solliciti sumus, ne actum agere frustra videamur.

Superest solummodò, ut Lectoribus observanda proponamus duo ligamenta, ad decussim posita, quibus natura inter se vincit ossa tarsî, 14. 14.

### Figura 2.

Non est hinc, ut dubitemus, quin noster Auctor in hæc figurâ Anatomicos erudire voluerit, ut facilè intelligant non solum quomodo musculi adherent ossibus, atque ab iisdem nascuntur, aut in eadem inferuntur; verùm etiam ordinem fibrarum, quo unusquisque musculus, propriâ membranâ denudatus, compingitur: non enim lacerti, in hæc Figurâ delineati, vestiuntur tunicâ: id quod per ea tempora nullis planè dissectoribus in usum fuisse, quæ aliorum ad nos pervenerunt Tabulæ, apertissime docent.

Itaque cernat Lector secundum musculum erectorem sinistrae auris, a. ab Anatomicis, qui Eustachium præcesserunt, planè omissum; nec non sinistrum musculum quadratum in occipite, b. de quò superius verba fecimus.

Omnium verò maximè animadvertat trapezium, seu cucullarem, c. qui scapulæ retrorsum movendæ additus est, eâ tamen lege, ut quemadmodum ejusdem fibræ trifariam ductæ sunt versùs spinæ vertebrae, scilicet in mediò planè rectæ, d. superius obliquè fursùm, e. inferius verò obliquè deorsum, f. ita profectò noster Auctor triplicem illius usum demonstrare voluit. Nimirum portio hujus musculi, qui medium tenet, scapulam omninò retrorsum ducit; quæ superius locatur, obliquè fursùm; quæ inferius obliquè deorsum trahit.

Intueatur deindè rhomboidæum dexterum, g. qui, cum fibris, ut cernitur, instruat, ductis à scapulæ margine fursùm obliquè ad superiores dorsî, & inferiores colli vertebrae; facilè potest eandem scapulam retrorsum, & aliquantò fursùm adducere; ita ut succenturitati quoquomodo videatur superiori

sectio-



fectioni superinstructi musculi trapezii, quæ dum scapulam à supernâ parte trahit, rhomboidæus eandem ad inferna sursùm ducit.

Notetur ulterius portio ferrati postici superioris, h. quæ deorsùm sub rhomboidæo, & scapulâ fertur, i. cujus plenior iconem, verumque usum Tabulâ XV. figurâ 2. indicabimus.

De ipsò deltoide, k. superfedemus edifferere, cum in superiori copiosè loquuti fuerimus.

Latissimus verò dorsi, l. cum tendine acutò alligatus sit inferiori parti superioris sectionis humeri juxtà illius caput, m. cumque fibras habeat obliquè deorsùm, sed ad varios terminos desinentes, varièque inclinatæ; idcirco vario etiam usu, juxtà variam harum, vel illarum, vel simul omnium fibrarum tensionem, donatur. Nam, si musculus hic agat per seriem fibrarum, n. quæ sursùm aliquatenus exporriguntur; brachium trahit ad posteriora sursùm: si verò tendatur infernâ sui parte, o. deducit ipsum brachium ad posteriora deorsùm & tunc verè aniscliptor appellari meretur. Denique, cum omnibus suis fibris contrahatur, ad posteriora, sed tantummodò extrorsum deducit.

Observet etiam Lector musculos carpi extensores, nempe cubitæum externum, p. & radiæum pariter externum, q. deindè extensorem majorem, seu communem digitorum, r. extensorem proprium digiti auricularis, s. extensorem indicis, t. extensorem pollicis, u.

Descendendo autem ad infernos artus exhibet hæc figura primò duos ex glutæis musculis, retrorsum movendo femori destinatis, scilicet alterum majorem, w. alterum verò minorem, seu medium, x. & quadratum, y. cujus usum Tabulâ pariter XV. figurâ 2. indicabimus; deindè bicipitem, z. seminervosum, 1. & gracilem, 2. qui simul tibiam flectunt.

Denique musculos pedem extendentes; nimirum suralem externum, internum, & gracilem posticum. Suralis externus, qui etiam dicitur gemellus, apparet, 3. cujus tendo, 4. passim vocatur chorda Achillis, & ab Hippocrate tendo magnus. Suralis internus, qui etiam solæus appellatur, 5. & gracilis posticus, plantaris quoque nuncupatur, 6. tandem altera chorda magna abscissa, 7.

## TABULA DECIMA QUINTA.

*Figurâ primâ rursus anteriorem totius corporis aspectum cum aliquot tum capitis, tum artuum musculis exhibet.*

*Figurâ verò secundâ, posticam & paulò lateralem corporis faciem delineat, ut nonnulli musculi, in figurâ præsertim secundâ Tabulæ XIV. prætermissi veniant in apertum.*

### Figura 1.

**D**E musculis faciei, ossis hyoidis, colli, & abdominis differere supervacuum est, cum in superioribus fuerint indicati: illud porrò præterire non possumus, Eustachium hinc demonstrasse musculorum caput flectentium, quos mastoidæos vocant,

originem, a. a. multò clariùs, atque ad Galeni mentem, quàm ullus sui temporis Anatomicorum fecerit. Legantur itaque ea, quæ habet in epistola De Motu Capitis pag. 231. *De septimò, inquit, musculorum pari tantum Auctorem, nempe Galenum, etiam injuriâ reprehendunt; nam musculi utrinque gemini sunt, & facillimè in duos dividi, nonnunquam etiam in tres possunt, quorum exterior carnosò simul, ac nerveò principiò à superiori, anteriorive sterni regione oritur, & obliquè sursùm ascendens antè medium ipsius ductum alium tegit, ulteriusque procedens eundem amplectitur, ac undique involvit, & in posteriorem regionem radice apophysis papillæ mammillarum similis, & in partem huic vicinam carnosus, atque nerveus semicirculi instar inseritur. Alter musculus carnosà origine à tertia clavicula parte sterno proxima enatus, dum ad caput fertur semper angustior evadit, & post medium quasi teres effectus, à priorique involutus, partim carneò, partim nerveò sine in apicem memoratæ apophysis acutus desinit. Horum musculorum divisio in interna regione conspicua est, longèque melius in homine, quàm in simiâ cernitur.* Principium duplex mastoidæorum à sternò, & claviculâ habes sub, a. b. In dextero autem vides, detractò superpositò fibrarum stratò, nudam suppositarum fibrarum seriem, earumque originem, a. à latâ basi in pyramidem assurgere.

Clarè insuper observantur in dextrò thoracis latere pectoralis minor, cujus extrema pars carnosà ad quintam usque costam exporrigitur, c. superius verò per tendinem inseritur in apophysim coracoidem omoplatae, d. atque illam antorsum ducit.

Huic paulò superius adnotatur etiam musculus subclavius, e. sub claviculâ locatus, primæque costæ superiores partem vinciens, quam sursùm, & in latus adducit.

Pulchrum erit etiam in hâc Figurâ observare lineam coagmentationis singularum costarum cum sternò, quæ minùs peritis sectoribus in dividendò, efferendòque sternò cultrum dirigere potest.

Deindè in supernis artibus, præter deltoidem, f. f. de quò alibi innuimus, & pectoralem majorem, g. g. qui humerum introrsum trahit, observantur quoque biceps, cubitum flectens, h. radii supinator longus, i. cubitæus internus, qui carpum flectit, k. palmaris longus, l. l. palmaris brevis, m. deducens pollicem, n. flectens verò, o.

Neque hic loci refugiendus est labor iterum demonstrandi portionem illam tendinis musculi palmaris, quæ intrâ carnosam partem musculi flectentis pollicem inseritur, ut aliàs observavimus.

In infernis verò animadvertitur musculus rectus omni involucro denudatus, p. cujus fibræ carneæ, utrinque obliquè sursùm excurrentes, angulos acutos in centrò efformant. Perspicuæ quoque sunt in hâc Figurâ dicti jam musculi insertiones superior nempè cum interiori, & inferiori parte ossis ilii, q. inferior verò cum superiore, & anteriore tibiæ latere, r. undè meritò inter cruris, seu tibiæ extensores ab Anatomicis primus dicitur.

Observantur quoque musculus gracilis, s. seminervosus, t. & sartorius, u. qui tibiæ flectendæ inserviunt, & quorum tendines, simul coeunt, w.

Uterius occurrunt musculi flectentes pedem, & sunt peronæus anticus, x. ac tibiæus pariter anticus, y. tendo tum extensoris magni digitorum, z. tum extensoris pollicis, 2. & deducens pollicem, 3.



Fig. 1.

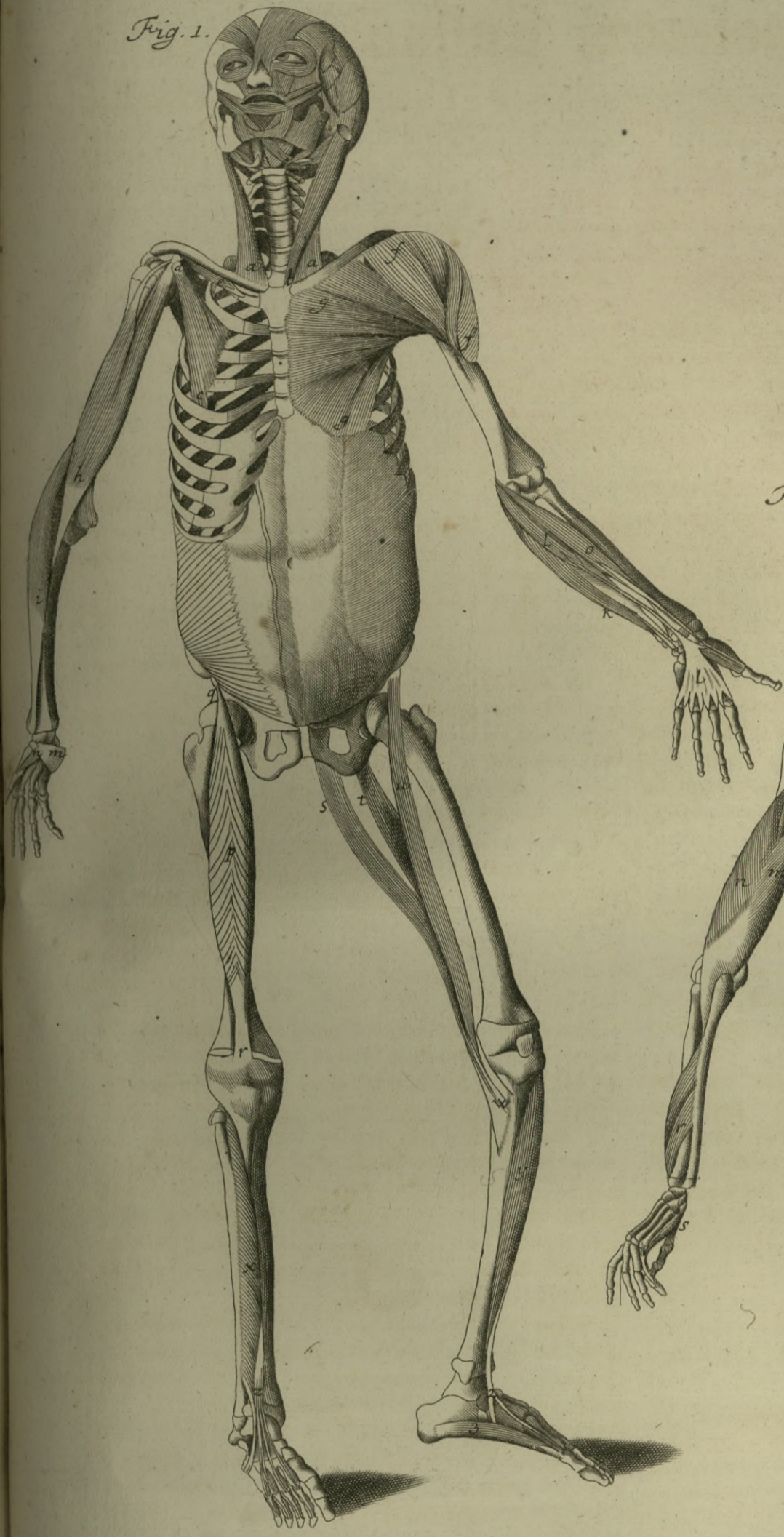


Fig. 2.













fig. 1.



fig. 2.

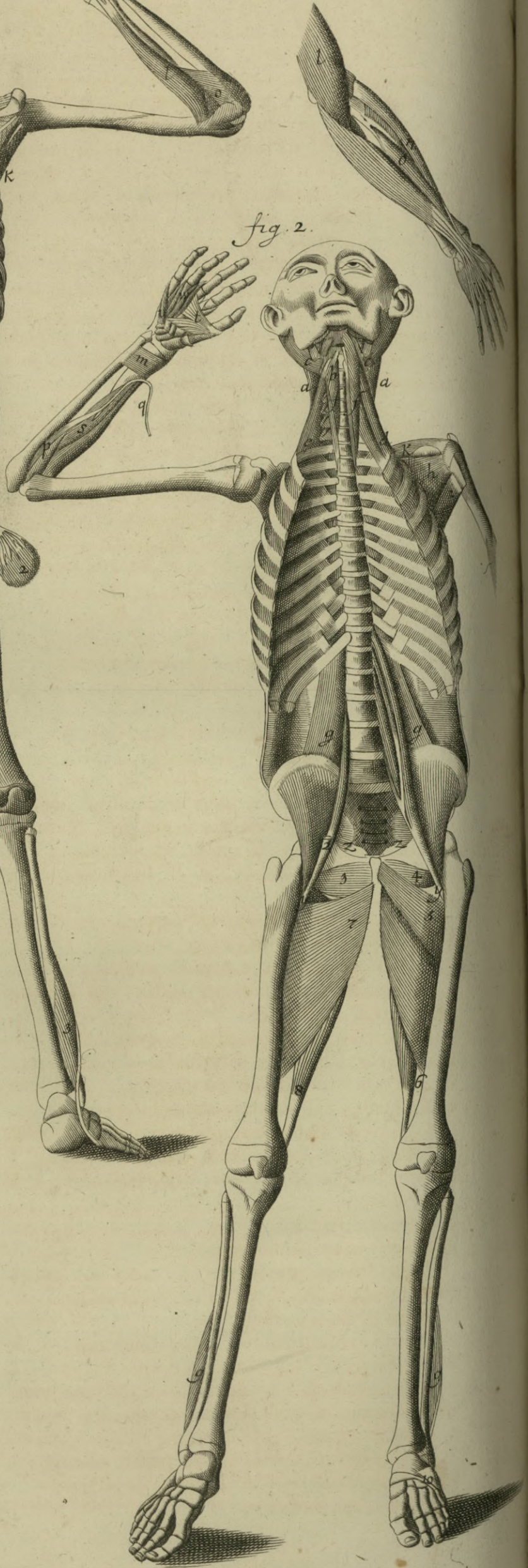




Figura 2.

In primis admoveere oportet oculum, animumque ei diligentia, quam Eustachius adhibuit, ut in musculis fibrarum ordo, ablatâ peculiari, propriâque uniuscujusque membranâ, evidenter appareat.

Incipit autem à musculô temporali dexterô, a. & progreditur ad splenium pariter dexterum, b.

Ostendit deindè erectorem proprium scapulæ, musculum scilicet vulgò patientiæ, c. & alterum pariter inter elevatores recensendum, qui ferratus posticus minor, sive superior, d. appellatur.

Insuper in truncô observantur

Primò portio lateralis muscoli ferrati antiqui majoris, e. cujus velim miram Lector structuram animadvertat, nam in sex, aut septem fasciculos lacertorum eleganter, quasi in totidem minores musculos dividitur: nimirum ut scapula nunc obliquè, nunc rectâ deorsum deduci posset.

Secundò ferratus posticus inferior, f. ex cujus profectò structurâ, & sitû, voluit fortasse Auctor, ut quisque cognosceret, quantum à veritate decurrerit, qui constrictionem thoracis in expiratione solò costarum pondere, non autem ope musculorum fieri statuit. Etenim, cum dictus jam musculus validò suò tendinosò principiò ab aliquot dorsi, & lumborum vertebra exurgat; alterò verò extremò inferiori margini nonnullarum costarum inseratur, necesse est, ut fateamur, illius usum esse, ut constrictioni thoracis opituletur, quatenus nempè costas obliquè deorsum vertebra versus adducit.

Tertiò sacrolumbus dexter thoracem constringens, g.

Quartò obliquus abdominis ascendens, h.

Quintò longissimus dorsi, i. & musculus sacer, k. qui ambo dorsum, & lumbos extendunt.

In supernis autem artubus delineantur nonnulli musculi, nimirum rotundus major, qui humerum retrorsum movet, l. deindè cubiti extensores, qui sunt, longus, m. brevis, n. & brachiaeus externus, o.

Tertiò radiæus externus, qui carpum extendit, p.

Quartò adductor indicis, q.

Quintò principium extensoris pollicis, r.

Sextò musculus hypothenar dictus, qui digitum auricularem abducit, s.

In musculis verò artuum inferiorum Eustachii diligentia nos admonet, ut prius intueamur carneas fibras, quæ ab extremò coccyge ortæ, podicem, externi instar sphyncteris, circumplectuntur, t.

In extrema iljum sede observantur primò musculi, qui femur extrorsum ducunt, quos inter adnumerantur iliacus externus, sive pyriformis, u. & quadratus, w.

Secundò glutæus minimus, x. qui, ut glutæi majores, retrorsum femur agit.

Tertiò triceps, qui femur introrsum movet, & cujus principium apparet, in, y. medium verò, in, z. tendo demum infimus, in, 2.

Quartò cruræus, dictus etiam femoræus, 3. & vastus externus, 4. qui tibiam extendunt.

Quintò flectentes eandem tibiam, nempè semimembranosus, 5. popliteus, 6. & alterum bicipitis principium, 7.

Sextò peronæus posticus, qui pedem abducit, 8.

Septimò tibiaeus posticus adducens pedem, 9.

Eustachii Tab. Anat.

Octavò flexor pollicis, 10.

Tandem deducens minimum digitum, 11.

## TABULA DECIMA SEXTA.

Figurâ primâ videndos proponit posticâ corporis parte non colli solum, sed magis profundè ossibus hic illic adherentes musculos.

Figurâ verò secundâ exhibet parte anteriore musculos præsertim capitis motores, exemptisque aliquot visceribus, nonnulla observatû digna in thorace, & abdomine.

Figura 1.

Cernis primò locò splenius, a. a. complexos, b. b. ubi minimè prætereundum est per eorundem longitudinem nonnullas albas fimbrias intersectantes delineatas fuisse, c. c. c. cum aliis finitimis, quas fortè aliquis nervos, aut vasa sanguinea perperam putaverit, cum reverà sint portiones abscessæ minimorum tendinum, qui ab exaratis musculis complexis ad commune membranæ carnosæ velamentum eâ ratione exporriguntur, ut majus robur in colli ad posteriora retractionibus adipiscantur.

Deindè musculos transversales, d. d. scalenos, e. e. quorum tum in sinistro, tum in dextero principium duplex quemadmodum naturâ est, nimirum alterum à primâ, alterum à secundâ costâ demonstratur.

In humeris verò ostenduntur musculi brachium attollentes, nimirum supraspinati, dexter, f. sinister, g. necnon retrorsum reducentes suprascapulares inferni, h. h. item rotundi, major sinistro in latere, i. in dextero minor, k.

Ad dexteram manum extrorsum movendam radiæus externus, l. cujus duplicem inspicias precor tendinem in metacarpum desinentem; ita ut meritò postmodum Verheyenus se duos distinctos musculos radiæos externos invenisse narret; sed in sinistro latere, m. idem radiæus unicò tendine in metacarpum desinit. Adeò natura interdum sibi parum constat in distributione tubulorum, tendinum, ac musculorum, qui non sunt maximi usus. Ad cubitum sinistram flectendum cernitur brachiaeus internus utrinque ad humeri os, n. n.

Anconæus in lævo brachiò, o. in dextero item o. quem idem Verheyenus candidè fatetur, se nunquam reperisse, sed ex aliis delineari curasse; revera tamen inter extensores cubiti quartum locum tenet, & ab Eustachio diligenter observatus, atque abrafo paullulum superiori tendine hic delineatus fuit. Cubitæus pariter internus ad carpi flexionem, p.

Ad dorsum extendendum se se offerunt semispinatus, q. q. longissimus dorsi, r. sacrolumbus extrâ situm propendens, s. & sacri dicti, t. t. quorum dexter, ablatò longissimò, integer apparet.

Elegantissimam Figuram vides duorum utrinque musculorum à nemine, quemadmodum in naturali sitû cernuntur, delineatorum, u. u. necnon w. w. qui fortè sunt gemini quadrigeminarum ventres, quos solertia Eustachii divisit, quique inter obliquè abducentes femur adscribi possunt.

c

Neque



Neque silentiô prætereundi sunt duo muscoli, qui apparent ad latera sphincteris ani, & obliquè fursùm exporrecti, dilatatoris forsitan munus exequuntur. Cadunt autem sub, x. x. Observetur etiam tertius ejusdem triangularis figuræ musculus, seu portio musculi, qui, y. à podice ipsô propendens, ille esse videtur, qui, versùs perinæum productus, per novam Auctoris diligentiam separatus fuit.

Quadratus, z. obturator internus à propria sede avulsus, 2.

Postremò in crure dexterò apparent peronæus anticus, 3. flexor pollicis, 4. cujus tendo inflectitur supra talum, ut ad ossa pollicis perveniat, 5.

*Figura 2.*

Inter musculos, qui movendo capiti sunt destinati, observantur primò extensores; scilicet splenius, a. a. secundò rectus major dexter, b. inter eos verò, qui in gyrum ducunt, delineantur obliqui superiores, c. c. quos, ut præfens figura abscissos, ita sequens integros, & in situ demonstrabit.

Qui verò flectendo collo diriguntur, sunt primò scaleni, quorum duplicem originem Auctor ad evidentiam ostendit, & utramque à primâ costâ, d. & e. deindè muscoli longi ejusdem colli, f. f. de quorum structurâ, atque usû juxtâ Auctoris, & Galeni mentem in Tabulâ XVIII. verba faciemus.

In thorace verò se se oculis objiciunt non solum intercostales externi, sed etiam interni utriusque lateris, qui nusquam ad costarum radices, hoc est ad spinam, ac vertebrae pertingunt; quod jam innuit Eustachius suis in Opusculis, De Venâ sine pari antrigram. 18. pag. 309., & nos Tabulâ VII. Figura 1. rationibus jam confirmavimus.

Præterea muscoli quadrati flectentes dorsum, g. g.

In superioribus artibus apparent primò musculus subscapularis, sive immerfus, h. & tendo latissimi dorsi, i. qui retrorsùm humerum trahunt; secundò supercapularis, seu supraspinatus, k. qui eundem humerum extrorsùm propellit; tertio brachialis internus, l. qui cubitum flectit; quarto radii pronator brevis, aliàs quadratus, m. quinto radii externus, n. qui carpum extendit. Denique nonnulli muscoli observantur, qui ad manum extremam, seu digitos pertinent, & sunt, sublimis, o. principium palmaris, p. atque ejus tendo recisus, q. flexor pollicis, r. ejus principium carnosum, s. triplicatum principium adducens pollicem, t. deducens digitum minimum, u. & interossei interni. w.

Uterius in abdominis cavitate conspiciuntur utrinque non tantùm muscoli psoas, & iliacus internus, qui cum inter adducens antrorsùm femur repositi sint, demonstrare voluit Eustachius quâ lege ipsorum tendines, y. y. in internâ femoris parte inferantur; verùm etiam iliacorum externorum fines ad os sacrum pertinentes, z. z.

Et quoniam in sermonem de osse sacro incidimus, è re putamus Lectores nostros admonere, ut in hac Figurâ diligenter animadvertant, quòd secundò ad Galeni, & veritatis tutelam inculcavit Eustachius de ossium examine pag. 290., inquit: \* Os sacrum quinque particulas, & quatuor utrinque absoluta foramina, & earum ultima (à sextâ nimirum

particulâ) quæ vulgaris coccygis est, principium excipit: hujusmodi autem sex ossa, quinque nimirum sacri, & primum vulgaris coccygis, quantum ego penetrare ad sensum, opinionemque Galeni possum, rudi lineâ ipse nobis adumbravit &c., hætenus Eustachius.

Exhibetur quoque tendo musculi psoas minoris recisus, 2. pectinæus dexter, qui, abscissâ superiori parte tricipitis, ferè totus conspicitur sub, 3. sinister verò sub, 4. quique femur antrorsùm trahit.

Triceps sinister, idem femur introrsùm ducens, apparet in parte superiori, 5. in inferiori, 6. dexter verò ablatò primò principio, 7. & 8.

Peronæus anticus pedem flectens, 9. 9.

Denique ligamentum, quod incipit à conjunctione ossis navicularis, & cuboide, desinitque in os metatarsi, quod sustinet digitum minimum, 10.

TABULA DECIMA SEXTA.

Ostendit primò parte posticâ nonnullos musculos capitis, & colli, necnon oculorum.

Secundò verò varias Oculorum Membranas, Vasorumque per illas distributiones ostendit.

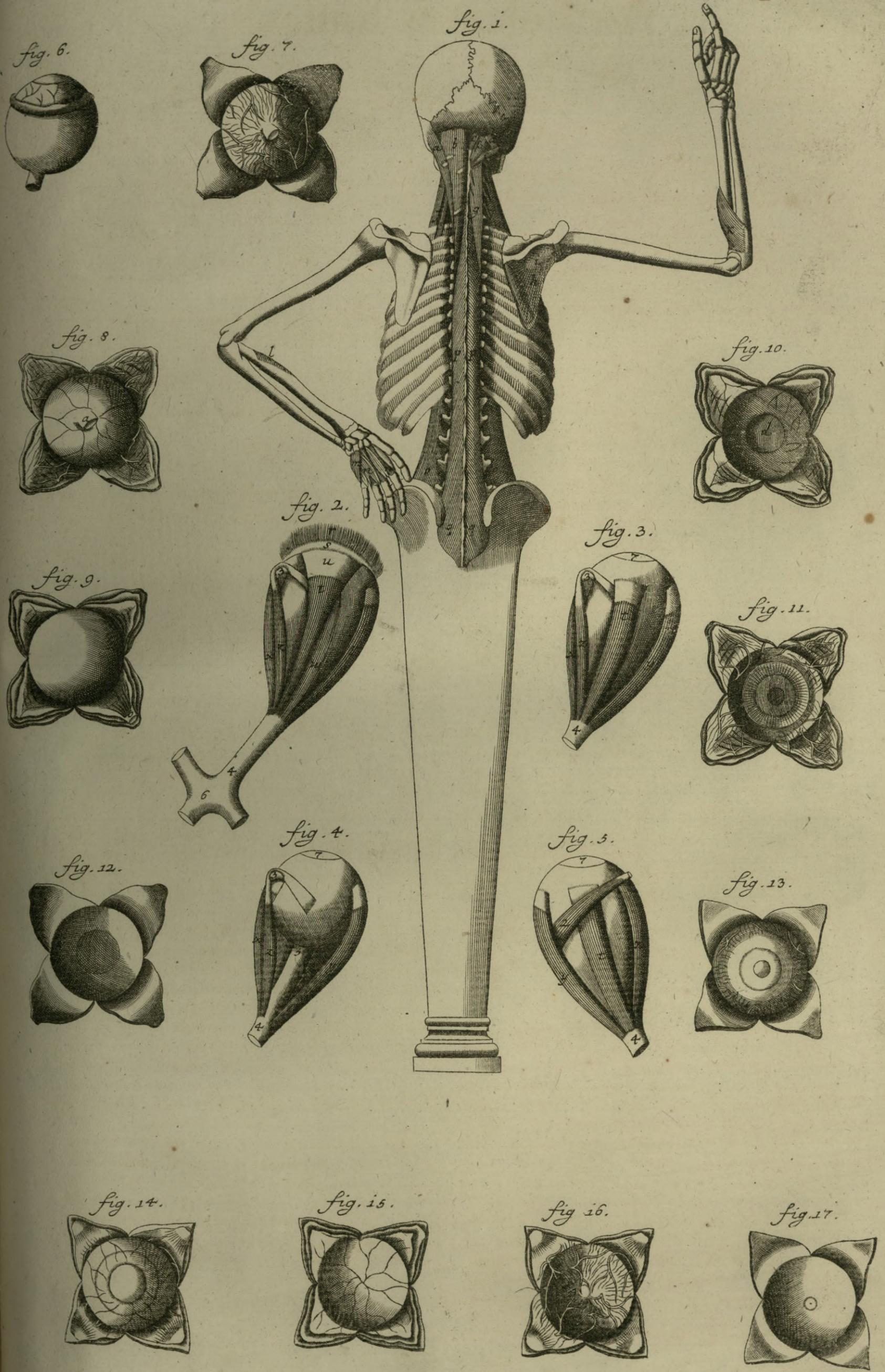
*Figura 1.*

Observantur in Figurâ 1. ii præsertim muscoli, quos præcedens Tabula abscissos solum exhibuit. Sunt autem primò capitis extensores, nempe splenius, a. complexus, b. rectus major, β. & rectus minor, c. Deindè muscoli, qui caput in gyrum ducunt, hoc est obliquus superior, seu minor, d. & obliquus inferior, seu major, e.

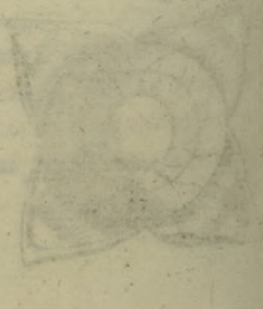
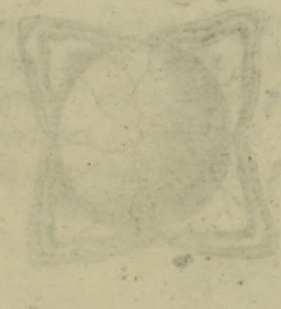
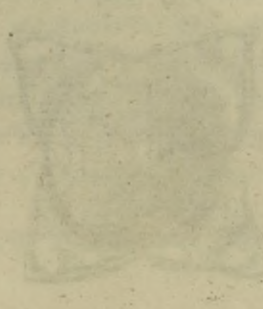
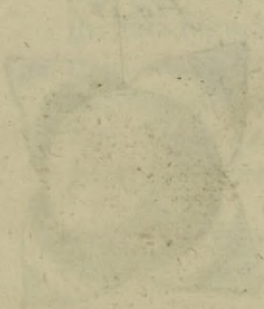
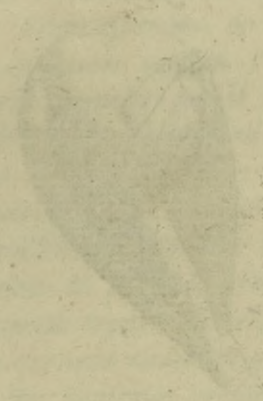
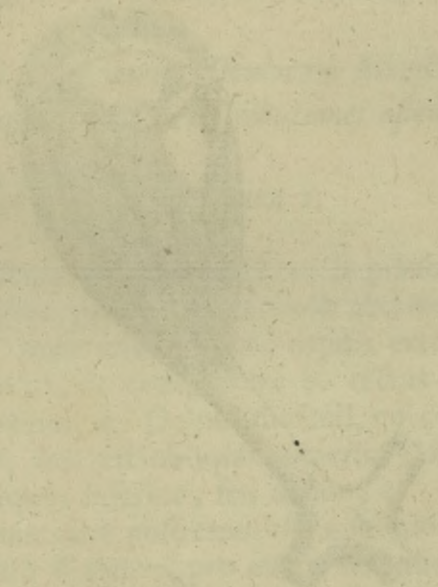
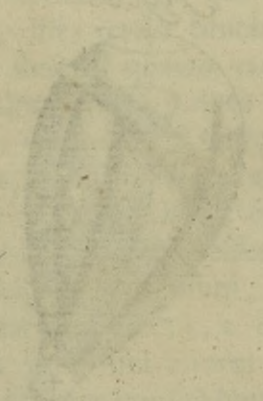
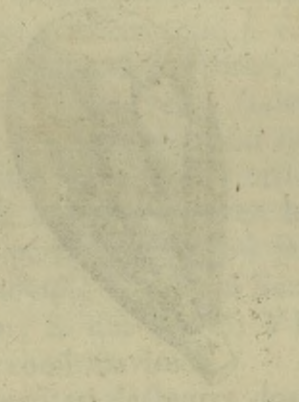
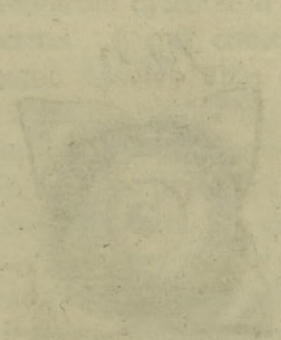
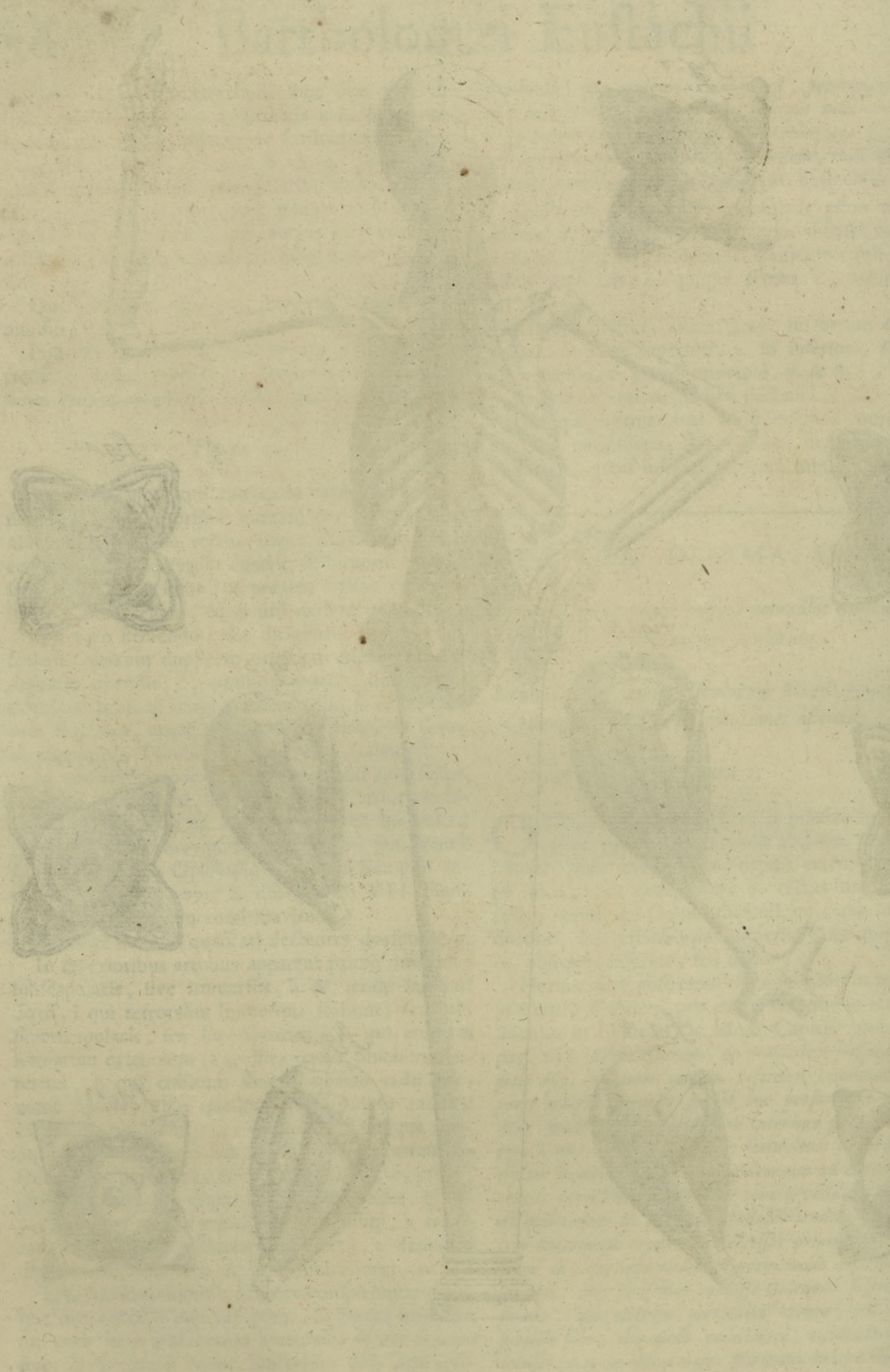
Horum verò postremorum musculorum meminit, præsertim Galenus, pro cujus defensione idem Eustachius in Epistolâ De Motu Capitis hæc scripsit pag. 232. Propè asperam, & inaequalem scissuram occipitis ossi, & alteri petram referenti communem, quâ parte arteria soporalis gratiâ hoc perforatum est, emittens quadam lineâ obliquè ad interiora procedens occurrit, à quâ musculus digitalis latitudinis carneum principium sumit, indeque obliquè deorsùm ad exteriora procedens nonnihil angustior, & tenuior redditur; ac deindè quibusdam in partibus productò tendine juxtâ radicem anteriorem transversî processus primæ vertebrae non longè ab insertione alterius, quem modò describam, inseritur. Hos musculos innuisse Galenum suspicari possumus, ubi alteram portionem eorum, qui stomacho subjecti sunt, aliquando peculiarem, evidentemque circumscriptiorem obliquarum fibrarum habere dicit, quæ exiguis musculis in posteriori cervicis sede locatis proportionem respondet. Alter musculus prædictis brevior, & angustior, magis tamen in principio, quàm in fine, oritur parumper nervus à posteriori, & externâ sede foraminis sextum nervorum cerebri jugum emittentis, quâ scilicet os asperum est, & inaequale: deindè obscure latior effectus, ad interiora procedens, in anteriorem, elatioremque partem transversî processus primæ vertebrae desinit. Hi profectò muscoli Galenum minime latuerunt. Nam præter eos, qui stomacho subjecti sunt,

(\* Vide Notas Doctiff. Morgagni ad Tab. XIX. figuram 1.)











3 MIVX 367

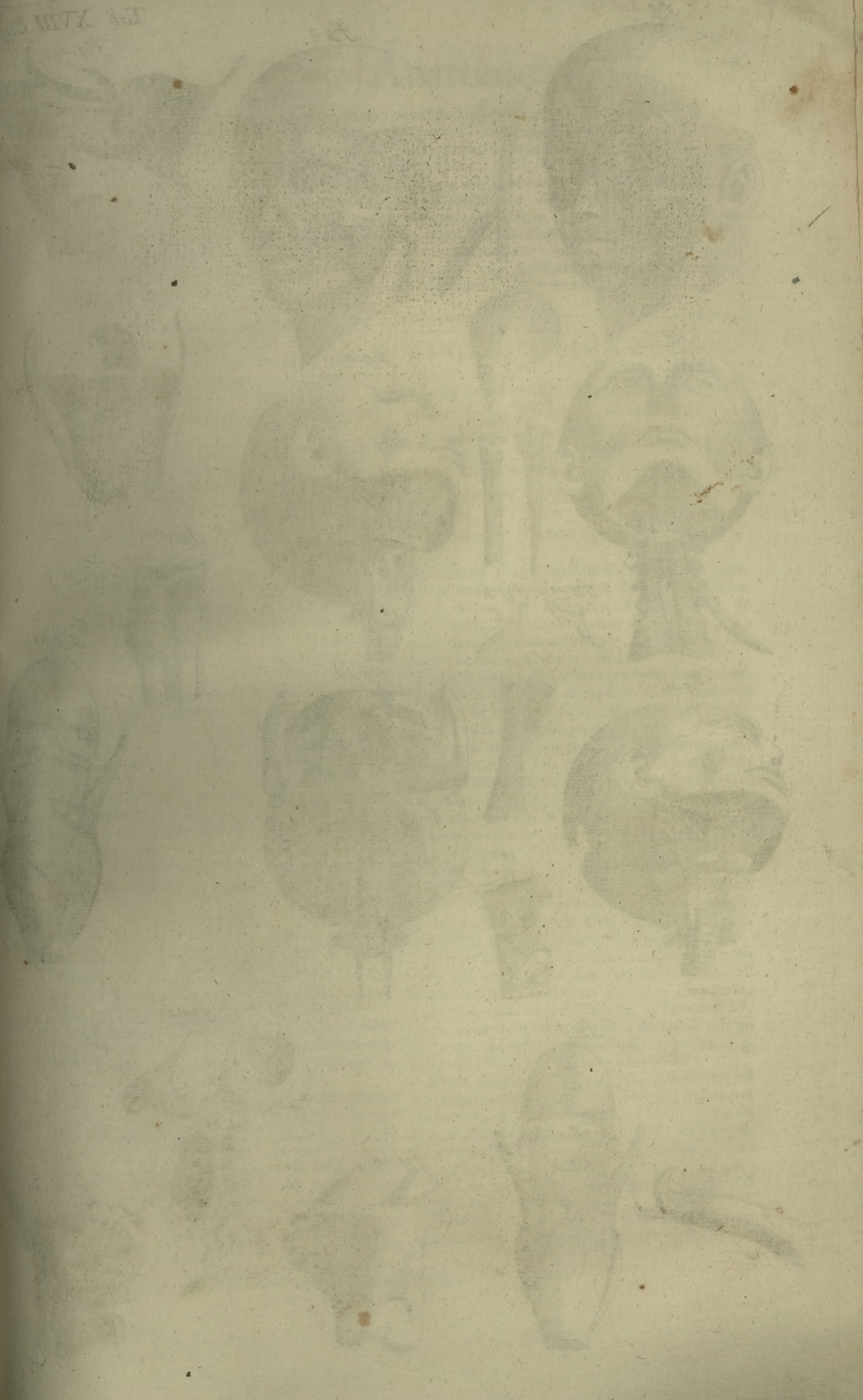




fig. 1.



fig. 3.



fig. 15.

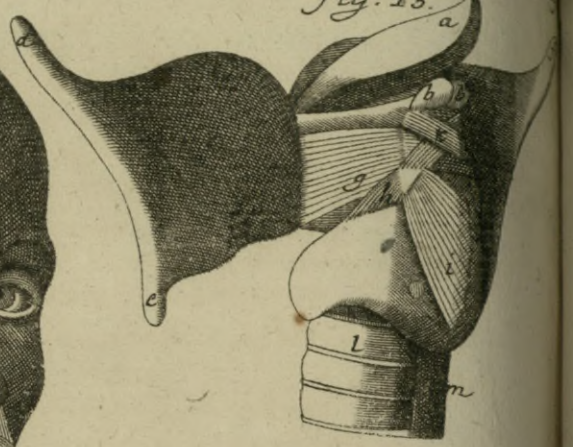


fig. 2.



fig. 4.



fig. 5.

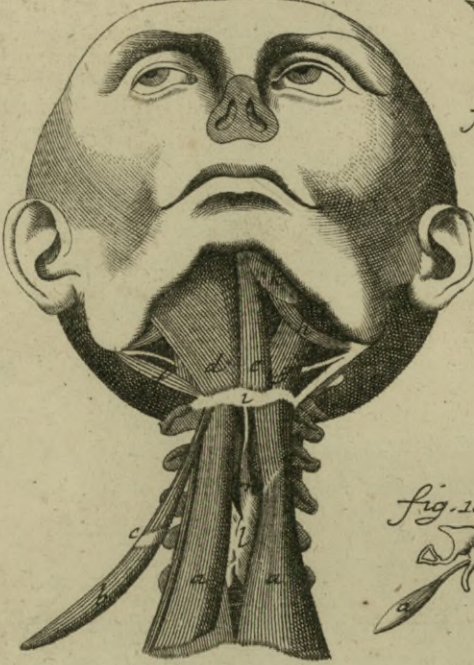


fig. 8.



fig. 16.

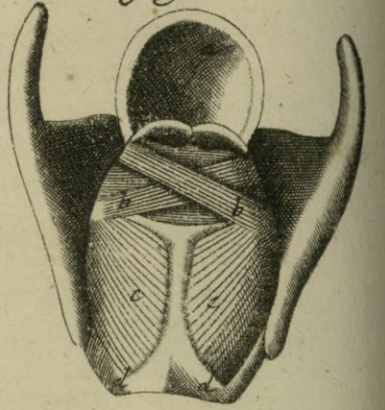


fig. 6.



fig. 7.



fig. 10.



fig. 9.



fig. 12.

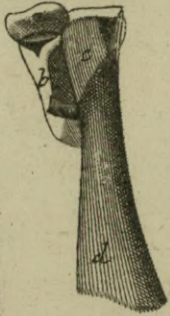


fig. 13.

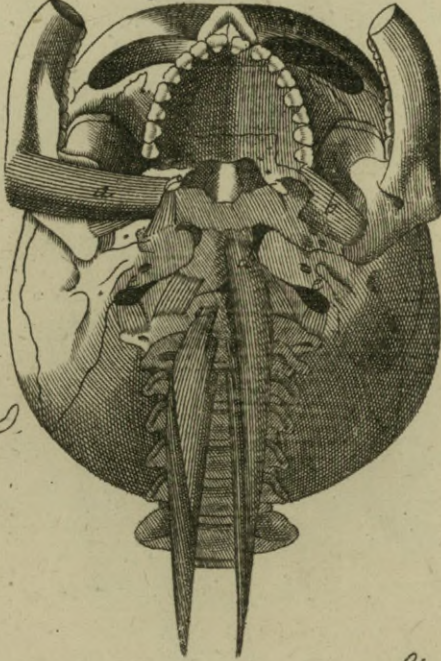


fig. 17.



fig. 18.

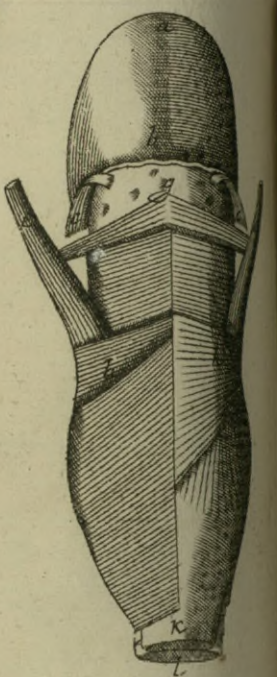


fig. 11.

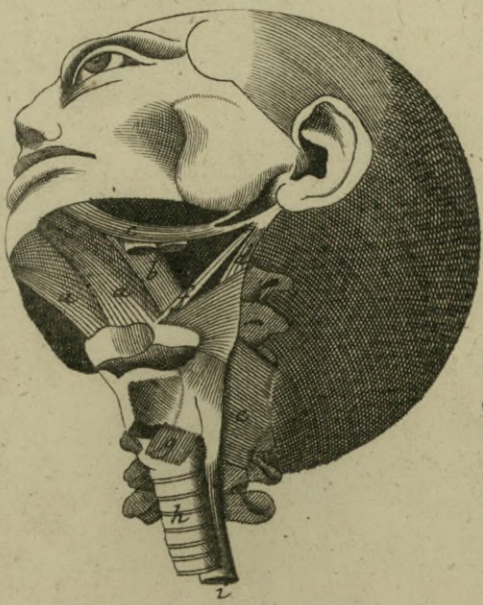


fig. 14.



fig. 20.

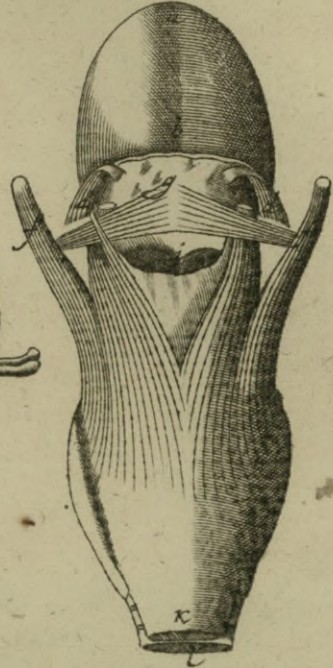


fig. 21.



fig. 22.



fig. 24.

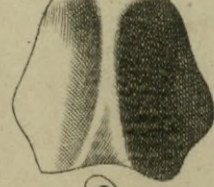


fig. 19.



fig. 23.

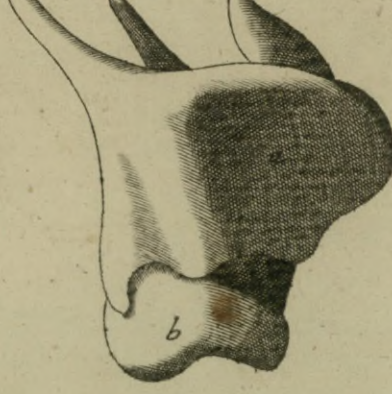


fig. 26.

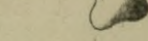
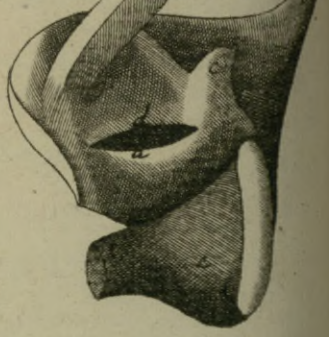


fig. 25.





sunt, in parte anteriore alios parvos primam vertebram capiti conjungentes à lateribus esse docuit, ut illorum beneficiò ejusdem primæ vertebræ articuli ad latera annuendo moverentur.

Mox verò apparent scaleni, f. f. qui collum flectunt, & spinatus dexter, g. eundem collum extendens.

Item superfcapularis inferior, sive infra-spinatus, h. cujus fibræ ab omoplatæ circumferentia in tendinem, i. tanquam in centrum feruntur; tendinis autem extremitas inseritur in superiorem, & posteriorem partem humeri, quem retrorsum ducit.

Ostenduntur ulterius radii supinator brevis, k.

Ejusdem musculi posterior facies, l.

Abducens minimum digitum, m. & interossei interni, qui versus pollicem digitos adducunt, n. n.

Tandem quadrati, o. o. qui dorsum flectunt, & semispinati, p. p. ac sacri, q. q. qui idem dorsum, & lumbos extendunt.

Sequentes quatuor Figuræ ostendunt humanum oculum, cum suis musculis, & nervò opticò ab orbitâ, & calvariâ extractum; scilicet ut illorum numerus, figura, positio, atque ordo facillè conspici possent.

Itaque præter crines, seu cilia palpebræ superioris, r. & cartilaginem tarsi, s. & musculum attolentem palpebram superiorem, θ. cernantur musculi potissimum oculorum recti, quorum primus dicitur attollens, sive superbus, t. t. t. & cujus tendo, u. evidenter apparet. Secundus deprimens, sive humilis, w. Tertius adducens seu bibitorius, x. x. x. x. Quartus verò deducens, sive indignatorius, y. y. y. y.

Deindè observentur musculi oculorum obliqui, rotatores etiam, atque amatorii appellati, quorum alter superior est, alter verò inferior. Primus apparet sub, z. z. z. alter verò sub, 2.

Tandem notetur trochlea, per quam ducitur tendo obliqui superioris, 3. 3. 3. nervus opticus, 4. 4. 4. 4. ejusdem insertio in oculum, 5. conjunctio nervorum optidorum, 6. & pars diaphana corneæ, 7. 7. 7. Verùm de iis musculis longius differere non est animus, quia sunt per se admodum perspicui, atque apud omnes Anatomicos recensiti; nec volo hic notarum terminos excedere.

### Figura 6.

Membranam corneam cum limbò circumsectò tunicæ adnatæ depingit. A Figura verò 7. usque ad 9. proponit Auctor observandas oculi membranas parte posticâ cum nervò opticò. Siquidem

Figura 7. exhibet in quatuor segmenta divisam scleroticam parte oculi posteriore, ut videndam præbeat membranam uveam cum vasculis sanguineis intercurrentibus.

Figura 8. demonstrat non solum membranam retinam, detractâ corneâ, & uveâ; sed videtur quoque sponsonis suæ meminisse, demonstrando scilicet foramen, ut ipsemet scripsit in ossium examine, pag. 227. *nervi visorii, quod, vel multis reclamantibus, sexcenties antè amicorum oculos exposui, quod in præfenti Figurâ 8. sub, a. clarè videri potest.*

Figura 9. divisâ, reclinatisque tribus membranis cum nervò opticò, b. vitreum humorem unâ cum Eustachii Tab. Anat.

tenuissimâ propriâ membranâ, prout situs est, oculis subjicit. Deinceps usque ad Figuram 17. anteriores, posterioresque oculorum, aspectus repræsentat. \* Nàm

Figura 10. humorem vitreum posteriori facie, suò in finè crySTALLINUM, d. excipientem, patefacit.

Figura 11. pupillam cum crySTALLINÒ humore, & ligamentò, seu musculò ciliari. Cæteræ verò Figuræ varias oculorum membranas, & vascula demonstrant, quas singillatim ostendere, quippè per se apertissimas, superfedemus.

## TABULA DECIMA OCTAVA.

*Videndos primò exhibet denudatos musculos potissimum faciei, ossis hyoidis, & linguæ cum glandulis thyroideâ, & trachealibus.*

*Secundò verò Laryngem cum Cartilaginibus, Musculis, & unò ex Ventriculorum orificiis; Pharyngem, Os Hyoides, & Linguam cum variis musculis, & glandulis repræsentat.*

**I**N Figurâ 1. & 3. evidentiùs quàm aliàs apparent musculi faciei, tamen Tabulis potissimum XI. figurâ 16. XII. figurâ 2. XIV. figurâ 1. & XV. figurâ 1. singillatim Auctor de iisdem egerit; quare operæ pretium arbitramur, hic Eustachii singulare studium ostendere. Nàm

Figura 1. statim demonstrat bipartitum frontis musculum, a. a. qui fibras utrinque in arcum protensas habens, ad elevanda supercilia, corrugandamque frontis cutim opportunè potest adhiberi.

Secundò musculos utramque palpebram claudentes, qui, cum à fibris ab unò oculi canthò ad alterum ductis eleganter compingantur, figuram ferè circularem constituere videntur; segmenta quidem superiora vides, b. b. inferiora verò, c. c.

Tertiò musculum auris attolentem, d.

Quartò habes etiam in hâc eadem Figurâ, quòd animadvertas musculum temporalem, e. ab Auctore fortè propius ad cranium dissectum, ex unico duntaxat fibrarum carnearum planò sine ullò tendine, & sine illis tendineis divisionibus, quas in Tabulæ XIV. figurâ 1. evidentissimè patefecit.

Quintò conspicitur musculus masseter, f. cujus usum esse communem cum temporali, adducendè scilicet maxillam inferiorem aliò loco monuimus; nimirum in notis ad prædictam fig. 1. Tabulæ XIV. Cerne illius fibras obliquò ordine ductas ab osse ipsius malæ, & inferiori limbò ossis zygomatici, g. usque ad infernam mandibulæ partem, h.

Sextò ostendit principium, seu insertionem ad dexteram narium pinnam illius musculi, qui dicitur constrictor, & depressor pinnæ, i. cujus integram iconem, detractis incumbentibus nasi, & superioris labri musculis, cum utrâque extremitate evidentiùs proponit Figura 3. in, a.

Septimò accedunt duo pyramidales alarum nasi dilatatores, l.

Octavò musculi zygomatici, m. m. qui, labrorum angulos comprehendentes, si quandò uterque simul

\* Huc confer qua ad præsentem figuram notavit Solertissimus Morgagnus.



agat, os ad risum componunt; si alter duntaxat contrahatur, modò cynicum voluntarium, modò morbosum spasmus inducit.

Nonò apparet musculus gracilis, n. qui zygomaticorum actionem, usumque æmulatur, & adjuvat.

Decimò musculi primi, & proprii superius labrum attollentes, o. o. ipsorumque antagonista inferius labrum deprimens, qui etiam musculus mentalis dicitur, p. alter verò depressor ejusdem mandibulæ, q.

Undecimò observantur musculi labrorum communes, quorum prior à fibris circularibus, r. orbicularis seu labrorum constrictor nuncupatur, cujus iconem habes etiam in Figura 3. b.

Duodecimò buccinator, in hâc figurâ sub, s. & in figura 3. sub, c. qui partim labris, partim buccis communis ab aliquibus censetur; confert autem hic musculus ad cibum præsertim hùc illuc intrâ os voluntandum, & in quibusdam ridendi motibus, ubi labrorum rimam nonnihil ad exteriora trahere opus est.

Figura 2. depingit os hyoides cum cartilaginibus thyroide, & cricoide, & musculis dexteris sterno-hyoide, b. nec non sternothyroide, a. & hyothyroide, æ. in sitû.

Figura 4. musculum verosimiliter temporalem delineat extrâ situm, ut tendineus illius processus in acutum desinens, a. quò maxillæ adhæret, evidenter conspiciatur.

In Figurâ 5. observantur primò musculi sterno-hyoidei, sive sternobicornei, a. a. qui primum par constituunt, & os hyoides rectâ deorsum trahunt.

Secundò coracohyoideus, sive anchorahyoideus dexter, b. musculus nempè secundi paris, in quò maximè notandus est tendo intermedius, c. in quem primò abit hic musculus, qui propterea vocari potest digastricus, seu biventer ossis hyoidis, quippè qui, si solus agat, præfatum os trahit obliquè deorsum, ac lateraliter versùs posteriora; si vero uterque tendatur, tunc idem os versùs posteriora ducit.

Tertiò musculi Græcis geniohyoidei, Latinis vero mentobicornei appellati, quorum alter cum sit tertii paris, alter vero quarti; idcirco perspicuitatis gratiâ primus à sitû, & structurâ externus, sive obliquus, d. dici poterit, qui os hyoides lateraliter versùs anteriora sursum ducit; secundus verò internus, sive rectus, e. trahitque idem os versùs anteriora sursum.

Quartò stylohyoideus, sive stylobicorneus dexter, musculus nimirum quinti, & ultimi paris, qui præfato ossi hyoidi addicti sunt.

Quintò occurrit tertium par musculorum, qui movendæ linguæ inserviunt; sunt autem ceratoglossi, seu cornulinguales, g. g. Horum musculorum si unus tantum contrahatur, lingua in illud latus flectitur, si uterque simul, eadem in motû tonicò detinetur.

Sextò musculi styloglossi, seu stylolinguales, h. h. qui quartum par constituunt, & linguam introrsum trahunt.

Septimò os hyoides in sitû, i.

Octavò observatione dignum censemus, quòd Auctor glandulam ad menti latera demonstravit, k. Similiter glandulam thyroideam in sitû, l. cum ejus appendice sursum productâ, m. Confer ea, quæ doctissimus Morgagnus in suis Adversariis pag. 28. De unitate, & appendicibus glandulæ thyroideæ notavit.

Figuræ 6. & 7. persimiles sunt Figuræ 2., nisi quòd in illis iidem musculi aliò in sitû observandi proponantur.

Figura 8. exhibet potissimum trachæam, a. cum exiguis, sed numerosissimis glandulis trachæalibus, quarum mirabilis profectò detectio temporibus, quibus Eustachius vixit, habenda est.

Secundò œsophagum, b. ponè trachæam abscissum, ut ad illum musculus colli longus, c. c. pertingens observetur.

Tertiò repetit demonstrationem glandulæ thyroideæ omninò detectæ, d. ut clariùs appareat ejus appendix, e. cui substrati observantur musculi cricothyroidæi, f. f. hi sanè primum par musculorum internorum laryngi famulantium constituunt, & cartilaginis scutiformis latera explicant.

Quartò cartilaginem thyroidem affabrè depictam ostendit, g. è cujus sinistrâ regione apparet musculi œsophagæi pars superior, h.

Quintò musculum stylopharyngæum sinistrum, i. qui communem insertionem, ac tendinem habet, k.

Sextò secundum par musculorum linguæ, qui basiloglossi, seu basiolinguales nuncupantur, l. l. quique linguam versùs basim ossis hyoidis contrahunt.

Denique observantur in eadem Figurâ os hyoides, m. musculi geniohyoideus obliquus, n. geniohyoideus rectus, o. ceratoglossus, p. & styloglossus, q. de quibus jam in Figurâ 5. satis differuimus.

Figuræ 9. & 10. ossicula interiora ad utriusque auris tympanum posita, atque invicem articulata demonstrant, atque illud potissimum, quòd stapedem dicunt; cujus primus detector Romæ fuit Eustachius; pariterque musculum perigraphiam internam ad movendum malleum destinatum, a. a. idem Auctor invenit: quemadmodum ipsemet fatetur in Opusculis Anatomicis De Auditûs organis pag. 154. *Ego quidem scio me neque edoctum, neque monitum ab aliquò, multò antè quàm ipsi scribant, id ossiculum novisse, Romæque non paucis ostendisse, atque in eas incidendum curasse: fietque nunc ex his, quæ explicaturus sum, ni fallor, manifestum, nùm propriâ ego industriâ auditûs organa investigârim, & invenerim, an potius aliorum operâ usus, quæ ab illis rectè inventa sunt, pro meis usurpârim, & aliis recensere aggrediar.* Et pag. 157. *Quum instituisset natura auditûs organa arbitriò voluntatis moveri, articulationem quoque, ac musculum, sine quibus fieri is motus nequit, tribuere illis voluit. Forma ossiculorum, quæ auditui serviunt, numerus, & compositio omnibus fere jam innotuit: musculum, quòd sciam, nemo adhuc invenit.*

Figura 11. fusiori expositione non indiget, cum in eâ pauca sint, quæ in 7. jam demonstrata non fuerint. Illud tamen prætermittere non licet, quòd, detractis in hâc Figurâ musculis longis colli, & glandulâ thyroideâ, superius jam exarati linguæ, & ossis hyoidis musculi perbellè in sitû delineati apparent, & primò basiloglossi, a. a.

Secundò ceratoglossus sinister, b.

Tertiò styloglossus sinister, c.

Quartò stylopharyngæus sinister, d.

Quintò musculus œsophagæus, e.

Sextò stylohyoideus sinister, f.

Septimò cricothyroidæus sinister, g.

Octavò aspera arteria; h.

Postremò œsophagi pars abscissa, i.



Figura 12. ostendit præter basim ossis hyoidis, a. lævum latus cartilaginis thyroidis, b. cum finistris musculis hyothyroidæ, c. & sternothyroidæ, d.

Figura 13. patefacit superiorem mandibulam cum palatò, ut, detractis linguâ, pharyngè, ac larynge, unâ cum tracheâ, & œsophagò, ostendat nonnullos musculos, & primò quidem pterigoidæum internum, a. externum verò, b. qui adducendæ mandibulæ inferiori ad superiorem inserviunt, simulque cum temporali, & massetere ad mandendum cibum, comminuendumque inserviunt.

Cùm autem inter musculos caput flectentes numerentur longi colli, horum quidem non unicum par, ut communiter, sed duplex facit Eustachius, & de iis agit in suis Opusculis De Motû capitis pag. 232., inquit: *Vellem etiam mihi indicarent, quam ob causam musculus stomacho subjecti, duorum loco in utroque latere haberi non debeant, neque inter capitis motores reponendi sint; quum & sine ulla difficultate separari possint, & illorum nec brevis, nec angusta portio in occipitis os adeò altè inseratur, ut penè ad lineam transversam, quæ id ab aliò cuneò simile dividit pertingere videatur; cum verò iidem non semper eandem habeant utrinque insertionem; idcirco Auctor hòc locò demonstrat in dextero occipitis latere inferiorem, c. in sinistro verò superiorem, d. \**

Figura 14. præter os hyoides, & cartilaginem thyroidæam exhibet cricoidem à propriò musculò denudatam, a. Insuper occurrunt musculi œsophagæi expansiones, superior, b. inferior, c. quibus docemur rationem, cur qui deglutiunt, cartilaginem thyroidem ad interiora deducant.

Figura 15. complectitur lateralem faciem totius laryngis, & primò locò demonstrat epiglottidem paullulùm elevatam, a. deindè duas prominentias cartilaginum arytænoïdum, b. b. mòx latus finistrium cartilaginis thyroidis, quam scutiformem dicunt, à propriò sitû deductum, c. cujus processus superior, d. inferior, e. Latus verò ejusdem cartilaginis dexterum in propriò sitû cum superiori processu, f. Ità enim musculus suppositus thyroarytænoïdæus in apertum venit, g.

Advertat hic Lector, quòd in præcedenti Figurâ 14. ostensa fuit superior expansio musculi œsophagæi, qui thyroarytænoïdæo simillimus videtur. Sed reverà œsophagæus superponitur processui cartilaginis thyroidis; cùm in præsentì Figurâ musculus thyroarytænoïdæus demonstrari nequaquam possit, nisi pariter thyroidis cartilaginis portio diducatur. Musculus deindè cricoarytænoïdæus lateralis, h. & cricoarytænoïdæus posticus, i. arytænoïdæi, k. item aspera arteria cum suis annullis, l. Cernitur etiam portio œsophagi per longitudinem, m.

Figura 16. posticam ejusdem laryngis faciem delineat, in quâ præter corniculatos superiores processus thyroidis, in conspectum venit interna superficies cartilaginis epiglottidis, a. Item pars posterior musculorum arytænoïdæorum ad decussim positum, b. b. quorum profectò imaginem nullus Anatomicorum, præter Eustachium, elegantior nobis exhibuit, ut propterea noster Auctor eorum sententiam antevertisse videatur, qui duos esse ary-

*Eustachii Tab. Anat.*

\* Vide quæ de Musculis Capitis in suis Notis eleganter descripsit Clarissimus Morgagni.

\*\* De his Musculis vide quæ habet Morgagnus in Notis ad hanc ipsam figuram, ut & ad 12. hujus Tabulæ.

tænoïdæos musculos constanter, & pro veritate asseverant. Ulteriùs musculos proponit crycoarytænoïdæos posticos, c. c. Exhibetur denique posterior, & inferior facies cricoidis, d. d. quàm Figurâ 24. inferiùs ab aliis partibus vindicatam videbimus.

Figura 17. ostendit lateralem situm, & connexionem laryngis cum pharynge: in larynge quidem bellè cernitur rima, a. per quam aër in pulmones ducitur, reduciturque. Musculi item demonstrantur hyothyroidæus finister, b. & sternothyroidæus pariter finister, c. \*\* pharynx, d. œsophagus, e.

Figuræ 18. & 20. exhibent linguam parte posticâ cum suis musculis, pharynge, œsophago, & asperæ arteriæ suppositò segmentò. Linguae apex ostenditur, a. a. basis verò, b. b. musculi styloglossi utrinque abscissi, c. c. nec non, d. d. musculi stylopharyngæi, e. e. necnon, f. f. musculi cephalopharyngæi in lineam albam desinentes, g. g. musculus œsophagæus, h. h. hyatus pharyngis, i. œsophagus, k. k. aspera arteria sub œsophagò locata, l. l.

Figura 19. observandam proponit linguam, a. cum epiglottide, b. Advertatur verò series fibrarum, quæ rectâ à linguæ basi in epiglottidis dorsum feruntur, quæque à clarissimò Morgagnò ligamentum medium appellatæ sunt in suis Adversariis Anatomicis. Hujusmodi autem ligamentum cadit sub, c. & conferre plurimùm videtur ad epiglottidis elevationem. Sinistrum verò ex lateribus ossis hyoidis ligamentum apparet sub, d.

Os hyoides, e. potissimùm verò glandulæ, f. quæ sterili Eustachii ætate ab aliis Anatomicis nondùm detectæ fuerant.

Figura 21. cartilaginem exhibet cricoidem, seu annularem anteriori facie.

Figura 22. eandem cartilaginem lateraliter.

Figura 23. latus patefacit dexterum thyroidis, a. cricoidis pariter dexteram faciem, b. epiglottidem, c.

Figura 24. cartilaginem cricoidem posteriori facie visendam proponit.

Figura 25. exhibet dimidium, hoc est dexteram, internamque partem capitis laryngis, ut scilicet unum ex orificiis ventriculorum ejusdem laryngis veniret in apertum. Nam, cùm Eustachius Galeni, ubi vera proposuit, gravem, assiduumque vindicem se præbeat; cùmque ab Anatomicis ætatis suæ prætermissa tùm orificia, tùm ventriculos, quorum Galenus meminit, animadvertisset; jure meritò iconem hanc primus nobis exposuit. Agit autem Galenus de orificiis, & ventriculis laryngis 7. de usû part. c. 13. easque particulas elegantissimè ad naturæ modulum stylò suò depingit. Inquit enim *Ne id quidem est à naturâ improvidè factum, quæ foramen in utràque lingule parte unum fecit, & foramini ipsi parte internâ ventriculum apposuit non parvum.* Persequiturque deindè inferiùs diligentissimam harum cavitarum descriptionem, dùm ait: *Circa principium foramen utrinque occurrit, prælougum supernè, deorsum instar lineæ cujusdam angustæ: tametsi ipsum non est angustum, sed membranosa labiorum substantia velut incidit in subjectam cavitatem: quo fit, ut rima, ac fissura*



quædam potius, quàm foramen appareat, antequàm orificia sine patefacta; quibus adaperitis planè & ipsum jam apertum, & subjecta ipsi cavitas aperta cernitur.

Horum quoque orificiorum figuram elegantem planè suis in Adversariis edidit clarissimus Morgagnus Tabulâ II. Figurâ 2. & 3. in 4. verò sinistrum ventriculum à complectentibus illam particulis diligenter vindicatum exhibet.

Sed ad nostrum revertentes institutum, observamus Figurâ hâc 25. dissectam per medium laryngem, cujus epiglottis cadit sub, a. thyroidis cornu dexterum, b. aritænoidis dexteræ pariter superior pars, c. orificium verò ventriculi dexteri, d. d. item cricoidis pars dextera, e.

Quod verò spectat ad usum ventriculorum laryngis, de eò quidem primùm egit Galenus, deinde etiam nostrò ævò laudatus Morgagnus, ad tonorum scilicet vocis diversitatem modulandam illos factos asseverantes, quorum sanè opinioni nostram quoque libenter adscribimus, præsertim cum animadvertamus, musculos thyroidæos non ad thyroidis cartilaginis motum, sed ad suppositos proximè ventriculos arbitriò, blandèque pulsandos fuisse constitutos. Si quis enim sumat laryngem, atque in eâ cartilaginem thyroidem diligenter, quod facile est, à subjectò musculò diducat (hoc enim studium adhibuit Eustachius in Figurâ 15. hujus Tabulæ) perspicuè videbit musculum thyroidæum tenaciùs adhærere substratæ membranæ, quæ ventriculi dorsum ambit, atque efformat, quàm superpositæ cartilagini, quæ certè nullum ad interiora motum per subjectum hunc musculum experitur: quamobrem thyroidæorum musculorum actio penè tota versari mihi videtur in validè introrsum pellendis ventriculorum parietibus; ità ut indè contentus aër pro impulsione, quâ truditur, varietate, majori, vel minori celeritate versùs laryngis rimam, & epiglottidem urgeatur, varièque circulari etiam motu ducatur in gyrum, si per vim musculorum arytænoidæorum ipsa laryngis rima plùs solito coarctetur. Exemplum in artefactis sonorum instrumentis tametsi vulgare, non proindè tamen minùs aptum ad explicandam laryngis ventriculorum, & circumambientium musculorum actionem illud præbet tibie genus, quod Rustici parare solent ex hædinâ pelle, aut ovillò stomachò: ii enim ad varios excitandos, temperandosque sonos, utrem illam vicissim inflant, & variè admotis ad tibie foramina digitis, eandem plùs minùs sub alis premunt. Sed natura, quæ, ut Hippocrates ait, omnium artium magistra est, sine Doctore, multas, diversasque voces fundit ex larynge, cum aër ex tumentibus pulmonibus, prædictisque ventriculis non tantùm inferiùs à diaphragmate, quantum superiùs propè laryngis dixerim tibiam à musculis thyroidæis, & arytænoidæis diversis modis comprimitur, atque exprimitur. Neque autem thyroidæi muscoli urgendo duntaxat ventriculorum dorsum modulandæ voci inserviunt, sed etiam multis modis immutando figuram totius internæ cavitatis laryngis. Nàm si iidem thyroidæi unà cum musculis arytænoidæis descendant ad orificium, difficile est, quin figura comprehensæ cavitatis quoquomodo permutetur. Aritænoidæi enim posticâ parte ad decussim positi, dum contrahuntur introrsum premunt, ac proindè si vel unò, eodemque tempore tendantur, vel non tendantur mus-

culi thyroidæi, qui latera ventriculorum complectuntur, tunc quidem necessario cavitas vel undequaque, vel per partes solum contracta, tum in minorem diametrum redigi, tum figuram mutare debet; contra verò laxatis musculis in naturam redire: quamobrem aër non tantùm celerius, verùm etiam pro variâ repercussione formatus egredi, ac vocem effingere cogetur. Porro ex horum ventriculorum, atque orificiorum majori, vel minori amplitudine magnam partem oriri suspicamus naturalem diversitatem tonorum vocis in hominibus. Etenim qui prominentiori, majorique thyroide sunt præditi; quoniam amplioribus ventriculis donantur plùs minùs gravi, immò etiam gravissimâ voce loquuntur. Qui è contrario thyroidem, seu scutiformem cartilaginem nihil omninò prominulam habent, ut fœminæ, & spadones, acutissimam vocem emittunt; nimirùm quia in iis contenta cavitas minima est. Qui denique medium locum tenent, medias etiam voces intendunt; potissimùm quia majori, vel minori ventriculorum cavitati respondent quoque majora, vel minora eorundem orificia, ac laryngis rimæ: undè universum organum ad voces edendas majus, vel minus compingitur, atque consurgit.

Figura 26. cartilaginem aritænoidem musculis omninò denudatam ostendit.

## TABULA DECIMA NONA.

*Primò ostendit anteriorem totius sceleti faciem cum bifariam secto petroso osse.*

*Secundò posticas ejusdem Sceleti partes exhibet, cum supra-nominati Ossis Petrofi segmentis.*

*Figura 1.*

**H**ic habent plurimum inter alios Chirurghi, quod debeant Eustachio. Nàm, cum anticum sceleti prospectum delineaverit, naturales supernorum, atque infernorum ossium inter se articulationis modos ostendit, ex quorum cognitione tota mechanica tam luxationum, quàm fracturarum, illarumque restituendarum ratio erui & potest, & deber. Nemo siquidem obliquum statum ipsarum luxationum vel mente concipere, vel re ipsâ emendare poterit, nisi rectum (ubi quis, deficiente sibi sceletò, atque archetypò, inspicere, ac tractare prohibetur) concinnâ saltem figurarum delineatione cognoverit.

Cernat itaque Lector (omissis calvariâ, & maxillis, quippè quas Tabulæ XX. figuræ ultimæ luculenter, ac singillatim exhibebunt) mirabiles connectiones claviculæ cum superiore, ac laterali sinu ipsius sterni, a. a. & cum superiore scapulæ processu, utrobique media cartilagine, b. b.

Similiter notetur articulatio cervicis scapulæ cum ejusdem humeri capite, c. c. quæ fit per diarthrosim. Hæc autem magnam lucem tum cognoscendis, tum restituendis harum partium luxationibus afferunt.

Demonstrat, ulteriùs costas, quæ dicuntur spuria, per cartilagineas transversas, d. d. d. d. eò locò,



fig. 4.

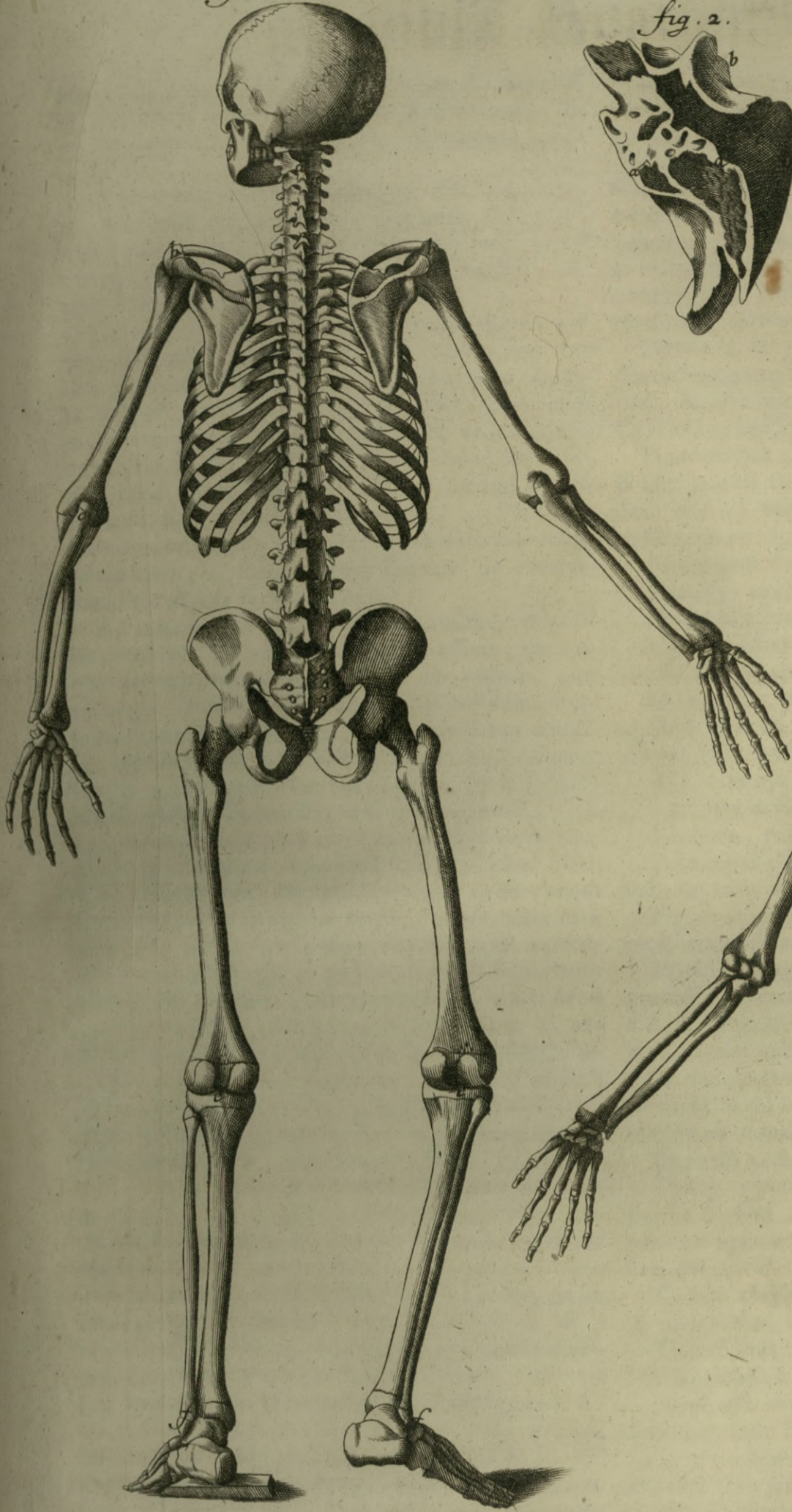


fig. 3.

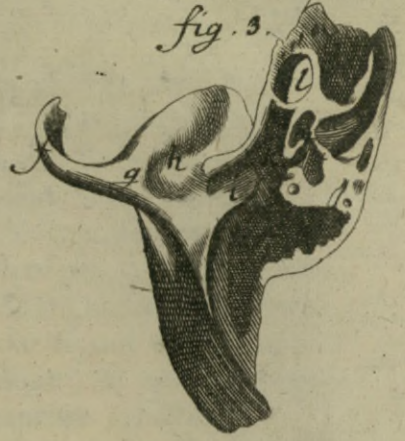


fig. 1.

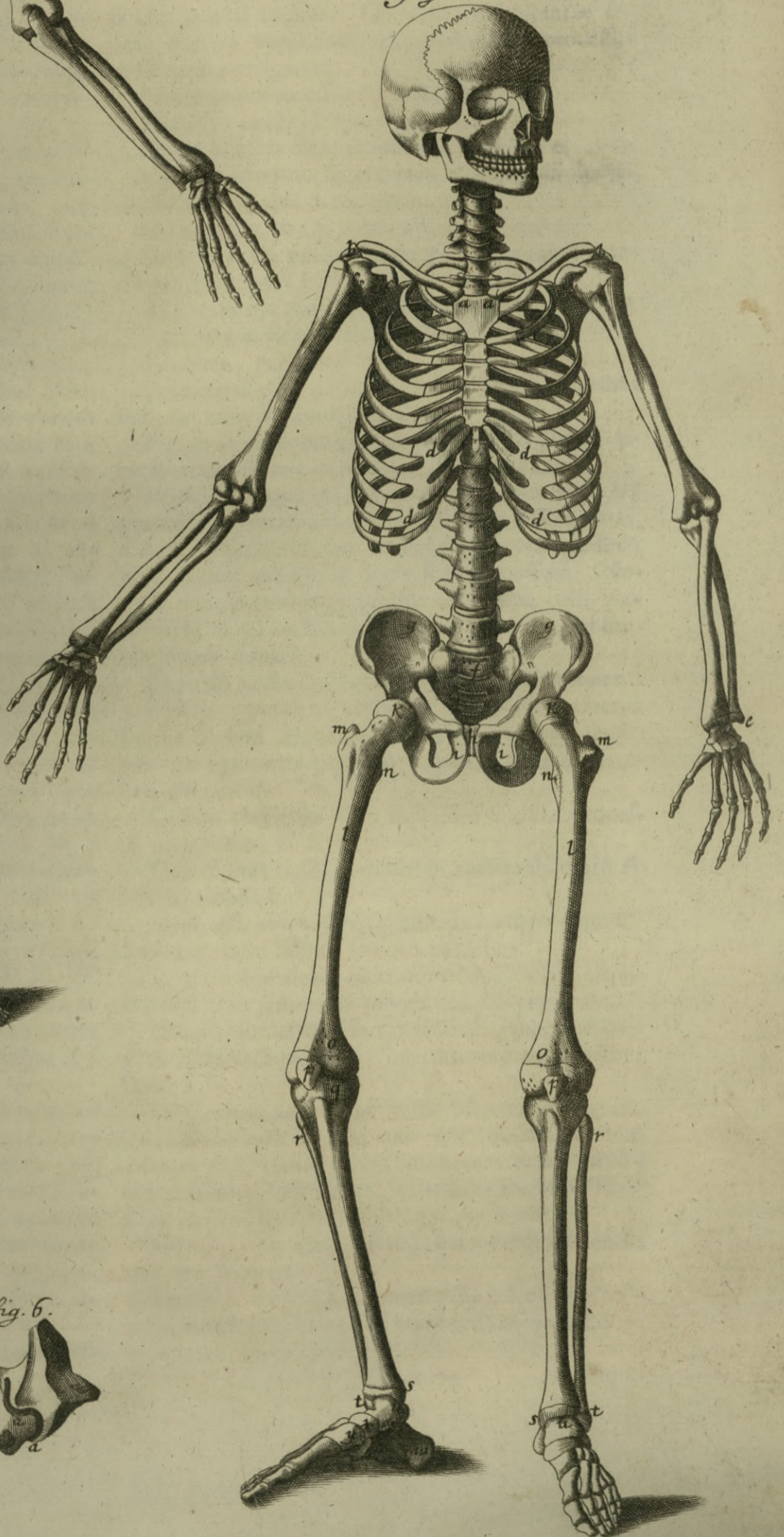


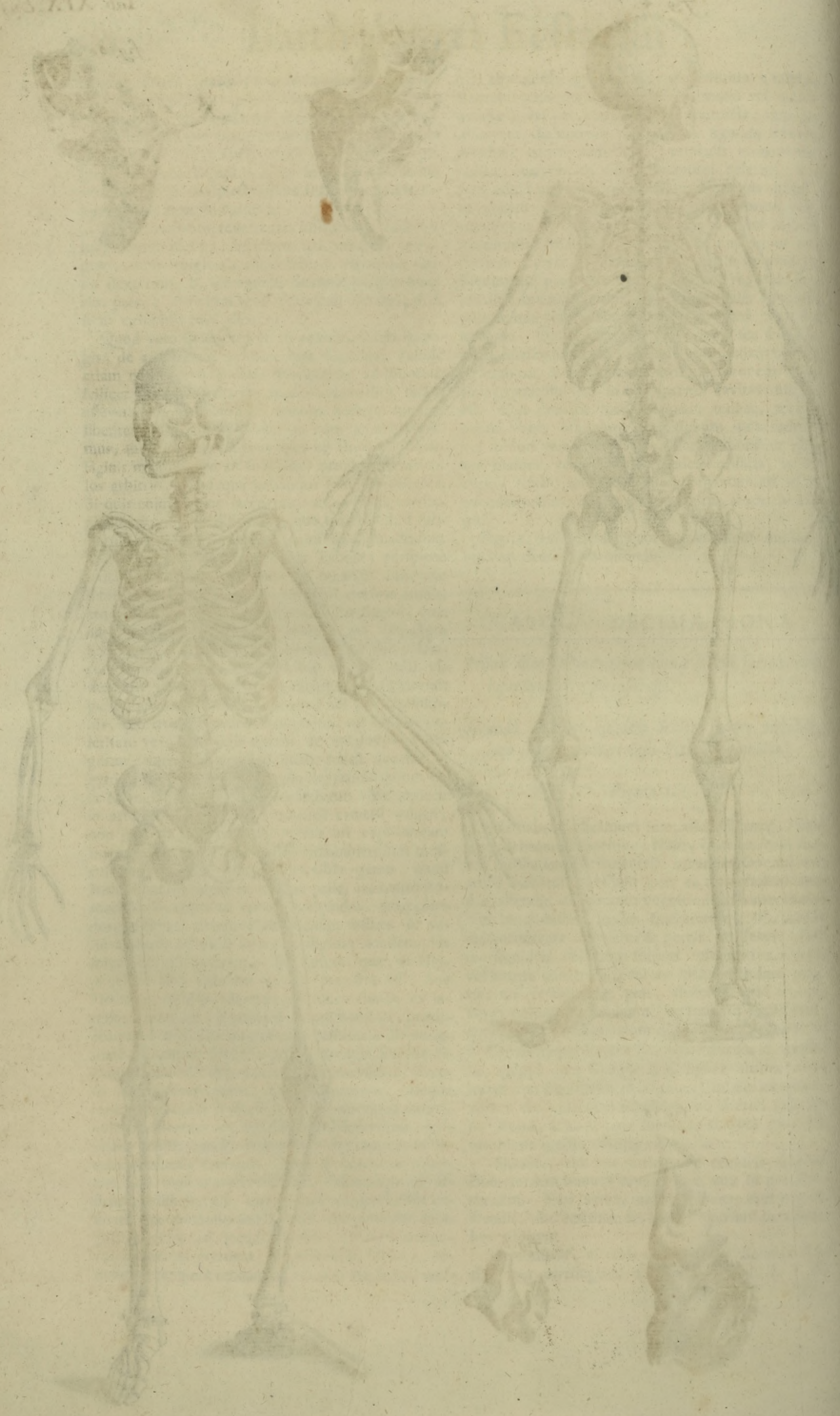
fig. 5.



fig. 6.









locò, ubi longius distant, plurimum firmari, ita ut continuum solidum ad earum firmitudinem inter carrilaginem inferiorem, ac superiorem intercedat.

Observentur autem in extremis apicibus vertebrarum colli quidam sinus, eleganter delineati, quos quidem illud præstare nemo Anatomicorum dubitabit, ut ligamenta, ac tendines validius excipi, alligarique possint.

De supernorum artuum ossibus, vix aliquid notare possumus, quod inspectoris in oculos non statim incurrat. Illud solummodo arbitramur attentè animadvertendum, quòd os cubiti, licet cum radiò articuletur, nullà tamen verà articulatione connectitur cum carpò, cui per arthrodiam inferius radii caput jungitur. Undè Chirurgi sedulo monendi sunt, nè simplicem cubiti eò locò hiatus, idèd putent luxationem esse, quòd exterius cubiti tuberculum, c. suâprè naturà liberum sub comprimmentibus digitis facilè sentiant.

Ad infernos verò artus descendentes, mirabilis apparebit delineatio singulorum ossium, eorumque articulationum, factò initiò ab ossibus, quæ oblongis tuberibus, & sinibus, cartilaginum interjectû, lateribus ossis sacri, f. sunt invicem comissa; hæc siquidem superioribus in partibus dicuntur ilia, g. g. anteriore verò facie os pubis, h. inferioribus tandem coxendicis ossa nuncupantur, i. i. in quorum centra cavitates (acceptabula dicta) excipiendis femorum capitibus, k. k. insculpta sunt. Ubi observatione dignum putamus, quòd eadem femorum capita posterius magis, quàm antèrius à parietibus ossium ilium, sunt munita; quia periculum luxationis magis in posticam, quàm in anticam partem impendebat. Nam antrorsum à frequenti casû nos tuentur non solum pedum plantæ ad anteriora porrectæ; verum etiam exterius gibbæ, interioribus autem curvata femorum ossa, quæ idcirco veluti tibicines, seu fulcra, quibus parietes à ruinâ prohibentur, truncum, & viscera, ne in faciem facilè collabantur, impedimento sunt. In cervicibus, seu capitibus femorum ossa, quæ omnium maxima sunt, l. l. duplici utrinque appendice trochanteris, seu rotatoris nomine donantur, quarum majores superius, & exterius, m. m. minores verò inferius, ac interiùs, n. n. Notetur os femoris, quàm bellè levigatum anteriori parte, & lateribus appareat; contra verò asperum posteriori, scabrumque unà cum acutâ lineâ per longum, ductâ, ad facilem musculorum insertionem, adhæsiõnemque sequentibus in figuris deprehenditur. Os femoris inferiori suâ parte crassissimum est, o. o. & in duo capita, sinû interveniente, dirimitur; quò sanè in sinû excipitur patella, p. p. ut corpus humanum sine casûs discrimine ad perpendiculum faciliùs stare possit.

Tibiarum ossa latis basibus, q. q. intrâ proprios sinus, femora superius excipiunt; ad latera, verò exteriora fibulis, r. r. committuntur. Figurâ ferè triangulari ad anteriora insigniri solent, cujus linea dicitur spina. Inferior tibiæ appendix internum maleolum efformat, s. s. Quemadmodum fibulæ ipsius protuberantiæ externos constituunt maleolos, t. t. Tibia verò parte inferiori, unà cum fibulæ appendice efformatò sinû, talem admittit, u. u.

Succedunt deindè pedis ossa diligentissimè deli-

neata, quorum primum tali superiorem partem constituens, astragalus appellatur, iamque designatum est per, u. u. secundum majus calcaneum, sive os calcaris dictum, inferius locatur sub, w. tertium scaphoides, seu naviculare, x. quartum verò cuboides, y. audit. Cætera denique ossa tum tarsi cuneiformia, tum metatarsi, & digitorum aded per se manifesta sunt, atque in hâc figurâ clarè exponuntur, ut in horum explicatione, & nomenclaturis diutiùs immorari supervacaneum arbitremur.

Figuræ 2. & 3. exhibent segmenta ossis petrosi dexteri bifariam serrâ divisi, cujus Figura 2. externam, & inferiorem partem; 3. verò internam, & superiorem repræsentant.

Figura itaque 2. demonstrat primò ab, a. usque ad, d. ossis petrosi foramina (medullaris substantiæ sedes) quæ ad usque internam substantiam processus mastoidei porriguntur.

Principium processus styloidei, b.

Processus mastoideus, c.

Portio dextera meatus auditorii dissecti, e.

Figura 3. alterum segmentum ossis petrosi dexteri ostendit, in quâ demonstrantur

Os zygoma ab, f. usque ad, g.

Sinus ossis ad excipiendum posterius caput mandibulæ inferioris, h.

Altera portio meatus auditorii externi dissecti, i.

Tympani cavitas, seu concha interna, k.

Foramen, per quod transit arteria carotis, l.

Porositates ossis petrosi, respondentes fororibus suis, superius demonstratis, m.

Figura 4. exponit posteriorem totius sceleti faciem accuratissimè expressam, ut observentur

Primò quinque vertebrarum superiorum colli processus bifurcati, angulum internum efformantes, a. a. a. nimirum ut tam ligamenta, quàm tendines musculorum validius iis locis firmari possent. Notetur deindè eosdem processus ab ultimâ colli vertebrâ usque ad os sacrum accuratâ quidem, sed simplici spinâ donari.

Secundò costarum cum vertebris articulationes.

Tertiò earundem costarum superficies externa versùs dorsum aliquantulum aspera, ex quâ tendines, ac ligamenta prodeunt, quibus eadem vertebris alligantur.

Quartò claviculæ cum superiore scapulæ processu articulatio, b. b.

Quintò situs radii, & cubiti in rotationis motu sinistri brachii, c.

Sextò ossis innominati fulcimenta, atque commissio, d. d. cum ossium femoris capitibus.

Septimò superiores sinus in utràque tibiâ, à quibus inferiora femorum tubera excipiuntur, e. e.

Octavò fibularum inarticulationes, superius quidem cum utràque tibiâ, inferius verò cum ossibus tarsi, f. f.

Hoc etiam notandum venit in præsentî figurâ, quòd fibula inferius non cum tibiâ (quemadmodum cubitus cum radiò solum, non verò cum carpò) sed cum tarsò articulatur, ut scilicet majorem stanti ad lineam sceleto firmitatem possit afferre.

Denique ossa ipsa tarsum præcipuè componentia, quæ per se parent.

Figura 5. exhibet portionem ossis petrosi quæ scalpello ita est præparata, ut aquæductum demonstret, a. a.



Figura 6. exhibet in osse petrosô duos canales semicirculares, majorem, b. & minorem, c.

TABULA VIGESIMA.

*Posticam, sed in latus parùm deflexam totius scelleti faciem unâ cum dissecto osse petroso videntam præbet.*

*Ac præterea varias Calvaria, omniumque Cranij ossum figuras exhibet.*

**I**N primâ fanè Figurâ plurima circa ossium tum structuram, tum connexionem animadversione digna se præbent, & quidem in cervice notentur transversî processus vertebrarum, qui ferè omnes non modò perforati sunt, sed à tertiâ usque ad primam thoracis singuli sunt bifidi, licèt hoc obscure cernatur in septimâ; in aliis simplices sunt, nec perforati. Sed in prioribus novem thoracis vertebris superiore parte gibbi sunt, inferiore autem cavi; immò verò retrorsùm, ac fursùm magis, quàm deorsùm feruntur. Laterales insuper vertebrarum thoracis apices in dexterâ potissimùm parte sinuosi apparent; quemadmodùm verè sunt à naturâ constructi; ut costarum capitula facilè possint admittere. In decimâ hi sinus obscuri sunt. In sequentibus verò lumborum vertebris nulli penitus spectantur.

Ostendit quoque, ut in Figurâ præcedenti, alteram claviculæ extremitatem cum superiore scapulae processû per cartilaginem, a. adnecti.

Similiter singularum costarum, præsertim verò sinistri lateris cum spinâ articulationem, quam etiam per cartilaginem fieri luculenter apparet.

Figura 2. exhibet os petrosum dexterum dissectum, ut & concha interna cum cochleâ, suisque foraminibus cerni possint. Cochlea apparet sub, b.

Concha, c.

Principium processus styloformis, d.

Processus mastoideus, e.

Meritò omnes figuræ subsequentes versantur in ostendendis potissimùm diversis calvaria figuris, quippè quas tum Medicos, tum Chirurgos edoctos voluit magnus Hippocrates, in librò De Vulneribus capitis. Nam, cum naturalis capitis figura instar oblongæ sphaeræ, utrinque leviter depressa, juxtâ consuetas naturæ leges formata sit; idcirco priorem, posterioremque partem obtinuit prominentiorem. Fit tamen non rarè, ut capita inter se varient, non solum futurarum numerò, sed etiam diversitate figurarum.

Quamobrem Eustachius Figura 3. ostendit quidem cranii formam naturalem, sed futuram sagittalem productam usque ad nasi radicem, ad quam etiam pertingit in Figurâ 12. verùm in hac deest futura coronalis, quæ tametsi in Figurâ 19. animadvertatur, perit tamen anterior eminentia, quæ à syncipite, frontisque elatiori sede produci solet; sed posterior, quæ occipitis est, reservatur. Figurâ verò 10. quanquam posteriore solum sua parte occur-

rat; tamen videtur aliquid illius eminentiæ deperire in occipitiò, quam servant aliæ.

Figura 4. indicare videtur calvariam vel hominis monstruosam, vel simiæ, & fortè simiæ potius, quàm hominis; cum in osse jugali locò futurae cernatur simplex linea, quam Eustachius in simiis eodem in osse reperiri autumat in librò De Ossium Examine pag. mihi 174., ubi pariter idem os jugale crassius, ac robustius esse in simiis, quàm in hominibus scriptum reliquit. Illud insuper addens ibidem pag. 173., nempe quod in simiarum cranio nullum propemodùm apophysin mammillaris vestigium cernitur; styloformis verò adeò obscura nota videtur, ut alterò potius, quàm eò nomine digna esse, censei jure possit.

Figuram 5. exhibuisse videtur Auctor, ut refelleret eorum præcipuè opiniones, qui, verbis potius, quàm experimentis, innixi, eam futuram, quæ sagittam imitatur, in humanis craniiis nunquam deesse, sed perpetuò observari cum Galenò asseruerunt. Inquit enim Eustachius loc. cit. pag. 170. *Ego eam, nimirum futuram, (quamvis hætenus nemo animadverterit) frequenter deesse invenio, & paucis ante diebus in publicò Theatrò quindecim ejus formæ calvarias ante oculos omnium cernendas, & examinandas exposui, in quibus obelæa futura penitus deest, nullumque vestigium sui ostendit, quamvis aliæ futurae sint concinne, & eleganter exculpta.*

Figuræ 7. & 8. utrumque os petrosum repræsentant cum foramine, a. a. per quod nervus auditorius ingreditur.

Figuræ 14. & 16. ostendunt sellas turcicas cum ossibus cribriformibus, & processibus cristatis. In cribriformibus verò ossibus notentur foramina, per quæ processus papillares, seu nervi olfactorii aliquid ab externis naribus accipiunt, pariterque ab internis partibus effundunt. In Figurâ 14. os cristatum apparet sub, b. foramina verò ossis cribriformis utrinque oculis apparent in Figurâ 16.

Os cristatum incidit etiam sub, c. utrinque autem apparent prædicta foramina.

In eadem 16. Figurâ observantur foramina, per quæ nervi optici ad oculos transeunt, d. d.

Item foramina, per quæ admittuntur sanguinea vasa, e. e.

Sella quoque turcica apparet, f. Quæ diximus foramina omnia bellè cernuntur etiam in Figurâ 14.

Figura 15. demonstrat os cuneiforme, quæ respicit fauces cum suis foraminulis, per quæ nonnulli aërem illabi usque ad cerebrum asseverant.

Figura 18. repræsentat inferiorem partem cranii sub osse sphaenoide, cum septò mediò ipsius nasi, quod styloformem figuram, ab aliis ossibus, & cartilaginibus liberatum, æmulatur.

Figura 19. peculiarem morbosæ futurae figuram delineat, in quâ caput ferè adamussim rotundum observatur, quæ figura à nonnullis  $\Phi\omicron\zeta\omicron\varsigma$  sive  $\delta\zeta\upsilon\acute{\nu}\acute{\epsilon}\phi\alpha\lambda\omicron\varsigma$  dicitur, in quâ una futura transversim ducta à dexterâ in sinistram aurem per medium caput ducitur; altera autem ab eo foramine per quod spinalis medulla egreditur, per longitudinem capitis ad nasi radicem pertingit.



fig. 1.



fig. 2.



fig. 3.



fig. 4.

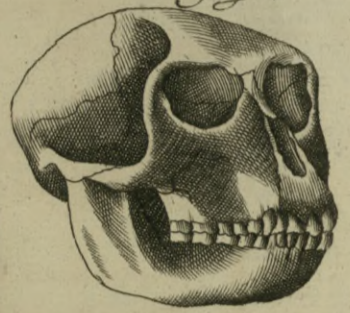


fig. 5.

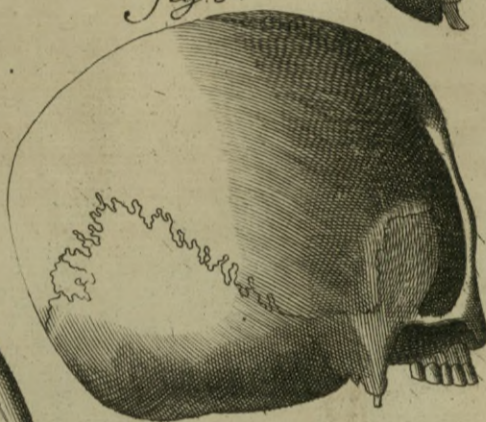


fig. 6.

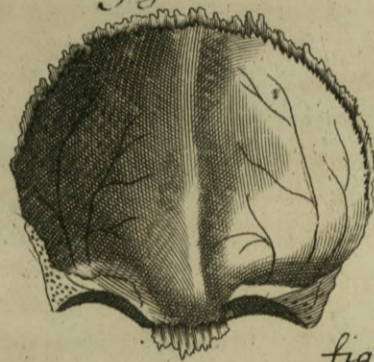


fig. 7.



fig. 8.



fig. 9.



fig. 10.

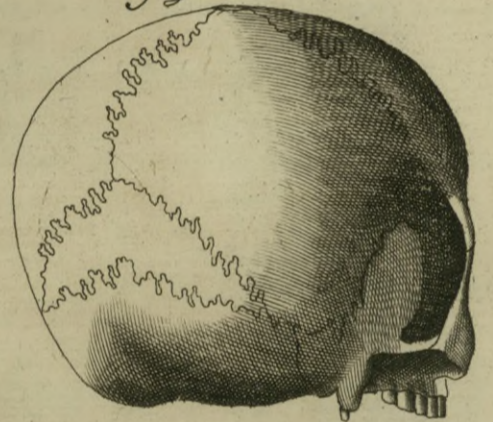


fig. 11.



fig. 12.

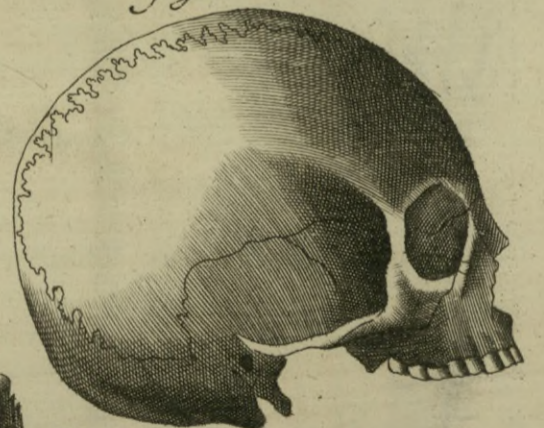


fig. 15.



fig. 13.



fig. 14.

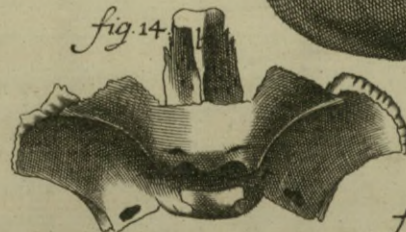


fig. 17.

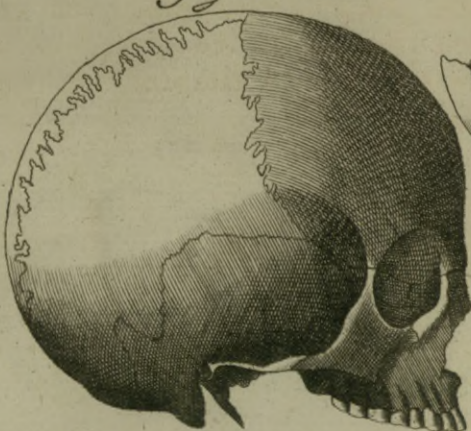


fig. 19.

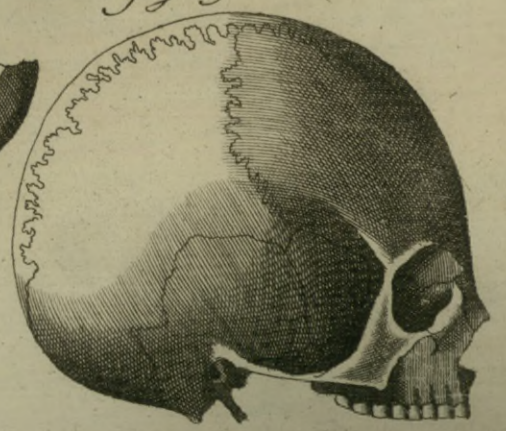


fig. 16.

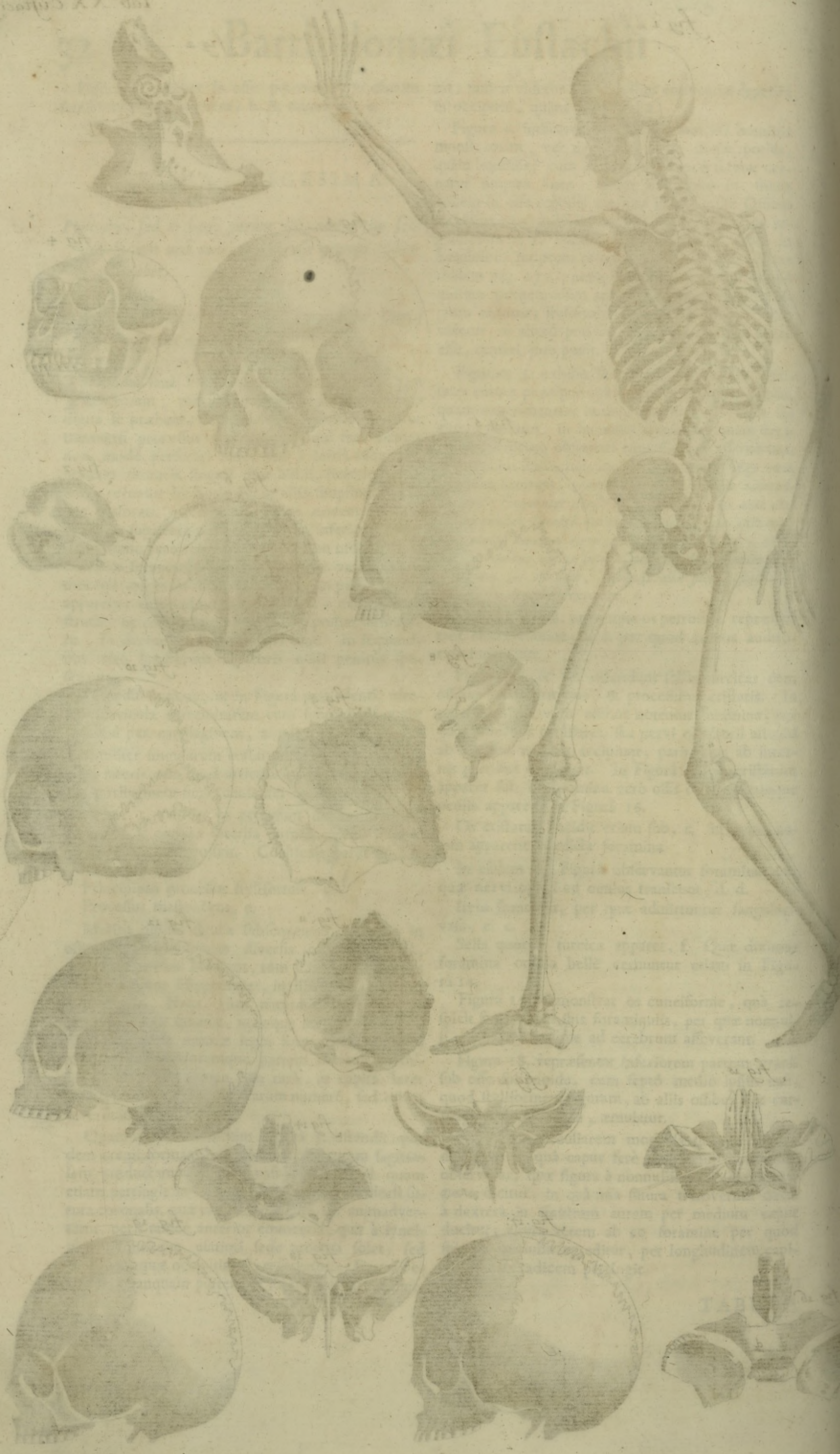


fig. 18.





Tab. XX. Anatomia





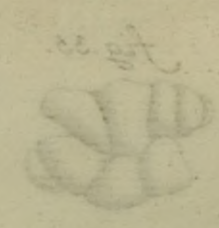
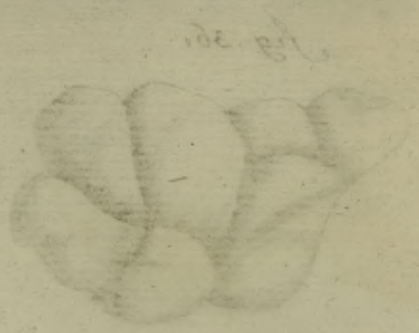
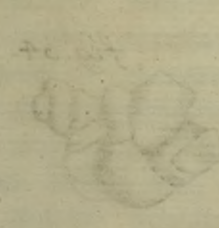
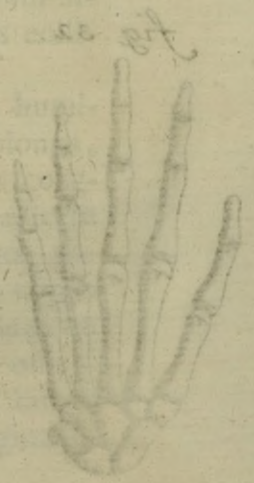
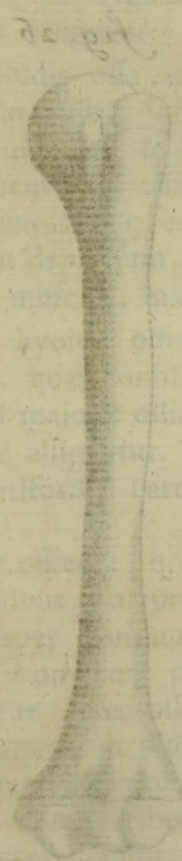
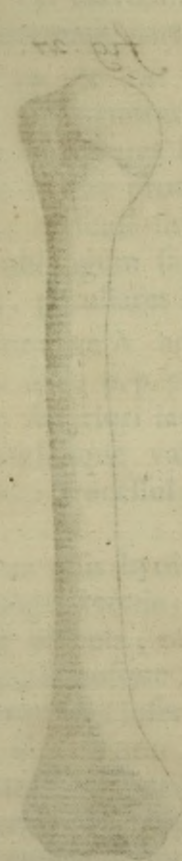
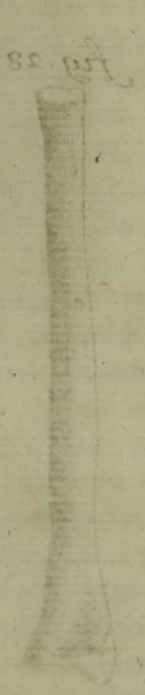
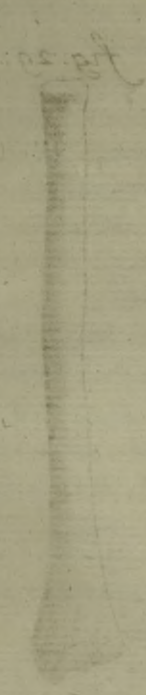
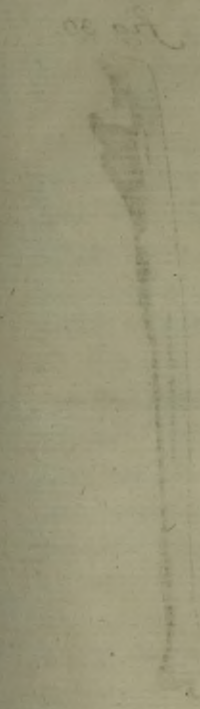
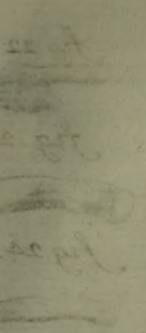
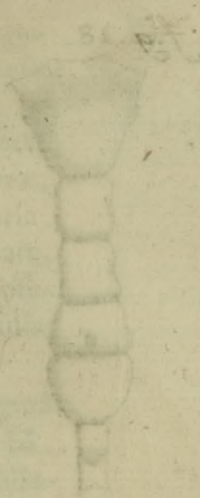
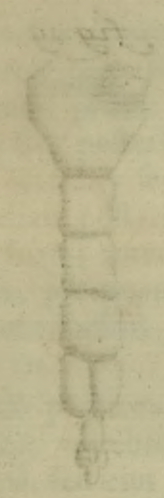
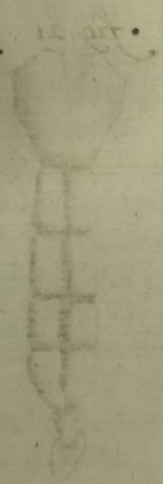
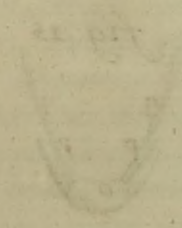
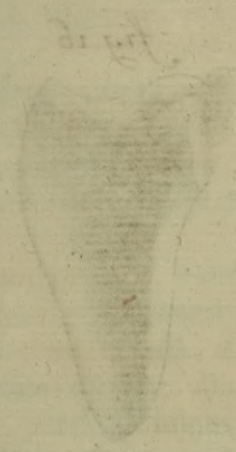
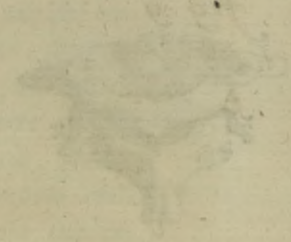
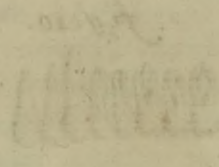
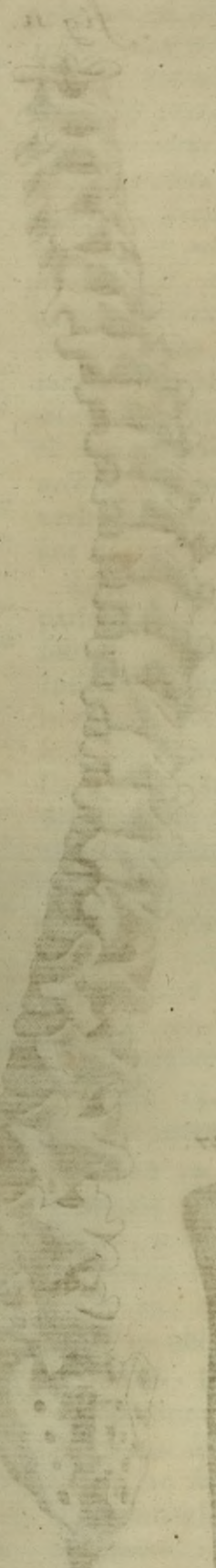
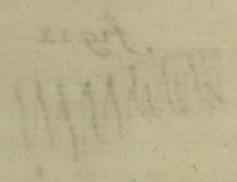
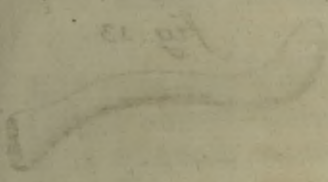
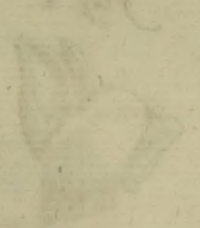
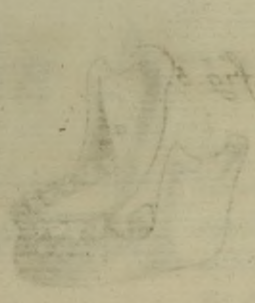




fig. 1.



fig. 2.



fig. 3.

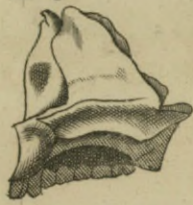


fig. 4.



fig. 5.

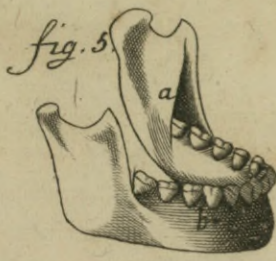


fig. 6.



fig. 7.



fig. 8.



fig. 9.



fig. 10.



fig. 11.



fig. 12.



fig. 13.

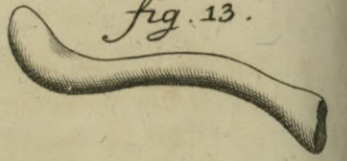


fig. 14.



fig. 15.



fig. 16.



fig. 17.



fig. 18.



fig. 19.



fig. 20.

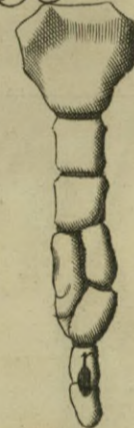


fig. 21.

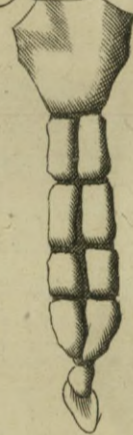


fig. 22.

fig. 23.

fig. 24.

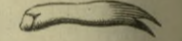


fig. 25.



fig. 26.

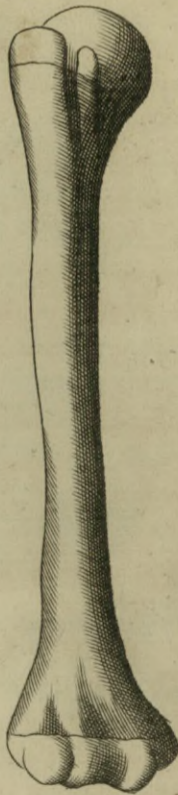


fig. 27.

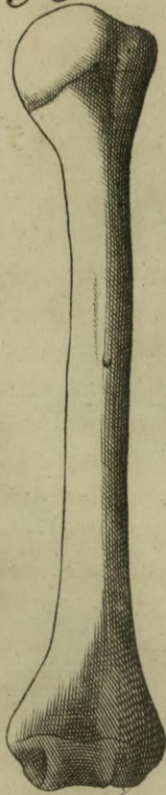


fig. 28.

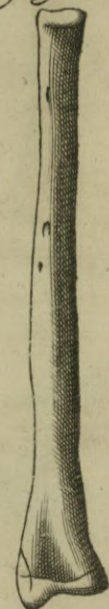


fig. 29.



fig. 30.

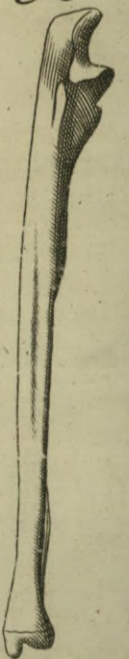


fig. 31.



fig. 32.



fig. 34.



fig. 33.



fig. 35.



fig. 36.

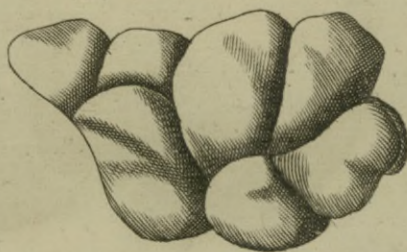


fig. 37.





## TABULA VIGESIMA PRIMA.

*Complectitur omnia ossa, quæ sub craniò totam penè hominis fabricam compingunt.*

**M**iram sanè Eustachii sedulitatem in hâc Tabulâ animadvertere poterit quisquis vel modicè in tractandâ Anatome versatus fuerit. Primæ autem Figuræ maxillas superiorem, & inferiorem, earumque partes, ac dentes omnis generis delineant; à primâ nempe Figurâ usque ad octavam, decimam, & duodecimam:

Hoc tamen minimè prætereundum censemus, quòd Auctor in Figura 5. ostenderit bina foramina mandibulæ inferioris, primum videlicet, & superius interiore parte, a. alterum verò inferius, & exterius, b.

Superius foramen, quod inæquale est, viam præbet portioni quinti paris nervorum cerebri per dentium radices dispersæ unâ cum venulâ, & arteriolâ, quæ dentes, & maxillam alluunt: aliud verò foramen, scilicet inferius, prædictò minus, ejusdem nervi sobolem in humilioribus labrum procidere finit.

Figuris 9. & 11. spondilia omnia cum suis cartilaginibus demonstrat à collò usque ad coccygem: Figura enim 9. primam, & secundam ex colli vertebra inarticulatas, & posticâ parte delineatas exhibet, in quarum primâ, c. c. ostenduntur leves cavitates à Galenò glenoides appellatæ, quibus excipiuntur cranii tubercula, seu eminentiæ nequaquam acutæ, dictisque cavitatibus adamussim respondententes. Ligamentum transversim ductum, quod complectitur, & vincit versùs anteriora osseum processum secundæ vertebræ, quem vulgus Anatomicorum dentem appellat, d.

Hic verò illud diligenter animadvertendum venit, quòd veritatis imagine ductus Auctor, non unicum, illudque ab aliis recensitum perpendiculare ligamentum delineat, sed duo alia è regionibus posita, quæ validè dentem ipsum parti anteriori ossis occipitis vinciunt, atque colligant. Apparent autem ejusmodi lateralia ligamenta, veluti duo processus nervosi, dexterum scilicet, e. sinistrum verò, f. Ac ob majorem rei perspicuitatem ejusdem Auctoris verba hùc transferre liceat; appositè siquidem ejusmodi ligamenta describit de Motû Capitis pag. 229. *Aliud ligamentum proceritatem secundæ vertebræ, quam dentem nominant, capiti alligans, ut novi quoque Anatomici arbitrantur, simplex non est, sed ex tribus crassissimis, atque validissimis compositum. Ex quibus duo ferè teretia, utrinque nimirum unum, ab externâ sede summitatis ejusdem apophysis oriuntur, & internæ, anteriorive parti utriusque coronæ occipitis inseruntur. Tertium, quod in mediò horum consistit, quamvis robustissimum sit, & instar nervi mediocriter rotundum, nihilominus magnitudine, & rotunditate ab utròque horum superatur. Oritur autem ab interiori regione apicis processus dentem referentis, priorique, ac mediæ sedi foraminis medulla spinali parati, valde adhaerescit. Hæc tria ligamenta, quorum duo extrema negligenter ab aliis prætermissa*

*sunt, ut motum capitis rectè quis percipiat, magnum habent momentum; illudque peculiare obtinent, ut secundum quasdam ipsorum portiones, tum invicem conascantur, tum verò cum illò, quod huic parti occipitis primam vertebram connectere dixi. Postremum ligamentum, instar nervi, seu tendinis digitorum, mediocriter rotundum, nonnihil depressum, durum, ac robustum est adeò, ut à cartilaginis naturâ parum recedat. Hoc primæ vertebræ cavitatem, qua dentem suscipit, extrinsecus circumdat; oriturque à sinu utrinque ipsius gratiâ excavatò, & à dexterâ parte ad levam procedens, velut angulum rectum efficit, secundæque vertebræ extremum turbinatum adamussim constringens, simul ipsum firmat, ut in neutram partem inclinet; & medullam spinalem, quasi vallum ab eò separans tegit, ac protegit, ne ossi nudo, & errabundo assidue occurrens lædatur. Ab hoc transversò ligamento duo gemina, ab aliis Anatomicis prætermissa, oriuntur, quorum alterum tenue, ac membranosum ab internâ ligamenti sede principium sumens, undique circa dentis radicem insertum, primam vertebram secundæ connectit. Hoc nobis, opinor, innuit Galenus, ubi transversò ligamenti beneficiò dentem cavitati primæ vertebræ alligari dicit.*

Ligamentum transversale prioris vertebræ, quo pariter suò in siru detinetur processus dentatus cadit sub, g. apophyses laterales primæ vertebræ, h. h. Indicatur subindè processus posterior primæ vertebræ, i. processus verò laterales secundæ vertebræ, k. k. apparent; cujus etiam posterior prominentia, seu spina delineatur, l. hiatus autem inter primam, & secundam vertebram, per quam artificiosè professoris consultum fuit, ut transitus spinalis medullæ cerneretur, cadit sub, m.

Neque autem silentiò prætereundum in Figurâ 11. quòd prima cervicis vertebra destituatur eâ, quæ medium tenet, spinâ, sed ejus loco præter aliarum morem tuberculum, n. ad facilius edendos superincumbentis capitis motus obtinuerit.

Figura 13. claviculam, & Figura 16. scapulæ dexteræ internam partem designant.

Figuris 14. & 15. hyoidis ossa anteriori facie observata depinguntur, in quibus maximum ossiculum, o. o. apparet latiusculum, & foris gibbum, privatoque tubere prominens; ad cujus latera duo primi ejus musculi inseruntur, ac etiam superius quasi in oblongum sinum depressum, cui tertius, & quartus, peculiare sui musculi, innectuntur.

Humiliora verò ossis hyoidis officula utrinque defiguntur sub, p. p. p. p. quæ nonnihil breviora, latioraque superiori lateri majoris officuli ligamento, cartilagineque validè alligantur. Quorum finis superiori processui scutiformis cartilaginis colligatur.

Superiora ossis hyoidis officula, q. q. q. q. humilioribus magis teretia; quibus alia rursus oblonga, teretiaque officula, tantisper continuâ serie coagmentantur, quousque ipsorum fines propè radicem styloidis processus inserantur. Hæc officula non pari semper observantur numero, ut plurimum tamen terna, quateraque utrinque cernuntur. Quamquam quandoque, maximèque in mulieribus, hæc officula simul cum superiori latere desint; vices tamen ipsorum teres quoddam, validum, & oblongum ligamentum gerit.

Sternum



# 34 Barthol. Eustachii Tabulæ Anat.

Sternum similiter Figura 21. cum duplici ossium ordine compositum; Figuris namque 18. & 19. unò ossium ordine integratum cernitur. Figurâ autem 20. sternum partim ex simplici, partim ex duplici ossium ordine compactum, in quâ sanè Figurâ observanda potissimum venit cartilago ensiformis perforata, r.

Figura 17. exhibet fortasse alicujus bruti scapulam.

Figuræ 23. & 24. effractas costas representant, quarum unam ex legitimis Figura 22. pariter confractam fortè ostendit.

Ossa humeri, radii, & cubiti cum ossibus manuum Figuris à 26. usque ad 31. exprimuntur.

In Figurâ 37. apparent ossa sesamoidea in extremitatibus ossium metacarpi.

Figurâ verò 25. eadem sesamoidea ossa in singulis articulationibus.

Figuris tandem à 33. usque ad 36. delineantur ossa carpi, mole quidem sua paullulùm adaucta, sed tamen naturaliter articulata, quemadmodùm in tribus Figuris 32. 33. & 37. observantur.

Habes, amice Lector, quæ industriâ, ac studiò nostrò, tum ex omnium Eustachii operum attentâ lectione, tum ex accuratâ, quantum in nobis fuit, cadaverum inspectione, & cum in singulis Tabulis comparatione, consequi potuimus, ut rei Anatomicae studiosis notarum vices expleremus. Utinam in lucem, quas Auctor ipse perscripsit, Annotationes aliquandò prodirent: nam non ægrè ferremus exigui nostri laboris jacturam. Vale.

F I N I S.







# I N D E X

## R E R U M , E T V E R B O R U M .

### A

**A** Bdomen apertum pag. 9  
 Abdominis musculi, *vide* Musculi.  
 Amatorii musculi, *vide* Musculi.  
 Amatus Lusitanus in quo Eustachium  
 laudaverit i. & xiv  
 Amnion membrana foetus 12  
 Anastomoses variae canalium sanguineorum circa  
 uterum 11  
 Anatomes cadaverum morbidorum valde utilis iv  
 ab Eustachio primum omnium in Urbis  
 Nosocomiis instituta ibid.  
 Anatomicae Tabulae Bartholomaei Eustachii quomo-  
 do inventae fuerint ij  
 quo loco, & apud quem servarentur  
ibid.  
 earundem ordo quare fit perturbatus xvi  
 Anatomicae ostensiones qua methodo incipiendae 9  
 Anatomici plures, qui post Eustachium scripserunt,  
 quales, *vide* Eustachius.  
 ab eodem in quo omnes praeventi fuerint  
ibid.  
 tamen recentissimi ab Eustachio superati  
 quales ibid.  
 Anchoracohyoidaei musculi, *vide* Musculi.  
 Anconaeus musculus, *vide* Musculi.  
 Ani sphincter 10  
 Annularis protuberantia 14  
 Aquapendens ab Eustachio in quo praeventus 12  
 Arabica lingua Eustachio valde familiaris i  
 Aristotelis de Renibus observatio 5  
 Aritanoidaei musculi, *vide* Musculi.  
 Aritanoides cartilago 30  
 Arteria aspera 12. 28. & 29  
 Arteria magna 12. 13. & 18  
   Coeliaca 18  
   Coronaria 12. & 13  
   Pulmonica 13  
 Arteriae Axillares 7. & 18  
   Carotides 12. & 13  
   Crurales 18  
   Emulgentes variae 1. 6. 11. & 12  
   Hepaticae 10  
   Iliacae 18  
   Mesentericae 2  
   Seminariae, sive  
   Spermaticae 2. & 10  
   Succlaevae 12. & 13  
   Umbilicales 9  
 Arteriarum distributio per omnia viscera, & artus 18  
 per posticas corporis partes ibid.  
 Articulatio claviculae dexterae cum scapulae summi-  
 tate 20

Articulationes costarum cum vertebris 31  
 Artuum divisio 9  
 Astragalus quid 31  
   ejus situs, & connexio ibid.  
 Atrabiles capsulae, *vide* Renes succenturiati.  
 Auditorius meatus dissectus ibid.  
 Auditus ossicula 6. 7. & 28  
   ab Eustachio primum omnium deli-  
   neata ij. & iij  
 Auricula cordis dextera 8  
   sinistra 13  
 Aurium partes, ab Eustachio ante alios Anatomicos  
 inventae quales ij. & iij. 23. & 28  
   concha quae 32  
   musculi, *vide* Musculi.  
 Azyga vena quae 5  
   ejus divisio ibid. & 13. 18. & 19

### B

**B** Alnea quare proficua 17  
 Bartholinus Thomas in laudem Eustachii quid  
 scripserit iij  
   ab eodem in quo praeventus fuerit 18  
 Bartholomaeus Eustachius, *vide* Eustachius.  
 Basilica vena, *vide* Vena.  
 Basiloglossi, seu  
 Basilinguales musculi, *vide* Musculi.  
 Bellinus laudatus iij  
   ab Eustachio in quo fuerit praeventus vij  
   eundem puduit Eustachii opera non legisse  
iij  
 Bibitorius musculus, *vide* Musculi.  
 Bicipites musculi, *vide* Musculi.  
 Bicornae os, *vide* Hyoides.  
 Bifurcatio glandulae thyroidae 18 & 28  
   processuum in vertebris colli 31  
 Biliarius ductus 7. & 10  
 Bilis vesica 9. & 10  
 Biventre musculi, *vide* Musculi.  
 Blancardus ab Eustachio in quo fuerit superatus iij  
 Brachiae musculi, *vide* Musculi.  
 Brachiorum nomine quid veniat 9  
   sanguinea vasa humana, & canina 7  
 Brevia vasa, *vide* Vasa.  
 Brevis musculus, *vide* Musculi.  
 Bronchia 19  
   illorum ramificatio ibid.  
 Bronchiae musculi, *vide* Musculi.  
 Bubulini renes ursinis similes 5  
 Buccinator musculus, *vide* Musculi.

### C Cada-



# Index Rerum, & Verborum.

## C

<p><b>C</b> Adavera diffecandi methodus 9            Cadaverum morbidorum Anatomes ab Eustachio summopere laudata iv            Calcaneum quale 31            Calculo in rene laborantibus testis retractio quare 15            Calculorum multitudo in uretere sinistro dilatato inventa 4            Canales quidam sanguinei ab Eustachio tantum delineati 10. &amp; 11            Canalis biliaris 7. &amp; 10                pancreaticus ab Eustachio ante Wirfungium detectus 10                thoracicus ante Pecquetum in equo ab eodem observatus iij            Canaliculorum sanguineorum distributio 17. &amp; 18            Canini renes varie dissecti 6            Capitis musculi, <i>vide Musculi.</i>                naturalis figura qualis 32                ossa <i>ibid.</i>                vulnera, etiamsi levissima, quare non sint spernenda 17            Capitati trunci nomine quid sit intelligendum 9            Capsulae Attrabiles, <i>vide Renes succenturiati.</i>            Caput adaptatum 9            Cardiaca vasa, <i>vide Vasa.</i>            Carmen hendecasyllabum Pini in Eustachii laudem xvi            Carotides arteriae 12. &amp; 13            Carpi ligamentum 20                alterum ab aliis Anatomicis praetermissum 19            Cartilago Aritanoides 30            Cartilago cricoides 29. &amp; <i>seqq.</i>                mucronata 31                scutiformis 28                tarsis 27                thyroides 28. 29. &amp; <i>seq.</i>            Carunculae Renum Eustachianae quomodo constructae 5. &amp; 6            Cava, <i>vide Vena.</i>            Cavitas tympani 31            Cavitas renis canini veluti a septo medio dividitur 6                ejus magnam partem membrana efformans <i>ibid.</i> &amp; 7            Cephalica vena, <i>vide Vena.</i>            Cephalopharyngaei musculi, <i>vide Musculi.</i>            Ceratoglossi musculi, <i>vide Musculi.</i>            Cerebellum continuum esse cum cerebro, &amp; spinali medulla 13. &amp; 14                ejus protuberantia annularis 14                ejus processus vermiformis <i>ibid.</i>            Cerebrum in situ naturali 9                extra cranium 13. &amp; <i>seq.</i>                ejus partes internae <i>ibid.</i>                in eo quid invenerit Bartholomaeus Eustachius <i>ibid.</i>            Cervix qualis 9            Chirurgis documentum 23. 30. &amp; 31            Choledochus ductus 9. &amp; 19            Chorda magna 24            Chorion membrana foetus 12                ejus sanguinea <i>ibid.</i>            Choroides plexus 14</p>	<p>Ciliares musculi, <i>vide Musculi.</i>            Claviculae cum sterno connexio 30. &amp; 31                cum superiore scapulae processu articulationis 31            Clitoris 11. &amp; <i>seq.</i>                ejus crura <i>ibid.</i>            Cochlea qualis 32            Coeliaca arteria 18            Colli pars anterior quomodo dicatur 9                posterior 6                musculi, <i>vide Musculi.</i>            Complexus musculus, <i>vide Musculi.</i>            Concha auris qualis 32            Cor intra pericardium 12. &amp; 13                ejus prospectus varii 13                mucro qualis <i>ibid.</i>            Coracohyoideus musculus, <i>vide Musculi.</i>            Cornea tunica 27            Cornu linguales musculi, <i>vide Musculi.</i>            Coronalis sutura, <i>vide Sutura.</i>            Coronaria arteria 12. &amp; 13            Corporis humani divisio generalis 9            Corpus callosum cerebri 13. &amp; <i>seq.</i>            Costae legitimae 22                spuriae <i>ibid.</i>            Costarum depressio non solo earundem pondere celebratur 25            Cothyledones in pecudum secundinis Eustachius omnium primum delineavit 12            Coxendicum ossa 30. &amp; <i>seq.</i>            Craniorum formae variae 32                futurae variae naturales, &amp; praeternaturales <i>ibid.</i>            Cremaster musculus, <i>vide Musculi.</i>            Cribriformia ossa <i>ibid.</i>            Cricoaritanoidaei musculi, <i>vide Musculi.</i>            Cricothyroidaei musculi, <i>vide Musculi.</i>            Cristati processus <i>ibid.</i>            Crurales arteriae 18                venae <i>ibid.</i>            Cruræus musculus, <i>vide Musculi.</i>            Crystallinus humor 27            Cubitæi musculi, <i>vide Musculi.</i>            Cubitus cum radio, an vera articulatione connectatur 30. &amp; <i>seq.</i>            Cuboides os 31            Cucullaris musculus, <i>vide Musculi.</i>            Cuneiformia ossa 31. &amp; 32            Cystis fellea 9. &amp; 19</p>
--	---

## D

<p><b>D</b> Eltoides musculus, <i>vide Musculi.</i>            Demonstrationes Anatomicae undè inci- piendae 9            Dens, processus secundae vertebrae 33                ejusdem ligamenta à Priscis, &amp; Coevis Eustachii Anatomicis praetermissa qualia <i>ibid.</i>            Diemerbroeckius in quo ab Eustachio fuerit praeventus 18            Diaphragma in situ naturali 9                ejus nervi <i>ibid.</i> 15. &amp; 16            Didymi, <i>vide Testes.</i>            Digitorum musculi, <i>vide Musculi.</i>            Distributio arteriarum, <i>vide Arteriarum.</i>                nervorum, <i>vide Nervi.</i>                vena-</p>	
---	--



# Index Rerum, & Verborum.

venarum, *vide* Venæ.

Divisio corporis humani	9
Documentum ad Phlebotomos	17. & 21
Dolor ad posteriora capitis in hysteris mulieribus qua parte accidat	16. 17. 21. & 22
Dorsi musculi, <i>vide</i> Musculi.	
Ductus biliaris	9. & 10
pancreaticus ab Eustachio antè Wirfun- gium detectus	10
thoracicus, <i>vide</i> Pecqueti ductus.	
serpentinus labyrinthi	31. & 32
Duplicatio renis sinistri	10. & 11

## E

<b>E</b> Mulgentes venæ	1. 6. 10. 11. & 12
Emulgentium plures furculi	1. & 2
intersecatio	<i>ibid.</i>
varia connexio	6
multiplicitas	3. & <i>seq.</i>
distributio per minima intrà re- num substantiam quomodo dignoscatur	5. & 6
Epididymi	10. & 11
illorum structura vascularis	11
Epistola Clarissimi Fantoni	v
Clarissimi Morgagni	vi
Epiglottis	29
Eustachii ad Anatomicos consilium	iv
Eustachio à quo tempore, & quorum inventorum gloria debeat	vij. & viij
Eustachius variarum linguarum doctissimus	j
Eustachius ab Amato Lusitano mirabiliter laudatus	<i>ibid.</i>
ab Hermanno Boerhaave	iv
à Petro Matheo Pino ejus discipulo	xij
à Munnikio	<i>ibid.</i>
à M. A. Severino	xij. & <i>seq.</i>
à Riolano	iv
Idem apud quos Proceres Medicinam fecerit	j
Protomedicatum in Urbe exercuit	<i>ibid.</i>
In Romano Lyceo Anatomem docuit	<i>ibid.</i>
Idem quid primùm omnium Anatomicorum in- venerit in cerebro	à pag. 13. 14. usque ad 15
quid in occipite	21. & 22
in oculis	iij
in auribus	x. 23. 24. & 28
in lingua	29
in glandula thyroidea	28
in thorace	iij
in trachea	28
in vena cava	iij. & 8
in renibus	1j. & iij. 10. & 11
in utero	11. 12. & <i>seq.</i>
in carpo	19
in tarso	20. 21. & 23
in colli vertebris	33. & <i>seq.</i>
in musculis	24. & 25
Eustachius Aquapendentem in quo præverterit	12
Bartholinum in quo	18
Bellinum	vii. & ix
Diemerbroëchium	18
Fallopium	23
Graaffium	12
Lowerum	13
Malpighium	iij. & <i>seq.</i> viij
Morgagnum	xi. xij. & 18

*Eustachii Tab. Anat. Index.*

Pecquetum	iij
Ridleyum	ix. & 14
Stenonem	19
Swammerdamium	ix. 11. & 12
Varolium	ix. 13. & 14
Vesalium	18
Vidium Vidium	14
Wieuffenium	<i>ibid.</i>
Willisium	ix. & 14
Wirfungium	10
Multos alios tametsi recentissimos Anatomicos	10. 11. 12. 18. 22. & 29
Blancardum in quo superaverit	iij
Verheyenum	<i>ibid.</i>
Veslingium	<i>ibid.</i>

## F

<b>F</b> Abritius Aquapendens in quo ab Eustachio præ- ventus	12
Falciformes ventriculi	14
Fallopius in quo præventus fuerit ab Eustachio	23
Fantonus Joannes Anatomicus Taurinensis laudatus	j
ejus epistola	v
Fascia muscularis intestini colon	9. & 10
Fascia lata musculus, <i>vide</i> Musculi.	
Fellis vesica	9. & 10
illius ductus	<i>ibid.</i>
Femora quæ	9
Femoræus musculus, <i>vide</i> Musculi.	
Femorum ossa	31
in iisdem nonnulla notatu digna expo- nuntur	<i>ibid.</i>
Fibulæ quales	<i>ibid.</i>
illarum articulationes	<i>ibid.</i>
Flexura cubiti	9
Fœtus humanus quem situm servet in utero	12
Fœtus varii pecudum	<i>ibid.</i>
Foramen nervorum opticorum	27
vasis urinarii	6
Foramina ossis sacri	26
Foramina, per quæ sperma in urethram egreditur	10. & 11
Fornix cerebri	14
ejus crura	<i>ibid.</i>
Fotuum utilitas undè	17
Frictiones quarè proficiunt	<i>ibid.</i>
Frontalis musculus, <i>vide</i> Musculi.	
Funiculi umbilicalis nodus	9
idem quibus vasis constet	<i>ibid.</i>
ejus expansio in chorion	12

## G

<b>G</b> Alenus laryngis orificia, & ventriculos mirè descripsit	29
Gallinaceum caput quid	10. & 11
Gasterocnemii musculi, <i>vide</i> Musculi.	
Gelastes musculus, <i>vide</i> Musculi.	
Gemelli musculi, <i>vide</i> Musculi.	
Genioglossi musculi, <i>vide</i> Musculi.	
Geniohyoidæi musculi, <i>vide</i> Musculi.	
Genua quæ	9
Glandulæ Epididymi	10. 11. & <i>seq.</i>
linguæ, ab Eustachio antè alios detectæ	29

d

Glan-



# Index Rerum, & Verborum.

- |  |   |
|--|---|
| <p>Glandulæ mesenterii 10<br/>           omenti 9. &amp; 10<br/>           parotis 16. &amp; 17<br/>           pinealis 13. 14. &amp; seq.<br/>             ejus nervosus funiculus utrinque ad-<br/>             <i>ibid.</i><br/>           jacens<br/>             prostatae 10. &amp; 11<br/>             renibus incumbentes ab Eustachio primùm<br/>           omnium repertæ 1. &amp; seqq. x. 10. &amp; 11<br/>           thymus 12. &amp; 13<br/>           thyroïdæa 18. &amp; 28<br/>             in hac quid potissimùm debeatur<br/>           Eustachio 28<br/>             tracheales ab Eustachio primùm inventæ<br/>             <i>ibid.</i><br/>           Glenoides quid 33<br/>           Glutæi musculi, <i>vide Musculi.</i><br/>           Graaffius in quo ab Eustachio fuerit præventus 12<br/>           Graciles musculi, <i>vide Musculi.</i><br/>           Guglielminus laudatus j</p>  | <p>ab Eustachio antè omnes Anatomicos de-<br/>           lineatus ij. &amp; iij<br/>           Lacerti carneo-tendinosi vesicam urinariam con-<br/>           struentes 11<br/>           Laryngis ventriculi 29<br/>             eorundem usus 30<br/>           Larynx 12. 13. &amp; 29<br/>           Latissimus dorsi, <i>vide Musculi.</i><br/>           Levator scapulæ, <i>vide Musculi.</i><br/>           Lienes varii 9. &amp; 10<br/>             <i>ibid.</i><br/>           Ligamenta hepatis 11. &amp; 12<br/>             uteri rotunda<br/>             horum genuina structura ab Eustachio<br/>             primùm omnium detecta <i>ibid.</i><br/>           Ligamenta duo processus dentati, à Priscis, &amp; Coë-<br/>           vis Eustachii Anatomicis prætermiffa 33. &amp; seqq.<br/>             alia duo in tarso à nemine delineata 23<br/>           Ligamentum carpi 20<br/>             alterum in eodem carpo nulli Anatomico-<br/>             rum cognitum 19<br/>             alterum in tarso 20. &amp; 21<br/>             alterum quo laryngis, &amp; hyoidis musculi col-<br/>             ligantur 22. &amp; 23<br/>           Lingua, ejusque partes 29<br/>             in ea quid antè alios invenerit Eustachius<br/>             <i>ibid.</i><br/>           Lividi musculi, <i>vide Musculi.</i><br/>           Longi musculi, <i>vide Musculi.</i><br/>           Longissimus dorsi, <i>vide Musculi.</i><br/>           Lowerus in quo ab Eustachio præventus fuerit 13<br/>           Lymphatica vasa Eustachio fortè innotuerunt 10</p> |
| <b>H</b>   |   |
| <p><b>H</b>æmorrhoidalia vasa 18<br/>           Hendecasyllabum carmen Pini in laudem Eu-<br/>           stachii xvi<br/>           Hepar in situ naturali 9<br/>             illius partes omnes 9. &amp; 10<br/>             <i>ibid.</i><br/>           Hepaticæ arteriæ <i>ibid.</i><br/>           Hermannus Boerhaave mirabiliter Eustachium lau-<br/>           dat iv<br/>           Humeraria vena 7. &amp; seqq.<br/>           Humerus 9<br/>           Humilis musculus, <i>vide Musculi.</i><br/>           Humores oculorum 27<br/>           Hyoides os 28. &amp; 33<br/>           Hyothyroidæi musculi, <i>vide Musculi.</i><br/>           Hypogastrici canales quò pergant 10. &amp; 11<br/>           Hypothenar musculus, <i>vide Musculi.</i><br/>           Hystericarum mulierum dolor ad posteriora capi-<br/>           tis undè 16. 17. 21. &amp; 22</p>  | <p><b>M</b>alleus os 6. 7. &amp; seqq. 28<br/>           Malpighius laudatus iij<br/>             in quo ab Eustachio præventus<br/>             ij. iij. &amp; viij<br/>             quid, cùm viveret, dixerit in Eu-<br/>             stachii laudem ij<br/>           Mangetus laudatus ij<br/>           Manus dorsum 9<br/>             vola <i>ibid.</i><br/>           Mastoidæi musculi, <i>vide Musculi.</i><br/>           Maxillæ 33<br/>             earum foramina quædam, per quæ vasa tran-<br/>             seunt <i>ibid.</i><br/>           Meatus urinarius 12<br/>           Medius venter qualis 9<br/>           Medulla cerebri 13. &amp; 14<br/>           Membrana ad ostium cavæ ab Eustachio primùm<br/>             omnium observata 8<br/>           Membranæ cerebri, <i>vide Meninges.</i><br/>           Membrum virile 10. &amp; 11<br/>           Meninges 9. 10. 13. &amp; 14<br/>           Mentalis musculus, <i>vide Musculi.</i><br/>           Mentobicornei musculi, <i>vide Musculi.</i><br/>           Mesenterium 10<br/>             ejus glandulæ <i>ibid.</i><br/>             vasa 2. 3. &amp; 18<br/>           Mesocolon quid 10. &amp; 18<br/>           Metacarpus 9<br/>           Metatarsus <i>ibid.</i><br/>           Methodus Tabularum Eustachii perturbata, &amp; qua-<br/>             re id contigerit xvi<br/>           Metho-</p>   |
| <b>I</b>   |   |
| <p><b>J</b>ecur, <i>vide Hepar.</i><br/>           Jejunum intestinum 9. &amp; 10<br/>           Ileon intestinum 9. &amp; seqq.<br/>           Iliæ ossa 30. &amp; 31<br/>           Iliacæ arteriæ 18<br/>           Iliaci musculi, <i>vide Musculi.</i><br/>           Immerfus musculus, <i>vide Musculi.</i><br/>           Incudi os simile 6. 7. &amp; 28<br/>             ab Eustachio primùm omnium delineatum iij<br/>           Indignatorius musculus, <i>vide Musculus.</i><br/>           Infundibuli meatus 14. &amp; 15<br/>           Intercostales musculi ad vertebrae naturaliter non<br/>             pertingunt, &amp; quare 15. &amp; 16<br/>           Interossei musculi, <i>vide Musculi.</i><br/>           Intestina omnia in situ naturali 9<br/>             eadem extrà corpus posita 9. 10. &amp; seqq.<br/>           Inventa Eustachii, <i>vide Eustachius.</i><br/>           Jugulares venæ, <i>vide Venæ.</i><br/>           Jugulum quale 9</p> | <p><b>M</b></p>   |
| <b>L</b>   |   |
| <p><b>L</b>abrorum musculi, <i>vide Musculi.</i><br/>           Labyrinthi ductus 31. &amp; 32</p>   | <p><b>M</b></p>   |



# Index Rerum, & Verborum.

Methodus, quâ demonstrationes Anatomicæ sint incipiendæ	9	Musculi indignatorius	27
Mitralis valvulæ	13. & seq.	intercostales	15. 16. 22. 23. & 26
Monita pro usu Tabularum	xv. & xvi	ad vertebrae naturaliter non pertingunt,	
Morgagnus Jo. Bapt. Anatomicus in Patavino Lyceo laudatus	v	& quare	15. & 16
ejus epistola, & notæ ad Eustachianas Tabulas	vi	interoffei	26. & 27
in quo ab Eustachio præventus fuerit	xi. & seq. 18	labrorum	27. 28. & seq.
Mucro cordis	13	latissimus dorsi	20. 21. 23. & 24
Mucronata cartilago, vide Cartilago eniformis.		lividi, seu pectinæ	19. 20. & 23
Munnikus Joannes quid scripserit in laudem Eustachii	iv	longi variarum partium	19. 20. 21. 22. 23 & 28
Musculi propriâ membranâ denudati, ut eorundem fibrarum ordo evidenter innotescat	19. 20. 21. 22. 25. & 27	longissimus dorsi	25
hanc methodum inter Priscos Anatomicos Eustachius tantum adhibuit	23. & 24	masseter	22. 23. 27. & 28
Musculi quomodo ossibus adhæreant	ibid.	mastoidæi	20. 21. 22. & 24
Musculi abdominis	25	membranofus, seu fascia lata	20. & 21
amatorii	27	mentalis	27. & 28
anconæus	25	mentobicornei	28
anchoracohyoidæus	22. 23. & 28	nasi	27. & 28
aritanoidæi	29	obliqui abdominis	25
auris	23. 24. 27. & 28	capitis	26. & 27
basiloglossi, seu		oculorum	27
basilinguales	28	obturatores	26
bibitorius	27	occipitales	16. 17. 20. & 21
bicipites variarum partium	20. 21. & seq.	Eustachio debentur	21. & 22
biventer	22	oculorum	27
brachii	20. 21. 25. & 26	œsophagæus	28
brevis	20. 21. & 26	orbicularis	ibid.
bronchiæ	22	palmaris	20. 21. & 24
buccinatores	28	ejus tendo quomodo ad volam manus pertingat	19
cephalopharyngæi	29	palpebrarum	27. & 28
ceratoglossi	22. 23. & 28	patientia, seu levator scapulae proprius	20. 21. 22. & 25
ciliaris	27	pectinæ	20. 23. & 26
clitoridis	11. & 12	pectorales	20. 21. 22. & 24
complexi	20. 21. 22. 25. 26. & 27	penis	10. & 11
coracohyoidæi	22. 23. & 28	pontagonæi, vide Pectorales.	
cornulingualis	28	perigraphias ab Eustachio antè omnes Anatomicos delineatus	7. & 28
cremaster	23	peronæi	21. 24. 25. & 26
cricoaritanoidæi	29	plantaris	21. & 24
cricothyroidæi	28	platysmamyodis	21
cruræus	23	podicis	26
cubitæi	19. 20. & 24	pollicis	21. 24. 25. & 26
deltoides	19. 20. & 21	pronatores	20. & 21
in hoc quid debeat Bartholomæo Eustachio	19	psoas	26
digitorum quales	20. 24. 25. & 26	pterigoidæi	29
fascia lata, seu membranofus	20. & 21	pyramidales	22. 23. 27. & 28
femoræus	25	pyriformis	20. 21. & 25
frontalis	21. 27. & 28	quadrati variarum partium	16. 17. 20. 21. 25. 26. & 27
gasterocnemii	20. 21. 23. & 24	occipitales Bartholomæo Eustachio debentur	21. & 22
gelastes	22	quadrigemini	20. & 21
gemelli, vide Gasterocnemii.		radiæi	20. 21. 24. 25. & 26
genioglossi	22. & 23	recti diversarum partium	20. 21. 23. 24. 26. 27. & seq.
geniohyoidæi	28. & seq.	rhomboides	20. 21. 23. & 24
glutæi	20. 21. 24. & 25	rotatores	27
graciles	20. 21. 24. 27. & 28	rotundi variarum partium	20. 21. & 25
humilis	27	facri	25. & 27
hyothyroidæus	29. & seq.	facrolumbi	25
hypothenar	25	fartorius	20. 21. & 24
iliaci	19. 20. 21. & 25	scaleni	25. 26. & 27
immerfus	26	femimembranofus	20. 21. & 25
		feminervofus	20. 21. & 24
		femispinatus	25. & 27



# Index Rerum, & Verborum.

Musculi serrati diversarum partium	21. 22. 23.
	& 25
solari	20. & 21
sphincter	9. & 10
spinatus	26. & 27
splenii	20. 21. 22. 25. 26. & 27
sternobicorni, five	
sternohyoidæi	22. 23. & 28
sternothyroidæi	21. 22. 29. & seq.
stylobicorni, seu	
stylohyoidæi	22. 23. 28. & seq.
styloglossi, seu	
stylolinguales	22. 23. 28. & 29
stylopharyngæus	<i>ibid.</i>
succlavius	22. & 24
sublimis	26
subscapularis	<i>ibid.</i>
superbus	27
superfascularis, seu	
supraspinatus	25. 26. & 27
supinatores	20. & 21
surales	20. & 24
temporalis	22. 23. 25. 27. & seq.
thyroidæus	29
tibiæi	20. 21. & 25
transversales	25
trapezius	20. 21. 22. 23. & 24
tricipites	20. 23. & 25
vasti	20. 21. 23. & 25
zygomaticus	22. 27. & 28

Myologia à pag. 19. usque ad 30.

## N

<b>N</b> Asi musculi, <i>vide</i> Musculi.	
Naviculare os	31
Nervi olfactorii	14. & seq.
optici	<i>ibid.</i>
horum origo Eustachii temporibus nul-	
li Anatomicorum cognita fuit	<i>ibid.</i>
pathetici nuncupati	<i>ibid.</i>
Nervologia à pag. 14. usque ad 17.	
Nervorum par à nemine in cerebro delineatum,	
quod fortè xi. dicendum erit	14. 15. & 16
Nervorum progressus in posticos totius corporis	
musculos	16. & seq.
in succutaneas glandulas	16. & 17
Nervorum origo tam intrà, quàm extrà cranium	
	14. & seq.
progressus in frontem	15. & 16
genas	<i>ibid.</i>
diaphragma	6. & 9
femora	16
labrum	15. & 16
maxillas	6
musculos intercostales	6
parotidem	16. & 17
Nodus funiculi umbilicalis	9

## O

<b>O</b> Belæa futura qualis	32
interdùm deficit	<i>ibid.</i>
Obliqui musculi, <i>vide</i> Musculi.	
Obturatores musculi, <i>vide</i> Musculi.	

Occipitales musculi, <i>vide</i> Musculi.	
Occiput	9
Oculi	27
in iis quid Eustachio debeatur	ij
Oculorum humores	27
musculi	<i>ibid.</i>
nervi	<i>ibid.</i> & 14
vascula	27
Oesophagæus musculus, <i>vide</i> Musculi.	
Oesophagus	28. & 29
Olfactorii nervi	14
Omentum	9
ejus glandulæ	9. & 10
Optici nervi	14
illorum foramina	27
Orbicularis musculus, <i>vide</i> Musculi.	
Organa muliebria generationi famulantia	11. 12.
	& seq.
virilia	10. 11. & seq.
Orificia ventriculorum laryngis	29
Orificium superius ventriculi	9. & 10
inferius	<i>ibid.</i>
Os calcæis	31
cristatum	32
cuboides	31
hyoides	28
incudi simile	7
ab Eustachio primùm omnium delineatum	ij
maleo simile	7. & 28
naviculare	31
petrosum	<i>ibid.</i>
pubis	30. & 31
sacrum	26
ejus foramina quot	<i>ibid.</i>
scaphoides	31
sphænoïdes	32
stapedi simile	7
ab Eustachio antè cæteros Anatomicos delineatum	x. 6. & 7
Os tympani à Vesalio prætermissum	6. & 7
zygoma	27. 28. & 31
Ostensiones Anatomicæ quâ methodo incipiendæ	9
Osteologia à pag. 30. usque ad finem.	
Ovaria uteri	11. & 12

## P

<b>P</b> Acchionus Antonius Medicus Romanus laudatus	iv
Palmaris musculus, <i>vide</i> Musculi.	
Palpebræ oculorum	27
Pancreas	10
ejus ductus ab Eustachio antè Wirfungium detectus	<i>ibid.</i>
Parotis glandula	16. & 17
Patientiæ musculus, <i>vide</i> Musculi.	
Pecqueti ductus ab Eustachio primùm omnium in equo observatus	ij
Pectinæi musculi, <i>vide</i> Musculi.	
Pectorales musculi, <i>vide</i> Musculi.	
Pedis divisio	9
Penis	10. 11. & seq.
vasorum contextus mirabilis	18
Pentagonæus musculus, <i>vide</i> Musculi.	

Peri-



# Index Rerum, & Verborum.

<p>Pericardium 12. &amp; 13            ejus origo undè <i>ibid.</i>            Perigraphias musculus, <i>vide Musculi.</i>            Peritonæus 23            ejus venæ 3            productiones usque ad scrotum 19            Peronæi musculi, <i>vide Musculi.</i>            Pes extremus qualis 9            ejus divisio <i>ibid.</i>            Petrosus os, <i>vide Os.</i>            Pharynx 29            Phlebotomis documentum 17. &amp; 21            Pia mater 9. &amp; 10            Pinealis glandula 13. 14. &amp; <i>seq.</i>            ejus nervosus funiculus utrinque adjacens <i>ibid.</i>            Pinus nobili gente Urbini natus 17            Eustachii discipulus <i>ibid.</i>            ejusdem carmen hendecasyllabum in laudem            Præceptoris sui xvi            Placenta humana 12            Plantaris musculus, <i>vide Musculi.</i>            Platysmamyodis musculus, <i>vide Musculi.</i>            Plexus choroides duplex 14            Pollicis musculi, <i>vide Musculi.</i>            Processus secundæ vertebræ, vulgò dens appellatus 33            ejusdem ligamenta 33. &amp; <i>seq.</i>            mastoidæus 31            styloidæus 31            vermiformis 14            Processus quidam cerebri, à Willifio, &amp; Varolio            demonstrati, Eustachio non latuerunt 13. &amp; 14            Processus mammillares 14            Processus vertebrarum colli quare sint bifurcati 31.            &amp; <i>seq.</i>            Pronatores musculi, <i>vide Musculi.</i>            Prostatæ 10. &amp; 11            Protuberantia cerebri annularis 14            Protuberantiæ cerebri orbiculares <i>ibid.</i>            Psoas musculus, <i>vide Musculi.</i>            Pterigoidæi musculi, <i>vide Musculi.</i>            Pubis os 30. &amp; 31            Pulmones in situ naturali 9            Pulmonum prospectus varii 12. &amp; 13            trium magnorum vasorum mirabilis com-            plexus, &amp; ramificatio 19            Pylorus 9. &amp; 10            Pyramidales musculi, <i>vide Musculi.</i>            Pyriformis musculus, <i>vide Musculi.</i></p>	<p>Renes humani integri 1. &amp; <i>seqq.</i> 10. &amp; 11            interdum tres 5            bubulini urfinis similes <i>ibid.</i>            canini variè dissecti 6. &amp; 7            quandoque in homine observati sunt 5            succenturiati ab Eustachio primùm detecti x.            10. &amp; 11            Renis urfina superficies externa 11            ejus accurata descriptio 5            Renum structura genuina ab Eustachio primùm ex-            plicata ij. &amp; iij            diversæ figuræ, magnitudines, &amp; situs 1. &amp;  <i>seqq.</i> 10. &amp; 11            carunculæ Eustachianæ quomodo constructæ            5. &amp; 6            cavitas veluti à septo medio dividitur 6            vasa triplicis generis intrâ substantiam dispersa            11. &amp; 12            Retina membrana 27            Rhomboides musculus, <i>vide Musculi.</i>            Riolanus quid scripserit in laudem Eustachii iv            Rotatores musculi, <i>vide Musculi.</i>            Rotundi musculi, <i>vide Musculi.</i>            Rubeorum familia nobilis Urbinas ij</p>
S	
<p style="font-weight: bold; font-size: 1.2em;">Q</p> <p>Quadrati musculi, <i>vide Musculi.</i>            Quadrigemini musculi, <i>vide Musculi.</i>            Quadrupedum fœtus varii 12            renes 5. 6. 7. &amp; 11</p>	<p style="font-weight: bold; font-size: 1.2em;">S</p> <p>Sacri musculi, <i>vide Musculi.</i>            Sacrolumbus musculus, <i>vide Musculi.</i>            Sacrum os 26            Sagittalis futura 32            ejus defectus in aliquibus craniis <i>ibid.</i>            Sartorius musculus, <i>vide Musculi.</i>            Scaleni musculi, <i>vide Musculi.</i>            Scaphoides os 31            Sclerotica tunica 27            Scutiformis cartilago 28            Sella turcica 32            Semilunares cordis valvulæ 13            Semimembranosus musculus, <i>vide Musculi.</i>            Seminales arteriæ 1. 2. &amp; <i>seq.</i> 10. &amp; 11            venæ 1. &amp; <i>seqq.</i>            vesiculæ 10. 11. &amp; <i>seq.</i>            Seminervosus musculus, <i>vide Musculi.</i>            Semispinatus musculus, <i>vide Musculi.</i>            Serrati musculi, <i>vide Musculi.</i>            Sesamoidæa ossa 33. &amp; 34            Severinus quid scripserit in laudem Eustachii iv            Solæi musculi, <i>vide Musculi.</i>            Spermatica vasa, <i>vide Vasa spermatica.</i>            Sphenoides os 32            Sphincter musculus, <i>vide Musculi.</i>            Spinalis medulla è vertebris detracta 13. &amp; 14            eandem non esse, ut à Vesalio depingitur  <i>ibid.</i> &amp; 18            Spinatus musculus, <i>vide Musculi.</i>            Spondilia omnia 33            Stapedi os simile 7. &amp; 28            ab Eustachio primùm delineatum iij. &amp; 28            Steno Nicolaus in quo præventus fuerit ab Eusta-            chio 19            Sternohyoidæi musculi, <i>vide Musculi.</i>            Sternothyroidæi musculi, <i>vide Musculi.</i>            Sternum 22. 33. &amp; 34            diverso ossium ordine coagmentatum 33. 34            Ster-</p>
<p style="font-weight: bold; font-size: 1.2em;">R</p> <p>Radiæi musculi, <i>vide Musculi.</i>            Recti musculi, <i>vide Musculi.</i>            Rectum intestinum 9. &amp; 10            ejus fibræ musculares <i>ibid.</i>            Ren humanus per medium divisus 5. 6. &amp; 10</p>	<p style="font-weight: bold; font-size: 1.2em;">R</p> <p>Radiæi musculi, <i>vide Musculi.</i>            Recti musculi, <i>vide Musculi.</i>            Rectum intestinum 9. &amp; 10            ejus fibræ musculares <i>ibid.</i>            Ren humanus per medium divisus 5. 6. &amp; 10</p>



# Index Rerum, & Verborum.

Sternohyoidæi musculi, <i>vide</i> Musculi.	
Stomachus	9. & 10
ejus membranæ	<i>ibid.</i>
Styloglossi musculi, <i>vide</i> Musculi.	
Stylohyoidæi musculi, <i>vide</i> Musculi.	
Styloides processus	31. & 32
Stylopharyngæi musculi, <i>vide</i> Musculi.	
Subclavius musculus, <i>vide</i> Musculi.	
Sublimis musculus, <i>vide</i> Musculi.	
Subscapularis musculus, <i>vide</i> Musculi.	
Succlaviæ arteriæ	12. & 13
Succenturiati renes, <i>vide</i> Renes succenturiati.	
Superbus musculus, <i>vide</i> Musculi.	
Superfascularis, seu	
Superspinatus musculus, <i>vide</i> Musculi.	
Supremus venter qualis	9
Sura quæ	<i>ibid.</i>
Surculi quidam sanguineorum ab Eustachio tantum delineati	10. & 11
Sutura quædam morbofa	32
Sutura variæ ordinariæ, & extraordinariæ	<i>ibid.</i>
Swammerdamius in quo ab Eustachio præventus fuerit	ix. 11. & 12
Sygmoidææ valvulæ	13

## T

<b>T</b> Abulæ Anatomica Bartholomæi Eustachii quibus indiciis inventæ fuerint	ij
quo loco, & apud quem servarentur	<i>ibid.</i>
earundem ordo quare fit perturbatus	xvi
Tarsis cartilago	27
Tempora	9
Temporalis musculus, <i>vide</i> Musculi.	
Tendo musculi palmaris	21
musculorum extendentium pollicem	19
Testes integri, & dissecti	10. 11. & seq.
Testis retractio in calculo laborantibus quare	15
Thorax adaperus	9
in eo quid primùm omnium observaverit Eustachius	ij
ejus constructio non solo costarum pondere celebratur	25
Throchlea	27
Thymus glandula	12. & 13
Thynnus quid	ij
Thyroidæa glandula	18. & 28
in hac quid debeat Bartholomæo Eustachio	28
Thyroides cartilago	28. 29. & seq.
Thyroidæus musculus, <i>vide</i> Musculi.	
Tibia qualis	9
in postica parte quomodo nuncupetur	<i>ibid.</i>
Tibiæ	31
Tibiæi musculi, <i>vide</i> Musculi.	
Trachea	28
Tracheales glandulæ	<i>ibid.</i>
ab Eustachio antè alios inventæ fuerunt	<i>ibid.</i>
Transversales musculi, <i>vide</i> Musculi.	
Trapetius musculus, <i>vide</i> Musculi.	
Tricipites musculi, <i>vide</i> Musculi.	
Tricuspidæ valvulæ	13

Trunci capitati nomine quid sit intelligendum	9
Tubæ Falloppianæ Bartholomæo Eustachio fortè debentur	12
Eustachianæ quales	29
Tympani cavitas	31

## V

<b>V</b> Agina uteri	11. & 12
Valvulæ duæ in orificio venæ cavæ ab Eustachio antè Lowerum inventæ	13
carum usus	<i>ibid.</i>
Valvulæ mitrales	13. & seq.
femilunares	13
fyg moidææ	<i>ibid.</i>
tricuspidæ	<i>ibid.</i>
Varolius in quo ab Eustachio fuerit superatus	ix.
13. & 14	
Vasa brevia dicta	18
cardiaca	13
lymphatica Eustachio fortè innotuerunt	10
mesenterico-intestinalia	18
pulmonica	19
spermatice non Priscorum Anatomicorum more ab Eustachio delineata	10. & 11
umbilicalia	12
urinaria	1. & seqq.
corundem expansio intrâ renum substantiam	6
uteri	11. & 12
Vasti musculi, <i>vide</i> Musculi.	
Venæ axillares	7. 8. & 18
azyga, seu sine pari	4. 5. 13. 18. & 19
basilica	18
Vena cava	12. 13. & 18
ejus in orificio quid Bartholomæus Eustachius invenerit	ij
in echino, & mure duplex	19
cephalica	18
coronaria	12. & 13
cruales	18
emulgentes variæ	1. & seqq. 11. & 12
gastro-epiploica	18
hæmorrhoidales	<i>ibid.</i>
humeralia	7. & seqq.
iliacæ	18
jugulares	7. 18. & 19
mammaria	13
mediana	18
peritonæi	3
portæ	9. 10. & 18
pulmonica	12. & 13
seminariæ diversæ	1. & seqq.
undè oriantur	<i>ibid.</i>
splenica	18
succlaviæ	13. 18. & 19
umbilicalis	9. 10. & 18
Venter infimus qualis	9
medius	<i>ibid.</i>
supremus	<i>ibid.</i>
Ventriculi cerebri	14
cordis	13
laryngis	29. & seqq.
Ventriculus, seu stomachus	9. & 10
Venulæ in pinguem renum substantiam distributæ	1. 2. & seq.
undè oriantur	Ver.



# Index Rerum, & Verborum.

Verheyenus in quo ab Eustachio superetur	iij	Urethra	10
Vermiformis processus	14	Urinarius meatus	12
Vesalii error ab Eustachio absterfus 13. 14. 15. & 18	8	Ursini renis accurata descriptio	5. & 11
injusta in Galenum reprehensio	8	Uterus	11. & 12
Vesica fellea	9. & 10	ejus cornua, seu tubæ forsitan Eustachio de-	
urinaria	9. 10. & 11	bentur	12
ejusdem structura mirabiliter ab Eu-		ovaria	11. & 12
stachio delineata	11	stymagta quid	12
Vesiculæ feminales	10. 11. & seq.	Uvea membrana	27
Veslingius in quo à Bartholomæo Eustachio supera-		Wicuffenius in quo ab Eustachio fuerit præventus	14
tus	iij	Willisus in quo	xxi. xxiv. 13. 14. & 15
Vidius Vidius in quo ab eodem præventus	14	Wirfungius in quo	10
Virorum organa generationis	10. & 11	Vulnera capitis, etiamsi levissima, quare non sine	
Viscera omnia in situ naturali primùm omnium ab		spernenda	17
Eustachio demonstrata	9	Vulva	12
Vitreus humor	27	ejus musculi à Graaffio detecti Eustachio for-	
Vituli renis structura	5	tè innotuerunt	<i>ibid.</i>
Umbilicales arteriæ	9		
Umbilicalis funiculi nodus	<i>ibid.</i>	Y	
quibus vasis constet	<i>ibid.</i>		
ejusdem ramificatio in chorion	12	Xyphia quid	iij
Urachus	9		
Ureteres	1. & seqq.	Z	
instar oblongæ vesicæ dilatati	3. 4. & 11		
eorum distributio intrà renum substantiam		Zygoma os	27. 28. & 31
insertio intrà vesicam	5. 6. 11. & 12	Zygomaticus musculus, <i>vide</i> Musculi.	
	11		

## *Admonitio ad Bibliopegum pro Tabularum collocatione.*

Tab. I.	pag. 1.	Tab. XII.	20
Tab. II.	9	Tab. XIII.	21
Tab. III.	10	Tab. XIV.	22
Tab. IV.	11	Tab. XV.	24
Tab. V.	12	Tab. XVI.	25
Tab. VI.	13	Tab. XVII.	26
Tab. VII.	15	Tab. XVIII.	27
Tab. VIII.	16	Tab. XIX.	30
Tab. IX.	17	Tab. XX.	32
Tab. X.	<i>ibid.</i>	Tab. XXI.	33
Tab. XI.	18		

F I N I S.





# Index Rerum, & Verborum.

10	Uterus	10	Vagina in quo ab Eustachio spectatur
11	Uterus	11	Vagina in quo ab Eustachio spectatur
12	Uterus	12	Vagina in quo ab Eustachio spectatur
13	Uterus	13	Vagina in quo ab Eustachio spectatur
14	Uterus	14	Vagina in quo ab Eustachio spectatur
15	Uterus	15	Vagina in quo ab Eustachio spectatur
16	Uterus	16	Vagina in quo ab Eustachio spectatur
17	Uterus	17	Vagina in quo ab Eustachio spectatur
18	Uterus	18	Vagina in quo ab Eustachio spectatur
19	Uterus	19	Vagina in quo ab Eustachio spectatur
20	Uterus	20	Vagina in quo ab Eustachio spectatur
21	Uterus	21	Vagina in quo ab Eustachio spectatur
22	Uterus	22	Vagina in quo ab Eustachio spectatur
23	Uterus	23	Vagina in quo ab Eustachio spectatur
24	Uterus	24	Vagina in quo ab Eustachio spectatur
25	Uterus	25	Vagina in quo ab Eustachio spectatur
26	Uterus	26	Vagina in quo ab Eustachio spectatur
27	Uterus	27	Vagina in quo ab Eustachio spectatur
28	Uterus	28	Vagina in quo ab Eustachio spectatur
29	Uterus	29	Vagina in quo ab Eustachio spectatur
30	Uterus	30	Vagina in quo ab Eustachio spectatur
31	Uterus	31	Vagina in quo ab Eustachio spectatur
32	Uterus	32	Vagina in quo ab Eustachio spectatur
33	Uterus	33	Vagina in quo ab Eustachio spectatur

Y

X

Z

## Admonitio ad Bibliopetam pro Tabularum collectione.

10	Tab. XII.	pag. 1.	Tab. I.
11	Tab. XIII.	2.	Tab. II.
12	Tab. XIV.	10.	Tab. III.
13	Tab. XV.	11.	Tab. IV.
14	Tab. XVI.	12.	Tab. V.
15	Tab. XVII.	13.	Tab. VI.
16	Tab. XVIII.	14.	Tab. VII.
17	Tab. XIX.	15.	Tab. VIII.
18	Tab. XX.	16.	Tab. IX.
19	Tab. XXI.	17.	Tab. X.
20		18.	Tab. XI.

## F I N I S



















MANGETTI  
THEATRUM  
ANATOMICVM  
TOMVS I I

UNIVERSIDAD

DE

SEVILLA

B  
5  
019